STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 09731

KOMUNISTISHER MANIFEST

Karl Marx

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פראלעטאריער פון אלע לענדער, פאראייניקט זיך!

ק. מארקס און פ. ענגעלס

קאמוניסטישער מאניפעסט

אריינפיר און דערקלערונגען פון ד. ריאזאנאוו

אידיש פון כ. האלמשטאק

אונטער דער רעדאקציע פון מ. לעוויטאן

צענטראלער פארלאג פאר די פעלקער פון פ. פ. ס. ר
מאסקווע, 1924

פאָרוואָרט.

די יִדישע אויסגאַבע פון דעם „קאָמוניסטישן מאַניפעסט״ איז באַשטימט קוידעמקאָל פאַר צוהערער פון פאַרטשולן און מיטגלידער פון מאַרקסיסטישע קרייזן.

דער מאַניפעסט איז אָנגעשריבן געוואָרן לויט דעם אויפטראָג פון אַ פּראָלעטאַרישער געזעלשאַפט, אָבער געווענדט האָט ער זיך צו דעם פּראָגרעסיוון, מער באַוואוסטזיניקן טייל פון דעם אַרבעטער-קלאַס, צו די אַרבעטער וואָס אין זייער אַנטוויקלונג זיינען זיי געשטאַנען אַף דערזעלביקער הויך, ווי די פּראָלעטאַריער, וואָס האָבן אינאיינעם מיט מאַרקסן געגרינדעט דעם „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן״. אין דערזעלביקער צייט איז עס געווען אַן ענטפער אַף אַ רייע דערווידערונגען, וואָס בורזשואַזע געלערנטע האָבן אַרויסגעשטעלט קעגן די קאָמוניסטן. דאָס אַלץ האָט באַשטימט דעם אויפן, ווי אַזוי ער איז אָנגעשריבן, וואָס דאָס מאַכט אים שווערער צו פאַרשטיין פאַר אַ ווייניקער צוגעגרייטן לייענער, דערהויפּט נאָך אַ לייענער פון היינטיקן טאָג, וואָס ווייס ניט פון אַסאַך איינצלהייטן, וואָסערע זיינען געווען גוט באַקאַנט דעם לייענער פון יענער צייט.

קעדיי גרינגער צו מאַכן דאָס שטודירן פון דעם מאַניפעסט, האָב איך צוגעגעבן אַן אַריינפיר, וואו עס ווערט דערציילט די-

געשיכטע פון דעם „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן״, און עס ווערט דערקלערט דער באַטייט פון דעם מאַניפעסט גופא. אַכוץ דעם, קומען נאָך דעם מאַניפעסט דערקלערונגען צו איטלעכן קאַפּיטל.

די לייענער, וואָס וועלן פּרואוון צו באַקענען זיך מיטן מאַניפעסט אָן דער הילף פון אַן אָנפירער, וואָלט איך געאייצעט דורכלייענען אַפריער דעם אַריינפיר, נאָכדעם דעם מאַניפעסט גופא און ערשט דערנאָך די דערקלערונגען צו אים. נאָך דעם, קעדיי בעסער צו באַנעמען זיין אינהאַלט, דורכלייענען ווידעראַמאָל דעם מאַניפעסט, אָבער שוין קאַפּיטלעכווייז, האָבנדיק דערביי אין זינען די דערקלערונגען צו דידאָזיקע קאַפּיטלען.

מער גענויע אָנמערקונגען און אויסטײַטשונגען צום מאַניפעסט קען מען געפינען אין דער אויסגאַבע, וואָס איז באַשטימט פאַר די לערער פון אונזערע פאַרטיי-שולן און סטודענטן פון די קאָמוניסטישע אוניווערסיטעטן *).

ד. ריאַזאַנאָוו.

5-טן פעווראַל 1923.

א ר י י נ פ י ר

אונזער פּאַרטיי — די רוסלענדישע ק אָ מ ו נ י ס ט י ש ע פּאַרטיי (ר. ק. פּ.) — רופט זיך מיט דעמדאָזיקן נאָמען דערפאַר, ווייל די פּ ר אָ ג ר אַ ם, די צילן און די אויפגאַבן אירע איז געגרינדעט אַף דער פּראָגראַם, וואָס איז צום ערשטן מאָל אַרויס-געשטעלט געוואָרן אין דעם „קאָמוניסטישן מאַניפעסט״.

דערדאָזיקער מאַניפעסט -- אַ פּראָקלאַמירונג פון די צילן און אויפגאַבן — איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן אין דער צווייטער העלפט פעוראַל 1848 יאָר אין נאָמען פון דעם „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן״, וואָס האָט זיך ניט לאַנג פאַר דעם געגרינדעט. אים קען מען מיט רעכט אָנרופן דאָס וויגעלע פון דער היינטיקער אינטערנאַציאָנאַ-לער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, פון קאָמינטערן. צענויפגעשטעלט דעם מאַניפעסט האָבן צוויי ד י י ט ש י ש ע קאָמוניסטן — ק. מ אַ ר ק ר און פ. ע נ ג ע ל ס.

אַף אַזאַ אויפן, איז די געשיכטע פון דעם „קאָמוניסטישן מאַניפעסט״ און פון דעם „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן״ אויך די גע-שיכטע פון דער פּראָגראַם פון אונזער פּאַרטיי און די געשיכטע פון קאָמינטערן. דעריבער האלטן מיר, אַז עס איז נויטיק צו באַ-קענען די כאַוויירים מיט דער געשיכטע פון דעם „פארבאנד פון קאָמוניסטן״. לאָמיר זשע זעען, ווי אַזוי איז ער אויפגעקומען, און ווער איז געוועז זיין גרינ‏ער.

די מערהייט מיטגלידער פון דעם „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן" זיינען געווען דייטשן און אַרבעטער. קומט אונז אויס דעריבער וועגן זיך צו דייטשלאַנד.

אין דערדאָזיקער מעדינע, וואָס איז געווען צעברעקלט אף עטלעכע צענדליק מלוכעס, און וואָס די גרעסטע צווישן זיי איז געווען פּרייסן, האָט ביז דעם יאָר 1830 געוועלטיקט קימאט דורכויס די זעלבסטהערשונג. ווען דאָס לאַנד האָט זיך באַפרייט פון אונטער נאַפּאָלעאָנס מאַכט (1815 יאָר), האָבן די דייטשישע מלאָכים, וואָס האָבן געוועזט צוגעזאָגט דעם פאָלק קאָלערליי האַנאָכעס, פאַרגעסן זייער צוזאָג און האָבן אַלץ געלאָזן ווי געווען. דאַן האָבן יונגעלייט סטודענטן אָנגעהויבן שאַפן געהיימע אָרגאַניזאַציעס, האָבן גענומען מאָרדן די פאַרהאַסטע מעשאָרסים פון דער קיניגלעכער מאַכט. די מלאָכים, שטיצנדיק זיך אַף דער הילף פון דעם רוסישן צאַר און פון דעם עסטרייכישן אימפּעראַטאָר, האָבן אַף דערדאָזיקער באַוועגונג געענטפערט מיט אומבאַראַכמאָנעסדיקע רעדיפעס. דער גאַנצער קאָפּ דערביי איז געווען דער הויפּט-מיניסטער מעטערניך.

דאָס האָט זיך זיי איינגעגעבן נאָך גרינגער דערפאַר, וואָס בישכיינעס, אין פראַנקרייך, וואָס האָט מיט איר רעוואָלוציע סאָף 18-טן יאָרהונדערט דערלאַנגט אַ טויט-קלאַפּ דער אַלטער אָרדענונג, איז דאַן, ווי עס האָט אויסגעוויזן, געווען דערשטיקט יעדע פרייע באַוועגונג. נאָכדעם ווי מע האָט אַראָפּגעוואָרפן נאַפּאָלעאָנען, האָט מען צוריק דערהויבן די אַלטע בורבאָנען, וואָס האָבן קיין זאַך ניט פאַרגעסן און האָבן זיך גאָרנישט ניט אויסגעלערנט. זייער הערשאַפט האָט אָנגעהאַלטן פון דעם יאָר 1815 ביז 1830. דידאָזיקע צייט רופט מען געוויינלעך די עפּאָכע פון רעסטאַוראַציע, ד. ה. פון ווידעראויפשטעלן די אַלטע פאַראָנדקעס, די אַלטע קיניגלעכע דינאַסטיע.

אומקערנדיק זיך צוריק מיטן קיניג, האָבן די עמיגראַנטן טאַקע געפּרוּווט צוריק אויפשטעלן די אַלטע אָרדענונג. דאָס האָט

זיך זיי אָבער ניט אינגאַנצן איינגעגעבן. זיי האָבן אָפּגענומען די פּאָליטישע רעכט ניט נאָר בײַ די אַרבעטער, נאָר אַפילו בײַ דער גרעסטער מערהייט בורזשואַזיע, זיי האָבן געצוואונגען, די מלוכע זאָל זיי באַצאָלן אַ געוואַלדיקע סומע פאַר דער ערד, וואָס זיי האָבן ניט געקענט קריגן צוריק.

דאַן האָבן זיך אַלע קעגנער פון די בורבאָנען דערנעענטערט צווישנאַנאַנד. די פרייהייט־ליבנדיקע בורזשואַזיע האָט געמאַכט יאַד־אַכעס מיט די אַרבעטער און האָט זיי צוגעזאָגט גילדערנע בערג, אויב מע וועט נאָר מענאַצייעך זיין. אַזוי איז אין יולי 1830 יאָר אַרויסגעשפּרונגען אַ נייע רעוואָלוציע (די יולי־רעוואָלוציע), וואו די פּאַריזער אַרבעטער האָבן געקעמפט אַף די באַריקאַדעס, ווי די לייבן, און אינײנעם מיט זיי אויך די סטודענטן. מע האָט אָבער די אַרבעטער אָפּגענאַרט. אנשטאט אַ רעפּובליק איז פאַרבליבן די מאָנאַרכיע, מע האָט נאָר פאַרביטן די דינאַסטיע פון די בורבאָנען, וואָס האָט צוגעבאַמקעט אויסשליסלעך נאָר די ערד־אייגנטימער, אַף דער דינאַסטיע פון די אָרלעאַנער, וואָס איז געוואָרן דער שוימער פון דער אינדוסטריעלער און געלט־בורזשואַזיע. די עפּאָכע פון דער יולי־מאָנאַרכיע איז געווען אַ צייט, ווען עס האָבן געוועלטיקט אויסשליסלעך די באַנקירן און קאַפּיטאַליסטן.

די יולי־רעוואָלוציע האָט אויפגעטרייסלט גאַנץ אייראָפּע. אין ענגלאַנד האָט דער אַדל פון אַלטן איכעס, די אַריסטאָקראַטיע, געמוזט שטאַרק נאָכגעבן דער אינדוסטריעלער בורזשואַזיע (אין 1832 יאָר) און אָפּגעבן איר אַ היפּשע צאָל ערטער אין פּאַרלאַמענט. אויך דאָ זיינען די אַרבעטער, וואָס האָבן געשטיצט די בורזשואַזיע אין איר קאַמף מיט דער אַריסטאָקראַטיע, געבליבן די נאַראָנים. ערשט נאָך דעם האָבן זיי אָנגעהויבן זייער קאַמף, אָבער שוין קעגן דער בורזשואַזיע מיט דער אַריסטאָקראַטיע, אָס זיינען שוין איצטער געווען דורכגעקומען צווישן זיך.

בישכיינעס, אין בעלגיע, האָט אויך אויפגעפלאַקערט אַן אויפשטאַנד, און זי האָט זיך אָפּגעטיילט פון האָלאַנד, מיט וואָסערער

זי איז פריער געווען פאַרייניקט אין איין מלוכע. פונקט אַזוי ווי אין פראנקרייך, איז אויך דאָרט איינגעשטעלט געוואָרן אַ *קאָנסטיטוציאָנעלע* רעגירונג, ד. ה. אַנדערש גערעדט, עס איז פאַרבליבן אַ מאָנאַרכיע, נאָר אַ *באַגרענעצטע* דורך אַ פאַרטרעטערשאַפט פון די פאַרמעגלעכע קלאַסן, וואָס האָבן אין פאַרלאַמענט אַכטונג געגעבן, אַז די קיניגלעכע מאַכט זאָל אָפּהיטן זייערע אינטערעסן.

אין דייטשלאנד זיינען אין אַ רייע קליינע מלוכעס פאָרגעקומען אויפשטאַנדן. די איבערגעשראָקענע מלאָכים האָבן מאַסקים געווען צו „געבן" אַ קאָנסטיטוציע אָדער זיי האָבן אָפּגעשוואכט אַף דער ערשטער צייט דעם דרוק. אַף אַזאַ אויפן איז פאָרגעקומען, אַז נאָכדעם ווי דער רוסישער צאַר ניקאָלאַי האָט מיט גרויס מי דערשטיקט דעם פוילישן אויפשטאנד, וואָס איז אויך געווען אַן אָפּקלאַנג פון דער יולי-רעוואָלוציע, האָט מען די אַנטלאָפענע פוילישע רעבעלן דורכגעלאָזן דורך דייטשלאנד, וואו די באַפעלקערונג האָט זיי אויפגענומען מיט גרויס ענטוזיאַזם.

גראָד אין אָנהויב פון די 30-ער יאָרן טרעפן מיר אין דייטשלאַנד די ערשטע שפורן פון דייטשישע אַרבעטער און באַלמעלאָכעס, וואָס באַטייליקן זיך אין רעוואָלוציאָנערע באוועגונגען. בעשאַס די דייטשישע דעמאָקראַטן האבן אין 1832 יאָר איינגעאָרדנט אין האַמבאַך אַ דעמאָנסטראציע (די אַזוי גערופענע **האַמבאַכער פייערלעכקייט**), האבן אַרבעטער זיך באַטייליקט אין דער ארגאַניזאַציע פון דעם, און איינער פון זיי, **יאהאַן פיליפּ בעקער**, אַ יונגער בערשטער, האט אין זיין רעדע געטאַינעט, אַז אַנטקעגן דער געוואַלט פון דער רעגירונג מוז מען אַרויסשטעלן קראַפט*). צווישן די דייטשישע סטודענטן האט זין

*) פון דאַן אָן טרעפן מיר אים אין דער געשיכטע פון דער אַרבעטער-באַוועגונג ביז דעם יאָר 1886, ווען ער איז געשטאָרבן אין טיפן עלטער. דריי יאָר פאַר זיין טויט האָט ער הייס באַגריסט די גרינדונג פון דער גרופּע „באַפרייאונג פון אַרבעט" („Освобождение труда"), וואָס איז, בעראָש מיט פּלעכאַנאָוון, געווען די ערשטע מאַרקסיסטישע אָרגאַניזאַציע אין רוסלאַנד.

אנגעהויבן אַנטוויקלען אַ נייע באַוועגונג. איינִיקע פון זיי האבן געזוכט צו דערנעענטערן זיך צו די באַלמעלאכעס און ארבעטער, און האבן אַפילו געפּרוּאווט, ווי, לעמאשל שוסטער שאַפּער, ביוכנער, צו ארגאַניזירן צווישן זיי אַ רעגולערע אַרבעט. איינִיגע זיינען זיי געווען געצוואונגען צו פאַרלאזן דייטשלאַנד און באַהאַלטן זיך אין אויסלאַנד. ביוכנער איז אנטלאפן קיין שווייץ, וואו ער האט זיך אפּגעגעבן מיט וויסנשאַפט און שרייבן, ער איז אבער זייער גיך געשטארבן נאך גאר אַ יונגער מאַן*). וואס איז שאַיעך שוסטערן און שאַפּערן, זיינען זיי ביידע געלאפן קיין פראנקרייך און האבן זיך באַזעצט אין פאַריז.

אין פראַנקרייך האט זיך שוין דאַן געהאט אנגעהויבן אן ארבעטער-באוועגונג. א באזונדער שטארקן רוישעם האט געמאכט דער אויפשטאנד פון די זייד-וועבער אין ליאָן אין 1831 יאר זיי האבן ניט געהאט קיין שום באשטימטן ציל, נאר, ארויסגעפירט פון געדולד דורך דער נויט אָן אן אויסוועג און דער אומפּארשעמטער עקספּלואטאציע, האבן זיי געמאכט אן אויפשטאנד פּאשעט דערפאר, ווייל זיי האבן געהאלטן, אז ס'איז בעסער צו „שטארבן אין קאמף”, איידער ווייטער צו לעבן אין הונגער, אָן געזיכערטער ארבעט. „לעבן ארבעטנדיק, אדער שטארבן אין שלאכט” האבן זיי אנגעשריבן אף זייער שווארצער פאן. עטלעכע טעג האבן זיי געהאלטן די שטאט אין זייערע הענט. די רעגירונג האט אבער ארויסגעשיקט קעגן זיי א גאנצע אַרמיי און האט דעם אויפשטאנד דערשטיקט.

דער ליאנער אויפשטאנד האט איצטער אוועקגעשטעלט אפן טאג-סיידער די ארבעטער-פראגע. דער אויפשטאנד האט באוויזן, אז אויך בא א קאנסטיטוציאנעלער ארדענונג בלייבן, די ארבעטער רעכטלאזיקע קארבאנעס אין די הענט פון אלערליי קאפּיטאליס-

*) נאָך איצטער שטעלט מען אין די דייטשישע טעאַטערס און אויך באַ אונז אין רוסלאַנד זיין באַרימטע דראַמע פון דער געשיכטע פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע — „דאַנטאָנס טויט”.

טישע רויב=כאיעס. ער האט אבער אויך געצוואונגען צו פאַרטראַכטן זיך די רעוואָלוציאָנערע יוגנט, וואָס האָט בעעמעס געוואונטשן גוטס פאַר דעם גאַנצן אַרבעטנדיקן פאָלק. דידאָזיקע רעוואָלוציאָנערן פון דעם סטודענטישן אוילעם זיינען געקומען צום אויספיר, אַז מע מוז אַריינציען אין די געהיימע געזעלשאַפטן אויך די אַרבעטער, מאַכן זיי פאַר באַוואוסטזיניקע רעוואָלוציאָנערן. זיי זיינען געווען בא זיך זיכער, אַז אַ קליין הייפל גוט אָרגאַניזירטע מענטשן קענען, אויסקלייבנדיק אַ פּאַסיקן מאָמענט, פאַרכאַפּן די מאַכט אין די אייגענע הענט, און מיט דער הילף פון אַ גאַנצער רייע באַפעלן, דעקרעטן, לעטויוועס די אַרבעטלייט, צוציען צו זיך דאָס פאָלק און אַף אַזאַ אויפן מאַכן אַ רעוואָלוציע. בעראָש פון דידאָזיקע רעוואָלוציאָנערן איז געשטאַנען אָגיוסט בלאַנקי, וואָס האָט, ניט מיד ווערנדיק און ניט ניספּאָעל ווערנדיק פאַר קיינע דורכפאַלן, געהאַלטן אין איין שאַפן אַלץ נייע געהיימע געזעלשאַפטן.

די רעוואָלוציאָנערן, וואָס זיינען אַנטלאָפן פון דייטשלאַנד, האָבן אינגיכן גענומען אויך אַזוי טאָן און האָבן געגרינדעט אַן אייגענע געזעלשאַפט. אַרויסגעהאָלפן זיי דערביי האָט נאָך אָט וואָס: בא די דייטשישע באַלמעלאָכעס און געזעלן, דעריקער בא די שניידערס און סטאָליערס, איז געווען איינגעפירט אַרומצודרייזן אין די לער-יאָרן, „זען אַ וועלט“, לערנען זיך די מעלאָכע און אַ לעב טאָן אין עפּעס אַ גרויסער אינדוסטריעלער שטאָט. אַסאַך פון זיי פלעגן זיך לאָזן אין דער שווייץ און ענגלאַנד, די מערהייט אָבער פלעגט בעסער פאָרן אין דעם רעוואָלוציאָנערן פּאַריז. אין די דרייסיקער און פערציקער יאָרן האָט זיך דאָרטן אָנגעקליבן עטלעכע צענדליק טויזנט אַזעלכע אַנגעסאָרענע דייטשישע אַרבעטער

איז אָט זיינען שוסטער און שאַפּער, וואָס האָבן לעכאַטכילע אין 1834 יאָר געגרינדעט די „געזעלשאַפט פון געראָדעפטע אָדער פאַרוואָגלטע“, אינגיכן פאַנאַנדער-

געגאַנגען זיך מיט דעם מער מעסיקן טייל, וועלכער האָט זיך באַ-
גרענעצט נאָר מיט פּאָליטישער אַרבעט אַליין און ניט געוואָלט
אויפהויבן די פראַגע וועגן רייכע און אָרימע.

אין 1836 יאָר האָט שאַפּער מיט זיינע כאַווייררים גע-
גרינדעט אַ געזעלשאַפט „פאַרבאַנד פון גערעכטיקע", וואָס האָט
זיך ענג פאַרבונדן מיט דער „געזעלשאַפט פון די צייטן פון יאָר",
וואו די אָנפירער זיינען געוועזן בלאַנקי און באַרבעס. די
מערהייט מיטגלידער פון דעם „פאַרבאַנד פון גערעכטיקע" זיינען
געווען אַרבעטער. שאַפּער איז געוואָרן אַ זעצער, און איינעם
מיט באַוערן, אַ שוסטער, האָט ער ניט מיד ווערנדיק געאַר-
אַרבעט צווישן די דייטשישע אַרבעטער. אינגיכן איז צו זיי צו-
געשטאַנען דער שניידער ווייטלינג, וואָס האָט
זיך אויסגעצייכנט פון שאַפּערן מיט באַוערן נאָך דערמיט, וואָס
ער איז געווען זייער א פעאיקער שרייבער. אין 1838 יאָר האָט
ער ארויסגעלאָזן א ווערק „די מענטשהייט, ווי זי איז און ווי זי
דאַרף זיין". דאָס איז געווען דאָס ערשטע ווערק, וואו די דיי-
טשישע ארבעטער האָבן זיך דערקלערט פאַר קאָמוניסטן. ווייט-
לינג האָט זיך שאַרף ארויסגעזאָגט פאַר אָפּשאַפן פּריוואַט-אייגנטום,
ער האָט אָבער נאָך אַלץ געזוכט צו באַגרינדן זיין לערע, צע-
נויפבינדנדיק עס מיטן אַלטן קריסטנטום. ער האָט געהאָפט צו
מאַכן אַף אַזא אויפן דעם קאָמוניזם פאַרשטענדלעכער און נענ-
טער פאַר די ארבעטער, ווען ער וועט אַלץ דערווייזן מיט פסו-
קים פון עוואַנגעליע. קריסטוס איז בא אים א נאָווי פון פרייהייט
און ליבע. ער האָט געהאַלטן פאַר נויטיק אויסצואַרבעטן גאָר א
גענויען פּלאַן פון דער צוקונפטיקער קאָמוניסטישער געזעלשאַפט,
וואָס בעראָש פון איר וועט שטיין א ראַט פון כאַכאָמים. ער איז
שוין אָבער אונטערגעפאַלן אונטער דער ווירקונג פון די פראַנ-
צויזישע רעוואָלוציאָנערן און האָט פאַרשטאַנען, אַז אַזא מין קאָ-
מוניסטישע געזעלשאַפט וועט מען אַף א פרידלעכן וועג ניט קענען
פאַרווירקלעכן. „אַלע פּלענער, וואָס זיינען ביז איצט אָנגעשריבן

געוואָרן וועגן איבערבויען די געזעלשאפט, זיינען א באווייז, אז דאָס איז נויטיק און מעגלעך,—זאָגט ער,—און וואָס מער עס וועט זיין אזעלכע פלענער, אלץ מער ראיעס וועט דאָס פאָלק האָבן פאר דעם. נאר דעם בעסטן פלאן וועלן מיר פונדעסטוועגן מוזן אָנשרייבן מיט אונזער בלוט".

ער איז אויסגעוואַקסן פון אן ארבעטער-סוויווע, האָט אף זיך גופא אויסגעפרואווט דעם טאם פון טיפסטער אָרימקייט, דאָך אָבער האָט ער ניט פארשטאנען דעם באַטייט, וואָס עס האט דער פּראָלעטאריאט, ווי דער הויפּט-טוער, וועמען עס איז באשערט צו פארוואנדלען די קאפּיטאליסטישע געזעלשאפט אין א קאָמוניסטישער. ארבעטער זיינען בא אים געווען „מענטשן פון האָרעוואניע און זאָרג", וואס אָפט ליידן זיי פון נויט מער, איידער אנדערע פאָרשטייער פון די ארבעטנדיקע. דאָס דערוועקט אין זיי א גרעכערן קאעס קעגן די עקספּלואטאטאָרן, און דידאָזיקע פארביסנקייט מאכט זיי מער פעאיק צו רעוואלוציאנערן קאמף. פון דעם האט ער געדרונגען, אז די פאסיקסטע פאר דעמדאזיקן קאמף זיינען יענע מענטשן פון הארעוואניע און זארג, וואס האבן אינגאנצן צעריסן מיט דער היינטיקער געזעלשאפט, ווי, לעמאשל, גאזלאנים און באנדיטן.

דעם 12-טן מאי 1839 יאר האט בלאנקי מיט זיינע כאווירים באשלאסן צו מאכן אין פאריז אן אויפשטאנד. דערדאזיקער פרואוו צו פארכאפּן די מאכט האט זיך געענדיקט מיט א מאפּאלע. די מיטגלידער פון דעם „פארבאנד פון גערעכטיקע" האבן זיך באטייליקט אין דעם קאמף און זיינען איינעם מיט זייערע פראנצויזישע כאווירים אויסגעשטאנען אלע רעזולטאטן פון דעם דורכפאל.

נאך עטלעכע כאדאשים טפיסע האט מען שאפערן און באַוערן פארטריבן פון פראנקרייך, און זיי האבן זיך אוועקגעלאזט קיין לאנדאן. אַנדערע מיטגלידער פון דעם „פארבאנד פון גערעכטיקע", ווי וויטלינג, האבן זיך געלאָזט קיין שווייץ.

דער פאַרבאַנד, ווי א גאַנצער, האָט אויפגעהערט צו עקזיסטירן. נאר איינציקע מיטגלידער זיינע האָבן ניט אויפגעהערט צו אַרבעטן.

שאפער און באַוער זיינען אריינגעפאַלן אין לאָנדאָן גאָר אין אַן אנדער סוויווע, אַלע זייערע כאַווירים, וואס זיינען אָנגעקומען קיין שווייץ. אין ענגלאַנד האָט זיך דאַן שוין אָנגעהויבן אַ ברייטע ארבעטער-באַוועגונג. אָפגענאַרט דורך דער בורזשואזיע אין 1832 יאָר, האָבן זיי שוין אין 1836 יאר געגרינדעט די לאָנדאָנער אַרבעטער-געזעלשאַפט, וואס האָט אנגעהויבן א העפטיקן קאַמף פאַר אלגעמיינעם וואלרעכט. צום יאר 1840 איז דידאָזיקע באוועגונג, די טשארטיסטישע, שוין געווען א גרויסע קראַפט. ווען די טשארטיסטן האבן אין 1842 יאר דערלאנגט א פעטיציע מיט דער פאָדערונג פון אלגעמיינעם וואלרעכט, זיינען אַף איר געווען דריי מיליאן כסימעס.

שאַפער און באאוער האָבן זיך גיך פארבונדן מיט די דייטשישע אַרבעטער, וואס האָבן זיך געפונען אין א גרויסער צאָל אין דער לאָנדאָנער שניידערשער און בוי-אינדוסטריע, און האָבן געגרינדעט אין פעוורואל 1840 יאר א זעלבסטבילדונג-געזעלשאפט פאַר דייטשישע ארבעטער. אחוץ זיי, האבן זיך איצט ארויסגערוקט דער מאַלער פענדער, דער זייגערמאַיסטער מאָל, דער שניידער עקאַריאוס.

אין דער געזעלשאַפט פלעגט מען לייענען פאָרטראָגן און פירן היציקע דיסקוסיעס וועגן דעם „לויפנדיקן מאָמענט". שאַפער און זיינע כאַווירים האָבן אין דערזעלביקער צייט אָנגעהאַלטן נאָענטע באַציאונגען מיט די פראַנצויזישע רעוואָלוציאָנערן, וואָס האָבן אויסגעקליבן לאָנדאָן פאַר זייער וואוין-אָרט, און מיט די ענגלישע טשאַרטיסטן. זומער 1844-טן יאָר איז אין לאָנדאָן געקומען צו פאָרן וויטלינג, ווען מע האָט נאָך פאַרשיידענע מאַטערנישן געהאַט ארויסגעשיקט פאַר קאמוניסטישער פראָפּאַגאַנדע פון דער שווייץ. מע האָט אים זייער הייס און איינהאַרציק אויפ-

געקומען אין לאָנדאָן. מע האָט לעקאָוועד אים געמאַכט אַ מיטינג. דאָס איז געווען די ערשטע גרויסע אינטערנאַציאָנאַלע פאַרזאַמלונג אין לאָנדאָן, וואו עס האָבן זיך באַטייליקט ענגלענדער, דייטשן, פראַנצויזן און פוילן.

שוין אין אָקטיאַבר 1844 איז, לויט שאַפערס אויפטו, געגרינדעט געוואָרן אַ אינטערנאַציאָנאַלע געזעלשאַפט אונטערן נאָמען „דעמאָקראַטישע פריינט פון אַלע פעלקער", וואָס האָט זיך געשטעלט פאַר אַ ציל — אַ דערנענטערונג צווישן די רעוואָלוציאָנערן פון פאַרשיידענע לענדער, פאַרשטאַרקן די ברידערלעכקייט צווישן אַלע פעלקער, אויסקעמפן פאָליטישע און געזעלשאַפטלעכע רעכט.

ווייטלינג האָט געפונען אין זיינע כאַווערים א גרויסע ענדערונג. אין דער צייט, וואָס ער אין דער שווייץ האָט זיך געדרייט נאָר צווישן בירגער און באַלמעלאָכעס, האָבן זיינע כאַווירים אין לאָנדאָן גאָר ענג פארבונדן זיך מיט די ענגלישע פראָלעטאַריער און האָבן זיך באַטייליקט דירעקט אין זייער קאַמף. זיי האבן שוין געמאכט זייערע אויספירן פון דעם ניט-געלונגענעם פרואוו דעם 12-טן מאַי 1839 יאָר, און, האָבנדיק אָנערקענט, אז אזעלכע בונטאַרישע פרואוון זיינען ניט צוועקמעסיק, האָבן זיי איצטער געהאלטן, אז עס איז נויטיק צו פירן אַן אויפקלערונג-ארבעט צווישן די פראלעטאריער קעדיי בעסער צוגרייטן זיי פאַר דער אויפגאבע, וואָס עס שטייט זיי פאָר.

דיזאָזיקע כאַלוקע-דייעס זיינען נאָך מער פאַרשאַרפט געוואָרן נאָך דעם, ווי שאַפער און זיינע פריינט האָבן זיך באקענט זומער 1845 יאָר מיט צוויי דייטשישע קאָמוניסטן — מ א ר ק ס און ע נ ג ע ל ס.

זיי ביידע האָבן געשטאַמט פון א בירזשואזער סוויווע. מ אַ ר ק ס (געבאָרן דעם 5-טן מאַי 1818 יאָר) איז געווען אן אדוואָקאַטס אַ זון, ע נ ג ע ל ס (געבאָרן דעם 28-טן נאָיאבר 1820 יאר) איז געווען א זון פון א טעקסטיל-פאַבריקאַנט. ביידע האָבן פון

די יונגע יאָרן אָן אַקטיוו באַטייליקט זיך אין דעם קאַמף, וואָס די דייטשישע „אינטעליגענציע“ האָט דאַן געפירט קעגן דעם דרוק פון דער מאָנאַרכיע, פון דעם אַדל און פון די באַאַמטע. אָבער שוין גאָר גיך זײַנען זיי ביידע געקומען צום שלוס, אַז די ריינע דעמאָקראַטיע (פאָלקסהערשאַפט) איז ניט דער עם סער אויסוועג, אַז זי לאָזט אומבאַרירט די הויפּט-יעסוידעס פון דער היינטיקער געזעלשאַפט, דאָס, וואָס זי איז איינגעטיילט אַף רייכע און אָרימע. ביידע זײַנען געוואָרן קאָמוניסטן, זיי האָבן אָבער ניט געקענט צעפירדן בלייבן — דעריקער, מאַרקס — מיט דער לערע, וואָס איז דאַן אַמערסטן געוועזן פאַרשפּרייט צווישן די קאָמוניסטן.

מאַרקס איז שוין אין 1844 געקומען צום שלוס, אַז די „אינטעליגענציע“ אליין איז אָנמעכטיק אין קאַמף מיט דער בורזשואַזער געזעלשאַפט, אַז זי קען נאָר פאַנאַנדעראַרבעטן די וויסנשאַפט וועגן איבערבויען די געזעלשאפט, אבער ניט מיט דער הילף פון פּראָפּאַגאַנדע, ניט מיט דער הילף פון אַן אויפשטאַנד, צוגעגרייט דורך א קליין הייפל, מעג זיך זיין אפילע זייער אַנטשלאָסענע מעגטשן, וועט זי ניט קענען דערשלאָגן זיך צו א גרונטלעכער איבערקערעניש אין אלע געזעלשאַפטלעכע פאַרהעלטעגישן. דאָס קאָן טאָן נאָר אזאַ געזעלשאַפטלעכער *קלאַס*, ד. ה. אַ גראַד מענטשן, וואָס זײַנען אין דער באַטרעפנדיקער געזעלשאַפט פאַרבונדן צווישנאַנאַנד דורך דערזעלביקער לאַגע, דורך דיזעלביקע אינטערעסן, וואָס איז געצוואונגען — מעג ער זיך יאָ וועלן, ניט וועלן — צו פירן אַ קאַמף מיט דערדאָזיקער געזעלשאַפט, אויב ער וויל פּאָטער ווערן פון דרוק און עקספּלואַטאַציע. אזאַ קלאַס האט, לויט זיין מיינונג, געקענט זיין נאר דער *פּראָלעטאַריאַט*. אין דער צייט, וואָס אנדערע קלאַסן זייגען אזוי אָדער אנדערש פאַרינטערעסירט אויפצוהאַלטן די עקזיסטירנדיקע געזעלשאַפט, וואָס, איר יעסאָד איז פּריוואַט-אייגנטום אַף די פּראָדוציר-מיטלען, איז דער פּראלעטאַריאַט דער איינציקער

קאָס, וועלכער צייכנט זיך טאַקע דערמיט אויס, וואָס ער האָט
ניט דאָסדאָזיקע פריוואַט-אייגנטום. דערפאַר גראָד איז ער עס
געצוואונגען צו פארקויפן זיין ארבעט-קראפט, ווי א סכוירע, מאַס-
קים זיין מע זאָל אים עקספּלואטירן. באַפרייען זיך פון דערדאָ-
זיקער שאָפּעלער לאַגע קען ער נאָר דאַן, ווען עס וועט איבער-
געאַנדערשט ווערן די גאנצע געזעלשאַפט, ווען עס וועט באָטל
ווערן דאָס פּריוואַט-אייגנטום אף פּראָדוציר-מיטלען, ווען עס וועט
איינגעשטעלט ווערן א געזעלשאפטלעך אייגנטום, און אף אזא
אויפן וועט פארשווינדן יעטווידע עקספּלואטאציע פון איין מענטשן
דורך דעם אַנדערן. דער פּראָלעטאריאט דארף דערקענען זיינע
געמיינשאַפטלעכע קלאַסן-אינטערעסן, דארף זיך צואייגענען די
וויסנשאפט און מאַכן א רעוואלוציע. דער פארבאנד צווישן דער
וויסנשאַפט און דעם פּראלעטאריאט וועט זיי מאַכן פאַר אום-
באַזיגבאַר.

אָט די גרונט-מיינונג האָט געקראָגן אויך ענגעלס, וואָס
האָט דאַן געאַרבעט איבער א בוך וועגן „דער לאַגע פון דעם
ארבעטער-קלאַס אין ענגלאַנד". צוזאַמען האבן זיי פאָרגעזעצט
צו פאָרשן די נאַטור פון פּראלעטאָרישן קאמף, די טנאָאים, ביי
וואָסערע ער קומט אויף און אנטוויקלט זיך, די צוועקן, וואָס
דריגעגן פון אים ארויס. ווינטער פון דעם יאָר 1845—1846 האָבן
זיי אויסגעארבעט די הויפּט-יעסוידעס פון זייער לערע.

עס האט זיך ארויסגעוויזן, אז דער פּראָלעטארישער קאַמף
איז ניט קיין צופעליקע דערשיינונג, אז ער האָט זיך אָנגעהויבן,
ווי אַן אומפארמיידלעכער רעזולטאט פון די נייע געזעלשאפטלע-
כע פארהעלטענישן, אז מע קען אים ניט באזייטיקן, קאָלזמאַן זיין
וויל האָט ניט דערגרייכט ווערן. עס האט זיך ארויסגעוויזן, אז
די עקאָנאָמישע, ווירטשאפטלעכע פארהעלטענישן, וואָס די פרי-
ערדיקע קאמוניסטן פלעגן דעם ניט צוגעבן קיין שום באטייט,
פירעץ, פארקערט גאָר, דער יעסאָד, אף וואָסערן עס וואַקסן אויס
יעדעס מאָל נייע געזעלשאפטלעכע פאָרמען, אף וועלכן עס קו-

מען אויף אלע מאָל נייע קלאסן-סטירעס, נייע קלאסן, וואָס באַ-
שטימען מיט זייער קאַמף דאס לעבן פון דער געזעלשאפט. עס
האט זיך ארויסגעוויזן, אז די אנטוויקלונג פון פראלעטאריאט איז
פונקט אזוי אומפארמיידלעך, ווי די אנטוויקלונג פון דער בורזשוּ-
אזיע. און דערפון איז גערדרונגען, אז דער פראלעטאַריאט האט
געדארפט נאָכטאָן דעם ביישפיל פון דער בורזשואזיע אין די
פאָרגעשריטענע לענדער, האט געדארפט באנעמען זיינע צוועקן
און אויפגאבן, ארגאניזירן זיך אין א באזונדערער פארטיי און אי-
בערצייגן די גאנצע געזעלשאפט לויט אט די צוועקן זיינע.

מאַרקס און ענגעלס, וואָס זיינען געווען ניט נאר געלערנ-
טע, בוך-מענטשן, האבן איצטער אנטוויקלט א ברייטע אגיטאציע
פאר זייער לערע. בריוסעל, וואו זיי האבן דאן געוואוינט, איז,
מאכמעס דער נאענטקייט צום דייטשישן גרענעץ, געווען זייער
אַ באקוועם אָרט פאר פאַרבינדונגען מיט די דייטשישע ארבע-
טער, וואָס פיל פון זיי פלעגן אהין פארפאָרן. מארקס און ענ-
געלס האבן זיך איינגיכן געשטעלט אין צענטר פון דער גאנצער
דאמאָלסדיקער ארבעט צווישן די דייטשישע ארבעטער. קעדיי
צוצוגרייטן א מער ברייטע ארגאניזאציע, האבן זיי פארגעלייגט
זייערע כאַווייריים צו ארגאניזירן אין די פארשיידענע שטעט צווישן
די אַרבעטער-געזעלשאַפטן, וואָס זיינען דאָרט דאַן געווען, ספע-
ציעלע קעמערלעך, וואָס מע האָט אַ נאָמען געגעבן קאָמיטעטן
פאַר פאַרבינדונגען. איטלעכס פון זיי האָט געדאַרפט זיין פארבונדן
מיטן בריוסעלער קאָמיטעט. אזעלכע קעמערלעך זיינען געשאפן
געוואָרן אין לאנדאָן, — דאָרט זיינען אַהין אריינגעטראטן שאַפּער,
מאָל און זייערע פריינט, — און אויך אין פאַריז, וואו עָס האָט
געאַרבעט, דערהויפּט, ענגעלס, וועלכער איז אריבערגעפאָרן אהין.
אומעטום איז פאָרגעקומען א היציקער קאַמף, אומעטום האָט זיך
געפירט זייער א לעבעדיקע דיסקוסיע. מיט ווייטלינגען זיינען זיך
פאַנאַנדערגעגאַנגען ניט נאר מאַרקס און ענגעלס, נאָר אויך זיינע
אַלטע לאָנדאָנער פריינט. צוזאַמען מיט איינעם א סטודענט —

קריגע, וואָס האָט געפּריידיקט א באַזונדער מין קאָמוניזם, אפן יעסאָד פון „ליבע״, און האָט געווייכט פון קלאַסנקאַמף, איז ער אינגיכן אוועקגעפארן קיין אמעריקע.

נאָך אַן אומגעלונגענעם פּרואוו צענויפצורופן אַ צוזאמענפאָר פון אלע קאָמוניסטישע קעמערלעך אין בעלגיע, אין דער שטאָט ווערוויע, הארט באַם גרענעץ פון דייטשלאַנד, האָט מען צענויפגערופן א צוזאַמענפאָר אין לאָנדאָן זומער 1847 יאָר. קוידעם-קאָל איז געשאַפן געוואָרן אַן אָרגאַניזאַציע, וואָס האָט פון אָנהויב אָן געקראָגן א אינטערנאַציאָנאַלן כאַראַקטער. פאַרן צוועק פון דעם פאַרבאַנד האָט מען אַוועקגעשטעלט — אַראָפּוואַרפן די בורזשואַזיע, די הערשאַפט פון פּראָלעטאַריאַט, באַטל מאַכן די אַלטע בורזשואַזע געזעלשאַפט, וואָס איז געבויט אויף קלאַסנקאַמף, גרינדן א נייע געזעלשאַפט אָן קלאַסן און אָן פּריוואַט-אייגנטום.

דער סטאַטוט פון דעם פאַרבאַנד איז געווען געבויט אויף די יעסוידעס פון דעמאָקראַטישן צענטראַליזם. די קאָמיטעטן — אָרטיקע, געגנטלעכע, דער צענטראַלער — זיינען געווען געווײלט און האָבן געקענט אומגעביטן ווערן. דער העכסטער אָרגאַן איז געווען דער צוזאמענפאָר פון פאַרבאַנד. דער אָנגענומענער סטאַטוט האָט נאָך געדאַרפט באַטראַכט ווערן דורך די אָרטיקע קאָמיטעטן און ווידעראַמאָל באַהאַנדלט ווערן אפן צווייטן צוזאַמענפאָר.

מע האָט באַשלאָסן ארויסצוגעבן אַן אייגענעם זשורנאַל. דער פּראָבע-נומער איז ארויס אין סעפּטעמבער 1847 יאָר. אפן ערשטן זייטל טרעפן מיר דאָרט דעם נייעם לאָזונג, וואָס דער פאַרבאַנד האָט אָנגענומען: „פּראָלעטאַריער פון אלע לענדער פאַראייניקט זיך!״

אָט דעם קלאסן-לאָזונג, וואָס שטרייכט אונטער שאַרף דעם קלאַסנכאַראַקטער פון דעם נייעם פאַרבאַנד, האָט פאָרגעלייגט

מאַרקס אָנשטאָט דעם אלטן אומבאַשטימטן לאָזונג: „אלע מענטשן זיינען ברידער!"

דער צווייטער צוזאַמענפאָר איז פאָרגעקומען אין נאָיאבר — דעקאָבר 1847 יאָר. נאָך לאַנגע וויכוחים האָט מען אָנגענומען דעם נייעם סטאַטוט און די גרונט-האַנאָכעס פון דער נייער פּראָגראַם. צענויפשטעלן זי אין דער פאָרם פון א ספּעציעלן מאַניפעסט האָט מען איבערגעגעבן מאַרקסן, וואָס האָט צו זיין ארבעט אויסגענוצט אויך דעם פּראָיעקט, וואָס ענגעלס האט צענויפגעשטעלט.

מאַרקס האָט זיך גענומען פאר דער ארבעט. פארשטייענדיק, אז אף אים ליגט א גרויסע אכראיעס, אז א פּראָגראַם, וואס דאַרף צום ערשטן מאָל ארויסשטעלן פאר דער גאַנצער וועלט די צילן און די אויפגאבן פון דעם פּראלעטאַריאַט, קען מען ניט אָנשרייבן היציקערהייט, געאיילטערהייט, — האט ער זי לאַנג געהאלטן אין באַארבעטן.

דער צענטראַל-קאָמיטעט פון דעם פאַרבאַנד — פאר זיין רעזידענציע האָט מען אויסגעקליבן לאָנדאָן — האָט סאָפקאָלסאָף פארלאָרן די געדולד און האָט דעם 26 יאַנוואר 1848 יאָר אוועקגעשיקט, מיט די אונטערשריפטן פון שאפער, מאָל און באַאוער, א שטרענגן בריוו צו מאַרקסן, אז אויב ער וועט ניט צושטעלן דעם מאַניפעסט צום 1-טן פעוורעל, מוז ער אומקערן צוריק אלע דאָקומענטן, וואָס מע האָט אים געגעבן.

מאַרקס האָט אָפגעשיקט דעם מאַניפעסט אין פעווראל, און מע האָט אים טייקעף אָפּגעדרוקט. דאָס האָט געמוזט זיין ניט פריער פון דער דריטער וואָך אין פעווראל. דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט ניט אומזיסט צוגעטריבן מארקסן. אין יאַנוואר האבן זיך שוין אָנגעהויבן שטאַרקע אומרוען אין איטאליע, און דעם 24-טן פעווראל האָט אויסגעבראָכן א רעוואָלוציע אין פאריז (די פעווראל-רעוואלוציע), און דערנאָך א רעוואָלוציע אין ווין און בערלין (די מאַרט-רעוואָלוציע).

נאָר אויב דער מאַניפעסט איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן צו שפּעט, אַז ער זאָל קענען האָבן אַ ווירקונג אויף דער צוגרייטונג פון דער רעוואָלוציע אין 1848 יאָר, איז ער דאָך געוואָרן די פּראָגראַם פון דער גאַנצער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבעטער-באַוועגונג. אויף וואָסערע 23 זייטלעך — אַזוי פיל איז געווען אין דער ערשטער אויפלאַגע, געדרוקט אין אַן אַרבעטער-דרוקעריי, — האָט דער מ אַ נ י פ ע ס ט געגעבן דעם קאָמפּענדיקן פּראָלעטאַריאַט אַ ריכטיק און פּינקטלעך בילד פון דער הייַנטיקער בורזשואַזער געזעלשאַפט און פון דעם קלאַסנקאַמף, וואָס מוז זיך אין איר אומפאַרמיידלעך צעוויקלען. ער האָט באַוויזן, ווי אומפאַרמיידלעך עס האָט זיך אַנטוויקלט די בורזשואַזיע, ווי עס האָבן זיך געענדערט די באַדינגונגען פון איר עקזיסטענץ מאַכמעס די ענדערונגען פון די עקאָנאָמישע פאַרהעלטענישן, מאַכמעס דעם בייט פון פאַרשיידענע פאָרמען פון אינדוסטריע, ווי אַזוי זי איז געווען געצוואונגען אַרייַנצולאָזן זיך אין אַ קאַמף מיט דער אַלטער אַדל-געזעלשאַפט. פּונקט אַזוי קלאָר און בולעט זייַנען נאָכגעשפּירט אַלע שטופּעס אין דער אַנטוויקלונג פון דעם פּראָלעטאַריאַט, וואָס גייט נאָך פיס-טריט נאָך דער בורזשואַזיע. דער מאַניפעסט האָט באַוויזן, אַז דער קאַמף פון די אַרבעטער קומט אויף ניט אונטער דער ווירקונג פון אַגיטאַטאָרס, קאָלערליי פאַרברעכערישע אייַנרייַדערס, ווי עס האָט געמיינט די בורזשואַזיע, די פּאָליציי און זשאַנדאַרמען, אַז אין דער קאַפּיטאַליסטישער געזעלשאַפט אַנטוויקלט ער זיך אומפאַרמיידלעך, אַז דער פּראָלעטאַרישער קאַמף גייט דורך פון שטאַפּל צו שטאַפּל, אָנהויבנדיק פון אייַנצלנע צוזאַמענשטויסן ביז צו אַ גענעראַלן שלאַכט מיט דער בורזשואַזער געזעלשאַפט.

דער מאַניפעסט האָט אין צענויפגעפּרעסטע, אויסגעטאָקטע האַנאָכעס אויסגעשטעלט די הויפּטפאָדערונגען פון די קאָמוניסטן און האָט צעקריטיקירט אויף אַש די דערווידערונגען פון די בורזשואַזע געלערנטע.

דער מאַניפעסט האָט פאַנאַנדערגעקליבן אַלע פארשיידנאַר־טיקע שטרעמונגען, וואָס זיינען דאַן געווען צווישן די סאָציאַליסטן און קאָמוניסטן. ער האָט קעגן זיי אַלעמען אַרויסגעשטעלט די רעוואָלוציאָנערע פּראָגראַם פון דעם נייעם פּראָלעטאַרישן, וויסנשאַפטלעכן קאָמוניזם.

דער מאַניפעסט האָט דייטלעך און פעסט אָנגעצייכנט די גרונטליניעס, ווי אַזוי קאָמוניסטן דאַרפן זיך פירן בעאייס א רעוואָלוציע.

דער מאַניפעסט האָט געגעבן דעם פּראָלעטאַריאַט א שליסל אַף צו פארשטיין דעם אוועק און דעם היינט. ער האָט אים אויסגעלערנט פאַנאַנדערצוקלייבן זיך אין די מאַטעריעלע פארהעלטענישן, אין די באַדינגונגען פון פּראָדוקציע און פאַנאַנדערטיילונג, וואָס דורך זיי ווערן באַשטימט אַלע געזעלשאַפטלעכע און פּאָליטישע פארהעלטענישן. ער האָט אים געגעבן אין די הענט אַזאַ מעטאָדיק געווער, ווי דאָס מאַטעריאַליסטישע פארשטיין פון געשיכטע, ער האָט אים געגעבן אַזאַ מעגלעכקייט פאַרויסצוזעען די צוקונפט, וואָס קיין קלאַס אין דער געשיכטע, וועלכער האָט ווען עס איז געקעמפט פאַר זיין באַפרייאונג, האָט עס ניט פארמאַגט.

פאַר די 75 יאָר, וואָס זיינען פאַריבער, זינט אַז דאָס קליינע ביכעלע איז אַרויס, זיינען אַף דער וועלט פאָרגעקומען די טיפסטע ענדערונגען. אָבער אין דעם ווירבל־ווינט פון געשעענישן איז דער מאַניפעסט געבליבן שטיין פעסט, ווי א היכער לייכטטורעם, וואָס איז אויסגעבויט אַף א פעסטן גראַניט, און זיין ליכט דינט נאָך אויך איצטער ווי א וועגווייזנדיקער שטערן דעם אַלוועלטלעכן פּראָלעטאַריאַט.

ניט אַזוי פעסט האָט זיך אַרויסגעוויזן דער ערשט געגרינדעטער פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן. בעאייס דער רעוואָלוציע האָט ער, איינגאַנצן גענומען, געשפּילט א גאַנץ קנאַפּע ראָלע. מערנישט איינצלנע מיטגלידער זיינע, אי דאָס ניט ווי פאַר־

שטייער פון אַן ארגאניזאציע, נאר ווי יעכידים, האבן זיך באטייליקט אין דער רעוואלוציע און אלץ מיט מער פרוכטבארקייט, וואס בעסער זיי האבן באנומען די גרונט-געדאנקען פון דעם מאני-פעסט.

נאָך דער מאַפּאַלע פון דער רעוואָלוציע האָבן זיך אסאַך מיטגלידער פון דעם פאַרבאַנד ווידער צעזויפגעקליבן אין לאָנדאָן. מע האָט געמאַכט אַ פּרואוו אויפצושטעלן אים פון דאָסניי, אָבער די כאלוקעדייעס האָבן גיך געבראכט צו אַ שפּאַלטונג. די מינ-דערהייט, ניט רעכענענדיק זיך מיט די באַדינגונגען פון דער ווירקלעכקייט, האָט געוואָלט ניט אַנדערש ווי טייקעף מאַכן אַ נייע רעוואָלוציע. די מערהייט, בעראָש מיט מאַרקסן און ענגעלסן, האָט דערוויזן, אז מע מוז פריער פארשטארקן די אָרגאניזאַציע און אויסוואַרטן אף אַ גינסטיקערער צייט. זיי האָבן געפּרואווט באנייען די פארבינדונג מיט דייטשלאנד, דאָס האָט זיך זיי אָבער ניט איינגעגעבן. די וויכטיקסטע מיטגלידער האָט מען אויסגע-שפּירט און פאַרזעצט. נאָך אָנדערהאלבן יאָר זיצן האָט מען זיי אין 1852 יאָר געמישפּעט אין קעלן און פאַרמישפּעט צו טפיסע פון דריי ביז זעקס יאָר. דער „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן” אין לאָנדאָן האָט אזוי אָנגעוואָרן יעטווידן צוזאמענבונד מיט דייטש-לאנד, און האָט זיך דערקלערט פאַר פאַנאַנדערגעלאָזן.

צוועלף יאָר איז אריבער, ביז וואַנען די אייראָפּעאישע אַר-בעטער-באַוועגונג איז אף אזוי פיל געקומען צו זיך, אז מע האָט ווידער געקענט אָנהויבן טראַכטן וועגן באשאַפן אַ נייע אינטער-נאַציאָנאלע אָרגאניזאַציע. היינטיקס מאָל האָט דער אויפטו גע-שטאמט פון די פראנצויזישע און ענגלישע אַרבעטער, אָבער צע-נויפשטעלן די פּראָגראַם און דעם סטאַטוט פון דער אינטער-נאציאָנאלער ארבעטער-אַסאָציאַציע (כעוורע), וואָס איז געגרינדעט געוואָרן אין לאָנדאָן דעם 28-טן סעפּטיאבר 1864 יאָר, איז אויסגעפאלן אף מאַרקסן. נייען יאָר האָט אָט דער ניי-ער אינטערנאציאָנאַל—מע ופט אים דער ערשטער אינטער-

נ א צ י אָ נ א ל—אָנגעפירט די גאנצע אייראָפּעאישע און אמעריקא-נער ארבעטער-באוועגונג.

די מאפּאָלע פון דער קאָמונע, אָט דעם ערשטן פּרואוו פון דעם אַרבעטער-קלאַס צו באהערשן די פּאָליטישע מאַכט, האָט דערלאנגט דעם וויכטיקסטן קלאַפּ דעם ערשטן אינטערנאציאָנאַל. דערצו איז נאָך צוגעקומען דער קאַמף פון די אנארכיסטן קעגן דעם גענעראַלן ראט. אין זעם יאָר 1876 האָט דער ערשטער אינ-טערנאציאָנאַל אויפגעהערט צו עקזיסטירן.

פון זיינע ברוכטיילן זיינען אין פארשיידענע לענדער גע-שאפן געוואָרן פּארטייען פון דעם ארבעטער-קלאַס. אין 1889 יאָר האָבן זיי זיך צענויפגעקליבן אף אַ צווישנפעלקערלעכן קאָנגרעס אין פאריז און האָבן געגרינדעט דעם צ ו ו י י ט ן א י נ ט ע ר נ אַ-צ י אָ נ אַ ל, וואָס האָט אין 25 יאָר ארום אזוי שענדלעך אונטער-געגעבן זיך אפן כעסעד פון דער בורזשואזער וועלט אין אווגוסט 1914 יאָר.

אָנשטאָט צו פאריייניקן זיך קעגן דער בורזשואזיע, האָבן די ארבעטער-פארטייען פון דעם 2-טן אינטערנאציאָנאַל אין נאָ-מען פון דעם בורזשואזן פאָטערלאנד, וואָס מע דארף קלוימערשט ראַטעווען, און אונטער דער פירערשאפט פון דער אייגענער בור-זשואַזיע, גאָר גענומען זיך צו פארטיליקן איינע די אנדערע.

נאָר דער רוסישער פּראָלעטאריאט אליין האָט געמאכט אַ העלדישן פּרואוו ארויסצורייסן זיך פון אָט דער אלוועלטלעכער שכיטע. אים האָט זיך איינגעגעבן מאכן א טאָלק מיט זיין בור-זשואַזיע און, שטיצנדיק זיך אף דער פויערשאפט, פארכאפּן די פּאָליטישע מאכט דעם 25-טן אָקטיאבר (7-טן נאָיאבר) 1917 יאָר. און אין 1918 יאָר האָט אונזער פּארטיי באשלאָסן אָפּצוזאָגן זיך פון דעם פריערדיקן נאָמען (סאָציאל-דעמאָקראטישע), וואָס איז איצטער באשמוצט געוואָרן דורך די פשאָרעמאכערס, און אָנגע-מען דעם „אלטן נאָמען קאָמוניסטן. זי האָט געדארפט איצטער אויסקלייבן, פונקט אזוי ווי אַמאָל דער „פארבאנ״ פון קאָמוניסטן״:

„סאָציאַליזם האָט באַטייט אין 1847 יאָר אַ בורזשואַזע באַוועגונג, קאָמוניזם—אַן אַרבעטער-באַוועגונג. פאַר דעם סאָציאַליזם זיינען, לעפּאָכעס אפן קאָנטינענט, געווען אָפּן די טירן פון די סאַלאָנען, פאַרן קאָמוניזם זיינען זיי געווען פעסט פאַרשפּאַרט. און אַזוי ווי מיר זיינען שוין דאַן געווען פעסט איבערגעצייגט, אַז „די באַפרייאונג פון די אַרבעטער דאַרף זיין אַ זאַך פון דעם אַרבעטער-קלאַס גופע", האָט בא אונז אַף קיין איין מינוט ניט געקענט זיין קיין ספק, וואָסערן פון די צוויי נעמען מיר דאַרפן אויסקלייבן, און שפּעטער איז אונז אויך קיינמאָל אפן זינען ניט אַרויף אָפּצוזאָגן זיך פון אים".

אַזוי שרייבט ענגעלס. איצטער באַטייט אויך סאָציאַלדעמאָקראַטיע אין דער אָדער יענער מאָס — פּשאָרע-מאַכעריי און שאָלעם מיט דער בורזשואַזיע, קאָמוניזם—אומבעשאָלעמדיקן קלאַסנקאַמף פון דעם פּראָלעטאַריאַט.

דעריבער האָט אויך דער נייער אינטערנאַציאָנאַל, וואָס איז געשאַפן געוואָרן אין מאָסקווע אין 1919 יאָר, צום אָפּשייד פון דעם באַנקראָטירטן 2-טן אינטערנאַציאָנאַל, אָנגענומען דעם נאָמען קאָמוניסטישער אינטערנאַציאָנאַל, אויפהאַלטנדיק אַף אַזאַ אויפן די גערימטע געבאָטן פון דעם קאָמוניסטיש מאַניפעסט.

קאמוניסטישער מאניפעסט

א שרעקבילד גייט אום איבער אייראפע — דאָס שרעקבילד פון קאמוניזם. אלע קויכעס פון דער אלטער אייראפע האָבן זיך פאראייניקט צוליב דער הייליקער זאך פון העצן און רוידעפן דעמדאזיקן רועך,—דער פויפסט און דער צאַר, מעטערניך און גיזאָ, פראנצויזישע ראַדיקאלן און דייטשישע פאליציילייט.

וואו איז דאָ אזא אָפאזיציאנעלע פאַרטיי, וואס די רעגירנדיקע קעגנער אירע זאלן זי ניט האָבן פארשריען אלס א קאמוניסטישע, וואו איז דא אזא אָפאזיציאנעלע פארטיי, וואס זאל ניט האבן צוריקגעשליידערט דעם שטעמפלענדיקן פארוואורף אין קאמוניזם צו די מער פארגעשריטענע פארשטייער פון דער אפאזיציע אדער צו אירע רעאקציאנערע קעגנער?

צוויי זאכן דרינגען ארויס פון דעמדאזיקן פאקט.

דער קאמוניזם ווערט שוין פון אלע אייראפעאישע הערשאפטן אנערקענט פאר א קראפט.

עס איז שוין די העכסטע צייט, אז די קאמוניסטן זאלן אָפן פאר דער גאַנצער וועלט דערציילן וועגן זייער וועלטאנשויאונג, וועגן זייערע צילן, זייערע שטרעבונגען, און קעגן דער באַבעמאיסע וועגן א שרעקבילד פון קאמוניזם ארויסשטעלן א מאניפעסט פון דער פארטיי גופא.

צוליב אט דעם צוועק האבן זיך קאמוניסטן פון די פארשיידנסטע נאציאָנאליטעטן צענויפגעקליבן אין לאנדאן און האבן צענויפגעשטעלט דעמדאזיקן מאניפעסט אף צו פארעפנטלעכן אים אין ענגליש, דייטש, איטאליעניש, פלעמיש און דעניש

1.

בורזשוא און פראלעטאריער.

די געשיכטע פון דער גאנצער ביז־איצטיקער געזעלשאפט*) איז די געשיכטע פון קלאסנקאמפן.

פרייער און שקלאף, פאטריציער און פלעביי, באראן און לייב־אייגענער, צעך־מאיסטער און געזעל, מיט איין ווארט, אונטערדריקער און אונטערגעדריקטע זיינען שטענדיק געווען אין א סטירע צווישנאנאנד, האבן געפירט אן אומויפהערלעכן, אמאל א באהאלטענעם, אמאל אן אפענעם קאמף, א קאמף, וואס האט זיך איטלעכס מאל געענדיקט מיט א רעוואלוציאנערער איבערבויאונג פון דער גאנצער געזעלשאפט אדער מיטן געמיינזאמען אונטערגאנג פון קעמפנדיקע קלאסן.

אין די פריערדיקע עפאכעס פון דער געשיכטע געפינען מיר קימאט אומעטום א פולשטענדיקע צעגלידערונג פון דער געזעלשאפט אף פארשיידענע שטאנדן, א פארשיידנארטיקן לייטער

---

*) דאס הייסט, פינקטלעך גערעדט, די געשיכטע, וועגן וואסערע עס זיינען א שריפטלעכע דאקומענטן. אין 1847־טן יאר איז נאך די פארגעשיכטע פון דער געזעלשאפט, די געזעלשאפטלעכע ארגאניזאציע, וואס איז געווען פריער פאר יעסווידער געשריבענער געשיכטע, געווען קימאט אינגאנצן אומבאקאנט. זינט דאן האט האקסטהאוזען אנטדעקט אין רוסלאנד דאס געמיינדע־אייגנטום אף ערד, מאורער אט דערוויזן, אז דאס איז דער געזעלשאפטלעכער יעסאד, פון וואנען אלע דייטשישע שטאמען האבן אנגעהויבן זייער געשיכטלעכע אנטוויקלונג, און ביסלעכווייז האט מען אויסגעפונען, אז דארף־געמיינדעס מיט געמיינזאמען ערד־באזיץ איז געווען די אור־פארם פון דער געזעלשאפט אומעטום, פון אינדיע ביז אירלאנד. לעסאף, איז די אינערלעכע ארגאניזאציע פון אט דער אור־ערשטער קאמוניסטישער געזעלשאפט אין איר טיפישער פארם אויפגעדעקט געווארן דורך מארגאנען, וועלכער האט קלאר געמאכט די ריכטיקע באטור פון דעם שטאם (גענט) און זיין ארט אין דעם שיוועט. מיט דער צעפאלונג פון אט דער אור־ערשטער געמיינדע הויבט זיך אן די שפאלטונג פון דער געזעלשאפט אף באזונדערע, און דערנאך קעגנגעשטעלטע קלאסן. (אנמערקונג פון ענגעלסן צו דער לעצטער אויסגאבע פון דעם „מאניפעסט“).

פון־געזעלשאפטלעכע מאדרייגעס. אין דעם אלטן רוים האָבן מיר פּאַטריציער, רייטער, פּלעבייען, שקלאפן; אין מיטלאלטער—פעאָדאלן, וואַסאַלן, צעך־מאיסטערס, געזעלן, לייב־אייגענע און דערצו נאָך קימאט אין יעדערן פון די דאזיקע קלאסן ווידער באזונדערע מאדרייגעס.

די היינטיקע בורזשואזע געזעלשאפט, וואס איז אויפגעקומען אף די כורוועס פון דער פעאָדאַלער געזעלשאפט, האט די קלאסנסטירעס ניט אָפּגעשאפט. זי האט נאר אנשטאט די אלטע אוועקגעשטעלט נייע קלאסן, נייע טנאָאים פון אונטערדריקונג, נייע אויפאנים פון קאמף.

אונזער עפּאָכע, די עפּאכע פון דער בורזשואזיע, צייכנט זיך אָבער אויס דערמיט, וואס זי האט די קלאסנסטירעס פאריינפאכט. די גאנצע געזעלשאפט שפאלט זיך אלץ מער און מער אף צוויי גרויסע פיינטלעכע לאגערן, אף צוויי גרויסע קלאסן, וואס שטייען דירעקט איינער קעגן דעם אנדערן: בורזשואזיע און פּראָלעטאריאט.

פון די לייב־אייגענע אין מיטלאלטער זיינען ארויסגעגאנגען די בירגערלעכע פון די ערשטע שטעט; פון אט דער בירגערלעכער באפעלקערונג האבן זיך אַנטוויקלט די ערשטע עלעמענטן פון דער בורזשואזיע.

די אנטדעקונג פון אמעריקע און פון דעם יאַמוועג ארום אַפריקע האט געשאפן פאר דער אויפקומענדיקער בורזשואזיע א נייעם באדן. דער אָסט־אינדישער און כינעזישער מארק, די קאָלאָניזירונג פון אמעריקע, דער מיסכער מיט די קאלאָניעס, די פארמערונג פון די אויסטויש־מיטלען און פון סכוירעס ביכלאל,—דאס אלץ האט געבראכט דעם האנדל, דער יאַמפּאָרעריי, דער אינדוסטריע אַן אומגעהערטן אויפשטייג און דערמיט באטייטנדיק פארגיכערט די אַנטוויקלונג פון דעם רעוואלוציאָנערן עלעמענט אין דער צעפאלנדיקער פעאָדאַלער געזעלשאפט.

דער ביזאהעריקער פעאָדאַלער אדער צעכנדיקער אויפן פון

פראדוקציע אין דער אינדוסטריע האָט שוין מער ניט געקאנט באַפרידיקן דעם באַדאַרף, וואס איז אנגעוואַקסן מיט די נייע מערק. אנשטאָט אים איז געקימען די מאַנופאַקטור. די צעך־מאַיסטערס זיינען ארויסגעשטויסן געווארן דורך דעם אינדוסטריעלן מיטלשטאַנד, די אַרבעט־צעטיילונג צווישן די פארשיידענע קאָר־פּאָראַציעס איז פארשוואונדן געווארן לעגאַבע דער ארבעט־צעטיילונג אין דעם איינצלנעם ווארשטאט גופע.

דער מאַרק אבער איז קעסיידער געוואקסן, דער באַדאַרף איז אלץ גרעסער געווארן. די מאנופאקטור האט שוין אויך מער ניט געקלעקט. דאן האט דאַמף און מאַשינע געמאַכט א רעוואָ־לוציע אין דער אינדוסטריעלער פראדוקציע. אַנשטאָט דער מאַ־נופאַקטור איז געקומען די היינטיקע גרויס־אינדוסטריע, אנשטאט דעם אינדוסטריעלן מיטלשטאַנד זיינען בעראָש פון גאַנצע אינ־דוסטריעלע אַרמייען געקומען די אינדוסטריעלע מיליאָנערן, די מאָדערנע בורזשואַ.

די גרויס־אינדוסטריע האט געשאפן - דעם וועלטמארק, וואס די אנטדעקונג פון אַמעריקע האָט אים צוגעגרייט. דער וועלטמארק האָט געבראַכט דעם האַנדל, דער יאַמפּאָרעריי, דעם פאַרקער אף דער יאַבאָשע אַ קאָלאָסאלע אנטוויקלונג. דאָס האט געווירקט צוריק אף דער אויסשפרייטונג פון דער אינדוסטריע, און אף וויפל עס האט זיך אויסגעשפרייט די אינדוסטריע, דער האַנדל, די יאמפּאָרעריי, אייזנבאַנען, אין דערזעלביקער מאָס האט זיך אנט־וויקלט די בורזשואַזיע, האָבן זיך געמערט אירע קאפיטאַלן, האט זי אָפּגעשטויסן צום הינטערגרונט די אלע קלאַסן, וואס זיינען פארבליבן פון דעם מיטלאלטער.

אזוי זעען מיר, אז די מאדערנע בורזשואזיע גופע איז א פראדוקט פון א לאַנגן אנטוויקלונגס־גאַנג, פון א רייע איבערקע־רענישן אין דעם אויפן פון פראָדוקציע און פאַרקער.

איטלעכן שטאַפּל אין אט דער אַנטוויקלונג פון דער בור־זשואזיע האָט באַלייט אן אַנטשפּרעכיקע פּאָליטישע דערגרייכונג.

אָט אַן אונטערגעדריקטער שטאַנד אונטער דער הערשאַפט פון ד פעאָדאַלן, אָט א באַוואָפנטע אַסאָציאַציע מיט זעלבסטפאַרוואַלטונג אין דער קאָמונע*), דאָ אַן אומאָפּהענגיקע שטאַטישע רעפּובליק, דאָרט א דריטער שטייער-צאָלנדיקער שטאַנד אין דער מאָנאַרכיע, דערנאָך, צו דער צייט פון דער מאַנופאַקטור, א קעגנגעוויכט צום אַדל אין דער אַבסאָלוטער אָדער שטאַנדן-מאָנאַרכיע, ביכלאַל דער הויפּטיעסאָד פון די גרויסע מאָנאַרכיעס,—האָט די בורזשואַזיע סאָפקאָלסאָף, מיטן אויפקומען פון דער גרויס-אינדוסטריע און פון דעם וועלטמאַרק, אויסגעקעמפט זיך אין דער מאָדערנער קאָנסטיטוציאָנעלער מלוכע די אויסשליסלעכע פּאָליטישע הערשאַפט.

די היינטיקע מלוכע-מאַכט איז ניט מער ווי א קאָמיטעט, וואָס פאַרוואַלט מיט די געמיינשאַפטלעכע איניאָנים פון דעם גאַנצן בורזשואַזן קלאַס.

די בורזשואַזיע האָט געשפּילט אין דער געשיכטע א העכסט רעוואָלוציאָנערע ראָלע.

וואו זי איז נאָר געקומען צו הערשאַפט, האָט די בורזשואַזיע צעשטערט אַלע פעאָדאַלע, פּאַטריאַרכאַלישע, אידילישע פאַרהעלטענישן. זי האָט אָן ראַכמאָנעס צעריסן די בונטפאַרביקע פעאָדאַלע בענדער, וואָס האָבן צענויפגעבונדן דעם מענטשן מיט זיינע הערשער בעיערושע, און האָט ניט איבערגעלאָזן קיין אַנדער צוזאַמענבונד צווישן מענטש און מענטש, אַכוץ דעם נאַקעטן אינטערעס, דעם האַרצלאָזיקן „מעזומען”. דעם הייליקן ציטער פון פרומער טרוימערייַ, פון ריטערלעכער באַגייסטערונג, פון באַלעבאַטישער סאַנטימענטאַלקייט האָט זי דערטרונקען אין דעם אייזקאַלטן וואַסער פון עגאָאיסטישער אויסרעכענונג. פּערזענלעכע ווירדע האָט זי פאַרוואַנדלט אין אַן אויסבייט-ווערט, און אַנשטאַט

*) אַזוי פלעגן די שטאָט-איינוואוינער אין איטאַליע און פראַנקרייך רופן זייער שטאָטישע געמיינדע, נאָכדעם ווי זיי האָבן אָפּגעקויפט אָדער אויסגעקעמפט בא זייערע פעאָדאַלע סראַרעס די ערשטע רעכט אַף זעלבסטפאַרוואַלטונג.

די אָנצאָליקע פארפּאַטענטירטע און וואויל דערוואָרבענע פריי-
הייטן האָט זי איבערגעלאָזן נאָר די איין געוויסנלאָזיקע פריי-
הייט פון האַנדל. מיט איין ווארט, זי האָט די עקספּלואַ-
טאַציע, וואס איז געווען פארוויקלט אין רעליגיעזע און פּאליטי-
שע אילוזיעס, פארביטן אף אן אָפענער, אומפארשעמ-
טער, דירעקטער טרוקענער עקספּלואַטאציע.
די בורזשואַזיע האט אַראפּגעריסן די שיין פון הייליקייט
בא די אַלע מינים בעקאוועדיקע טעטיקייטן, אף וואָסערע מע האט
ביז אהער געקוקט מיט א פרומען אָפּשיי. זי האט דעם דאָקטער
דעם יוריסט, דעם גאַלעך, דעם פּאָעט, דעם מאַן פון וויסנשאפט
פארוואַנדלט אין אירע באַצאלטע לוינאַרבעטער.
די בורזשואזיע האט אראָפּגעריסן דעם רירנדיק סאַנטימענ-
טאלן שלייער פון די פאמיליען-פארהעלטענישן און האָט עס גע-
מאכט צו א פּאָשעטן געלט-געשעפט.
די בורזשואַזיע האט אויפגעדעקט, ווי אזוי די אַכזאָריעס-
דיקע קראפט, וואָס די רעאקציע באַוואונדערט אזוי אין דעם
מיטלאלטער, האט געהאט אַ פּאַסנדיקע דערגאַנצונג אין דער
סאַמע פוילער לײדיקגייערײ. ערשט זי האט באַוויזן, וואס דעם
מענטשנס טעטיקייט קען אויפטאן. זי האט געשאַפן גאָר אַן אנדער
מין וואונדערווערק, איידער די עגיפּטישע פּיראַמידעס, רוימישע
וואסערלייטונגען און גאָטישע קאטעדראַלן, זי האָט גאָר אַן אַנדער
מין וואנדערונגען דורכגעפירט, איידער די פעלקער-וואַנדערונגען
און קרייצפאָרן.
די בורזשואזיע קאָן ניט עקזיסטירן, ניט רעוואָלוציאָניזירנ-
דיק די פּראָדוציר-געצייג און, הייסט עס, אויך די פּראָדוציר-פאר-
העלטענישן און, בעכיין, אויך אלע געזעלשאפטלעכע פארהעל-
טענישן. אויפהיטן אומפארענדערט די אלטע אויפאַנים פון פּראָ-
דוקציע איז, פארקערט, געווען דער ערשטער טנאַי פאר דער
עקזיסטענץ פון די פריערדיקע אינדוסטריעלע קלאַסן. קעסיידער-
דיקע איבערקערענישן אין דער פּראָדוקציע, אומויפהערלעכע צע-

טרייסלונגען פון אלע געזעלשאַפטלעכע פאַרהעלטעניש, אייביקע אומזיכערקייט און באַוועגונג צייכנט אויס די בורזשואַזע עפּאָכע פון אלע אנדערע. אלע פעסטע, פאַרזשאַווערטע פאַרהעלטעניש מיט די אלט בעקאוועדיקע פאָרשטעלונגען און אנשויאונגען, וואָס באַלייטן זיי, ווערן צעשטערט די נייע ווערן פאַרעלטערט איידער נאָך זיי קאָנען פאַרהאַרטעוועט ווערן. אַלץ, וואָס איז שטאַנדיש און שטייעדיק, ווערט אויסגעוועפּט, אלץ, וואָס איז הייליק, ווערט פאַרשוועכט, און מענטשן ווערן ענדלעך געצוואונגען צו באַטראַכטן מיט ניכטערע אויגן זייער שטעלונג אין לעבנס-מאַצעוו, זייערע קעגנזייטיקע פאַרהעלטעניש.

דאָס באַדערפעניש אין א שטענדיק וואַקסנדיקן אפזעץ פאַר אירע פּראָדוקטן *יאָגט די בורזשואַזיע איבער דעם גאַנצן ערדקוגל.* אומעטום מוז זי זיך איינעסטעווען, אומעטום איינוואָרצלען, אומעטום שאַפן פאַרבינדונגען.

די בורזשואַזיע האָט דורך איר עקספּלואַטאַציע פון דעם וועלטמאַרק צוגעגעבן א קאָסמאָפּאָליטישן געשטאַלט דער פּראָדוקציע און דעם פאַרברויך פון אלע לענדער. זי האָט, צום גרויסן אגמעסנפּעש פון די רעאַקציאָנערן, אַרויסגעצויגן בײַ דער אינדוסטריע דעם נאַציאָנאַלן באָדן פון אונטער די פיס. די אוראַלטע נאַציאָנאַלע אינדוסטריעס זיינען פאַרניכט געוואָרן און ווערן נאָך פון טאָג צו טאָג פאַרניכט. זיי ווערן אַרויסגעשטויסן דורך נייע אינדוסטריעס, וואָס איינצופירן זיי איז א לעבנספראַגע פאַר אלע ציוויליזירטע פעלקער, דורך אינדוסטריעס, וואָס באַאַרבעטן ניט מער די היימישע רוישטאָפן, נאָר רוישטאָפן, וואָס קומען פון די ווייטסטע קאַנטן, און וואָס די פאַבריקאַטן זייערע ווערן פאַרנוצט ניט נאָר דאָ אין לאַנד גופא, נאָר גלייכצייטיק אין אַלע טיילן פון דער וועלט. אנשטאָט די אלע באַדערפענישן, וואָס פלעגן באַפרידיקט ווערן דורך אָרטיקע פּראָדוקטן, קומען נייע, וואָס פאָדערן די פּראָדוקטן פון די ווייטסטע לענדער און קלימאַטן, כּדי באַפרידיקט צו ווערן. אנשטאָט דער אַלטער אָרטיקער און

נאַציאָנאַלער זעלבסטבאַנוגנטקייט און איינגעשלאָסנקייט, קומט אַן אַלזייטיקער פאַרקער, אַן אַלזייטיקע אָפּהענגיקייט פון די נאַציעס צווישנאַנאַנד. און פּונקט ווי אין דער מאַטעריעלער פּראָדוקציע, אַזוי איז עס אויך אין דער גייסטיקער. די גייסטיקע פּראָדוקטן פון איינצלנע נאַציעס ווערן אַלעמענס גיטער. נאַציאָנאַלע איינזייטיקייט און באַגרענעצטקייט ווערט אַלץ מער און מער אומעגלעך, און פון די פילע נאַציאָנאַלע און לאָקאַלע ליטעראַטורן ווערט געשאַפן איין וועלט-ליטעראַטור.

דורך דער שנעלער פאַרבעסערונג פון אַלע פּראָדוציר-געצייג, דורך די אָן אַ שיר פאַרגרינגערטע מיטלען פון קאָמוניקאַציע שטויסט די בורזשואַזיע אַלע, אַפילו די באַרבאַרישע פעלקער, צו ציוויליזאַציע. די וואָלוועלע פּרייזן פון אירע סכוירעס איז די שווערע אַרטילעריע, מיט וואָסערער זי צעשיסט אַלע כינעזישע ווענט און צווינגט צו קאַפּיטולירן דעם האַרטנעקיקסטן האַס פון די באַרבאַרן צו פרעמדע. זי צווינגט אַלע פעלקער אָנצונעמען די פּראָדוציר-אויפנאַנים פון דער בורזשואַזיע, אויב זיי ווילן נאָר אינגאַנצן ניט אונטערגיין; זי צווינגט זיי איינצופירן בא זיך גופא די אַזוי גערופענע ציוויליזאַציע, ד. ה. צו ווערן בורזשוא. מיט איין וואָרט, זי שאַפט זיך אַ וועלט לויט איר אייגענער געשטאַלט.

די בורזשואַזיע האָט אונטערגעוואָרפן דאָס דאָרף אונטער דער הערשאַפט פון שטאָט. זי האָט געשאַפן ריזיקע שטעט, זי האָט אין אַ גרויסער מאָס פאַרמערט די שטאָטישע באַפעלקערונג לעגאַבע דער דאָרפישער, און אַזוי האָט זי אַ באַטייטנדיקן טייל פון דער באַפעלקערונג אַרויסגעריסן פון דעם אידיאָטיזם פון דאָרפישן לעבן. פּונקט ווי זי האָט דאָס דאָרף געמאַכט אָפּהענגיק פון שטאָט, אַזוי האָט זי די באַרבאַרישע און האַלב-באַרבאַרישע לענדער געמאַכט אָפּהענגיק פון די ציוויליזירטע, די פּויערים-פעלקער—פון די בורזשואַזע, דעם מיזרעך—פון דעם מאַירעוו.

די בורזשואַזיע באַזייטיקט אַלץ מער און מער די צעברעקלטקייט פון די פּראָדוציר-מיטלען, פון פאַרמעגן און פון דער

באפעלקערונג. די באפעלקערונג האָט זי געמאכט געדיכט, די פראָדוציר-מיטלען צענטראליזירט און דאס אייגנטום קאָנצענטרירט אין אַ קליינער צאל הענט. דער נויטווענדיקער רעזולטאט פון דעם איז געווען די פּאָליטישע צענטראליזאַציע. פראָווינציעס אומאָפּהענגיקע, וואָס זיינען געווען קימאט נאָר אין א פאַרבאַנד צווישן זיך, מיט פאַרשיידענע אינטערעסן, געזעצן, רעגירונגען און גרענעץ-טאריפן, זיינען צענויפגעבונדן געוואָרן אין איין נאציע, מיט איין רעגירונג, מיט איין געזעצגעבונג, מיט איין נאציאָנאלן קלאסן-אינטערעס, מיט איין גרענעץ-ליניע.

די בורזשואזיע האָט פאר דער צייט פון איר קוים הונדערט-יאָריקער קלאסנהערשאפט געשאפן מעכטיקערע און קאָלאָסאלערע פראָדוציר-קויכעס, איידער אלע פריערדיקע דורעס צוזאמען גענומען. אונטערווארפונג פון נאטור-קויכעס, מאַשינעריע, אָנווענדונג פון כעמיע אין אינדוסטריע אין ערדארבעט, דאמפשיפעריי, אייזנבאנען, עלעקטרישע טעלעגראפן, צעאקערונג פון גאנצע וועלט-טיילן, צופאסונג פון טייכן צו שיפעריי, גאנצע באפעלקערונגען ווי פון דער ערד אויסגעוואקסענע—אין וואָס פאר א יאָרהונדערט פון די פריערדיקע האָט מען זיך עס גאָר געקענט פאָרשטעלן, אז אזעלכע פראָדוציר-קרעפטן דרעמלען אין שויס פון געזעלשאפטלעכער ארבעט?

מיר האָבן, הייסט עס, געזעען: די מיטלען פון פראָדוקציע און פארקער, וואָס זיינען געווען דער יעסאָד, אף וואָסערן די בורזשואזיע האָט זיך אנטוויקלט, זיינען געבאָרן געוואָרן אין דער פעאָדאלער געזעלשאפט. אף א געוויסער מאדרייגע אין דער אנטוויקלונג פון דידאזיקע מיטלען פון פראָדוקציע און פארקער האָבן די פארהעלטענישן, אין וואָסערע די פעאָדאלע געזעלשאפט האָט פראָדוצירט און געפירט דעם אויסטויש, די פעאָדאלע אָרגאניזאציע פון ערדארבעט און מאנופאקטור, מיט איין וואָרט—די פעאָדאלע אייגנטום-פארהעלטענישן האָבן מער נ י ט אנטשפראָכן די שוין אנטוויקלטע פראָדוציר-קרעפטן. זיי האָבן געשטערט דער

פראָדוקציע און ניט מיטגעהאָלפן איר. זיי האָבן זיך פארוואנדלט אין פונקט אזוי פיל קייטן פאר איר. זיי האָבן געמוזט פלאצן און זיי האָבן געפלאצט.

אף זייער אָרט איז געקומען די פרייע קאָנקורענציע מיט א געזעלשאפטלעכער און פאָליטישער איינאָרדענונג, אָנגעמאסטן נאָך איר, מיט דער עקאָנאָמישער און פאָליטישער הערשאפט פון דעם בורזשואזן קלאס.

בא אונז אף די אויגן קומט איצט פאָר אן ענלעכע באוועגונג. די בורזשואזע פארהעלטענישן פון פראָדוקציע און פארקער, די בורזשואזע פארהעלטענישן פון אייגנטום; די היינטיקע בורזשואזע געזעלשאפט. וואָס האָט ווי מיט א קישעף ארויסגעבראכט אזעלכע געוואלטיקע מיטלען פון פראָדוקציע און פארקער, איז געגליכן צום קישעפמאכער, וואָס האָט מיט זיינע באשווערונגען ארויסגעבראכט אונטערערדישע קרעפטן און איז ניט בעקויעך צו באהערשן זיי. שוין צענדליקער יאָרן ווי די געשיכטע פון דער אינדוסטריע און האנדל איז די געשיכטע פון דער מערידע פון די היינטיקע פראָדוציר-קרעפטן קעגן די היינטיקע פארהעלטענישן פון פראָדוקציע, קעגן די פארהעלטענישן פון אייגנטום, וואָס זיינען די לעבנס-באדינגונגען פון דער בורזשואזיע און פון איר הערשאפט. עס איז גענוג צו דערמאָנען די האנדל-קריזיסן, וואָס קערן זיך אום פעריאָדיש און שטעלן דערמיט אלץ מער דראָענדיק אונטער א פראגע-צייכן די עקזיסטענץ פון דער גאנצער בורזשואזער געזעלשאפט. בעאייס די האנדל-קריזיסן ווערט שטענדיק פארניכט א גרויסער טייל ניט נאָר פארטיקע פראָדוקטן, נאָר אפילע פון פריער געשאפענע פראָדוקטיוו-קרעפטן. בעשאס די קריזיסן ברעכט אויס א געזעלשאפטלעכע עפידעמיע, וואָס אין אלע פריערדיקע עפאָכעס וואָלט עס אויסגעזעען ווי אן אבסורד— די עפידעמיע פון איבערפראָדוקציע. די געזעלשאפט פאלט פלוצלונג ווידער אריין אף א געוויסער צייט אין א צושטאנד פון בארבאריזם; גלייך ווי הונגער אָדער אן אַלגעמיינע

פארניכטנדיקע מילכאָמע וואָלט זי אָפּגעשניטן פון אַלע לעבנס־מיטל; די אינדוסטריע, דער האנדל ווערן ווי פארניכט,—און פאר־וואָס? ווייל זי פארמאָגט צופיל ציוויליזאציע, צו פיל לעבנס־מיטל, צופיל אינדוסטריע, צופיל האנדל. די פראָדוציר־קויכעס, וואָס זי האָט אין איר רעשוס, דינען מער ניט אף צו אנטוויקלען די בורזשואזע פארהעלטענישן פון אייגנטום; פארקערט, זיי זיינען געוואָרן צו געוואלטיק פאר די־דאָזיקע פארהעלטענישן, זיי ווערן דורך זיי טאָרמאָזירט; און ווי נאָר זיי קומען ביי דידאָזיקע שטערונגען, אַזוי ברענגען זיי די גאנצע בורזשואזע געזעלשאפט אין אומאָרדענונג, שטעלן אין גע־פאר די עקזיסטענץ פון בורזשואזן אייגנטום. די בורזשואזע פאר־העלטענישן זיינען געוואָרן צו ענג אף איינצונעמען דאָס אשי־רעס, וואָס זיי האָבן געשאַפן.—ווי אַזוי קומט ביי די בורזשואזיע דידאָזיקע קריזיסן? פון איין זייט, דורך דער געצוואונגענער פאר־ניכטונג פון א מאסע פראָדוציר־קויכעס; פון דער אנדער זייט, דורך דעראָבערן נייע מערק און דורך א מער גרונטלעכער עקס־פלואטאציע פון די אלטע מערק. איז, הייסט עס, ווי אַזוי? דורך דעם, וואָס זי גרייט צו נאָך ברייטערע און געוואלטיקערע קריזיסן און פארמינערט די מיטלען צו פארהיטן פון די קריזיסן.

די קלייזאיען, מיט וואָסערע די בורזשואזיע האָט דער־שלאָגן אף טויט דעם פעאָדאליזם, שטעלן זיך איצט קעגן דער בורזשואזיע גופע.

די בורזשואזיע האָט אָבער ניט נאָר געשמידט די קלייזאָ־יען, וואָס דארפן איר ברענגען דעם טויט; זי האָט אויך גע־שאפן די מענטשן, וואָס וועלן די דאָזיקע קלייזאָיען האלטן אין זייערע הענט—די הייטיקע ארבעטער, די פראָלעטאריער.

אין דערזעלביקער מאָס, אין וואָסערער עס אנטוויקלט זיך די בורזשואזיע, דאָס הייסט דער קאפיטאל, אנטוויקלט זיך אויך דער פראָלעטאריאַט, דער קלאס פון די מאָדערנע ארבעטער,

וואָס קענען עקזיסטירן נאָר אף אזוי פיל, אף וויפל זיי קריגן ארבעט, און ארבעט קענען זיי קריגן נאָר אזוי לאנג, אף וויפל זייער ארבעט פארמערט דעם קאפיטאל. אט די ארבעטער, וואָס מוזן זיך פארקויפן אפן שטיק, זיינען א סחורה, פונקט ווי אלע אנדערע ארטיקלען צום האנדל, און דעריבער מוזן זיי אויך אזוי אויסשטיין אלע צופעליקייטן פון קאָנקורענציע, אלע וואַקלונגען פון מארק.

די ארבעט פון די פראָלעטאריער האָט, מחמת דער פארשפרייטונג פון מאשינעס און דער צעטיילונג פון דער ארבעט, פארלאָרן אינגאנצן איר זעלבשטענדיקן כאראקטער און דערמיט אויך יעדע צוציעוודיקייט פארן ארבעטער. ער ווערט פּאָשעט א צוגאָב צו דער מאשינע, פון וואָסערן מע פארלאנגט נאָר די איינפאכסטע, איינארטיקסטע באוועגונגען, וואָס עס איז אם־גרינגסטן אויסצולערנען זיך. די הוצאָעס, וואָס דער ארבעטער פאָדערט, באגרענעצן זיך דעריבער קימאט נאָר מיט די לעבנס־מיטל, וואָס ער דארף האָבן, כדי אויפצוהאלטן זיין לעבן און פאָרזעצן זיין ראַסע. דער פרייז אבער פון אַ סחורע, הייסט עס אויך פון ארבעט, איז גלייך צו די קאסטן אף פראָדוצירן זי. דע־ריבער, איז וואָס מער די אַרבעט פאַרלירט איר צוציעוודיקייט, אלץ מער פאלט דער לוין. נאָכמער, וואס מער עס אנטוויקלט זיך די מאַשינעריע און די צעטיילונג פון דער ארבעט, אלץ מער וואקסט די שווערקייט פון דער אַרבעט, — צי דורך דער פאַרמע־רונג פון די אַרבעטס־שאָען, צי דורך דער פאַרמערונג פון דעם סכום אַרבעט, וואס מע פאָדערט אין א באַשטימטער צייט, צי דורך דעם פארגיכערטן לויף פון די מאַשינעס א. אז. וו.

די היינטיקע אינדוסטריע האט פאַרוואַנדלט דעם קליינעם וואַרשטאַט פון דעם פאַטריאַרכאַלן מאַיסטער אין דער גרויסער פאַבריק פון דעם אינדוסטריעלן קאַפיטאַליסט. די אַרבעטער־מאַסן, אָנגעפּאַקט אין די פאַבריקן, ווערן אָרגאַניזירט מאַיטע סאָלדאַטן. ווי פראָסטע סאָלדאַטן פון דער אינדוסטריע, ווערן זיי

געשטעלט אונטער דער אויפזיכט פון אַ גאַנצער יעראַרכיע אונ־
טער־אָפיצערן און אָפיצערן. זיי זיינען קנעכט ניט גאָר פון דעם
בורזשואַזן קלאַס, פון דער בורזשואַזער מלוכע, זיי זיינען יעד
טאָג און יעדע שאָ פארקנעכט צו דער מאַשינע, צו דעם אויפ־
זעער און, קוידעמקאָל, צו דעם איינצלנעם בורזשואָ דעם פאַברי־
קאַנט. דערדאזיקער דעספאָטיזם ווערט נאָך קליינלעכער, פאַרהאס־
טער, פארביטערנדיקער, וואס אָפענער ער פראָקלאַמירט פראָפיט
פאר זיין צוועק.

וואס ווייניקער פלינקייט און קויעך עס פאָדערט די האַנט־
אַרבעט, ד. ה. וואס מער עס אַנטוויקלט זיך די מאָדערנע אינ־
דוסטריע, אַלץ מער ווערט די אַרבעט פון מאַנסבילן אַרויסגע־
שטויסן דורך דער אַרבעט פון פרויען און קינדער. אונטער־
שייד פון געשלעכט און עלטער האבן פאר דעם ארבעטער־קלאַס
מער קיין שום געזעלשאַפטלעכן באטרעף ניט. עס זיינען נאָר
דאָ אַרבעט־אינסטרומענטן, וואס האבן א פאַרשיידענעם
מעקעך לויטן עלטער און געשלעכט.

אַז דער פאבריקאַנט האט שוין אויסגעזויגט דעם ארבעטער
ביז גאָר און האט אים אויסגעצאלט זיין ארבעט־לוין, דאַן באפאלן
דעם ארבעטער די אַנדערע טיילן פון דער בורזשואַזיע — דער הויז־
באַלעבאס, דער קרעמער, דער וואָכערער א. אז. וו.

די פריערדיקע נידעריקערע שיכטן פון מיטלשטאנד, די
קליינע אינדוסטריעלער, סאָכרים און ראַנטיע, באלמעלאָכעס און
פויערים, די אַלע קלאסן זינקען אראָפּ צום פראָלעטאריאט, טייל־
ווייז דערפאר, וואס זייער קליינער קאפיטאל סטאיעט ניט אָן
צו טרייבן גרויס־אינדוסטריע, און ער האלט ניט אויס די קאָנקו־
רענציע פון די גרעסערע קאפיטאליסטן, טיילווייז, ווייל זייער
טעכנישע פלינקייט פארלירט דעם ווערט באַ די נייע אויפאנים פון
פראָדוקציע. אזוי רעקרוטירט זיך דער פראָלעטאריאט פון אלע
קלאסן פון דער באַפעלקערונג.

דער פראָלעטאריאַט גייט דורך דורך פארשיידענע מאדריי־

געס פון אנטוויקלונג; זיין קאמף קעגן דער בורזשואזיע הויבט זיך אָן גלייך מיט זיין אויפקומען.

פון אָנהויב איז דאָס אַ קאַמף פון איינצלנע ארבעטער, נאכדעם פון די ארבעטער פון א פאַבריק, דערנאָך פון די ארבעטער פון א גאנצן אַרבעט-צווייג אין אַ געוויסן אָרט קעגן דעם איינצלנעם בורזשוא, וואס עקספּלואַטירט זיי דירעקט. זייערע אָנגרייפן מאכן זיי ניט נאר קעגן די בורזשואַזע פארהעלטענישן פון דער פּראָדוקציע, זיי ווענדן זיך אויך קעגן די פּראָדוציר-געצייג; זיי פארניכטן פרעמדע קאָנקורירנדיקע סכוירעס, ברעכן די מאשינעס, צינדן אונטער די פאבריקן. זיי ווילן צוריק אויפשטעלן די אונטערגעגאנגענע לאגע פון דעם מיטלאלטערלעכן אַרבעטער.

אַף דערדאזיקער מאַדרייגע שטעלן די אַרבעטער מיט זיך פּאָר א מאַסע, וואס איז צעשפּרייט איבערן גאנצן לאנד און צעברעקלט דורך קאָנקורענציע. ווען די ארבעטער נעמען זיך דאַן צענויף מאַסנוויז, איז עס נאך ניט קיין רעזולטאַט פון זייער אייגענער פאראייניקונג, נאר א רעזולטאט פון דער פאראייניקונג פון דער בורזשואזיע, וואס קעדיי צו דערגרייכן צו אירע אייגענע פּאָליטישע צוועקן, מיז זי ברענגען אין באוועגונג דעם גאַנצן פּראָלעטאריאט און האָט נאך דערווייל בעיאַד עס צו טאָן. אַף אָט דער מאַדרייגע באַקעמפן, הייסט עס, די פּראָלעטאריער ניט זייערע סאָנים, נאָר זייערע סאָנימס סאָנים — די רעשטן פון דער אבסאָלוטער מאָנאַרכיע, די ערד-אייגנטימער, די ניט-אינדוסטריעלע בורזשואַזיע, די קליינע בירגער. די גאנצע געשיכטלעכע באוועגונג איז אַף אַזאַ אויפן קאָנצענטרירט אין די הענט פון דער בורזשואזיע; יעדער זיג, וואס ווערט אזוי דערגרייכט, איז א זיג פון דער בורזשואזיע.

אבער מיט דער אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע קומט פאר ניט נאָר א פארמערונג פון דעם פּראָלעטאריאט; ער ווערט אָנגעהויפט אלץ אין גרעסערע מאסן, זיין קראפט וואַקסט און ער פילט זי מער. די אינטערעסן, דער לעבנס-מאצעוו אי-

נעווייניק אין דעם פראלעטאריאט גלייכן זיך אלץ מער אויס, ווארום די מאשינעס ווישן אלץ מער און מער אפ די אונטערשיידן אין דער ארבעט און דריקן אראפ דעם לוין קימאט אומעטום אף א גלייך נידעריקער הויך. די וואקסנדיקע קאנקורענציע פון די בורזשואזע צווישן זיך און די האנדלס-קריזיסן, וואס דאס רופט ארויס, מאכן דעם ארבעט-לוין אלץ מער וואקלדיק; די מאשינעריע, וואס אנטוויקלט זיך אלץ שנעלער און שנעלער און ווערט אומויפהערלעך פארבעסערט, מאכט זייער גאנצן מאצעוו אין לעבן אלץ מער אומזיכער; די צוזאמענשטויסן צווישן דעם איינצלנעם ארבעטער און דעם איינצלנעם בורזשוא נעמען אלץ מער אן דעם כאראקטער פון צוזאמענשטויסן צווישן צוויי קלאסן. די ארבעטער הויבן אן דערמיט, וואס זיי שאפן קאאליציעס קעגן די בורזשוא; זיי נעמען זיך צענויף, קעדיי איינצושטעלן זיך פאר זייער ארבעטלוין. זיי האלטן אויף אפילע דויערנדיקע אסאציאציעס, קעדיי צו באזארגן זיך אין פאלן פון קאמף-אויסבראכן. ערטערווייז ברעכט אויס דער קאמף אין אויפשטאנדן.

פון צייט צו צייט זיגן די ארבעטער, אבער נאר אף א ווײלע. דער וויכטיקער רעזולטאט פון זייערע קאמפן איז ניט אזוי דער דירעקטער דערפאלג, ווי די פארייניקונג פון די ארבעטער, וואס פארשפרייט זיך אלץ מער. דערביי העלפן מיט די וואקסנדיקע פארקער-מיטלען, וואס די גרויסע אינדוסטריע האט געשאפן, און ארבעטער פון פארשיידענע געגנטן פארבינדן זיך צווישנאנאנד. אבער נאר אט די פארבינדונג פאדערט זיך, קעדיי די פיל ארטיקע קאמפן, וואס טראגן אומעטום דעמזעלביקן כאראקטער, צו צענטראליזירן אין איין נאציאנאלן קלאסנקאמף. יעדער קלאסנקאמף איז אבער א פאליטישער קאמף. און די פארייניקונג, וואס די בירגער פון מיטלאלטער מיט זייערע דארפישע טראקטן וואלטן דערצו געדארפט האבן יארהונדערטער, פירן דורך די הייַנטיקע פראלעטאריער, א דאנק די אייזנבאנען, אין א קליינער צאל יארן.

דידאזיקע אָרגאַניזאַציע פון די פּראָלעטאַריער אין אַ קלאַס, און דערמיט אויך אין אַ פּאָליטישער פּאַרטיי, פּלאַצט איטלעכע ווײַלע מאַכמעס דער קאָנקורענציע צווישן די אַרבעטער גופא. זי קומט אָבער אויף ווידער און ווידעראַמאָל נאָך שטאַרקער, פעסטער, מעכטיקער. זי דערשלאָגט זיך צו דער אָנערקענונג פון אײנצלנע אינטערעסן פון די אַרבעטער אין דער פאָרם פון געזעצן, אויסנוצנדיק דערבײַ די שפּאַלטונגען פון דער בורזשואַזיע צווישן זיך. אַזוי איז געוואָרן מיטן ביל וועגן צענשטונדיקן אַרבעטס-טאָג אין ענגלאַנד.

די צוזאַמענשטויסן אין דער אַלטער געזעלשאַפט בכלל העלפן מיט, אַזוי אָדער אַנדערש, דער אַנטוויקלונג פון דעם פּראָלעטאַריאַט. די בורזשואַזיע איז שטענדיק אין קאַמף: פון אָנהויב — קעגן דער אַריסטאָקראַטיע, שפּעטער — קעגן די טיילן פון דער בורזשואַזיע גופא, וואָס זייערע אינטערעסן זײַנען סותר דער אַנטוויקלונג פון דער גרויסער אינדוסטריע, און שטענדיק — קעגן דער בורזשואַזיע פון אַלע אַנדערע לענדער. אין אַט די אַלע קאַמפן איז זי געצוווּנגען צו אַפּעלירן צום פּראָלעטאַריאַט, ווענדן זיך נאָך זײַן הילף און אַף אַזאַ אופן אַרײַנציִען אים אין דער פּאָליטישער באַוועגונג. אַזוי גיט זי אַליין איבער דעם פּראָלעטאַריאַט עלעמענטן פון איר אייגענער בילדונג, ד. ה. אַ געווער קעגן זיך אַליין.

ווײַטער, ווי מיר האָבן געזען, איז דער פאָרשריט פון דער אינדוסטריע גורם, אַז גאַנצע שיכטן פון דעם הערשנדיקן קלאַס זאָלן אַראָפּגעשלײַדערט ווערן אין פּראָלעטאַריאַט אָדער, לעכאָלאַ-פּאָכעס, אַז זייערע לעבנס-באַדינגונגען זאָלן געשטעלט ווערן אין סאַקאַנע. אויך זיי ברענגען דעם פּראָלעטאַריאַט אַ מאַסע בילדונג-עלעמענטן.

ענדלעך, אין צײַטן ווען דער קלאַסנקאַמף דערנעענטערט זיך צו אַן אַנטשיידונג, דאַן נעמט אָן דער פּראָצעס פון צעפאַלונג אינעווייניק אין דעם הערשנדיקן קלאַס,

אינעווייניק אין דער גאנצער אלטער געזעלשאפט אזא העפטיקן, אזא שארפן כאראקטער, אז א קליינער טייל פון דעם הערשנדיקן קלאס זאגט זיך פון אים אפ אינגאנצן און שליסט זיך אן אן דעם רעוואלוציאנערן קלאס, אן דעם קלאס, וואס טראגט אין זיינע הענט די צוקונפט. פונקט ווי פריער אמאל איז א טייל פון דעם אדל אריבערגעגאנגען צו דער בורזשואזיע, אזוי גייט איצטער א טייל פון דער בורזשואזיע אריבער צום פראלעטאריאט, דעהאינע א טייל פון די בורזשוא-אידעאלאגן, וואס האבן זיך דערהויבן צום טעארעטישן פארשטיין פון דער גאנצער געשיכטלעכער באוועגונג.

פון אלע קלאסן, וואס שטייען באַ היינטיקן טאג קעגן דער בורזשואזיע, איז נאר דער פראלעטאריאט אן עמעס רעוואלוציאנערער קלאס. די איבעריקע קלאסן פאלן און גייען אונטער מיט דער אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע, דער פראלעטאריאט אבער איז איר אייגענער פראדוקט.

די מיטלשיכטן, דער קליינער אינדוסטריעלער, דער קליינער סויכער, דער באלמעלאכע, דער פויער, — זיי אלע באקעמפן די בורזשואזיע קעדיי צו זיכערן פון אונטערגאנג זייער עקזיסטענץ ווי מיטלשיכטן. אזוי, זיינען זיי ניט רעוואלוציאנער, נאר קאנסערוואטיוו. נאכמער, זיי זיינען רעאקציאנער, זיי ווילן דרייען אף צוריק די ראד פון דער געשיכטע. זיינען זיי יא רעוואלוציאנער, איז עס מיטן ארויסבליק אפן אריבערגאנג אין פראלעטאריאט, וואס עס שטייט זיי פאר, דאן פארטיידיקן זיי ניט זייערע איצטערדיקע, נאר די צוקונפטיקע אינטערעסן זייערע, אזוי פארלאזן זיי זייער אייגענעם שטאנדפונקט און שטעלן זיך אפן שטאנדפונקט פון דעם פראלעטאריאט.

דער לומפנפראלעטאריאט, אט דער פאסיווער צעפוילונגס-פראדוקט פון די נידעריקסטע שיכטן פון דער אלטער געזעלשאפט, ווערט ערטערווייז אריינגעשלעפט אין באוועגונג דורך דער פראלעטארישער רעוואלוציע; זיין גאנצער מאמעד אין לעבן איז

אבער אזא, אז ער איז מער געגויגט צו פארקופן זיך פאר רעאקציאנערע מאכינאציעס.

די לעבנס-באדינגונגען פון דער אלטער געזעלשאפט זיינען שוין פארניכט אין די לעבנס-באדינגונגען פון דעם פראלעטאריאט. דער פראלעטאריער פארמאגט ניט קיין אייגנטום; זיין פארהעלטעניש צו ווייב און קינד האט שוין מער קיין שום שאיכעס ניט צו די בורזשואזע פאמיליען-פארהעלטענישן; די היינטיקע אינדוסטריעלע ארבעט, די היינטיקע אונטערגעווארפנקייט אונטערן קאפיטאל, דיזעלביקע אין ענגלאנד ווי אין פראנקרייך, אין אמעריקע ווי אין דייטשלאנד, האט אין אים אפגעמעקט יעטווידן נאציאנאלן כאראקטער. געזעצן, מאראל, רעליגיע זיינען אין זיינע אויגן ניט מער ווי בורזשואזע פארורטיילן, הינטער וואסערע עס באהאלטן זיך פארשיידענע בורזשואזע אינטערעסן.

אלע פריערדיקע קלאסן, וואס האבן זיך אויסגעקעמפט די הערשאפט, האבן געזוכט צו פארזיכערן דאס ארט אין לעבן, וואס זיי האבן שוין געהאט פארנומען, דורכדעם, וואס זיי האבן אונטערגעווארפן די גאנצע געזעלשאפט אונטער די באדינגונגען פון זייער אויפן צו דערווערבן. די פראלעטאריער קענען זיך אויסקעמפן די געזעלשאפטלעכע פראדוציר-קויכעס ניט אנדערש, סאידן זיי זאלן אפשאפן זייער אייגענעם ביז איצטיקן אויפן פון דערווערבונג און דערמיט אויך דעם גאנצן ביז-איצטיקן אויפן פון דערווערבן אייגנטום. די פראלעטאריער האבן ניט וואס צו באזיכערן, פארקערט, זיי דארפן צעשטערן אלע ביז איצטיקע פריוואטע זיכערקייטן און פריוואטע פארזיכערונגען.

אלע ביז-איצטיקע באוועגונגען זיינען געווען באוועגונגען פון מינדערהייטן אדער צוליב די אינטערעסן פון מינדערהייטן. די פראלעטארישע באוועגונג איז די באוועגונג פון דער געוואלדיקער מערהייט צוליב די אינטערעסן פון דער געוואלדיקער מערהייט. דער פראלעטאריאט, דער אונטערשטער שיכט פון דער איצטיקער געזעלשאפט, קען ניט

דערהויבן ווערן, ניט אויפגעריכט ווערן, וואו דער גאנצער איבער-גערבוי פון די שיכטן, וואס בילדן די אָפיציעלע געזעלשאפט, זאל ניט אויפגעריסן ווערן אין דערלופטן.

אויב ניט לויט דעם אינהאלט, איז לויט דער פאָרם נאך דער קאמף פון דעם פראלעטאריאט קעגן דער בורזשואזיע פריער פון אלץ א נאציאנאלער, דער פראלעטאריאט פון איטלעכן לאנד מוז נאטירלעך קוידעמקאל פארטיק ווערן מיט זיין אייגענער בורזשואזיע.

אָנצייכענענדיק אזוי די סאמע אלגעמיינע פאזעס אין דער אַנטוויקלונג פונם פראלעטאריאט, האבן מיר נאכגעשפירט דעם מער אדער ווייניקער באהאלטענעם בירגערקריג אינעווייניק אין דער איצטיקער געזעלשאפט ביז צו דעם מאמענט, ווען ער ברעכט אויס אין אַן אפענער רעוואלוציע, און דער פראלעטאריאט, ארָאפווארפנדיק איבערגעוואַלט די בורזשואזיע, לייגט דעם פונדאמענט פון זיין הערשאפט.

אלע מינים געזעלשאפט ביז איצטער האבן זיך געשטיצט, ווי מיר האבן שוין געזעען, אף דעם קעגנזאץ צווישן אונטערדריקערישע און אונטערגעדריקטע קלאסן. סעדיי אבער צו קענען אונטערדריקן א קלאס, מוזן פאַרן לעצטן זיין געזיכערט אזעלכע באדינגונגען, בא וואסערע ער זאל קענען לעפּאַכעס אונטערהאלטן זיין קנעכטישע עקזיסטענץ. דער לייב-אייגענער האָט זיך באַ דער ארדענונג פון לייבאייגנשאפט ארויפגעארבעט ביז צו א מיטגליד פון דער קאָמונע, אזוי ווי דער קליינבירגער האט זיך דערהויבן צו א בורזשוא אונטערן יאָך פון דעם פעאָדאליסטישן אַבסאָלוטיזם. פארקערט, דער הייגטיקער אַרבעטער, איז אָנשטאָט צו הויבן זיך אינאיינעם מיטן פראָגרעס פון דער אינדוסטריע, זינקט ער אַלץ טיפער און טיפער אונטער די לעבנס-באדינגונגען פון זיין אייגענעם קלאס. דער אַרבעטער ווערט א פאאופער, און דער פּאַ-

אופעריזס אַנטוויקלט זיך נאך שנעלער איידער די באפעלקערונג און דאָס אשירעס. עס ווערט אלץ מער באשיינפערלעך, אַז די בורזשואַזיע איז אומפעאיק צו בלייבן אף ווייטער דער הערשנדיקער קלאס אין דער געזעלשאפט און ארויפצווינגען אף דער געזעלשאפט די לעבנסבאדינגונגען פון איר קלאס ווי א רעגולירנדיק געזעץ. זי איז אומפעאיק צו הערשן, ווייל זי איז אומפעאיק צו זיכערן פאר איר שקלאף, אין די באדינגונגען פון זיין שקלאפעריי, אפילע די עקזיסטענץ, ווייל זי איז געצוואונגען צו לאזן אים אראָפזינקען אין אזא לאַגע, וואו זי מוז אים דערנערן, אַנשטאַט פון אים גענערט צו ווערן. די געזעלשאפט קען אונטער איר הערשאפט מער ניט לעבן, ד. ה. איר לעבן פאַרט זיך ניט מער מיט דער געזעלשאַפט.

דער וויכטיקסטער באדינג פאר דער עקזיסטענץ און פאר דער הערשאפט פון דעם בורזשואזן קלאס איז די אָנזאמלונג פון אַשירעס אין די הענט פון יעכידים, די באשאפונג און פארמערונג פון קאפיטאל; די באדינגונג פאר דער עקזיסטענץ פון קאפיטאל איז לוינארבעט. לוינארבעט שטיצט זיך דורכויס אף דער קאנקורענציע פון די ארבעטער צווישן זיך. דער פראגרעס פון דער אינדוסטריע, וואס די בורזשואזיע איז איר ווילנלאזיקער און פאסיווער טרעגער, ברענגט אַנשטאָט דער איזאלירונג פון די ארבעטער דורך קאנקורענציע א רעוואָלוציאנערע פארייניקונג פון זיי דורך דער אסאָציאַציע. מיט דער אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע ווערט, אף אזא אויפן, ארויסגעריסן בא דער בורזשואזיע פון אונטער די פיס גראָד דער גרונט, אף וואסערן זי פראָדוצירט און אייגנט זיך צו די פראדוקטן. זי פראדוצירט, פריער פון אלץ, איר אייגענעם באַגרעבער. איר אונטערגאנג און דער זיג פון דעם פראָלעטאריאַט זיינען גלייך אומפארמיידלעך.

.2

פראלעטאריער און קאמוניסטן.

אין וואָס פאר א פארהעלטעניש שטייען די קאָמוניסטן צו די פראָלעטאריער ביכלאל?

די קאָמוניסטן זיינען נִיט קיין באזונדער פאַרטיי אנטקעגן אַנדערע ארבעטער-פאַרטייען.

זיי האָבן נִיט קיין שום אינטערעסן, וואָס זאלן זיין אפגעטיילט פון די אינטערעסן פונם גאנצן פראָלעטאריאַט.

זיי שטעלן נִיט ארויס קיין באזונדערע פרינציפּן, לויט וואסערע זיי וואָלטן וועלן פאָרמירן די פראָלעטארישע באוועגונג.

די קאָמוניסטן שיידן זיך אונטער פון די איבעריקע פראָלעטאַרישע פאַרטייען נאָר דערמיט, וואָס: פון איין זייט, טיילן זיי אויס אין די פארשיידענע נאַציאנאלע קאמפן פון די פראלעטאריער די בעשוטפעסע אינטערעסן פון דעם גאנצן פראָלעטאריאט, וועלכע זיינען נִיט אפהענגיק פון נאציאנאַליטעט, און באשטייען דערויף; פון דער אנדער זייט—דערמיט, וואס אין די פאַרשיידענע מאַדרייגעס פון אנטוויקלונג, וועלכע דער קאמף צווישן דעם פראלעטאריאט מיט דער בורזשואזיע מאכט דורך, פארטרעטן זיי שטענדיק די אינטערעסן פון דער גאנצער באַוועגונג.

די קאמוניסטן זיינען, אף אזא אופן, אין דער פראקטיק דער אנטשיידנדיקסטער טייל פון די ארבעטער-פארטייען אין אלע לענדער, וואָס שטויסט קעסיידער פאָרויס; טעאָרעטיש האבן זיי די מאילע לעגאבע דער איבעריקע מאסע פון דעם פראלעטאריאט, וואס זיי פארשטייען די באדינגונגען, דעם גאנג און די אלגעמיינע רעזולטאטן פון דער פראלעטארישער באוועגונג.

דער נאענטסטער צוועק פון די קאמוניסטן איז דערזעלביקער ווי בא אלע איבעריקע פראלעטארישע פארטייען: אָרגאניזירן דעם פראלעטאריאט וו א קלאס, אראָפּוואַרפן די הערשאפט פון

דער בורזשואזיע, די דעראָבערונג פון דער פּאָליטישער מאכט דורך דעם פּראָלעטאַריאַט.

די טעאָרעטישע האַנאָכעס פון די קאָמוניסטן שטיצן זיך בעשום אויפן ניט אף אידייען, פּרינציפּן, וואס עפּעס א וועלט־פאַרבעסערער האָט אויסגעפונען אָדער אנטדעקט.

זיי זיינען נאָר אן אלגעמיינער אויסדרוק פון די פּאַקטישע פארהעלטעענישן פון דעם איצט עקזיסטירנדיקן קלאסנקאמף פון א געשיכטלעכער באוועגונג, וואס קומט פאר פאר אונזערע אויגן. די אָפּשאַפונג פון די אלטע פארהעלטעענישן פון אייגנטום איז אן אייגנשאפט ניט דאפקע פון קאָמוניזם.

די פארהעלטעענישן פון אייגנטום זיינען אלעמאל געווען אונטערגעווארפן אונטער א שטענדיקן געשיכטלעכן בייטן זיך, אונטער א שטענדיקער געשיכטלעכער פארענדערונג.

די פראַנצויזישע רעוואלוציע, לעמאָשל, האט אפּגעשאַפט דאס פעאדאל־אייגנטום לעטויוועס דעם בורזשואזן.

דעם קאמוניזם צייכנט אויס ניט די אפשאפונג פון אייגנטום ביכלאל, נאר די אָפּשאפונג פון ב ו ר ז ש ו א ז ן אייגנטום.

אָבער דאס מאדערנע בורזשואזע פּריוואט־אייגנטום איז דער לעצטער און פולסטער אויסדרוק פון דעם אויפן צו פּראָדוצירן און צואייגענען פּראדוקטן, וואס שטיצט זיך אף קלאסנסטירעס, אף עקספּלואטאַציע פון איינעם דורך דעם אנדערן.

אין אָט דעם זינען קענען די קאמוניסטן פאָרמולירן זייער טעאָריע אין דעם איין אויסדרוק: אָפּשאפן פּריוואט־אייגנטום.

מע האט אונז, קאָמוניסטן, אויפגעווארפן, אַז מיר ווילן אפּשאַפן דאָס פּערזענלעכע, מיט אייגענער ארבעט דערווארבענע אייגנטום, דאָס אייגנטום, וואס איז דער יעסאָד פון יעדער פּערזענלעכער פרייהייט, טעטיקייט און זעלבשטענדיקייט.

אנגעהאָרעוועט, דערווארבן, אַליין פארדינט אייגנטום! צי רעדט איר וועגן דעם קליינבירגערלעכן, קליינפּויערשן אייגנטום, וואס איז געווען פאר דעם בורזשואזן?

מיר דארפן עס ניט אָפּשאַפן: די אנטוויקלונג פון דער אינ־דוסטריע האָט עס אָפּגעשאַפט און שאַפט עס אָפּ יעדן טאָג.

אדער עפשער רעדט איר וועגן דעם היינטיקן בורזשואַזן פּריוואט־אייגנטום?

נו, און די לוינארבעט, די ארבעט פון דעם פּראלעטאריאט שאַפט אים עפּעס אייגנטום? בעשום אופן ניט. זי שאַפט קאַפּי־טאל, ד. ה. אייגנטום, וואס עקספּלואַטירט די לוינארבעט, וואס קען זיך פארמערן נאר מיטן טנאַי, עס זאָל שאַפן נייע לוינאר־בעט, קעדיי פונדאסניי צו עקספּלואַטירן זי. דאס אייגנטום אין זיין היינטיקער געשטאלט באַוועגט זיך אין דעם קעגנזאַץ צווישן קאפּיטאל און לוינארבעט. לאָמיר באַטראכטן ביידע זייטן פון דעם־דאזיקן קעגנזאַץ.

זיין א קאפּיטאליסט הייסט צו פארנעמען ניט נאר א פּער־זענלעך, נאר א געזעלשאַפטלעך ארט אין דער פּראדוקציע. דער קאפּיטאל איז א געמיינשאַפטלעכער פּראדוקט און נאר דורך דער בעשותפעסער טעטיקייט פון אסאך מיטגלידער, אין לעצטן סאַ־כאקל, דורך דער בעשותפעסער טעטיקייט פון אלע מיטגלידער פון דער געזעלשאַפט קען ער געבראַכט ווערן אין באַוועגונג.

דער קאפּיטאל איז, בעכיין, ניט קיין פּערזענלעכע, נאר א געזעלשאַפטלעכע מאכט.

דעריבער, ווען דער קאפּיטאל ווערט פאַרוואנדלט אין א געמיינשאַפטלעכן אייגנטום, וואס געהערט אלע מיטגלידער פון דער געזעלשאַפט, ווערט דא דערמיט ניט פאַרוואַנדלט קיין פּערזענלעך אייגנטום אין א געזעלשאַפטלעכן. עס בייט זיך נאר דער געזעל־שאַפטלעכער כאַראַקטער פון אייגנטום. עס פארלירט זיין קלאסנ־כאַראַקטער.

איצט גייען מיר אריבער צו דער לוינארבעט.

דער דורכשניטלעכער פּרייז פון דער לוינארבעט איז דער מינימום פון ארבעטלוין, ד. ה. דער סכום לעבנסמיטל, וואס איז נויטיק קעדיי אויפצוהאלטן דעם ארבעטער, ווי אַן ארבעטער, באַם

לעבן. הייסט עס, אלץ, וואס דער לוינארבעטער קריגט דורך זיין טעטיקייט, סטאיעט נאר אף אויפצוהאלטן דאס הוילע לעבן. בע-שום אופן ווילן מיר ניט אפשאפן דאס פערזענלעכע צואייגענען די ארבעט-פראדוקטן, וואס זיינען נויטיק קעדיי אויפצוהאלטן די-רעקט דאס לעבן, אזא צואייגענען, וואס לאזט ניט איבער קיין ריינע האכנאסע, וועלכע זאל קענען געבן מאכט איבער פרעמדער ארבעט. מיר ווילן נאר אפשאפן דעם קאבצאנישן כאראקטער פון אט דעם צואייגענען, וואו דער ארבעטער לעבט נאר, קעדיי צו פארמערן דעם קאפיטאל, און לעבט נאר אף אזוי פיל, אף וויפל עס פאדערן די אינטערעסן פון די הערשנדיקע קלאסן.

אין דער בורזשואזער געזעלשאפט איז די לעבעדיקע אר-בעט נאר א מיטל צו פארמערן די אנגעזאמלטע ארבעט. אין דער קאמוניסטישער געזעלשאפט איז די אנגעזאמלטע ארבעט ניט מער ווי א מיטל דעם לעבנספראצעס פון די ארבעטער צו פארברייטערן, צו בארייכערן, צו דערהויבן.

אין דער בורזשואזער געזעלשאפט הערשט, אף אזא אופן, די פארגאנגענהייט איבער דעם הייגט; אין דער קאמוניסטישער— דער הייגט איבער דער פארגאנגענהייט. אין דער בורזשואזער געזעלשאפט איז דער קאפיטאל זעלבשטענדיק און פערזענלעך, בעאייס דער ארבעטנדיקער יאכיד איז אומזעלבשטענדיק און אומ-פערזענלעך.

און די אפשאפונג פון אט די פארהעלטענישן הייסט בא דער בורזשואזיע אפשאפן די פערזענלעכקייט און די פרייהייט! זי איז גערעכט. עס האנדלט זיך טאקע וועגן אפשאפן די בור-זשואזע פערזענלעכקייט, בורזשואזע זעלבשטענדיקייט, די בור-זשואזע פרייהייט.

אונטער פרייהייט פארשטייט מען בא די איצטיקע בורזשו-אזע פראדוציר-פארהעלטענישן דעם פרייען האנדל, דעם פריי-ען מעקעך-אומעמקער.

אבער אז אויס שאכעריי, איז נאטירלעך אויס פרייע שא-

כערײ, די רײדערײען מיקויעך פרײַען מיסכער, ווי אלע איבערי־קע פרײהײט־בראוואדעס פון אונזער בורזשואזיע האבן ביכלאל א זינען נאר בענויגײע דעם אומפרײען מיסכער, בענויגײע דעם פארשקלאפטן בירגער פון מיטלאלטער, אָבער ניט בענויגײע דער קאמוניסטישער אפשאפונג פון דער גאנצער שאכערײ, פון די בורזשואזע פראדוציר־פארהעלטענישן און מיט דער בורזשואזיע גופע.

איר זײט אויסער זיך, אלעמאַי מיר ווילן באָטל מאכן פרי־וואט־אײגנטום. אָבער אין אײער איצטיקער געזעלשאפט איז דאס פריוואט־אײגנטום פאר נײַען צענטל פון אירע מיטגלידער אפגע־שאַפט; עס עקזיסטירט דאך גראָד דורך דעם, וואס פאר נײַען צענטל עקזיסטירט עס ניט. איר ווארפט אונז אויף, הײסט עס, וואָס מיר ווילן באזײטיקן אזא מין אײגנטום, וואס קען זײַן נאר בא דעם נויטווענדיקן טנאי, אז די אומגעהויערע מער־הײט פון דער געזעלשאפט זאל גאָר קײן אײגנ־טום ניט האבן.

מיט אײן ווארט, איר ווארפט אונז אויף, וואָס מיר ווילן אפשאפן אײער אײגנטום. אט דאָס ווילן מיר טאַקע.

פון דעם מאָמענט אָן, וואס ארבעט וועט מער ניט קענען פארוואנדלט ווערן אין קאַפיטאַל, געלט, ערד־רענטע, קורץ—אין א געזעלשאפטלעכער מאַכט, וואָס קען מאָנאָפּאָליזירט ווערן, ד. ה. פון דעם מאמענט, וואס דאס פערזענלעכע אײגנטום קען מער ניט פארוואנדלט ווערן אין בורזשואזן, פון דעם מאמענט אָן, טאינעט איר, איז אויס מענטשלעכע פערזענלעכקײט.

איר זײט, הײסט עס, מודה, אז אונטער פערזענלעכקײט פארשטײט איר ניט קײן אנדערן, אכוץ דעם בורזשוא, דעם בור־זשואזן אײגנטימער. אָט דידאזיקע פערזענלעכקײט זאָל טאַקע באזײטיקט ווערן.

דער קאמוניזם נעמט בא קײנעם ניט צו די מאכט אף צו־אײגענען זיך געזעלשאפטלעכע פראדוקטן, ער נעמט נאר צו די

מאַכט דורך דעמדאזיקן צואייגענען אונטערוואַרפן אונטער זיך פרעמדע אַרבעט.

מע האָט איינגעווענדט, אַז מיטן פאַרניכטן פריוואט-אייגנטום וועט זיך אפשטעלן יעטווידע טעטיקייט, און עס וועט זיך אנהויבן אן אלגעמיינע פוילקייט.

אויב אזוי, האט די בורזשואזע געזעלשאפט שוין לאנג געדארפט אונטערגיין מאכמעס אלגעמיינער לײדיקגייערײ; וואָרום די, וואָס אַרבעטן דאָרט, דערווערבן ניט, און די, וואָס דערווערבן, ארבעטן ניט. די אלע ספייקעס ווערן צוגעפירט צו דער טאַווטאלאגיע, אז וויבאלד עס וועט ניט זיין קיין קאַפּיטאל, וועט ניט זיין קיין לוינארבעט.

אַלע טאַינעס, וואס ווערן ארויסגעשטעלט קעגן דעם קאָמוניסטישן אויפן פון צואייגענען און פראדוצירן מאַטעריעלע פּראָדוקטן, האט מען אויסגעשפרייט אויך אף דעם צואייגענען און פּראָדוצירן גייסטיקע פּראָדוקטן. פונקט אַזוי ווי דאָס באָטל ווערן פון קלאסן-אייגנטום הייסט באַם בורזשוא, אז עס שטעלט זיך אָפּ די פראדוקציע גופא, אזוי איז בא אים אויך דאס אויסהערן פון קלאסנבילדונג דיזעלביקע זאַך, ווי בילדונג ביכלאל וואלט אויפגעהערט.

די בילדונג, וואָס ער באַדויערט אַזוי איר אונטערגאנג, איז פאַר דער געוואַלדיקער מערהייט—דערציאונג צו מאשינעס.

שטרייט אָבער ניט מיט אונז, אנמעסטנדיק די אָפּשאפונג פון בורזשואזן אייגנטום צו אייערע בורזשואזע פארשטעלונגען וועגן פרייהייט, בילדונג, רעכט א. אז. וו. אייערע אידייען גופא זיינען א פראדוקט פון די בורזשואזע פארהעלטענישן פון פּראָדוקציע און אייגנטום, פונקט ווי אייער רעכט איז נאר דער ווילן פון אייער קלאס, וואָס איז דערהויבן צו א געזעץ, א ווילן, וואָס זיין אינהאַלט ווערט באשטימט דורך די מאַטעריעלע לעבנס-באדינגונגען פון אייער קלאס.

די עגאָאיסטישע פאָרשטעלונג, וואו איר פאַרוואַנדלט אײ-

ערע פארהעלטענישן פון פראָדוקציע און אייגנטום, פון פארהעלטענישן געשיכטלעכע, וואָס גייען פארביי מיט דער אנטוויקלונג פון דער פראָדוקציע, אין אייביקע געזעצן פון נאטור און סייכל, אָט דידאָזיקע פאָרשטעלונג טיילט איר מיט אלע אונטערגעגאנגענע הערשנדיקע קלאסן. דאס, וואס אייך איז פארשטענדלעך בענוגייע דעם פעאדאלן אייגנטום, ווילט איר מער ניט באגרייפן, ווען עס האנדלט זיך מיקויעך דעם בורזשואזן אייגנטום.

אָפּשאפונג פון פאמיליע! די גרעסטע ראדיקאלן אפילע היצן זיך איבער דערדאָזיקער שענדלעכער קאוואנע פון די קאָמוניסטן.

אף וואס האלט זיך די איצטיקע, די בורזשואזע פאַמיליע? אף דעם קאפיטאל, אף פריוואט-דערווערבונג. פולשטענדיק אנטוויקלט עקזיסטירט זי נאר פאר דער בורזשואזיע; זי געפינט אבער איר דערגאנצונג אין דער געצוואונגענער פאמיליענלאָזיקייט פון די פראלעטאריער און אין דער עפנטלעכער פראָסטיטוציע.

די בורזשואזע פאמיליע פאלט, פארשטייט זיך, אינאיינעם מיטן פאלן פון אט דער דערגאנצונג אירער, און ביידע פארשווינדן זיי מיטן פארשווונדן פון קאפיטאל.

צי ווערט איר אונז אויפווארפן, וואס מיר ווילן באזייטיקן די עקספלואטאציע פון קינדער דורך זייערע עלטערן? אין אט דעם כעט איינען מיר זיך מוידע.

אָבער, זאָגט איר, מיר מאכן באָטל די הארציקסטע פארהעלטענישן, ווען מיר שטעלן איין אנשטאָט דער היימישער דערציאונג א געזעלשאפטלעכע.

און אייער דערציאונג ווערט דען ניט אויך באַשטימט דורך דער געזעלשאַפט? דורך די געזעלשאַפטלעכע פאַרהעלטענישן, אין וואָסערע איר דערציט, דורך דער דירעקטער אָדער אומדירעקטער אַריינמישונג פון דער געזעלשאַפט, מיט דער הילף פון דער שול א. אז. וו.? די קאָמוניסטן האָבן ניט אויסגעטראַכט די איינוויר-

קונג פון דער געזעלשאַפט אַף דער דערציאונג; זיי פאַרענדערן נאָר איר כאַראַקטער, זיי רייסן אַרויס די דערציאונג פון אונטערן איינפלוס פון דעם הערשנדיקן קלאַס.

די בורזשואַזע ריידערייען וועגן פאַמיליע און דערציאונג, וועגן דער אינטימער פאַרהעלטעניש צווישן עלטערן און קינדער ווערן נאָך מער עקלדיק, וואָס מער עס ווערן צעריסן די פאַמיליען-פעדים באַ די פּראָלעטאַריער אַדאַנק דער גרויס-אינדוסטריע, און די קינדער ווערן פאַרוואַנדלט אין פּאָשעטע האַנדל-אַרטיקלען און אַרבעט-אינסטרומענטן.

— אָבער איר, קאָמוניסטן, ווילט איינפירן שוטפעס אַף ווייבער,—שרייט צו אונז די גאַנצע בורזשואַזיע אין איין כאָר.

דער בורזשוא זעט אין זיין פרוי אַ פּאָשעטן פּראָדוציר-אינסטרומענט. ער הערט, אַז די פּראָדוציר-אינסטרומענטן דאַרפן געמיינשאַפטלעך אויסגענוצט ווערן, און קען זיך, נאַטירלעך, אַנדערש ניט פאָרשטעלן, אַז דערזעלביקער גורל פון בעשוטפעס דיקייט וועט טרעפן אויך די ווייבער.

עס פאַלט אים גאָר ניט איין, אַז עס האַנדלט זיך גראָד וועגן אָפּשאַפן די לאַגע פון די פרויען, ווי פון פּאָשעטע פּראָדוציר-געצייג.

איבעריקנס, וואָס קען שוין זיין מער צום געלעכטער, ווי די הויכמאָראַלישע אויפגעבראַכטקייט פון אונזער בורזשואַזיע איבער דער קלוימערשטער אָפיציעלער בעשוטפעסדיקייט אַף פרויען באַ די קאָמוניסטן. די קאָמוניסטן דאַרפן די ווייבער-שוטפעסדיקייט ניט איינפירן, זי האָט קימאַט אַלעמאָל עקזיסטירט.

אונזערע בורזשואַ, ניט באַנוגענענדיק זיך דערמיט, וואָס די ווייבער און טעכטער פון זייערע פּראָלעטאַריער געפינען זיך אין זייער רעשוס, שוין ניט גערעדט גאָר וועגן דער אָפיציעלער פּראָסטיטוציע, געפינען זיי נאָך אַ באַזונדער פאַרגעניגן אין דעם, וואָס זיי פאַרפירן די ווייבער איינער באַ דעם אַנדערן.

די בורזשואַזע הייראַט איז אין דער ווירקלעכקייט אַ בע-

שוטפעסדיקייט אַף די געהייראַטע פרויען. מע וואָלט העכסטנס געקענט אויפוואַרפן די קאָמוניסטן דאָס, אַז אָנשטאָט דער צוויעסדיק פאַרבאַהאַלטענער בעשוטפעסדיקייט אַף פרויען ווילן זיי איינפירן אַן אָפיציעלע, אָפנהאַרציקע. עס איז אָבער זעלבסט־פאַרשטענדלעך, אַז מיטן באָטל ווערן פון די איצטיקע פראָדוציר־פאַרהעלטענישן, וועט די ווייבער־שוטפעסדיקייט, וואָס שטאַמט פון זיי, ד. ה. די אָפיציעלע און ניט־אָפיציעלע פראָסטיטוציע, אויך פאַרשווינדן.

ווייטער האָט מען די קאָמוניסטן אויפגעוואָרפן, אַז זיי ווילן קלוימערשט אָפשאַפן דאָס פאָטערלאַנד, די נאַציאָנאַליטעט.

די אַרבעטער האָבן ניט קיין פאָטערלאַנד. מע קען בײַ זיי ניט צונעמען דאָס, וואָס זיי האָבן ניט. אַזוי ווי דער פּראָלעטאַ־ריאַט מוז קודעמקאָל אויסקעמפן זיך די פּאָליטישע הערשאַפט אָרגאַניזירן זיך אין אַ נאַציאָנאַלן קלאַס, קאָנסטיטואירן זיך זעלבסט ווי אַ נאַציע, איז ער נאָך נאַציאָנאַל, האַגאַם גאָר ניט אין דעם זי־נען, ווי די בורזשואַזיע פאַרשטייט עס.

די נאַציאָנאַלע אָפגעזונדערטקייט און די סטירעס צווישן פעלקער פאַרשווינדן אַלץ מער און מער שוין מיט דער אַנטוויק־לונג פון דער בורזשואַזיע, מיט דער פרייהייט פון האַנדל, מיטן וועלטמאַרק, מיט דער איינאַרטיקייט פון דער אינדוסטריעלער פּראָדוקציע און פון די לעבנס־פאַרהעלטענישן, וואָס אַנטשפּרעכן איר.

די הערשאַפט פון דעם פּראָלעטאַריאַט וועט זיי נאָך מער מאַכן צו פאַרשווינדן. אַ פאַרייניקטע אַקציע, לעפּאָכעס פון די ציוויליזירטע לענדער, איז איינע פון די ערשטע באַדינגונגען פאַר זיין באַפרייאונג.

אין דערוזעלביקער מאָס, אַף וויפל עס ווערט אָפגעשאַפט די עקספּלואַטאַציע פון איין יאָכיד דורך דעם אַנדערן, ווערט אָפּ־געשאַפט אויך די עקספּלואַטאַציע פון איין נאַציע דורך דער אַנדערער.

אײנײנעם מיט די סטירעס צװישן די קלאַסן אינעװײניק אין דער נאַציע, פאַלט אויך דאָס פײנטלעכע פאַרהאַלטן זיך פון די נאַציעס צװישנאַנאַנד.

די באַשולדיקונגען קעגן דעם קאָמוניזם, װאָס װערן געמאַכט פון רעליגיעזן, פילאָזאָפישן און אידעאָלאָגישן שטאַנדפונקט איבערהויפּט, פאַרדינען ניט, מע זאָל זײ אויספירלעך באַטראַכטן.

צי דאַרף מען דען האָבן אַזאַ טיפע פאַרשטענדעניש, קעדײ צו באַנעמען, אַז אײנײנעם מיט די לעבנספאַרהעלטענישן פון די מענטשן, מיט זײערע געזעלשאַפטלעכע באַציאונגען, מיט זײער געזעלשאַפטלעכן לעבנסשטײגער ענדערן זיך אויך זײערע פאָרשטעלונגען, אָנשױאונגען און באַגריפן, מיט אײן װאָרט—זײער גאַנצער באַװאוסטזײן?

װאָס זשע אַנדערס באַװײזט דען די געשיכטע פון אידײען, װי דאָס, אַז די גײסטיקע פּראָדוקציע ענדערט איר געשטאַלט אײנײנעם מיט דער מאַטעריעלער? די הערשנדיקע אידײען פון יעדער צײט זײנען אַלעמאָל געװען די אידײען פון דעם הערשנדיקן קלאַס.

מע רעדט װעגן אידײען, װאָס מאַכן אַ איבערקערעניש אין דער גאַנצער געזעלשאַפט; דערמיט זאָגט מען נאָר אַרױס דעם פאַקט, אַז אינעװײניק אין דער אַלטער געזעלשאַפט האָבן זיך אויסגעבילדעט עלעמענטן פון אַ נײער, אַז טריט באַ טריט מיט דער צעשטערונג פון די אַלטע לעבנספאַרהעלטענישן גײט אויך די צעשטערונג פון די אַלטע אידײען.

אַז די אַלטע װעלט האָט געהאַלטן באַם אונטערגײן, זײנען די אַלטע רעליגיעס באַזיגט געװאָרן דורך דעם קריסטלעכן גלױבן. בעתּײס די קריסטלעכע אידײען האָבן אין 18-טן יאָרהונדערט גענומען אָפּטרעטן פאַר די אויפקלערונג-אידײען, האָט די פעאָדאַלע געזעלשאַפט געפירט איר קאַמף אַף לעבן און טויט מיט דער דאַן רעװאָלוציאָנערער בורזשואַזיע. די אידײען װעגן פרײהײט

פון געוויסן און גלויבן האָבן נאָר אויסגעדריקט די הערשאַפט פון פרייער קאָנקורענציע אויפן געביט פון וויסן.

„אָבער", וועט מען זאָגן, „רעליגיעזע, מאָראַלישע, פילאָזאָפישע, פּאָליטישע, רעכטלעכע אידייען א. אַז. וו. האָבן זיך טאַקע געביטן אין דעם גאַנג פון דער געשיכטלעכער אַנטוויקלונג. אָבער די רעליגיע, מאָראַל, פילאָזאָפיע, פּאָליטיק, רעכט האָבן זיך שטענדיק אויפגעהיט אין דעם דאָזיקן בייט.

„אַחוץ דעם, זיינען נאָך פאַראַן אייביקע עמעסן, ווי פרייהייט, גערעכטיקייט א. אַז. וו., וואָס זיינען געמיינזאַם פאַר אַלע געזעלשאַפטלעכע צושטאַנדן. דער קאָמוניזם אָבער שאַפט אָפּ די אייביקע עמעסן, ער שאַפט אָפּ די רעליגיע, די מאָראַל, אַנשטאָט צו געבן זיי אַ נייע געשטאַלט, בעכיין איז ער סויסער דער גאַנצער ביז־איצטיקער געשיכטלעכער אַנטוויקלונג".

וואָס איז דער סאַכאַקל פון דער דאָזיקער באַשולדיקונג? די געשיכטע פון אַלע ביז־איצטיקע געזעלשאַפטן איז דורכגעגאַנגען אין קלאַסנסטירעס, וואָס האָבן אין פאַרשיידענע עפּאָכעס געהאַט פאַרשיידענע געשטאַלטן.

אָבער וואָס פאַר אַ פאָרם זיי האָבן ניט געהאַט אָנגענומען, איז אָבער די עקספּלואַטאַציע פון איין טייל געזעלשאַפט דורך דעם אַנדערן אַ געמיינזאַמער פאַקט פאַר אַלע פאַרגאַנגענע יאָרהונדערטן. עס איז דעריבער קיין וואונדער ניט, וואָס דאָס געזעלשאַפטלעכע באַוואוסטזיין האָט זיך אין די אַלע יאָרהונדערטן, ניט געקוקט אויף זייער פילאַרטיקייט און פאַרשיידנקייט, באַוועגט אין געוויסע געמיינזאַמע פאָרמען, אין אַזעלכע פאָרמען פון באַוואוסטזיין, וואָס וועלן אינגאַנצן פאַרגיכט ווערן נאָר, ווען עס וועלן אינגאַנצן פאַרשווינדן די קלאַסנסטירעס.

די קאָמוניסטישע רעוואָלוציע מאַכט דעם ראַדיקאַלסטן ריס מיט די טראַדיציאָנעלע פאַרהעלטענישן פון אייגנטום; קיין וואונדער ניט, וואָס אין גאַנג פון איר אַנטוויקלונג ווערט געמאַכט דער ראַדיקאַלסטער ריס מיט די טראַדיציאָנעלע אידייען.

אָבער זאָל זיין געװוּנג מיט די טאַינעס פון דער בורזשואַזיע קעגן · עם קאָמוניזם.

מיר האָבן שוין פריער געזעען, אַז דער ערשטער שריט אין דער אַרבעטער-רעוואָלוציע איז—דערהויבן דעם פּראָלעטאַריאַט צו דער מאַדרייגע פון אַ הערשנדיקן קלאַס, דעראָבערן די דעמאָקראַטיע.

דער פּראָלעטאַריאַט וועט אויסנוצן זיין פּאָליטישע הערשאַפט, קעדיי אַלץ מער און מער אוועקצונעמען באַ דער בורזשואַזיע דעם גאַנצן קאַפּיטאַל, קעדיי צו צענטראַליזירן אין די הענט פון דער מלוכע, ד. ה. פון דעם פּראָלעטאַריאַט, אָרגאַניזירט ווי אַ הערשנדיקער קלאַס, די גאַנצע פּראָדוציר-געצייג און ווי מעגלעך שנעל צו פאַרמערן די פּראָדוציר-קרעפטן.

נאַטירלעך, דאָס קען אַפריער געשעען נאָר דורך דעספּאָטישן אַריינרייסן זיך אין דאָס רעכט פון אייגנטום און אין די בורזשואַזע פּראָדוציר-פאַרהעלטענישן, הייסט עס, דורך מיטלען, וואָס עקאָנאָמיש זעען זיי אויס ניט געווּנג און ניט לאַנגדויעריק, וואָס אָבער אין גאַנג פון דער באַוועגונג וואַקסן זיי זיך גופא אַריבער און זיינען אומפאַרמיידלעך, ווי מיטלען צום איבעראַנדערשן דעם גאַנצן אויפן פון פּראָדוקציע.

די דאָזיקע מיטלען וועלן, פאַרשטייט זיך, אין פאַרשיידענע לענדער זיין פאַרשיידן.

דאָך, פאַר די פאָרגעשריטנסטע לענדער וואָלט מען קימאַט אומעטום געקענט אָננעמען אָט די מיטלען:

1. עקספּראָפּריאַציע פון ערד-אייגנטום און פאַרווענדן די ערד-רענטע אַף מלוכע-הויצאָעס.

2. אַ שטאַרק פּראָגרעסיווער שטייער.

3. אָפּשאַפן דאָס רעכט פון ירושע.

4. קאָנפיסקירן דאָס אייגנטום פון אַלע עמיגראַנטן און בונטמאַכערס.

5. צענטראַליזירן דעם קרעדיט אין די הענט פון דער מלוכע דורך אַ נאַציאָנאַלן באַנק מיט מלוכע-קאַפּיטאַל און מיט אַן אויסשליסלעכער מאָנאָפּאָליע.

6. צענטראַליזירן דעם טראַנספּאָרט אין די הענט פון מלוכע.

7. פאַרמערן די צאָל מלוכישע פאַבריקן, פּראָדוציר-אינסטרומענטן, באַאַקערן און פאַרבעסערן די ערד לויט אַן אַלגעמיינעם פּלאַן.

8. גלייכער אַרבעט-צוואַנג פאַר אַלעמען, שאַפן אינדוסטריעלע אַרמייען, דערהויפּט פאַר ערד-אַרבעט.

9. פאַרייניקן די אַרבעט פון לאַנדווירטשאַפט מיט אינדוסטריע, מיטהעלפן צו באַזייטיקן ביסלעכווייז דעם אונטערשייד צווישן שטאָט און דאָרף.

10. געזעלשאַפטלעכע און אומזיסטיקע דערציאונג פאַר אַלע קינדער. אָפּשאַפן די פאַבריק-אַרבעט פון קינדער אין דער הייניטיקער פאָרם. פאַרייניקן די דערציאונג מיט דער מאַטעריעלער פּראָדוקציע א. אַז. וו.

ווערן נאָך מיטן גאַנג פון דער אַנטוויקלונג פאַרשוואונדן די קלאַסן-אונטערשיידן, און די גאַנצע פּראָדוקציע איז קאָנצענטרירט אין די הענט פון אַסאָציאירטע יעכידים, אַזוי פאַרלירט די געזעלשאַפטלעכע מאַכט איר פּאָליטישן כאַראַקטער. די פּאָליטישע מאַכט, אין איינגנטלעכן זינען פונם וואָרט, איז די אָרגאַניזירטע געוואַלט פון איין קלאַס צו אונטערדריקן דעם אנדערן. ווען דער פּראָלעטאַריאַט, אין זיין קאַמף קעגן דער בורזשואַזיע, פאַראייניקט זיך נויטווענדיק ווי א קלאַס, ווען ער ווערט מיט דער הילף פון א רעוואָלוציע דער הערשנדיקער קלאַס און, ווי א הערשנדיקער קלאַס, פאַרניכט ער איבערגעוואַלט די אַלטע פּראָדוציר-פאַרהעלטענישן,—אַזוי פאַרניכט ער אינאיינעם מיט די־דאָזיקע פּראָדוציר-פאַרהעלטענישן די טנאָאים פאַר דער עקזיסטענץ פון קלאַסנ-סטירעס, פון קלאַסן בכלל, און דערמיט אויך זיין אייגענע הערשאַפט ווי א קלאַס.

אָנשטאָט דער אלטער בורזשואזער געזעלשאפט מיט אירע קלאסן און קלאסן-סטירעס קומט די אסאָציאציע, וואו די פרייע אנטוויקלונג פון יעדן איינעם איז די באַדינגונג פאר דער פרייער אנטוויקלונג פון אלעמען.

3.

סאָציאַליסטישע און קאָמוניסטישע ליטעראַטור.

1. דער רעאַקציאָנערער סאָציאַליזם.

א) דער פעאָדאַלער סאָציאַליזם.

די פראַנצויזישע און די ענגלישע אַריסטאָקראַטיע זיינען, שוין לויט זייער געשיכטלעכער לאַגע גופא, באַרופן געווען צו שרייבן פּאַמפלעטן קעגן דער היינטיקער בורזשואַזער געזעלשאַפט. אין דער פראַנצויזישער יולי-רעוואָלוציע פון 1830, אין דער ענגלישער רעפאָרם-באַוועגונג זיינען זיי ווידעראַמאָל באַזיגט געוואָרן דורך דעם פאַרהאַסטן אויפגעקומענעם העדיעט. וועגן אַן ערנסטן פּאָליטישן קאַמף האָט שוין מער קיין רייד ניט געקאָנט זיין. עס איז זיי נאָר געבליבן דער ליטעראַרישער קאַמף. אָבער אויך אפן געביט פון ליטעראַטור איז שוין דער אַלטער לאָשן פון דער רעסטאַווראַציע-צייט געוואָרן אומעגלעך *). קעדיי צו דערוועקן סימפּאַטיע, האָט די אַריסטאָקראַטיע געמוזט מאַכן דעם אָנשטעל, אַז זי מיינט גאָרניט אירע אייגענע אינטערעסן, אַז זי פאָרמולירט איר באַשולדיקונג-אַקט קעגן דער בורזשואַזיע נאָר אין די אינטערעסן פון דעם עקספּלואַטירטן אַרבעטער-קלאַס. זי האָט זיך געטאָן דעם פאַרגעניגן צו זינגען שפּאָט-לידער וועגן איר נייעם הערשער און אַריינרוימען אים אין אויער מער אָדער ווייניקער אומגליק פאַרשפּרעכנדיקע נעוויעס.

*) עס רעדט זיך ניט וועגן דער ענגלישער רעסטאַווראַציע (1689-1660), נאָר וועגן דער פראַנצויזישער (1831-1814). (באַמערקונג פון ענגעלסן צו דער ענגלישער אויסגאַבע).

אף אזא אויפן איז אויפגעקומען דער פעאָדאליסטישער סאָ־ציאליזם,—האלב קלאָגליד, האלב פאסקוויל, האלב ווידערקלאנג פון דער פארגאנגענהייט, האלב דראָאונג דער צוקונפט,—וואָס פון צייט צו צייט טרעפט ער דער בורזשואזיע אין הארצן אריין מיט א ביטערער, שארף-בייסיקער מיינונג, וואס ווירקט אבער שטענ־דיק קאָמיש דורך זיין פולער אומפעאיקייט צו באנעמען דעם גאנג פון דער מאָדערנער געשיכטע.

זיי טרייסלען מיט דעם פראָלעטארישן בעטלער-זאק ווי מיט א פאָן אין האנט, קעדיי הינטער זיך דאָס פאָלק צו פאר־זאמלען. האָט עס אָבער אמאָל געלאָזט זיך נאָך זיי, האט עס אפן רוקן בא זיי גלייך דערזעען די אלטע פעאָדאלע הערבן און זיך צעלאָפן מיט א גרויסן גאָר ניט דערכערעצדיקן געלעכטער.

א טייל פון די פראנצויזישע לעגיטימיסטן און „יונג־ענג־לאנד" האָבן דיזאָזיקע קאָמעדיע אָפגעשפילט צום בעסטן.

ווען די פעאָדאלן ווייזן אָן, אז זייער אויפן פון עקספלוא־טאציע האָט געהאט אן אנדער געשטאלט, איידער די בורזשואזע עקספלואטאציע, פארגעסן זיי נאָר דערביי, אז זיי האָבן עקספלו־אטירט בא גאנץ אנדערע און איצט שוין אָפגעלעבטע אומשטאנדן און באדינגונגען. ווען זיי ווייזן אָן, אז אונטער זייער הערשאפט איז קיין מאָדערנער פראָלעטאריאט ניט געווען, דאן פארגעסן זיי, אז גראָד די מאָדערנע בורזשואזיע איז געווען א נויטווענדיק שפראָצל פון זייער געזעלשאפטלעכער אָרדענונג.

איבעריקנס, זיי באהאלטן אזוי ווייניק דעם רעאקציאָנערן כאראקטער פון זייער קריטיק, אז זייער הויפטבאשולדיקונג קעגן דער בורזשואזיע באשטייט גראָד אין דעם, וואָס אונטער איר רעזשים אנטוויקלט זיך א קלאס, וואָס וועט די גאנצע אלטע גע־זעלשאפטלעכע אָרדענונג אויפרייסן אין דער לופטן.

זיי ווארפן אויף דער בורזשואזיע אסאך מער דאָס, וואָס זי האָט באשאפן א ר ע װ אָ ל ו צ י אָ נ ע ר ן פראָלעטאריאט, איי־דער א פראָלעטאריאט ביכלאל.

אין דער פּאָליטישער פּראַקטיק האָבן זיי זיך דעריבער באַטייליקט אין אַלע געוואַלט-מיטלען, וואָס מע נעמט אָן קעגן דעם אַרבעטער-קלאַס, און אין געוויינלעכן לעבן האַלטן זיי פאַר גאַנץ באַקוועם אונטערצוקלייבן די גאָלדענע עפּל, ניט געקוקט אַף די אַלע אויפגעבלאָזענע דראָשעס זייערע, און „טרייהייט", „ליבע", „ערע" פאַרהאַנדלען זיי אַף שאָפּן-וואָל, בורעקעס און בראַנפן *).

ווי דער גאַלעך פלעגט אַלעמאָל גיין האַנט באַ האַנט מיטן פעאָדאַל, אַזוי גייט אויך דער גאַלאַכישער סאָציאַליזם מיטן פעאָדאַליסטישן.

וואָס קען זיין גרינגער, ווי צוגעבן דעם קריסטלעכן אַסקעטיזם אַ סאָציאַליסטישע באַפאַרבונג. האָט דען אויך דאָס קריסטנטום ניט געקעמפט קעגן פּריוואַט-אייגנטום, הייראַט, מלוכע? האָט עס דען ניט געפּריידיקט צדאָקע און בעטלעריי, פרישעס און סיגופים, אָפּגעזונדערט לעבן און די קירך? דער קריסטלעכער סאָציאַליזם איז נאָר דאָס הייליקע וואַסער, מיט וואָס דער גאַלעך באַשפּריצט דאָס ערגערן זיך פון דעם אַריסטאָקראַט.

ב) דער קליינבירגערלעכער סאָציאַליזם.

די פעאָדאַלע אַריסטאָקראַטיע איז ניט דער איינציקער קלאַס, וואָס די בורזשואַזיע האָט אַראָפּגעוואָרפן, וועמעס לעבנס-באַדינגונגען עס ווערן פאַרדאַרט און שטאַרבן אָפּ אין דער היינטיקער

*) דאָס איז שייעך דעריקער צו דייטשלאַנד, וואו די ערד-אַריסטאָקראַטיע און די יונקערס באַאַרבעטן מיט דער הילף פון פאַרוואַלטערס דעם גרעסטן טייל פון זייערע מאַיאָנטקעס אַפן אייגענעם כעשבן און זיינען נאָך דערצו גרויסע פּראָדוצירער פון בורעקעס און בראַנפן. די רייכערע ענגלישע אַריסטאָקראַטיע שטייט העכער דערפון, אָבער אויך זי ווייס אויסגעצייכנט ווי אַזוי צו קאָמפּענסירן זיך פאַרן פאַלן פון דער רענטע, געבנדיק איר נאָמען אַף צו פאַרדינגען די לינקע אַסאָקים פון מער אָדער ווייניקער כאָשעוויקע אַקציאָנערע קאָמפּאַניעס (ענגעלס).

בורזשואַזער געזעלשאַפט. די מיטלאַלטערלעכע שטאָט-בירגער און
דער שטאַנד פון קליינע פויערים זיינען געווען די פאָרלויפער
פון דער היינטיקער בורזשואַזיע. אין די לענדער, וואָס זיינען
אינדוסטריעל און קאָמערציעל ווייניקער אַנטוויקלט, לעבט זיך
נאָך דורך דערדאָזיקער קלאַס זייט באַ זייט מיט דער אויפקומענ-
דיקער בורזשואַזיע.

אין די לענדער, וואו די מאָדערנע ציוויליזאַציע האָט זיך
אַנטוויקלט, האָט זיך געשאַפן אַ נייע קליינבירגערשאַפט, וואָס
שוועבט צווישן דעם פראָלעטאַריאַט און דער בורזשואַזיע, און
ווערט נאָך שטענדיק פונדאָסניי געשאַפן, ווי אַ דערגאַנצנדיקער
טייל פון דער בורזשואַזער געזעלשאַפט. די מיטגלידער פון אָט
דעם קלאַס ווערן אָבער דורך דער קאָנקורענציע קעסיידער אַראָפּ-
געשליידערט צום פראָלעטאַריאַט, און זיי הויבן שוין אָן אייבצו-
זעען, ווי מיט דער אַנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע דער-
נעענטערט זיך דער מאָמענט, ווען זיי וועלן אינגאַנצן פאַרשווינדן
ווי אַ זעלבשטענדיקער טייל פון דער היינטיקער געזעלשאַפט און
וועלן פאַרביטן ווערן אין האַנדל, אין דער מאַנופאַקטור, אין לאַנד-
ווירטשאַפט דורך ארבעט-אויפזעערס און הויז-דינערשאַפט.

אין לענדער ווי פראַנקרייך, וואו דער פויערים-קלאַס מאכט
אויס די גרעסטע העלפט פון דער באַפעלקערונג, איז געווען באַ-
טירלעך, אז שרייבער, וואָס זיינען ארויסגעטראָטן פארן פראָלע-
טאַריאַט קעגן דער בורזשואַזיע, האָבן אָנגעמאָסטן זייער קריטיק
פון דעם בורזשואַזן רעזשים מיט אַ קליינבירגערלעכער און קליינ-
פויערישער מאָס, און די פּאַרטיי פון די ארבעטער האָבן זיי באַ-
נומען פון דעם שטאַנדפּונקט פון קליינבירגערטום. אזוי איז גע-
שאַפן געוואָרן דער קליינבירגערלעכער סאָציאַליזם. סיסמאָנדי
שטייט בעראָש פון אָט דער ליטעראַטור ניט בלויז אין פראַנק-
רייך, נאָר אויך אין ענגלאַנד.

דערדאָזיקער סאָציאַליזם האָט העכסט שאַרפזיניק צעגלי-
דערט די סטירעס פון די היינטיקע פּראָדוציר-פאַרהעלטענישן. ער

האָט אויפגעדעקט די צוויעסדיקע באפוצונגען פון די עקאָנאָמיסטן.
ער האט אומדערווידערלעך אויפגעוויזן די צעשטערנדיקע ווירקונגען פון די מאַשינעס און פון דער ארבעט-צעטיילונג, די קאָנצענטראציע פון קאפיטאלן און ערד-אייגנטום, די איבערפּראָדוקציע, די קריזיסן, דעם נויטוענדיקן אונטערגאנג פון די קליינבירגער און פויערים, דעם דאַלעס פון דעם פּראָלעטאריאט, די אנארכיע אין דער פּראָדוקציע, די שרייענדיקע אומגערעכטע פאנאנדערטיילונג פון דער רייכקייט, דעם אינדוסטריעלן פארניכטונגס-קריג פון די פעלקער צווישנאנאנד, די צעפאלונג פון די אלטע מידעס, פון די אלטע פאמיליען-פארהעלטענישן, פון די אלטע נאציאָנאליטעטן.

לויט זיין פּאָזיטיוון אינהאלט נאָך, וויל אָט דער סאָציאַליזם אָדער צוריק אויפשטעלן די אלטע פארהעלטענישן פון פּראָדוקציע און פארקער און איניינעם דערמיט אויך די אלטע פארהעלטענישן פון אייגנטום און די אלטע געזעלשאפט, אדער ער וויל די היינטיקע מיטלען פון פּראָדוקציע און פארקער איבערגעוואלט ווידער איינשפארן אין די ראמען פון די אלטע אייגנטום-פארהעלטענישן, וואָס זיינען דורך זיי צעריסן געוואָרן און האָבן געמוזט צעריסן ווערן. אזוי צי אזוי—איז ער אי רעאקציאָנער אי אוטאָפּיש.

צעכן אין דער מאנופאקטור און פאטריארכאלישע ווירטשאפט אין ערדארבעט—דאָס איז זיין לעצט וואָרט.

אין איר ווייטערדיקער אנטוויקלונג האָט זיך דידאָזיקע ריכטונג פארוואנדלט איז א פאַכדאָנעסדיקן קאצניאָמער.

ג) דער דייטשישער אָדער דער „עמעסער" סאָציאַליזם.

די סאָציאַליסטישע און קאָמוניסטישע ליטעראטור פון פראנקרייך, וואס איז אויפגעקומען אונטערן דרוק פון א הערשנדיקער בורזשואזיע און איז דער ליטערארישער אויסדרוק פון דעם קאמף

קעגן דערראָזיקער הערשאפט, איז ארייננעפירט געוואָרן קיין דייטשלאנד אין א צייט, ווען די בורזשואזיע האָט ערשט אנגעהויבן דעם קאמף קעגן דעם פעאָדאלן אבסאָלוטיזם.

דייטשישע פילאָזאָפן, האלב-פילאָזאָפן און עסטעטן האָבן זיך מיט א זשעדנעקייט ארויפגעוואָרפן אף דערדאָזיקער ליטעראטור. זיי האָבן נאָר פארגעסן, אז מיט דער איינוואנדערונג פון אָט די שריפטן פון פראנקרייך האָבן איינגעם מיט דעם די פראנצויזישע לעבנס-פארהעלטענישן קיין דייטשלאנד ניט ארייננעוואנדערט. אין די דייטשישע פארהעלטענישן האָט די פראנצויזישע ליטעראטור אנגעווארן יעטווידן אומיטלבאר-פראקטישן באטייט און האט באקומען א ריין-ליטעראריש אויסזעען. זי האט געמוזט דערשיינען ווי א פוסטע כקירע וועגן דער פארווירקלעכונג פון דעם מענטשלעכן מעהוס. אזוי האבן די פאדערונגען פון דער ערשטער פראנצויזישער רעוואלוציע געהאט פאר די דייטשישע פילאזאפן פון 18-טן יארהונדערט נאר דעם-זינען ווי פאדערונגען פון „פראקטישן סייכל” ביכלאל, און די ווילן-אנטפלעקונגען פון דער רעוואלוציאנערער פראנצויזישער בורזשואזיע האבן אין זייערע אויגן אויסגעזעען ווי געזעצן פון דעם ריינעם ווילן, פון דעם ווילן, ווי ער דארף זיין, פון דעם עמעסן מענטשלעכן ווילן.

די אויסשליסלעכע ארבעט פון די דייטשישע ליטעראטן איז באשטאנען אין ברענגען צו א העסקעם די נייע פראנצויזישע אידייען מיט זייער אלטן פילאזאפישן געוויסן אדער, גיכער, אין אויפנעמען די פראנצויזישע אידייען, ארויסגייענדיק פון דעם אייגענעם פילאזאפישן שטאנדפונקט.

דאסדאזיקע אויפנעמען איז פארגעקומען אפן זעלביקן שטייגער, ווי מע נעמט אויף ביכלאל א פרעמדן לאשן, דורך איבערזעצונג.

עס איז באוואוסט, ווי די מאנאכן פלעגן אף מאנוסקריפטן, וואו עס זיינען געוועזן געשריבן די קלאסישע ווערק פון דער אלטער געצנדינערישער צייט, אויפשרייבן נארישע געשיכטעס וועגן

קאטוילישע הייליקע. די דייטשישע ליטעראטן זיינען זיך באגאנגען מיט דער וועלטלעכער פראנצויזישער ליטעראטור פארקערט. זיי האָבן זייערע פילאָזאָפישע נארישקייטן אונטערגעשריבן אונטער דעם פראנצויזישן אָריגינאל. למשל, אונטער דער פראנצויזישער קריטיק פון די געלט-פארהעלטענישן האָבן זיי געשריבן „די אָפפרעמדונג פון דעם מענטשלעכן מעהוס", אונטער דער פראנצויזישער קריטיק פון דער בורזשואזער מלוכע האָבן זיי געשריבן „די פארניכטונג פון דער הערשאפט פון דעם אבסטראקט אלגעמיינעם" א. אַז. וו.

אָט דאָס אונטערוקן פון פילאזאפישע פלוידערייען אָנשטאט די פראנצויזישע אויספירן האבן זיי א נאמען געגעבן „פילאזאפיע פון מאיסים", „עמעסער סאָציאליזם", „דייטשישע וויסנשאפט פון סאָציאליזם", „פילאזאפישע באגרינדונג פון סאָציאליזם" א. אַז. וו.

די פראנצויזישע סאציאליסטיש-קאמוניסטישע ליטעראטור האט מען אזוי בעפויעל-מאמעש מעסארעס געווען. און אזוי ווי זי האט בא די דייטשן אונטער די הענט אויפגעהערט אויסצודריקן דעם קאמף פון איין קלאס קעגן דעם אנדערן, האט דער דייטש אנגעהויבן צו מיינען, אז ער האט בייגעקומען די „פראנצויזישע איינזייטיקייט", אז ער דארף פארטרעטן, אנשטאט די עמעסע באדערפענישן, די באדערפעניש אין עמעס, אנשטאט די אינטערעסן פון דעם כ. אלעטאריאט—די אינטערעסן פון דעם מענטשלעכן מעהוס, פון דעם מענטשן ביכלאל, פון דעם מענטשן וואס געהערט ניט צו קיין קלאס, וואס איז ביכלאל ניטא אין דערווירקלעכקייט, נאר אין דעם פארנעפלטן הימל פון דער פילאזאפישער פאנטאזיע.

אָט דער דייטשישער סאציאליזם, וואס האט אזוי ערנסט און פייערלעך געקוקט אף זיינע אומבאהאלפענע שול-איבונגען און האט עס אזוי מארק-שרייענדיק אויסגעפויקט, האט ביינע-לעביינע ביסלעכווייז פארלארן זיין פעדאנטישע אומשולד

דער קאמף פון דער דייטשישער, דעריקער פון דער פריי-

סישער, בורזשואזיע קעגן די פעאָדאלן און דעם אבסאלוטן קיניגטום, מיט איין ווארט, די ליבעראלע באוועגונג איז געווארן ערנסטער.

דער „עמעסער" סאציאליזם. האט דא געקראגן די אזוי געגארטע געלעגנהייט ארויסצושטעלן קעגן דער פאליטישער באוועגונג די סאציאליסטישע פאדערונגען, צו שליידערן די טראדיציאנעלע כראמעס קעגן דעם ליבעראליזם, קעגן דער רעפרעזענטאטיווער מלוכה, קעגן דער בורזשואזער קאנקורענציע, בורזשואזער פרייהייט פון פרעסע, בורזשואזן רעכט, בורזשואזער פרייהייט און גלייכהייט און פריידיקן פאר דער פאלקס-מאסע, אז אין דערדאזיקער בורזשואזער באוועגונג וועלן זיי גארנישט ניט געווינען, נאר גיכער אלץ פארשפילן. דער דייטשישער סאציאליזם האט גראד אין דער צייט פארגעסן, אז די פראנצויזישע קריטיק, וואס ער איז געווען איר ניט קלוגער ווידערקאל, האט געהאט די פאר-האנאכע פון א מאדערנער בורזשואזער געזעלשאפט מיט די אנטשפרעכנדיקע מאטעריעלע באדינגונגען און מיט א געהעריקער פאליטישער קאנסטיטוציע, גראד די פאר-האנאכע, וואס אין דייטשלאנד האט זיך ערשט געהאנדלט וועגן אויסקעמפן זי.

ער האט געדינט די דייטשישע אבסאלוטע רעגירונגען מיט זייער קנופיע פון גאלאכים, שול-לערערס, קרויט-יונקערס און ביוראקראטן פאר א געוואונטשענע סטראשידלע קעגן דער בורזשואזיע, וואס האט זיך דראענדיק א לאז געטאן.

ער איז געווען די זיסלעכע דערגאנצונג צו די ביטערע בייטשן-קלעפ און ביקסן-קוילן, מיט וואָסערע דידאָזיקע רעגירונגען האָבן באַאַרבעט די דייטשישע ארבעטערשע אויפשטאנדן.

אויב דער עמעסער" סאציאליזם איז אף אַזאַ אויפן געווארן אין די הענט פון די רעגירונגען א קלייזאַיען קעגן דער דייטשישער בורזשואזיע, האָט ער אבער דירעקט אויך פארטראטן א רעאקציאנערן אינטערעס, דעם אינטערעס פון דער דייטשישער קליינבירגערשאפט. אין דייטשלאנד איז דאס קליינבירגערטום, וואָ[illegible]עקומען נאך פון 16-טן יארהונדערט אן און זינט דאן

שווימט עס שטענדיק ארויס פונדאסניי אין פארשיידענע פארמען, שטענדיק געווען דער אייגנטלעכער פונדאמענט פון דער עקזיס- טירנדיקער אָרדענונג.

דערהאלטן דאס קלייןבירגערטום הייסט דערהאלטן די עק- זיסטירנדיקע אָרדענונג אין דייטשלאנד. פאר דער אינדוסטריע- לער און פאליטישער הערשאפט פון דער בורזשואזיע האבן זיי געציטערט ווי פארן זיכערן טויט,--פון איין זייט, ווי א רעזולטאט פון דער קאנצענטראציע פון קאפיטאל, פון דער אנדער זייט, דורך דעם אויפקומען פון א רעוואלוציאנערן פראלעטאריאט. דער „עמעסער" סאציאליזם, האט זיך זיי געדוכט, דערהארגעט ביידע פליגן מיט איין קלאפ, און ער האט זיך פארשפרייט ווי אן עפי- דעמיע.

דער שלייער, אויסגעוועבט פון בקירעדיקן שפינוועבס, אויס- געהאפטן מיט בלומען פון שייגייסטיקע רייד, באנעצט מיטן טוי פון א געמיט, צעקראכן פון ליבע, אָט דער סאנטימענטאלער שליי- ער, אין וואָסערן די דייטשישע סאציאליסטן האבן איינגעוויקלט זייערע פאר אויסגעדארטע „אייביקע עמעסן", האט נאר מיטגעהאלפן אפצוזעצן זייער סכוירע בא דעמדאזיקן אוילעם.

פון זיין זייט, האָט דער דייטשישער סאציאליזם אלץ מער אנערקענט זיין באַרוף צו זיין דער הויך-קלינגענדיקער פארטרע- טער פון אָט דער קלייןבירגערשאפט.

ער האט פראקלאמירט די דייטשישע נאציע פאר דער נאר- מאלער נאציע און דעם דייטשישן פיליסטער פאר דעם נארמאלן מענטשן. אין יעדער נידערטרעכטיקייט פון דעם פיליסטער האט ער אריינגעטאן א פארבארגענעם, העכערן, סאציאליסטישן מיין אזוי אז זי האט שוין באטייט פונקט דעם היפּעך. ער האט גע- מאכט זיין לעצטן אויספיר, ווען ער איז ארויסגעטראטן ירעקט קעגן דער „גראב צעשטערנדיקער" ריכטונג פון דעם קאמוניזם, און האט הויך פראקלאמירט זיין אייגענע אומפארטייאישע דער- הויבנקייט איבער יעטווידן קלאסנקאמף. מיט זייער ווייניק אויס-

נאמען, איז קימאט אלץ, וואס עס צירקולירט אין דייטשלאנד אונטערן נאמען פון סאציאליסטישע און קאמוניסטישע שריפטן, שאיעך צו אט דער שמוציקער צעשרויפנדיקער ליטעראטור *).

2. דער קאנסערוואטיווער אדער בורזשואזער סאָציאליזם.

אַ טייל פון דער בורזשואזיע וואָלט וועלן באַזייטיקן די סאָציאלע צאָרעס, קעדיי צו זיכערן די עקזיסטענץ פון דער בורזשואזער געזעלשאַפט.

אהער זיינען שאַיעך: עקאָנאָמיסטן, פילאַנטראָפן, הומאַניטאַרע מענטשן, רעפאָרמאטאָרן, וואָס שטרעבן צו פאַרבעסערן די לאגע פון די ארבעטנדיקע קלאַסן, צדאָקע-אָרגאניזאטארס, צאַרבאלעכאיעמניקעס, גרינדער פון געזעלשאפטן פאר ניכטערקייט, ווינקל-רעפארמאטארס פון קאָלאַמינים. דערדאָזיקער בורזשואזער סאָציאליזם האָט אפילע געשאפן גאנצע סיסטעמען.

פאַר אביישפיל ווייזן מיר אָן אף פרודאָנס „Philosophie de la misère„ („פילאזאפיע פון ארימקייט").

די סאָציאליסטישע בורזשואא ווילן האָבן די לעבנסבאדינגונגען פון דער היינטיקער געזעלשאפט, נאַר אָן די קאמפן און געפארן, וואס שטאמען פון זיי אומפארמיידלעך ארויס. זיי ווילן די עקזיסטירנדיקע געזעלשאפט אן די עלעמענטן, וואָס רעוואָלוציאניזירן און צעשטערן זי. זיי ווילן די בורזשואזיע אן דעם פראָלעטאריאט. די בורזשואזיע שטעלט זיך, נאטירלעך, פאר די וועלט, וואו זי הערשט, ווי די בעסטע וועלט. דער בורזשואזער סאָציאַליזם ארבעט אויס פון דערדאָזיקער טרייסטלעכער פארשטעלונג אַ האַלבע אדער א גאנצע סיסטעם. ווען ער פאָדערט אויף דעם

*) דער רעוואָלוציאָנערער שטורעם פון 1848 האָט אָט די קרעציקע ריכטונג אינגאנצן אויסגעקערט און האָט אָפגענומען באַ אירע טרעגער דעם כיישעק נאָך ווייטער צו פארנעמען זיך מיט סאָציאַליזם. דער הויפט-פארטרעטער און קלאַסישער טיפּ פון דערדאָזיקער ריכטונג איז דער הער קאַרל גרין.

פראָלעטאריאט צו פאַרווירקלעכן זיין סיסטעם און אריינטרעטן אין אט דעם ניי-יערושאלאַיעם, איז וויל ער, אין טאָך, אז דער פּראָלעטאַריאַט זאָל בלייבן אין דער איצטיקער געזעל-שאפט, נאר זיין האַס צו איר זאָל ער אוועקוואַרפן.

א צווייטע, ווייניקער סיסטעמאַטישע, נאָר מער פראַקטישע פאָרם פון דעמדאָזיקן סאציאליזם זעט אפצושלאגן באַם ארבעטער-קלאַס דעם כיישעק צו יעטווידער רעוואָלוציאנערער באוועגונג, טאינענדיק, אז ניט עפּעס א פּאָליטישע פארענדערונג, נאר א פאַרענדערונג פון די מאטעריעלע לעבנס-פארהעלטענישן, פון די עקאָנאָמישע פאַרהעלטענישן קען אים ברענגען נוצן. אונטער פאַר-ענדערונגען פון די מאטעריעלע לעבנס-פארהעלטענישן פארשטייט דערדאָזיקער סאָציאַליזם בעשום אויפן ניט קיין אָפּשאַפונג פון די בורזשואזע פּראָדוציר-פארהעלטענישן, א זאַך, וואס איז מעגלעך נאָר אפן רעוואָלוציאנערן וועג, נאר אדמיניסטראטיווע פארבע-סערונגען, וואָס קומען פאר אפן באדן טאקע פון דיזעלביקע פאַר-העלטענישן, הייסט עס—אין די פארהעלטענישן פון קאפּיטאל און לוינארבעט גארנישט ניט ענדערן, נאר אין בעסטן פאל פארקלענערן דער בורזשואזיע די הויצאָעס פון איר הער-שאפט און פארייפאַכן איר מלוכע-באלעבאטישקייט.

זיין געהעריקן אויסדרוק קריגט דער בורזשואזער סאָציא-ליזם ערשט דאן, ווען ער ווערט א הוילע ריטאָרישע פיגור.

פרייער האַנדל צוליב די אינטערעסן פון דעם ארבעטנדיקן קלאָס! שוץ-טאַריפן צוליב די אינטערעסן פון דעם ארבעטנדיקן קלאָס! איינצל-קאַמערן אין טפיסע צוליב די אינטערעסן פון דעם ארבעטנדיקן קלאָס! דאָס איז לעצטע, איינציק ערנסט גע-מיינטע וואָרט פון דעם בורזשואזן סאָציאַליזם.

דער סאָציאַליזם פון דער בורזשואזיע באַשטייט אין דער באהויפּטונג, אז די בורזשוא זיינען בורזשוא נאר צוליב די אינ-טערעסן פון דעם ארבעטנדיקן קלאַס.

3. דער קריטיש־אוטאפּיסטישער סאציאליזם און קאמו־ניזם.

מיר ריידן דא ניט וועגן דער ליטעראַטור, וואס האט אין אלע גרויסע רעוואָלוציעס פון דער נייער צייט אויסגעדריקט די פאדערונגען פון דעם פּראלעטאריאט (די שריפטן פון באבעף א. אז. וו.).

די ערשטע פּרואוון פון דעם פּראָלעטאַריאָט דורכצוזעצן דירעקט זיינע אייגענע קלאסן־אינטערעסן אין א צייט פון אלגעמיינער אויפגערודערטקייט, אין דעם פּעריאָד, ווען מע האָט געהאַלטן בא אומוואַרפן די פעאָדאלע געזעלשאפט, האָבן געמוזט דורכפאַלן מאכמעס דער אומאנטוויקלטער געשטאַלט פון דעם פּראָלעטאריאט גופא און אויך מאכמעס עס האָבן געפעלט די מאטעריעלע באַדינגונגען פאר זיין באפרייאונג, די באַדינגונגען, וואָס זיינען ערשט א פּראָדוקט פון דער בורזשואזער עפּאָכע. די רעוואלוציאנערע ליטעראטור, וואָס באלייט דידאָזיקע ערשטע באוועגונגען פון דעם פּראָלעטאריאט, איז לויט איר אינהאַלט נאך נויטוועןדיק רעאקציאנער; זי פּריידיקט אן אלגעמיינעם אסקעטיזם און מעגושעמדיקע גלייכמאכעריי.

די אייגנטלעך סאָציאליסטישע און קאָמוניסטישע סיסטעמען, די סיסטעם פון סען־סימאָן, פוריע, אָוען א. אז. וו. שווימען ארויס אין דעם ערשטן, נאך ניט־אנטוויקלטן פּעריאָד פון קאַמף צווישן דעם פּראָלעטאריאט און דער בורזשואזיע, וואס מיר האָבן פריער געשילדערט (זע דעם קאפּיטל „בורזשואזיע און פּראָלעטאריאט“).

די שעפער פון דידאזיקע סיסטעמען זעען אפילע דעם קעגנזאץ פון די קלאסן, און אויך די ווירקונג פון די צעשטערנדיקע עלעמענטן אין דער הערשנדיקער געזעלשאפט גופע. זיי זעען אבער ניט אפן צאד פון דעם פּראלעטאריאט קיין געשיכטלעכע זעלבסטעטיקייט, קיין שום פּאָליטישע באוועגונג, וואָס זאָל אים זיין אייגנטימלעך.

אזוי ווי די אנטוויקלונג פון די קלאסנסטירעס גייט שריט נאך שריט מיט דער אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע, איז געפינען זיי ניט קיין מאטעריעלע באדינגונגען פאר דער באפרייאונג פון דעם פּראָלעטאריאט און זוכן א סאָציאלע וויסנשאפט, סאָציאלע געזעצן, קעדיי דידאזיקע באדינגונגען צו שאפן.

אָנשטאָט געזעלשאפטלעכער טעטיקייט מוז קומען זייער פּערזענלעכע שעפערישע טעטיקייט, אָנשטאָט געשיכטלעכע באדינגונגען פאר דער באפרייאונג—פאנטאסטישע, אָנשטאָט דער ארגאניזירונג פון דעם פּראָלעטאריאט אין א קלאס, וואס קומט בעהאדראגע פאר,—אן אייגן-אויסגעטראכטע ארגאניזאציע פון דער געזעלשאפט, די קומענדיקע וועלטגעשיכטע באשטייט פאר זיי אין דער פּראָפּאַגאַנדע און דער פּראקטישער אויספירונג פון זייערע סאָציאלע פּלענער.

זיי פארשטייען אפילע, אז אין זייערע פּלענער פארטרעטן זיי דעריקער די אינטערעסן פון דעם ארבעטנדיקן קלאס, ווי פון דעם קלאס, וואָס ליידט מער פון אלעמען. נאר פון אט דעם שטאנדפונקט פון דעם סאַמע ליידנדיקן קלאַס עקזיסטירט פאר זיי דער פּראָלעטאריאַט.

די אומאנטוויקלטע פאָרם פון דעם קלאסנקאמף, און אויך זייער אייגענע לאגע אין לעבן, איז אבער גורעם, זיי זאָלן האלטן אז זיי שטייען פיל העכער פון די קלאסנסטירעס. זיי ווילן פאר בעסערן די לאגע פון אלע מיטגלידער אין דער געזעלשאפט, אַפילע פון די, וואס זיינען אמבעסטן אוועקגעשטעלט. דעריבער אפעלירן זיי אלעמאָל צו דער גאנצער געזעלשאפט אן אונטערשייד, און אפילע גיכער צום הערשנדיקן קלאס. מע דארף דאך נאר פארשטיין זייער סיסטעם, קעדיי צו אנערקענען זי פאר דעם בעסט מעגלעכן פּלאן פון דער בעסט מעגלעכער געזעלשאפט.

זיי ווארפן אפ דעריבער יעדע פּאָליטישע, דעריקער יעדע רעוואלוציאנערע אקציע, זיי ווילן דערגרייכן צו זייער ציל

אפן פרידלעכן וועג. זיי פרואוון דורך קליינע עקספערימענטן וואס פאלן נאטירלעך דורך אלעמאָל,—דורך דער קראַפט פון ביי־שפּיל דורכברעכן א וועג פאר דער נייער געזעלשאפטלעכער עוואנגעליע.

די פאנטאסטישע שילדערונג פון דער צוקונפטיקער געזעל־שאַפט באווייזט זיך אין אזא צייט, ווען דער פּראָלעטאריאַט איז נאך גאָר ניט אנטוויקלט, אזוי אז ער אליין באנעמט נאך פאַנ־טאסטיש זיין אייגענע לאגע, זיינע ערשטע דראַנגען, וואָס זיינען פול מיט פאָרגעפילן וועגן אן אלגעמיינער איבערבויאונג פון דער געזעלשאַפט.

אין די סאציאליסטישע און קאמוניסטישע שריפטן זיינען אָבער פאַראַן אויך קריטישע עלעמענטן. זיי בארירן אלע יעסוי־דעס פון דער עקזיסטירנדיקער געזעלשאפט. זיי האבן דעריבער געגעבן א העכסט ווערטפולן מאטעריאל פאר דער אויפקלערונג פון דעם ארבעטער. זייערע פאזיטיווע האנאכעס וועגן דער צוקונפטיקער געזעלשאַפט, צום ביישפּיל, די אפשאפונג פון דעם קעגנזאץ צווישן שטאָט און דאָרף, פון דער פאמיליע, פון פריוואט=אייגנטום, פון לוינארבעט, די פּראקלא־מירונג פון געזעלשאפטלעכער הארמאָניע, די פארוואנדלונג פון דער מלוכע אין א פּאָשעטער פארוואלטונג פון דער פּראָדוקציע— די אלע האנאָכעס זייערע דריקן נאר אויס דאס באזייטיקן פון די קלאסנסטירעס, וואס האָבן דאן ערשט אנגעהויבן צו אנטוויקלען זיך, און זיינען זיי געווען באקאנט נאר אין זייער ערשטער געשטאלטלאזיקער אומבאשטימטקייט. דידאָזיקע האַנאָכעס האבן נאָך דעריבער א ריין אוטאָפּיסטישן זינען.

דער באטייט פון דעם קריטיש־אוטאָפּיסטישן סאָציאליזם און קאמוניזם געפינט זיך אין אן אומגעקערטער פארהעלטעניש צו דער געשיכטלעכער אנטוויקלונג. וואָס מער דער קלאסנקאמף אנטוויקלט זיך און פארמירט זיך אויס, אלץ מער פארלירט דאס־דאזיקע פאַנטאסטישע דערהויבן זיך איבער דעם קלאסנקאמף, דאָס

פאנטאסטישע באקעמפן אים יעטווידן פראקטישן ווערט, יעטווידע טעארעטישע באר־עכטיקונג דערי־בער, איז האגאם די גרינדער פון דיראזיקע סיסטעמען זיינען געווען אין אסאך זאכן רעוואלוציא־נער, דאך בילדן זייערע טאלמידים אלעמאל רעאקציאנערע סעקטעס. זיי האלטן זיך פעסט אן די אלטע מיינונגען פון זייערע לערער קעגן דער ווייטערדיקער געשיכטלעכער אנטוויקלונג פון דעם פראָלעטאריאט: זיי זעען דעריבער קעסיידער אפצוטעמפן דעם קלאסנקאמף און ברענגען די סטירעס צו א פשאָרע. זיי טרוימען נאך אלץ וועגן פארווירקלעכן עקספערימענטאל זייערע סאָציאלע אוטאפיעס, וועגן שטיצן איינצלנע פאלאנסטערן, וועגן גרינדן היים־קאלאניעס, אויפבויען א קליינע איקאַריע*),—א קעשענע־אויסגאבע פון דעם ניי־יערושאלאיעם— און קעדיי אויפצובויען די אלע לופט־שלעסער, אפעלירן זיי צו דער פילאנטראָפיע פון די בורזשואזע הערצער און געלטזעק. ביסלעכווייז פאלן זיי אראָפּ צו דער קאטעגאָריע פון די פריער געשילדערטע רעאקציאנערע אָדער קאנסערוואטיווע סאציאליסטן און שיידן זיך אונטער פון זיי נאר מיט נאך א מער סיסטעמאטישער פעדאנטישקייט, מיט זייער פאנאטישן אבערגלויבן אין דער וואונדערלעכער ווירקונג פון זייער סאָציאלער וויסנשאַפט.

דעריבער טרעטן זיי ארויס מיט פארביטערונג קעגן יעדער פאָליטישער באוועגונג פון די ארבעטער, וואס קען זיך נעמען, לויט זייער מיינונג, נאר פון דעם בלינדן ניט־גלויבן אין דער נייער טוירע.

די אועניסטן אין ענגלאנד טרעטן ארויס קעגן די טשארטיסטן, די פוריערסטן—אין פראנקרייך—קעגן די רעפאָרמיסטן.

---

*) Home colonies (היימישע קאלאניעס)—אזוי רופט אָוען זיינע קאָמוניסטישע מוסטער־געזעלשאפטן. פאַלאנסטערן האט פוריע גערופן די געזעלשאפטלעכע פאלאצן, וואס ער האט געפלאנעוועט. איקאריע הייסט דאָס אוטאָפיסטישע טרוימלאנד, וואס קאבע האָט געשילדערט דעם קאמוניסטישן סיידער דאָרט.

4.

די באציאונגען פון די קאמוניסטן צו די פארשיידענע אפאזיציאנעלע פארטייען.

לויט דעם קאפיטל 2, קען מען שוין פארשטיין, ווי אזוי די קאמוניסטן פארהאַלטן זיך צו די טשארטיסטן אין ענגלאנד און צו די אגראַר־רעפאָרמיסטן אין צאָפן־אמעריקע.

זיי קעמפן פאר דער דערגרייכונג פון די צוועקן און אינטערעסן פון דעם ארבעטער־קלאס, וואס שטייען דירעקט פאר זיי, אבער אין דער באוועגונג פון היינט פארטרעטן זיי אין דער זעלביקער צייט די צוקונפט פון דער באוועגונג. אין פראנקרייך שליסן זיך אן די קאמוניסטן צו דער סאציאליסטיש־דעמאָקראטישער*) פארטיי קעגן דער קאנסערוואטיווער און ראדיקאַלער בורזשואזיע; זיי זאגן זיך אָבער ניט אפ פון דעם רעכט צו פארהאַלטן זיך קריטיש צו די פראזן און אילוזיעס, וואָס שטאַמען פון דער רעוואַליציאָנערער טראדיציע.

אין דער שווייץ שטיצן זיי די ראדיקאַלן, ניט פארגעסנדיק דערביי, אז דידאזיקע פארטיי באשטייט פון סויסערדיקע עלעמענטן, טיילוויז פון דעמאָקראטישע סאָציאליסטן אין פראנצויזישן זינען, טיילוויז פון ראדיקאלע בורזשואַ.

צווישן די פּאָליאַקן שטיצן די קאמוניסטן די פארטיי, וואָס שטעלט ארויס אן אגראַרע רעוואלוציע ווי א באַדינג פאַר דער נאַציאָנאַלער באַפרייאונג, דיזעלביקע פארטיי, וואָס האָט ארויסגערופן דעם קראָקער אויפשטאַנד אין יאר 1846.

אין דייטשלאנד קעמפט די קאמוניסטישע פארטיי איינינעם מיט דער בורזשואזיע, ווי נאָר זי טרעט ארויס רעוואלוציאנערי

*) די פארטיי, וואס האט זיך דאן גערופן פראנקרייך סאציאליסטיש־דעמאקראטישע, איז געווען פארטראָטן פאליטיש דורך לעדריו־ראלען און ליטעראריש דורך לואי בלאַן; זי איז, הייסט עס, געווען הימל־ווייט פארשיידן פון דער היינטיקער דייטשישער סאציאל־דעמאקראטיע.

קעגן דער אבסאלוטער מאנארכיע, פעאדאלן ערד-אייגנטום און קליינבירגערשאַפט.

זי לאזט אבער ניט אויס קיין מאָמענט אף אויסצוארבעטן בא די ארבעטער א מעגלעך קלארן באוואוסטזיין וועגן דעם פיינטלעכן קעגנזאץ צווישן בורזשואזיע און פראלעטאַריאַט, קעדיי די דייטשישע אַרבעטער זאלן די געזעלשאפטלעכע און פּאָליטישע באדינגונגען, וואס די הערשאפט פון דער בורזשואזיע מוז ברענגען, קענען טייקעף אנווענדן ווי א קלייזאַיען קעגן דער בורזשואזיע, אַז נאכדעם ווי ס'וועט פאלן דער רעאקציאנערער קלאס אין דייטשלאַנד, זאל זיך טייקעף אנהויבן דער קאמף קעגן דער בורזשואזיע גופע.

אף דייטשלאנד ווענדן די קאמוניסטן די הויפט-אויפמערקזאמקייט, ווייל דייטשלאנד שטייט ערעוו א בורזשואזער רעוואלוציע, און ווייל דיזאזיקע איבערקערעניש וועט זי מאכן בא מער פּראָגרעסיווע באדינגונגען פון דער אייראפעאישער ציוויליזאציע בכלאל און מיט א פיל מער אנטוויקלטן פראלעטאריאט, איידער ענגלאנד אין זיבעצנטן און פראנקרייך אין אכצנטן יארהונדערט די דייטשישע בורזשואזע רעוואלוציע קען, הייסט עס, זיין נאר דער דירעקטער פאָרשפיל פון א פראָלעטארישער רעוואלוציע.

מיט איין וואָרט, די קאָמוניסטן שטיצן אומעטום איטלעכע רעוואלוציאנערע באוועגונג קעגן די עקזיסטירנדיקע געזעלשאפטלעכע און פאליטישע צושטאנדן.

אין די אלע באוועגונגען הויבן זיי אויף די פראגע וועגן אייגנטום, און רוקן זי ארויס פאר דער גרונט-פראגע פון דער באוועגונג, אלציינס צי האָט זי דארט אנגענומען א מער אדער א ווייניקער אנטוויקלטע פארם.

ענדלעך, ארבעטן די קאמוניסטן אומעטום פאר דער פארבינדונג און פארשטענדיקונג פון די דעמאָקראטישע פארטייען אין אלע לענדער.

די קאמוניסטן האלטן פאר איבעריק צו באהאלטן זייערע מיינונגען און קאוואנעס, זיי דערקלערן אָפן, אז זייער ציל קען דערגרייכט ווערן נאר ווען עס וועט איבער־געוואַלט אראָפּגעוואָרפן ווערן די גאנצע ביז־איצטיקע געזעלשאפטלעכע ארדענונג. זאלן די הערשנדיקע קלאסן ציטערן פאר אַ קאָמוניסטישע רעוואלוציע. די פּראָלעטאריער האָבן דערביי גארנישט צו פארלירן, אכוץ זייערע קייטן. געווינען אבער וועלן זיי א גאנצע וועלט.

פּראָלעטאריער פון אַלע לענדער, פאראייניקט זיך!

דערקלערונגען

אײַנלײטונג

אויב מע זאָל ניט רעכענען די שוואכע עמבריאנען פון דער אַרבעטער-באוועגונג אין די צאפן-אַמעריקאנישע פארייניקטע שטאטן, האט דאן די ארבעטער-בעוועגונג, און אינײנעם דערמיט אויך דער קאמוניזם, געהאט אנטוויקלט זיך נאר אין אײראפּע מארקס און ענגעלס האַלטן פאר פאַרשטײער פון דער אלטער אײראָפּע, וועלכע האָט זיך גלײך אנגעשפּיצט, ווען זי האט דער-זעען אָט דעם רוּעך, אלע קעגנער פון דעם קאמוניזם, אלע הויפּט-קרעפטן פון דער **אלטער** געזעלשאפטלעכער אָרדענונג, אנגע-הויבן פון דעם אַדל און ביז די אינדוסטריעלער מיט די סאָכרים. באזונדער ווערן אנגערופן יענע קעגנער פון קאמוניזם, וואָס האָבן דאן געשפּילט די אנפירנדיקע ראָלע אין קאמף מיט אים.

דער פּויפּסט פּי (דער 9-טער), וואס איז ארויף אַפן פּויפּסטלעכן טראָן אין 1846 יאָר, האָט זיך ארויסגעטראטן אף די קאמוניסטן, ווי אַף סאָנים פון דער רעליגיע און פון גײס-טיקן פאַרשיקערן דאס פאלק.

דער צאַר ניקאָלאַי דער 1-טער (1825—1855) דער אלײנהערשער פון רוסלאנד. וואס איז נאך דאן געווען א לאנד

פון לייב-קנעכטשאפט, האָט אַף זיך פרייוויליק גענומען די אויפגאַבע פון איידראפעס א זשאַנדאַר, וואס זוכט אומעטום בונטן.

מעטערניך (1773—1852) איז דעמאָלט געווען דער הויפט-מיניסטער פון דער עסטרייכישער אימפעריע, דער שטיקער פון אַלע שטרעבונגען צו פרייהייט און דער לעשער פון יעטווידער אויפקלערונג. אים איז געווען קאַרג, וואָס ער האט פאַרהאַלטן די אנטוויקלונג בא זיך אין לאַנד. ער האָט שטענדיק אונטערגעהעצט די שכיינעסדיקע מלוכעס צו שטיין אף דער וואך פון אָרדענונג. זיין אויפטו איז עס געווען, און ער האָט דורכגעפירט אין לעבן דעם „הייליקן בונד" פון דעם פרייסישן קיניג מיט די אימפעראטאָרן פון עסטרייך און רוסלאַנד, קעדיי צו קעמפן מיט די סאנים פון מראָן און רעליגיע. זיין נאָמען איז געוואָרן א שעם-דאָווער (אַל פּי גוסעך מעטערניך) פאַר אָן אָרדענונג, וואו עס הערשט אַ שטיל-שטייעניש, וואו יעדער שריט פאָרויס ווערט פאַרהאַלטן, מיט איין וואָרט—וואו עס הערשט רעאַקציע.

גיזאָ (1787—1874) איז דאַן געווען דער הויפט-מיניסטער פון פראַנקרייך, אַליין אַ געבילדעטער מאַן און אַן אויסגעצייכנטער געלערנטער, האָט ער אַלע זיינע קרעפטן אָפּגעגעבן אין דינסט דער בורזשואזיע, די רייכע. פאַר זיין הויפט-אויפגאַבע האָט ער געהאַלטן דעם קאַמף מיט די סאָציאַליסטן און קאָמוניסטן, וואָס האָבן געשטערט דער בורזשואזיע נאָך מער רייך צו ווערן. דערייבער האָט מען געדאַרפט האַלטן די אַרבעטער אין אונטערטעניקייט און אין פינסטערניש, ניט געבן זיי קיין שום פּאָליטישע רעכט. ער פלעגט גערן טאָן א טויווע מעטערניכן און דעם פרייסישן קיניג, ווען עס האָט זיך נאָר געהאַנדלט וועגן רודפן רעוואָלוציאָנערן, וואָס האָבן געזוכט אין פאַריז אַן אָרט צו באַהאַלטן זיך. לויט א באַקאָשע פון דער פרייסישער רעגירונג האָט ער פאַרטריבן מאַרקסן פון פראַנקרייך.

די פראַנצויזישע ראַדיקאַלן זיינען, עמעס, גע-

ווען קעגנער פון גיזאָ און זיינען געשטאַנען פאַר אויסברייטערן דאס וואלרעכט, זיי האבן אבער מיט ניט ווייניקער פייער פאַרטיידיקט דאס רעכט פון פריוואט־אייגנטום און האבן געשאטן פעך און שוועבל אף די קאמוניסטן, ווי אף סאנים פון יעטווידער געזעלשאפטלעכער אָרדענונג. געוויינלעך רופט מען ראדיקאלן אזעלכע מענטשן, וואָס שטייען פאַר א גרונטלעכער איבערענדערונג פון דעם פאליטישן סיידער אין דער מלוכע, וואָס ווילן אָבער גארניט הערן וועגן אן ענדערונג פון דער געזעלשאפטלעכער, סאציאלער אָרדענונג.

די דייטשישע פאָליציי האָט זיך געיאגט נאך די קאָמוניסטן אי אין פראנקרייך, אי אין בעלגיע, אי אין דער שווייץ און אפילו אין ענגלאנד. זי האָט זיך דערשלאגן, מע זאל דעם קאמוניסט ווייטלינג ארויסטרייבן פון דער שווייץ און מארקסן פון פראנקרייך.

פארטיי — א גרופע, א געזעלשאַפט פון פערזאָנען, פאראייניקט דורך בעשטימטע צילן און אויפגאבן, וואָס ווילן זיך דערשלאגן דורך א פעסטער אייניקייט, דורך ארגאַניזאציע, צו ענדערונגען אין דער געזעלשאפטלעכער אדער מלוכישער אָרדענונג. אין אזא פארטיי טרעטן געוויינלעך אריין פערזאָנען, וואָס זיינען פארבונדן דורך א געמיינזאמער לאגע אין דער געזעלשאפטלעכער פראדוקציע, וואָס האבן געמיינזאמע אינטערעסן און בילדן אין דער געגעבענער געזעלשאפט א באַזונדער קלאס.

זיין אין אָפּאָזיציע הייסט זיין ניט צופרידן מיט דער עקזיסטירנדיקער געזעלשאפטלעכער אדער מלוכישער אָרדענונג, שטעלן זיך אנטקעגן איר, ארויסטרעטן קעגן איר. אן אָפּאָזיציאנעלע פארטיי קעמפט קעגן דער הערשנדיקער פארטיי. אן אָפּאָזיציע קען ארומנעמען פארשיידענע אָפּאָזיציאָנעלע פארטייען. אזוי זיינען די פראנצויזישע ראדיקאַלן און די פראַנצויזישע קאָמוניסטן ביידע גלייך געווען אָפּאָזיציאָנעלע פארטייען בענוגייע דער הערשנדיקער פארטיי בענוגייע גיזאָ. אין דער-

זעלביקער צייט האָבן זיי געקעמפט אויך צווישן זיך. אין ענג־לאנד, וואו עס איז א לאנגע צייט געווען נאָר צוויי פּאַרטייען, פלעגט אפט טרעפן אז דיזעלביקע פּארטיי, וואָס איז נעכטן געווען די הערשנדיקע, די רעגירונג־פּארטיי, איז היינט געווארן די אפּאָזיציאָנעלע, און פארקערט.

ר ע א ק צ י א נ ע ר ע קעגנער — פאָרשטייער פון דער ר ע־א ק צ י ע, פון ר ע א ק צ י א נ ע ר ע פּ א ר ט י י ע ן, וואָס ווילן א דריי טאָן דאָס רעדל אף צוריק, אומקערן די אלטע פּאַראנדקעס

ערשטער קאפיטל.

געשיכטע איז די וויסנשאַפט וועגן דעם, ווי אזוי די געזעלשאַפט, יאין וואָסערער מיר לעבן, האָט זיך אַנטוויקלט און אויסגעפאָרמירט אין אַ מעשעך פון הונדערטער יארן. פאר די הערשנדיקע קלאסן האָט געשיכטע געשפּילט א ראָלע נאָר אף אזוי פיל, אַף וויפל זי פלעגט דערציילן וועגן די העלדישע מאַסים פון גרויסע מענטשן, וועגן מילכאָמעס, וואָס פאַרשיידענע פעלקער פלעגן פירן צווישנאַנאַנד, וועגן איין קייסער, וואס פלעגט פאַרבייטן דעם אנדערן און איז געווען פונקט אַזאַ כאָכעם און אַזאַ גיבער, אדער עפּשער נאָך אַ גרעסערער, ווי דער פריערדיקער. די העלדן פלעגן זיך שלאָגן, פלעגן פארלירן אָדער געווינען לענדער, און די פעלקער פלעגן געהאָרכזאַם גיין מילכאָמע האַלטן היינט קעגן איינע, מאָרגן קעגן אנדערע, ווי דער קייסער צי דער העלד פלעגט באַפוילן. און דאָך, ניט געקוקט אף די אַלע מילכאָמעס און געשלעגן, פלעגט אלץ בלייבן ווי געווען.

די שטאַרקע, די איידלגעבאָרענע, די רייכע פלעגן זיך אָנלעבן אַשירעס און האָבן געבליט, די אָרימע פלעגן פאַרגיסן זייער בלוט, פלעגן זיך איינרייסן די קויכעס אין שווערער האָרעוואַניע און פלעגן דאָך בלייבן קאַבצאָנים. געשיכטע איז קלוימערשט געווען, וואו־ם דוירעס פלעגן קומען און דוירעס פלעגן אַוועקגיין, אבער איגדערעמעסן פלעגט אלץ בלייבן ווי געווען.

„אזוי איז געווען פון אייביקע יאָרן, אַזוי װעט עס אויך בלייבן". און דאָ קומען נאָך די קלייקוידעש מיט זייערע דראָשעס. אזוי האָט דער ריבוינעשעלוילעם איינגעשטעלט די וועלט. און דער סיידער פון דער וועלט, וואס איז נוציק פאַר אַ קליינעם הייפעלע מענטשן, ווערט פאַרהייליקט, מע טאָר זיך דערצו כאָסוועשאָלעם ניט צורירן ווי צו אַ הייליקער זאַך, ס'איז א כילעלהאַשעם.

בעשאַס די וויסנשאַפט איז נאָך געווען דורכויס אין דינסט באַ די יאַכסאָנים און גווירים, פלעגט זי איינײַנעם מיט די קלייקוידעש אומעטום זוכן און אומעטום געפינען דיזעלביקע אָרדענונג, ווי די, וואָס האָט געהערשט אויך אין איר צייט. א הייפל גווירים מיט א קייסער, אַן אייגענעם מענטשן, פון אויבן, א מאַסע אָרימעלייט, וואָס האָרעווען קעדיי אויסצוהאַלטן דידאָזיקע אומזיסט-פרעסער, — אָט ווי אזוי זיי האָבן זיך געמאָלט דאָס בילד פון דעם, וואָס איז געווען. אז אין מאירעוו-איראפע האָבן די אָרימעלייט סאָפקאָלסאָף אויפגעהויבן די קעפּ, און האָבן מיט א רייע אויפשטאַנדן, איבערקערענישן, רעוואלוציעס באַוויזן, אַז די עקזיסטירנדיקע ארדענונג איז גאָר ניט אַזוי אומפאַרענדערלעך, ווי עס האָט זיך אויסגעוויזן די געלערנטע, דאַן האָבן זיך אין דער וויסנשאַפט אנגעהויבן הערן אנדערע דיבורים. מע האָט געמוזט רעווידירן אַסאַך פאַרורטיילן, וואס מע האָט געצאַרשנט פון דער צייט, ווען די וויסנשאַפט איז נאָך געווען פארשקלאַפט באַ די מאַכטהאָבערס.

דאַן האָט זיך ארויסגעוויזן, אז עס איז קיינמאָל ניט געווען אַזאַ צייט, ווען מענטשן זאָלן האָבן געלעבט איינציקווייז אדער פאָרווייז, אז מענטשן שטאַמען פון אַזעלכע באַשעפעניש, וואָס האָבן שוין געלעבט טשערעדעסווייז. ווייטער האָט זיך ארויסגעוויזן, אז עס איז געווען א צייט, ווען מענטשן האָבן [illegible] געוואוסט ניט פון קיין קנעכטשאַפט און ניט פון קיין אונטערדריקונג. זיי האָבן געלעבט אין קליינע געזעלשאַפטן,

שטאַמען, וואו אַלץ פלעגט מען פּראָדוצירן בעשוטפעס, וואו עס איז ניט געווען קיין אָרימע און קיין רייכע. אָט די שטאַמען פלעגן זיך פאַרייניקן אין שוואַטים, און שוין דערנאָך פלעגן פון דידאָזיקע שוואָטים אויסבילדן זיך קליינע פעלקערלעך.

אָט די אור-אַלטע גלייכהייט איז שפּעטער פאַרשוואונדן. דיזעלביקע שוואָטים, וואָס אליין האָבן זיי זיך ניט געטיילט אף אָרימע און רייכע, האָבן געפירט א פאַראַקשנטן קאַמף מיט אַנדערע שוואָטים, קעדיי צו פאַרכאַפּן פאַר זיך ערד, גיטער, פּראָדוקטן. די געזעלשאפט איז זיך צעפאַלן אף אונטעריאָכער און אונטערגעיאָכטע, און דערזעלביקער קאַמף, וואס האָט זיך פריער געפירט צווישן באַזונדערע שטאַמען און שוואָטים, האָט אָנגעהויבן צו צעפלאַקערן זיך אינעווייניק אין דער געזעלשאַפט גופע. און געקעמפט האָבן איצטער אייבער קעגן דעם אַנדערן ניט איינצלנע פערזאנען, נאר קלאסן, ד. ה. פערזאָנען, פאַרייניקט דורך שוטפעסע מאטעריעלע אינטערעסן. פון דאַן אָן און ביז היינטיקן טאָג איז די גאַנצע געשיכטע פון דער מענטשלעכער געזעלשאַפט א געשיכטע פון קאמף פון קלאסן.

די געשיכטע טיילט מען געוויינלעך אף אלטערטום, מיטלאלטער און נייע צייט. איז אָט אפילע אין דער אַלטער צייט, באָכדעם ווי עס האָט זיך געענדיקט דער פאָרהיסטארישער פעריאָד, טרעפן מיר אומעטום- קלאסנקאמף.

בא די פארצייטיקע גריכן געפינען מיר שוין רייכע ערד-אייגנטימער, וואס האָבן פארכאַפּט דעם גרעסטן טייל קאהאָלשע ערד, סאָכרים, באלמעלאכעס און שקלאַפן.

אין דעם פאַרצייטיקן רוים האָבן זיך די רייכע מעיוכעסדיקע ערד-אייגנטימער, וועלכע האָבן פאַרכאַפּט אין זייערע הענט די מאַכט, גערופן פאַטריציער: די קליינע ערד-אייגנטימער, די פויערים אין די דערפער און די פאָשעטע בירגער, מיטגלידער פון שטאָט-געמיינדע, וואָס האָבן שוין פארלארן דאס רעכט אף ערד.

האָבן זיך גערופן פּלעבייער. אבער אָט די צוויי קלאַסן, האָט זיך געשאַפן נאָך א נייער קלאַס, וואס האָט געקראָגן דעם נאָמען רייטער: דאס זיינען געווען הענדלער, כאַלפּאָנים, מאַלווים, גרויסע אַרענדאַטאָרס, פּאַכטערס. מאַכמעס דער גרויסער צאָל מילכאָמעס, וואס רוים האָט געפירט, קעדיי צו באַזיגן זיינע קאָנקורענטן אין מיסכער, פלעגן די פויערים פאַרלירן זייער פי, די אַרבעט-געצייג, פלעגן אריינקריכן אין כויוועס און פאַרלירן די ערד. אזוי פלעגן די פּלעבייער אלץ מער פאַראָרימט ווערן און אָנווערן אלע פּראָדוציר-מיטלען. אזוי האָבן זיך שוין אין רוים געוויזן פּראָלעטאַריער, ד. ה. מענטשן, וואס פאַרמאָגן גאָרנישט בא לייב און לעבן, וואס זייער איינציק איינגנס איז — קינדער. שוין צום סאָף פונם צווייטן יאָרהונדערט פאַר קריסטוסן זיינען די ברידער גראַקך ארויסגעטראָטן צו פאַרטיידיקן די פאַרוואָרלאָזטע פּלעבייער, און האָבן דאָרפאַר באַצאָלט מיטן לעבן.

די צאָל שקלאַפן אין דעם ערשטן יאָרהונדערט פאַר קריסטוסן האָט דערגרייכט אין רוים צו אזא אומגעהויערע גרויס, אַז זיי זיינען געווען בעקויעך צו מאַכן אַן אויפשטאַנד, אונטער דער פירערשאַפט פון ספּאַרטאַקן, און די רוימישע פּאַטריציער האָט זיך נאָר מיט גרויס מי איינגעגעבן צו דערטרינקען אין טייכן בלוט דעם דאָזיקן אויפשטאַנד.

דער קאַמף פון די קלאַסן אין פאַרצייטיקן רוים פלעגט אָפט אַריבערגיין אין אַן אָפענעם בירגערקריג, ביז וואַנען די דאָזיקע צווישן זיך קעמפנדיקע קלאַסן זיינען אַליין ניט באַצוואונגען געווארן דורך די גערמאַנישע שוואָטים, וואס האָבן זיך א לאָז געטאָן פון מיזרעך *). גראָד די געשיכטע פון דעם קאַמף פון די קלאַסן אין פאַרצייטיקן רוים איז א ביישפּיל פון א קלאַסנקאַמף, וואס האָט זיך געענדיקט, ווי מאַרקס און ענגעלס זאָגן,

*) דער אנפאַל פון אָט די גערמאַנישע שוואָטים אויף אייראָפּע איז באַקאַנט אונטערן נאָמען — די גרויסע פעלקער-איבערוואַנדערונג.

מיטן געמיינזאמען אונטערגאנג פון אלע קעמפנ־דיקע קלאסן אינאיינעם.

מיטלאלטער רופט מען געוויינלעך די צייט זינט דעם אונטערגאנג פון דעם פארצייטיקן רוים ביז דער אנטדעקונג פון אמעריקע, ד. ה. פון סאף פינפטן ביזן סאף פופצנטן יארהונ־דערט. די געזעלשאפטלעכע ארדענונג פון יענער צייט רופט זיך די פעאדאלע, אדער, ווי מע זאגט, עס האט דאן געהערשט דער פעאדאליזם.

אין דער ערשטער העלפט פון מיטלאלטער טרעפן מיר א ווירט־שאפט, וואו אלץ וואס מע פראדוצירט, ווערט פארנוצט טאקע דורך דעם פראדוצירער גופא. אזא מין ווירטשאפט, וואו נאר א נישטיקער טייל פון די פראדוקטן גייט אף אויס־בייט און ווערט א סכוירע, רופט זיך נאטוראלע ווירטשאפט. אין דארף איז אזא מין קליינער איינצל־פראדוצירער געווען דער פויער, לעכאטכילע נאך אינגאנצן א פרייער. שפעטער גיט ער שוין אפ א טייל פון זיינע פראדוקטן דעם ערד־אייגנטימער, וואס נעמט אף זיך די היסכאיוועס אנצופירן די מיליטערישע שוץ. דער דאזיקער ערדאייגנטימער האט זיך גערופן פעאדאל, סע־ניער. די היסכאיוועסן, וואס דער פויער פלעגט אים אויסצאלן, האבן זיך גערופן — פעאדאלע.

די גאר גרויסע ערד־אייגנטימערס פלעגן נאך האבן בא זיך אין דינסט איידלגעבארענע, נאר קלענערע ערד־אייגנטימערס, וואסאלן, וועמען זיי פלעגן אפגעבן אף צו פארוואלטן מער אדער ווייניקער היפשע שטיקער לאנד, וואס האבן זיך גערופן לענס (לען־סיסטעם).

אין די שטעט, וואו די שטאט־איינוואוינער פלעגן זיך פאר־נעמען, ווי נאך גאר גיט לאנג בא אונז אין די פארווארפענע שטעט, מיט ערד־ארבעט, האבן זיך אנטוויקלט מעלאכעס און האנדל. אויך דא טרעפן מיר איינצלנע קליינע פראדוצירער, באלמעלאכעס, וואס פלעגן די ערשטע צייטן ארבעטן נאר

אף באשטעלונג פאר א באשטימטן געברויכער. בעראש פון אזא
קליינער אונטערנעמונג פלעגט שטיין א מאיסטער, וואס האָט גע·
האַט איינעם אדער צוויי געזעלן און איינעם אדער עטלעכע
לער-יונגען. מאיסטערס, וואס האָבן זיך באשעפטיקט מיט
איין מעלאכע, פלעגן זיך פאריייניקן אין צעכן.

אָבער שוין פון דער צווייטער העלפט מיטלאַלטער האָט
די אלטע נאטוראלע ווירטשאפט אנגעהויבן צעפאלן זיך. עס האָט
זיך אלץ מער אנטוויקלט די פראדוקציע פארן אָפזאץ. עס האט
זיך אויסגעארבעט א באזונדערער שטאַנד מענטשן, וואס האָבן
זיך ספעציאליזירט אין דער קונסט צו קויפן סכוירע דאָרט, וואו ס'איז
וואלוול און פאַרקויפן עס דאָרט, וואו ס'איז וואס טייערער. די, וואס
פלעגן זיך אָנלעבן, פלעגן איינקויפן רוי-מאַטעריאל פאר וועלוועלערע
פרייזן, פלעגן זיין בעקויעך אויסצואווארטן און פאַרקויפן די
סכוירע פאר גוט געלט. אזוי רוקט זיך אלץ מער ארויס דער
סויכער, דער פארשטייער פון האַנדל-קאפיטאל. ער
מישט זיך אריין צווישן דעם פראדוצירער, דעם צעכן-באלמעלא-
כע, מיטן געברויכער, ער נעמט אף זיך דעם פארקויף פון זיינע
אויסארבעטונגען, און דערנאך אויך דאס צושטעלן פון רוי-מא-
טעריאל דעם באלמעלאָכע גופע. אזוי צעפאלט זיך ביסלעכוויז
די אלטע מעלאכע. די צעכן-מאיסטערס זעען איינצוהאלטן זיי·
ער פריערדיקן וואוילשטאַנד און דריקן אָן אלץ שטארקער און
שטאַרקער אף די געזעלן; ווי א רעזולטאַט דערפון, ווערט
שטאַרקער דער קלאסנקאמף אינעווייניק אין דעם קלאס באלמע-
לאכעס, צווישן די באזונדערע פאנאנדערטיילונגען זיינע, און עס
דערגייט אין איטאליע און דייטשלאנד ביז צו בלוטיקע אויפ-
שטאנדן. פון דעמדאָזיקן קאמף געווינט נאר דער האַנדל-קאַפיטאַל,
וואס פארכאפט אין זיינע הענט די באַלמעלאָכישע פראדוקציע
און פארוואנדלט זיך ביסלעכוויז פון א פארמיטלער אין אן עמעסן
אָנפירער פון דער פראָדוקציע.

די אנטוויקלונג פון געלט-ווירטשאפט, די פארן גרלונג פון

אַלע אויסאַרבעטונגען פון דער קליין-פּראָדוקציע ביסלעכווייז אין
סכוירע, פאַרכאַפּט אַלץ מער און מער אויך די דאָרפישע באַפעל-
קערונג. דער אַלטער פּ ע אָ ד אַ ל באַנוגנט זיך שוין מער ניט
מיט נאַטור-היסכאַיוועסן, ער פאָדערט פון דעם פּויער געלט אָדער
ער פאַרגרעסערט דידאַזיקע היסכאַיוועסן, וואָרום ער האָט איצט
אַ מעגלעכקייט צו פאַרוואַנדלען אַלע פּויערשע אָפּצאָלן און צינזן
אין געלט. אַנשטאָט דעם פּעאָדאַל קומט איצטער דער גוט-אייגנ-
טימער, דער לאַנד-האַר. די אונטערדריקונג פון די פּויערים
וואַקסט מיט איטלעכן טאָג; די צינזן ווערן געהעכערט, די פּאַנ-
שטשינע שטייגט, די פרייע פּויערים ווערן פאַרוואַנדלט אין פאַר-
פליכטע, אין לייב-אייגענע; מיט קאַלעריליי נעגישעס און געוואַלט-
מאַיסים פאַרקירצט מען דעם ערד-שטעטעך, וואָס געפינט זיך אין
רעשוס פון די פּויערים. פון סאָף 13-טן יאָרהונדערט אָן ווערט
אָט דער פאַרבאָרגענער קאַמף צווישן די פּריצים און די פּויערים
פאַרוואַנדלט אין אַן אָפענעם בירגערקריג. פּויערשע אויפשטאַנדן
גייען איינער נאָך דעם אַנדערן. די בונטעווענדיקע פּוי-
ערים שטעלן אָפּט אַרויס, שטיצנדיק זיך אויף די הייליקע שריפטן
ניט נאָר אַזעלכע פאָדערונגען, ווי פאַרקלענערן די צינזן, לייכ-
טער מאַכן די שטייערן און היסכאַיוועסן, נאָר אויך די פאָדערונג
צוריק אויפשטעלן דאָס געמיינדע-אייגנטום אויף ערד. אין יאָר
1303 ברעכט אויס אַזאַ מין אויפשטאַנד אין צאָפן-איטאַליע אונ-
טער דער פירערשאַפט פון דעם מאָנאַך דאָלטשינאָ. אין יאָר
1358 ברעכט אויס דער פּויערים-קריג אין פראַנקרייך, וואָס איז
באַקאַנט אונטערן נאָמען ז ש אַ ק ע ר י ע (פון דעם וואָרט זשאַק
אָדער יאַנקעוו-טאָם, ווי מע פלעגט רופן דעם פראַנצויזישן פּויער).
אין 1381 יאָר האָט זיך אָנגעהויבן דער גרויסער פּויער-
שער אויפשטאַנד אין ענגלאַנד אונטער דער פירערשאַפט פון וואָט
טאַילער. בײַ די פּויערים האָבן זיך שוין דאַן אָנגעהויבן ספּיי-
קעס, צי איז טאַקע אינדערעמעסן אַזוי אייביק דער געזעלשאַפט-
לעכער סיידער, וואָס די גאַלאָכים האָבן געמאַכט פאַר אַזוי היי-

ליק. זיי פלעגן פרעגן: ווען אָדאָם האָט געאַקערט און
כאַווע האָט געשפּינט, ווער איז דאַן געווען דער פּאַריץ? זייערע
אַגיטאַטאָרס פלעגן אויפווייזן, אַז לעכאַטכילע זיינען אַלע מענטשן
באַשאַפן געוואָרן גלייכע, אַז די פאַרקנעכטונג פון איין מענטשן
דורך דעם אַנדערן איז א רעזולטאַט פון די אומגערעכטיקע מאַי-
סים פון פאַרדאָרבענע מענטשן, אַז עס איז שוין צייט צענויפ-
נעמען זיך און מאַכן א סאָף מיט די פּריצים און פאַלשע ריכ-
טער.

א פּויערים-קריג איז אין גרונט געווען אויך דער בירגער-
קריג, וואָס האָט זיך צעפלאַקערט אין אָנהויב 15-טן יאָרהונדערט אין
טשעכיע און איז מער באַקאַנט אונטערן נאָמען הוסיטישע
מילכאָמעס—אָפּן נאָמען פון יאַן הוס, וואָס איז אַרויסגע-
טראָטן קעגן דער אַלטער קאַטוילישער קירך. די פּויערים האָבן
אין קאַמף מיט די פּריצים אַרויסגעשטעלט נאָך מער ווייטגייענ-
דיקע פאָדערונגען. זיי האָבן געוואָלט איינשטעלן אַזאַ געזעל-
שאַפט, וואו עס וועט ניט זיין קיין רייכע און קיין אָרימע, קיין
הערן און קיין קנעכט, וואו אייגנטום וועט זיך רעכענען פאַר א
האַרבער זינד, וואו ס'וועט ניט זיין קיין צינזן און קיין שטייערן
און ניט קיין פּריצים.

אין דייטשלאַנד ווערן די פּויערשע בונטן אַלץ אָפטער, אָנ-
געהויבן פון דער צווייטער העלפט 15-טן יאָרהונדערט, אויס-
ברעכנדיק אַמאָל אין איין אָרט, אַמאָל אין אַן אַנדערן. אין 1525
יאָר כאַפּט אַרום דער „גרויסער פּויערים-קריג" דעם גרעסטן
טייל דייטשלאַנד. איינער פון די הויפּט-אָנפירער אין דער מיל-
כאָמע איז געווען—טאָמאַס מיונצער.

די אַלע פּויערשע אויפשטאַנדן זיינען דערשטיקט געוואָרן
מיט א שרעקלעכער אַכזאָריעס. וואָס פאַר א ברענענדיקע סינע
עס האָט געהערשט אין די באַציאונגען צווישן די פּריצים און די
פּויערים, זעט זיך זייער גוט אַרויס פון די לידער, היסטאָרישע
געזאַנגען און מאַיסעס פון יענער צייט. פאַר דעם פראַנצויזישן

פּאָריץ זיינען די פּויערים אלעמאָל פאַרזועעניש, מיט הויקערס פון פאַרנט און פון הינטן; פאַר דעם דייטשישן — איז דער פּויער אלציינס וואס אַן אָקס, נאָר אָן הערנער. בעסער ווי אלץ פּילט זיך דער פּאָריץ, ווען דער פּויער וויינט, ערגער ווי אַלץ — ווען דער פּויער פרייט זיך.

אזוי האָט עס געפלאַקערט דער קאַמף פון די קלאַסן אין מיטלאַלטער, אין יענער גוטער אלטער צייט, וואס די קליי-קוידעש און די איידלגעבארענע שטעלן אַרויס, ווי אַ צייט פון פרידן און לייטזעליקייט, ווען דער גוטער פּאָריץ האט הארציק געזאָרגט וועגן זיינע פרידלעכע געהארכזאמע פּויערימלעך.

צום אנהויב 16-טן יארהונדערט איז זיך די מיטלאַלטער-לעכע געזעלשאַפט איינגאַנצן צעפאַלן. די פעאדאלע אר-דענונג, דער פעאָדאליזם, אין דער געשטאלט, וואס ער האט געקראָגן אין דער צייט פון זיין אויפבלי — אין 13-טן יארהונדערט — ווערט איינגאנצן פאַנאַנדערגעווארפן. מיט זיין צע-פאַלן ווערן הערט אבער ניט אויף דער קאַמף פון די קלאַסן.

פאַרקערט. אין דער נייער צייט, וואס קומט נאכן מיטלאַלטער און וואס איר אנהויב רעכנט מען געוויינלעך פון 16-טן יאָרהונדערט אָן, רוקן זיך אַלץ מער ארויס צוויי נייע קלאַסן: בורזשואזיע און פּראָלעטאַריאַט. עמעס, זיי האבן זיך שוין אנגעהויבן פארמירן נאך אין דער צווייטער העלפט פון מיטלאַלטער, אבער ערשט פון 16-טן יארהונדערט אָן קריגן זיי א שאַרף אויסגעשפּראָכענעם כאַראַקטער.

די אנטוויקלונג פון דידאָזיקע קלאַסן איז פאָרגעכערט גע-ווארן דורך א ריי געשעענישן, וואס זיינען פארגעקומען אין דער צווייטער העלפט 15-טן און אין דער ערשטער העלפט 16-טן יארהונדערט. אָט די אַלע געשעענישן האבן פאָרגיכערט די צע-פאַלונג פון דער נאטוראל-ווירטשאַפט און די אַנטוויקלונג פון דער געלט-ווירטשאַפט; זיי האבן אויסגעברייטערט דאָס פעלד פון האַנדל און האבן דערמיט געגעבן דעם שטאַרקסטן שטויס פרייער

רעם וואוקס פון האנדל-קאפיטאל און דערנאך אויך פון דעם אינ-דוסטריעלן קאפּיטאל.

אין מיטלאַלטער האָט מען געוואוסט נאר פון אייראפּע, פון א טייל צפון-אַפריקע און דעם מאירעוו-טייל פון אזיע. דער פארקער מיט מיזרעך-אזיע, וועגן וואסערער עס זיינען אומ-געגאַנגען גאַנצענע מאיסעס, איז געווען זייער שווער, מאכמעס דעם שלעכטן צושטאַנד פון די וועגן. דערצו האבן זיך נאך אף די וויכטיקסטע שייד-וועגן דאן געהאַט באַזעצט די טערקן, וואס האָבן אין 15-טן יארהונדערט פארכאַפּט אי דעם באלקאנישן האלבאינזל אי דעם גאנצן פאדערשטן טייל פון אזיע. מאכמעס די אלע סי-בעס האבן די איראָפּעאישע סאָכרים, דעריקער פון פּארטוגאל און איטאליע, אנגעווענדעט אַלע קרעפטן אף אויסצוגעפינען א וועג אין אזיע איבערן יאם.

שוין אין יאָר 1486 פאָרט ארויס דיאַז פאזע די ברעגן פון אַפריקע צו דארעם צו און דערגרייכט דעם קאפּ „גוטע האָ-פענונג". אין 1492 יאר לאזט זיך קאלומבוס אין מאירעוו-זייט, קעדיי צו דערגרייכן צו אזיע און אַנטדעקט אפן וועג גאר א נייעם וועלט-טייל — אַמעריקע. אין 1498 יאר פארט ארויס וואַסקאָ-דע-גאַמאַ אף דעמזעלביקן וועג, וואס דיאַז, רינגלט אַרום אַפריקע און אנטדעקט דעם יאם-וועג קיין אינדיע. אין די יארן 1519—1521 מאכט מאַגעלאַן מיט זיינע מיטפאָרער די ערשטע רייזע אַרום דער ערד.

אַזוי האָט זיך פארן האַנדל-קאַפּיטאַל געעפנט א ניי פעלד, אַן אומפאַרגלייכלעך מער ברייטערס. פון דער ווייטער אַזיע און אָסט-אינדיע האָט מען איצט געקענט אַרויספירן קאָלערליי סכוי-רעס. מענטשן מיט איניציאטיוו האבן זיך אין די טויזנטער אַוועקגעלאָזן אין די נייע לענדער, דעריקער קיין אַמעריקע. די אייראפּעער האבן דאָרט גענומען שאפן קאלאניעס, אישוא-וים, וואס זיינען געווען פאַרבונדן מיט היימלאַנד (דער מעטרא-פּאָליע, ד. ה. מוטערלאַנד), און האָבן מיט אלערליי אויפאַנים

געצויגן נוצן פון דער אָרטיקער אלטגעזעסענער באַפעלקערונג דורך דעם, וואס זיי האָבן מיט זיי פאַרבונדן אַן אויסבייט-מיס־כער אָדער האָבן פּאָשעט געוויסנלאָזיק געראַבעוועט. „די באַרבאַרישקייט און די אומפאַרשעמטע אַכזאָריעסן פון די אַזוי גערופענע קריסטלעכע פעלקער, — שרייבט איינער אַ קריסט, —בע־נויגייע צו די אַנדערש גלויבנדיקע און פרעמדע שוואַטים, וואס עס איז זיי געלונגען צו פאַרשקלאַפן, שטייגן אריבער אלע שרעקן, וואס עפּעס אַ פאָלק, אַפילע פון די סאַמע ווילדע און אומויסנ־דיקע, פון די סאַמע אַכזאָריעסדיקע און אומפאַרשעמטע, האָט ווען באַגאַנגען". די געשיכטע פון דער האָלענדישער קאָלאָניאַלער ווירטשאַפט „וויקלט אויף א מוירעדיק בילד פון פעלשונג און אונטערקויפן, רעציכעס און נידערטרעכטיקייטן".

די אַנטדעקונג פון גאָלדגרובן און, דעריקער, פון זילבער־גרובן אין אַמעריקע האָט פאַרגרעסערט דעם סכום גאָלד און זיל־בער, וואָס ווערט געליווערט פון דער ערד, ביז צו אַן אומגעהער־טער מאָס. דאָס האָט ווידער געבראַכט צו א פאַרגרעסערונג פון דעם סכום מאַטבייעס, וואָס האָבן געדינט ווי א מיטל פון צירקו־ליאַציע אַפן סכוירע-מאַרק. קעדיי פאַנאַנדערצואַרבעטן די נייע מעטאַלגרובן, האָבן די פרומע אייראָפּעער אָנגעהויבן אַרויספירן פון אַפריקע נעגערס אין די הונדערטער טויזנטער קיין אַמעריקע וואו מע פלעגט זיי מאַטערן מיט דער גרעסטער אַכזאָריעס, און אַלץ צוליב פּראָפיט.

דאָס אַלץ האָט געבראַכט צו אַן עמעסער **רעוואָלוציע**, צו אַן איבערקערעניש אין געביט פון האנדל און אינדוסטריע. און דער הויפט-מאכער פון דעראָזיקער רעוואלוציע, דער **רעוואלוציאָנערער עלעמענט** פון דער נייער געזעל־שאפט איז געווען די בורזשואַזיע.

מיר האָבן שוין געזען, ווי אַזוי גופע אין דער מיטלאלטער־לעכער געזעלשאפט האָט זיך אָנגעהויבן אנטוויקלען א נייער **האַנדל**־שטאַנד, וואס איז ראַק רייכער געוואָרן און האָט אנ־

געקליבן קאַפּיטאַלן. די אַנדערע קלאַסן זיינען מיט דער אנטוויקלונג פון געלט-ווירטשאַפט, פאַרקערט, ארימער געווארן. דער סויכער באנוגנט זיך שוין ניט מיט דעם, וואס דער באַלמעלאָכע דער מאיסטער איז אינגאנצן אָפּהענגיק פון אים און איז געצוואונגען, קריגנדיק פון אים אין קרעדיט רוי-מאטעריאל, אפּגעבן אים דערנאָך די גאַנצע אויסארבעטונג אף צו פארקויפן.

ער נעמט זיך שוין אַליין פאר דער פּראדוקציע. ער נעמט צענויף אונטער זיין קאָמאַנדע אַסאך באלמעלאָכעס אין איין אָרט, אָרדנט איין אין א באזונדער דירע אַ גרויסן ווארשטאט. אַזאַ ווארשטאַט, וואס די ערשטע צייט איז די נאַפּקעמינע צווישן אים מיט דעם געוויינלעכן ווארשטאט פון דעם פריערדיקן צעכן-מאיסטער נאָר אין דעם, וואס דארט פירט זיך די פּראדוקציע אין א גרעסערן פארנעם און אזוי ווערט איינגעשפּארט אסאך הוצאָעס, האט זיך גערופן מאנופאקטור. לעמאָשל, פריער האבן צוואנציק שוסטער צי שניידער געארבעט אין צוואנציק ווארשטאַטן, איצטער אַרבעטן זיי אלע אין איין ווארשטאַט. פריער האבן זיי אַלע געארבעט אף זיך, איצטער ארבעטן זיי אַפן אונטערנעמער, אפן קאַפּיטאליסט.

אינגיכן האט זיך אבער ארויסגעוויזן נאָך אַן אַנדער אונטערשייד, נאָך א מער וויכטיקער. ביז דער מאנופאקטיר איז אויך געווען א צעטיילונג פון ארבעט, דאס איז אבער געווען אַ צעטיילונג גיכער פון פארשיידענע צווייגן פון דער פּראדוקציע אינעווייניק אין דער געזעלשאפט גופע, א געזעלשאפטלעכע צעטיילונג פון ארבעט. איין קאטעגאריע מענטשן האָט זיך פאַרנומען מיט ערדאַרבעט, די אַנדערע — מיט באארבעטנדיקער אינדוסטריע. אזוי איז פארגעקומען די צעשיידונג צווישן שטאט און דארף. אין שטאָט גופע האָט איין טייל באפעלקערונג פאַרנומען זיך מיט האַנדל, דער אַנדערער — מיט מעלאָכעס. אָבער איטלעכער באַלמעלאכע, לעמאָשל, דער סטאליער, האָט אַליין געדאַרפט אויסקלייבן דעם מאַ-

טעריאַל, מאַכן די צייכענונג פון דעם אָדער יענעם שטיק מעבל, אויסאַרבעטן די פאַרשיידענע טיילן און דערנאָך צענויפשטעלן זיי.

אַזוי אַרום, איז אין דער אינדוסטריע אינגאַנצן אויך געווען שוין א צעטיילונג פון אַרבעט, אבער מער אין דער געשטאַלט פון אַן ארבעט-צעטיילונג צווישן באַזונדערע פאַכן, וואס זיינען געווען פאַרייניקט, ווי מיר האבן געזעען, אין צעכן אדער קארפּאראציעס. עס זיינען געווען צעכן פון שניידער, שוסטער, רימער, סטאָליער, געווערמאכער א. אז. וו. א. אז. וו., אָבער אין יעדן צעך גופא איז זיך יעדער באַלמעלאכע געווען דער הערשער פון דער גאַנצער ארבעט.

מיט דער אַנטוויקלונג פון מאַנופאַקטור האָט זיך די זאַך געענדערט. ווי נאָר אין ווארשטאַט זיינען זיך צענויפגעקומען עטלעכע צענדליק באַלמעלאָכעס, לאמיר זאָגן, זייגערמאַיסטערס, אַזוי האָט זיך פון זיך גופא, דורך דער דערפארונג, שוין אויסגעארבעט א צעטיילונג פון דער ארבעט צווישן זיי. אַנשטאָט דעם, וואָס איטלעכער זייגערמאַכער זאָל אָפּטאָן די גאַנצע אַרבעט פון אָנהויב ביזן סאָף, ווערט די אַרבעט צעטיילט אַף אסאך באַזונדערע אָפּעראַציעס, טיילן, און איטלעכער זייגערמאַכער ווערט אַף שטענדיק צוגעשטעלט צו איינעם פון זיי. אַזוי אַנטוויקלט זיך די אַרבעט-צעטיילונג אינעווייניק, אין וואַרשטאַט אָדער די מאַנופאַקטור-צעטיילונג פון דער אַרבעט, און זי שטויסט ארויס די פריערדיקע ארבעט-צעטיילונג צווישן די צעכן אָדער קאָרפּאָראַציעס.

די מאנופאקטור האָט זיך אנטוויקלט נאָך אַף אַן אַנדער וועג. אַז בא די הויפּלייט און רייכגעוואָרענע סאָכרים האָט זיך געוויזן א נאָכפרעג אַף קארעטן, האָט זיך אָנגעהויבן אנטוויקלען די קארעטן-מאנופאקטור. דער אונטערנעמער נעמט צענויף אין איין ווארשטאט די אַלע פאַרשיידענע באַלמעלאָכעס,— דעם קארעטן-מאכער, דעם רימער, דעם שלאָסער, דעם טאָקער, דעם גלעזער, דעם פאדבער,—וואָס זייער אַלעמענס פּראָדוקט

איז אַ קאַרעט. אז דער שלאָסער, צי דער רימער, צי דער טאָ-קער גיט זיך אָפּ אינגאַנצן די ארבעט פון קארעטן,—פארלירט ער מיט דער צייט זיינע פריערדיקע געניטקייטן און קען שוין מער ניט פארנעמען זיך מיט דער פריערדיקער מעלאָכע אין דעם פולן פארנעם. פון א מאיסטער, וואָס האָט געקענט די גאנצע מע-לאָכע, ווערט א שטיק ארבעטער, אן ארבעטער פון איין טייל.

נאָר אף וואָסער אויפן די מאַנופאקטור זאָל זיך ניט האָבן אנטוויקלט און וואָס פאר א גרויסן פארנעם זי האָט צייטנ-ווייז ניט אָנגענומען, איז זי דאָך געבליבן אין גרונט א פאר-ברייטערטער און מער פארוויקלטער באלמעלאָכישער וואַרשטאט. פונקט אזוי ווי די מעלאָכע-אינדוסטריע, אזוי האָט אויך די מא-נופאקטור געהאט אין גרונט די האנט-ארבעט.

אזוי איז דאָס געגאנגען ביז דער צווייטער העלפט 18-טן יאָרהינדערט. יוען די מאנופאקטור-אינדוסטריע, וואָס האָט זיך קעסיידער אנטוויקלט פון דעם 16-טן יאָרהונדערט אָן, איז געווען געצוויאונגען אָפּצוטרעטן דעם אויבנאָן דער גרויס-אינדו-סטריע.

אין דער געזעלשאפטלעכער פראָדוקציע איז פאָרגעקומען א נייע איבערקערעניש, א נייע רעוואָלוציע, וואָס מע רופט גע-ווײנלעך די אינדוסטריעלע רעוואָלוציע אָדער אינ-דוסטריעלע איבערקערעניש.

זי האָט זיך אָנגעהויבן אין ענגלאנד אין דער צווייטער העלפט 18-טן יאָרהונדערט און האָט ביסלעכווייז פארכאפט די איבעריקע לענדער. זי איז ארויסגערופן געוואָרן, ערשטנס, דורך דעם, וואָס מע האָט צוגעטראכט א נייעם באוועגער אין דער אינ-דוסטריע, די דאמפמאשינע, וואָס האָט געגעבן א מעגלעכ-קייט צו פארבייטן די לעבעדיקע קראפט פון מענטשן און פערד אף א נייער, מעכאנישער קראפט פון באוועגונג; צווייטנס, דורך יעם, וואָס מע האָט צוגעטראכט א רייע מאשינעס—צו וועבן און

שפינען,—וואָס האָט געגעבן א מעגלעכקייט צו פארבייטן די קונסט פון מענטשלעכע הענט מיט מעכאנישע איינריכטונגען. אָנהויבנדיק פון דעם יאָר 1760, גייט איין דערפינדונג נאָך דער אנדערער. דידאַזיקע מאשינעס, וואָס זיינען די ערשטע צייט געווען זייער טייער און צוגענגלעך נאָר פאר די גרויסע קאפיטאליסטן, האָבן אָנגעמאכט א גאנצע איבערקערעניש אין דער אינדוסטריע. די מאשינעס האָבן אויסגעארבעט סכוירע אי וועלוועלער אי בעסער, איידער די מאנופאקטור-ארבעטער מיט זייערע האנט-אינסטרו-מענטן. דעריבער האָט די נייע גרויס-אינדוסטריע, וואָס ארבעט אף דאמף און מאשינעס, גיך געמומען ארויסשטויסן די מאנופאקטור פון אלע מערק.

מיר האָבן שוין געזען, ווי די אנטדעקונג פון אמעריקע און פון דעם יאמווער קיין אזיע האָט פארברייטערט פאר דער מאנו-פאקטור-אינדוסטריע דעם מארק אף אויסבערענגען סכוירעס. אָנ-שטאָט דעם אלטן מארק, וואָס איז געווען באגרענעצט מיט איי-נער אָדער מיט עטלעכע שטעט, מיט איינעם אָדער צוויי לענ-דער, האָט זיך שוין פון 16-טן יאָרהונדערט אָן גענומען שאפן אן אלוועלטלעכער, צווישנפעלקערלעכער מארק. אָבער ערשט די אנטוויקלונג פון דער גרויס-אינדוסטריע האָט פארענדיקט די באַ-שאפונג פון אָט דעם אלוועלטלעכן מארק.

די צוטראכטונג פון מאשינעס האָט פארענדיקט די צעשיי-דונג צווישן דער באארבעטנדיקער אינדוסטריע און דער לאנד-ווירטשאפטלעכער. דאָס דאָרפישע שפינען און וועבן ווערט פאר-ניכט אָן ראכמאָנעס. עס ווערט געשאפן א נייע צעטיילונג פון ארבעט צווישן די באזונדערע לענדער.

ביז די מאשינעס פלעגט די אינדוסטריע פון איטלעכן לאנד באארבעטן דעריקער אזוינע מאטעריאלן, וואָס שטאמען פון דעם אייגענעם „באָדן”. ענגלאנד פלעגט באארבעטן, דעריקער, וואָל, אין דייטשלאנד האָט געבליט די ליין-אינדוסטריע, אין פראנקרייך— זיידנס. אדאנק דער אָנווענדונג פון דאמף און מאשינעס, האָט

די ארבעט-צעטיילונג באקומען אזא פארנעם, אז די גרויס-אינדוסטריע האָט פון זיך אויסגעטאָן די אָפּהענגיקייט פון די פּראָדוקטן פון דעם היימישן באָדן, און זי ארבעט אף מאַטעריאַלן, וואָס זי באקומט פון אלע עקן וועלט.

צו דער צייט, ווען עס האָט זיך געשאפן דער „פארבאנד פון די קאָמוניסטן", האָט די אינדוסטריעלע בורזשואזיע שוין געהאט אין אירע הענט די פארוואלטונג מיט דער גאנצער אינדוסטריע און האָט געהאט אין איר רעשוס אומגעהויערע אינדוסטריעלע ארמייען פון טויזנטער און צענדליקער טויזנטער ארבעטער.

אזוי ווייזט זיך ארויס, אז די בורזשואזיע, וואָס האָט אלעמאָל ליב צו טאַינען וועגן דער אייביקייט פון דער עקזיסטירנדיקער געזעלשאפטלעכער אָרדענונג, איז אליין א רעזולטאט, א פּראָדוקט פון א לאנגער היסטאָרישער אנטוויקלונג. ס'איז געווען א צייט, ווען פון דערדאָזיקער בורזשואזיע איז אפילע קיין זייכער ניט געווען, הייסט עס, קען דאָך קומען אזא צייט, ווען זי וועט ווייטער ניט זיין. דערדאָזיקער געדאנק שרעקט באזונדערס די בורזשואזיע און אירע טעלערלעקער, די פּאָרשטייער פון דער בורזשואזער וויסנשאפט. ווילסט יאָ, ווילסט ניט, און מוידע זיין מוזטו, אז די בורזשואזיע האָט איר געשיכטע, אז ניט פון אייביק אָן האָט זי עקזיסטירט. און די געלערנטע אונזערע מיען זיך איינער איבער דעם אנדערן צו דערווייזן, אַז יאָ, די בורזשואזיע איז טאקע אַמאָל געבאָרן געוואָרן, אויפגעקומען, אָבער זי וועט קיינמאָל ניט שטארבן, ניט אויסגיין, נאָר וועט זיין אייביק און אייביק, קאָלזמאן די וועלט שטייט. קומט אויס, הייסט עס, אַז געשיכטע איז געווען, אָבער מער וועט שוין ניט זיין.

די בורזשואזיע האָט אויך ניט ליב צו דערמאָנען וועגן דעם קאַמף, וואָס זי האָט אַמאָל געפירט קעגן די פעאָדאלן, קעגן דעם אדל, ביז וואנען זי איז אליין ניט געוואָרן דער הערשנדיקער קלאס. זי וואָלט וועלן אויסמעקן יעדע געדעכעניש אויך וועגן דער רעוואָלוציאָנערער ראָלע, וואָס זי האָט געשפּילט

אין דער געשיכטע פון דער מענטשהייט. טאָמער, כאָלילע, וועלן די ארבעטער, אָנשטאָט אונטערצוגעבן זיך דעם גוירל זייערן, נאָכטאָן דער בורזשואזיע און, ניט ארויספאלנדיק בא זיך, וואָס זיי זיינען נאָך שוואַך, וועלן זיי אויך אָנהויבן פארייניקן זיך, אָרגאניזירן זיך, ביז וואנען זיי וועלן ניט ווערן א היפשע געזעלשאפטלעכע קראפט.

און גראָד די אנטוויקלונג פון דער בורזשואזיע באווייזט, אז איינעם מיטן וואוקס פון איר געזעלשאפטלעכן באטייט, איינעם מיטן וואוקס פון איר באטייט אין דער געזעלשאפטלעכער פראָדוקציע, איז געוואקסן איר פּאָליטישער באטייט. יעדער טריט פון איר געזעלשאפטלעכער אנטוויקלונג איז געווען באלייט דורך אַ נייער פ אָ ל י ט י ש ע ר ד ע ר אָ ב ע ר ו נ ג.

ס'איז געווען א צייט, ווען די בורזשואזיע איז נאָך געווען א שטאנד, אן אונטערדריקטער פון די פעאָדאלן, און האָט געהאט אף זיך פארשיידענע היסכאיוועסן און שטייערן. די פעאָדאלן האבן מיט פאראכטונג געקוקט אף די שטאָט-איינוואוינער און פלעגן אין זייערע העלדן-לידער אָפּכויזעקן פון די ניט-באוועגלעכע קליינבירגער ניט ווייניקער ווי פון די פויערים.

אָבער די שטאָט-איינוואוינער, אָפּצאַמענדיק זיך אין זייערע שטעט, וואו עס האָט זיך אנטוויקלט אינדוסטריע און האנדל האָבן זיך גענומען פארייניקן. אין געמיינדעס מיט זעלבסטפארוואלטונגען, אין א ס אָ צ י א צ י ע ס און זיך באוואָפּענען, קעדיי צו שטעלן זיך אנטקעגן די ס ע נ י ע ר ן, די סראָרעס. דער נאָמען פון דידאָזיקע געמיינדעס—ק אָ מ ו נ ע—איז געווען פארהאסט בא די פעאָדאלן און בישאָפן, פונקט אזוי ווי איצטער איז דער נאָמען ס אָ ו ע ט י ש ע ק אָ מ ו נ ע פארהאסט בא אלע וויסגוואַרדייער און אייראָפּעאישע קאַפּיטאליסטן.

מיט טויטשטראפן און מיליטערישע עקזעקוציעס פלעגט מען אונטערדריקן „דאָס ווילדעווען פון אָט דעם פראָסטן האמויק, וואָס האָט אונטער דער געשטאלט פון ק אָ מ ו נ ע געהרייט א באָדן [illegible]

אויפשטאנדן און בונטן קעגן דער קיניגלעכער מאכט". אזוי שרייבט א פארצייטיקער פראנצויזישער כראָניקער. אָדער לאָמיר הערן, וואָס עס זאָגט א היסטאָריקער פון דער קירך, דער בישאָף היבער, וואָס האָט געלעבט אין 12-טן יאָרהונדערט:

„קאָמונע, — זאָגט ער, — איז א ביי עקלהאפט וואָרט. און אָט וואָס עס באטייט: די שטייער-צאָלנדיקע מענטשלעך צאָלן זייער סעניער ניט מער ווי איין מאָל אין יאָר א באשטימטן שטייער; אויב זיי באגייען עפעס א פארברעך, שטראפירט מען זיי לויט אן איינגעשטעלטן געזעץ. פון אָפּצאָלן, וואָס מע מאָנט איין געוויינלעך בא לייבקנעכט, ווערן זיי אינגאנצן באפרייט".

די דאָמאָלדיקע בורזשוא פלעגן זיך ניט אפשטעלן פאר קיין בונטן און פאר קיין טעראָר. נאָך א פאראקשנטן קאמף, וואס האט זיך געצויגן זייער לאנג, האבן זיי זיך דערשלאָגן, אז מע זאָל זיי אנערקענט פאר א באזונדערן שטאנד, צוגלייך מיטן אדל און די קירכלייט, א שטאנד מיט אייגענע רעכט און פריווילעגיעס אין די גענעראל-שטאטן (פארזאמלונג פון די שטאנדן) אין פראנקרייך אדער אין דער געמיינדן-הויז אין ענגלאנד האבן די שטאָטישע איינוואוינער, די בורזשוא געהאט זייער שטים. די קיניגלעכע מאכט אליין פלעגט זיך אָפט זיי שטיצן, ווען זי פלעגט דארפן איינהאלטן אין די לייצעס די פעאדאלן, וואס פלעגן צופיל אנהויבן קריכן אויפן קאָפּ.

אין דער עפּאָכע פון מאנופאקטור-אינדוסטריע פלעגט די אינדוסטריעלע און האנדלס-בורזשואזיע אונטערשטיצן די קיניגלעכע מאכט אין קאמף מיט די גרויסע פעאדאלן, וואס האָבן זיך ניט געוואלט אָפּזאָגן פון זייערע אלטע פריווילעגיעס.

איטלעכער פעאדאל פלעגט איינשטעלן ארום זיינע נאכלאָעס אן אייגענעם טאריף-גרענעץ און פלעגט לויט זיין אייגענעם ווילן באשטייערן אלע סאָכרים, וואָס פלעגן דורכפאָרן דורך זיינע נאכלאָעס, אדער ער פלעגט זיי פּאָשעט בארויבעוען, ארויסגעבנ-

דיק פאַר זיין געגנט ספעציעלע געזעצן, און אף וויפל די קיניגלעכע מאכט פלעגט קעמפן קעגן דידאזיקע ארטיקע *פריווילעגיעס*, איז די בורזשואזיע, וועלכע האָט זיך גענויטיקט אין א פארגרעסערונג פון דעם מארק, אין איינהייטלעכע מאָסן, וואג און מאַטבייעס, אין אן איינהייטלעכער ציווילער און האנדלס-געזעצגעבונג, פלעגט אונטערזאָגן דער קיניגלעכער מאכט וואָסערע מיטלען אנצונעמען, פלעגט איר העלפן פארייניקן די אלע קליינע נאכלאעס אין איין גרויסער מאנארכיע. אט אין דעם זינען זאָגט עס דער מאַניפעסט, האט די בורזשואזיע געדינט פארן *הויפט-יעסאָד פון די גרויסע מאָנארכיעס*.

אָבער דערמיט שטעלט זיך ניט אפ די אנטוויקלונג פון דער בורזשואזיע. זי האט זיך ניט באנוגנט דערמיט, וואס עס איז געוואקסן איר פאליטישער איינפלוס. עס איז געקומען א צייט, ווען זי האָט געשטעלט די פראגע וועגן דעראבערן די פאָליטישע מאכט. די גרויסע פראנצויזישע רעוואלוציע איז געווען דער אנהויב אין אָט דעם קאמף פאר דער מאכט. צו דער צייט, ווען ס'איז דערשינען דער מאניפעסט, האט די בורזשואזיע שוין געהאט דערגרייכט צו דעמדאזיקן צוועק אין צוויי לענדער—אין ענגלאנד און פראנקרייך. פון דעם אלטן פעאדאליזם איז דארט געבליבן גאר כורווס און אָפגעלעבטע רעשטלעך. די געוועזענע סעניערן און פעאדאלן זיינען שוין לאנג געווארן פונקט אזעלכע אינדוסטריעלער און געלט-קאַפיטאליסטן, ווי די ניט-אײדלגעבאָרענע בורזשוא, אף וואָסערע זיי האבן פריער געקוקט מיט אזוי פיל פאראכטונג. און אין די קאַפיטאליסטישע לענדער, וואו די גרויס-אינדוסטריע האט דערגרייכט צו דער העכסטער אנטוויקלונג, אין די *קאנסטיטוציאָנעלע* לענדער, וואָס האבן שוין געהאט זייערן א פארלאַמענט, א געמיינדן-הויז צי א דעפוטאטן-קאמער, איז די מלוכע-מאכט, די רעגירונג שוין לאנג פארוואַנדלט געווארן אין א קאָמיטעט, וואס ארבעט לויטן אויפטראג פון דער בורזשואזיע און פאַרוואלט מיט אירע געמיינשאפטלעכע איניאנים.

די היינטיקע בורזשואזיע דערמאנט ביכלאל אָן אַן אלטן באל־
אוויירע, וואס האט „יונגערהייט אסאך געראבעוועט" און וויל צו
דער עלטער ווערן א באלטשואווע. עס וואלט זיך איר געוואלט אפ־
שטעלן דעם שנעלן גאנג פון דער אנטוויקלונג, וואס האָט זיך
אויפגעהויבן אפן שפיץ פון דער געזעלשאפטלעכער ארדענונג.
ס'וואלט זיך איר וועלן איינשמועסן די ארבעטער, אז עס לוינט זיי
בעסער בלייבן צופרידן מיט זייער לאגע, און זי אליין וואלט
גערן געוועזן צו פארגעסן איר רעוואלוציאנערן אָוועק...

אָבער דאס גיט זיך איר ניט איין. איר אייגענע הערשאפט
ציט זיך ניט אזוי לאנג, מע זאל פארגעסן אירע ווארצלען און די
וועגן, ווי אזוי זי האָט צו דעם דערגרייכט. זי וואלט וועלן,
אַז צווישן איר מיט די אַרבעטער זאָלן זיך איינשטעלן אזעלכע
אידילישע, ד. ה. פרידלעכע, און פאַטריאַרכאַלישע,
ד. ה. פאטערלעכע און קינדלעכע באציאונגען, ווי עס איז גע־
ווען אמאָל אין מיטלאלטער. זי האָט אָבער אליין צעשטערט אָט
די גאנצע פעאדאלע וועלט. זי האט אַליין געמאכט געלט פאר
דעם וויכטיקסטן צוזאמענבונד צווישן מענטשן און פאַר דער הויפט־
קראפט אין געזעלשאפט אלץ איז געווארן א סכוירע—דעם גא־
לעכס בראָכע, דעם קינסטלערס באגייסטערונג, דעם געלערנטנס
טעטיקייט. „געלט וועט דעם גאלעך אפקויפן, גאט אפנארן".

דער גרויסער שפאנישער שרייבער סערוואנטעס האט
אין זיין דערציילונג וועגן דאן-קיכאט, דעם ריטער פון לאמאנטש,
באוויזן אין וואס פאר א לעכערלעכער, קאמישער פיגור עס ווערט
פארוואנדלט דער מיטלאלטערלעכער ריטער מיט זיין גאנצער
פרומער טרוימערישקייט און ריטערלעכער באגייסטערונג, ווען
ער פאלט אריין אין דער ניכטערער וועלט פון דער בורזשואזער
ווירטשאפט.

„אין שווייס פון דיין אנגעזיכט וועסטו עסן ברויט", „וואס
צום קייסער—איז צום קייסער. וואס צו גאָט—איז צו גאָט"—אנ־
שטאָט די אלע רעליגיעזע און פּאָליטישע מאטיוון, וואס די קירך

און מלוכע פלעגן אנווענדן, קעדיי צו פארפוצן די האָרעוואניע פון די נידעריקערע קלאסן, האט די בורזשואזיע ארויסגעשטעלט די אָפּענע עקספּלואטאציע אין נאמען פון רעווע ך, אין נאָמען פון קאפּיטאל. די אלטע דראָשעס האט זי פארביטן אף דער בייטש פון הארטער נויטווענדיקייט. דער ארבעטער איז פאר איר נאר אן ארבעט-קראפט, וואס זי איז קאפּאל אויסצווינגן ביזן לעצטן טראפּן, עקספּלואטירן אפן סאמע אומפארשעמטן אויפן, אויב דאָס קען נאר פארגרעסערן אירע פּראָפיטן.

אנשטאָט דער מעגושעמדיקער געוואלט פון די אלטע פעאדאלן, אנשטאָט דעם רעכט פון פויסט, האט די בורזשואזיע ארויסגעשטעלט די קראפט פון גאָלד. די מיטלאלטערלעכע ריטערשאפט האט ניט איינמאָל אונטערגענומען קרייצפאָרן, קעדיי אפצונעמען בא די אומגלויביקע „גאטס טעמפל" אין ירושאלאיִם. די בורזשואזיע האט באצוואונגען די גאנצע וועלט, האט אויסגעמארשירט אלע וועלט-טיילן, קעדיי צו פארגרעסערן אירע פּראפיטן. און דארט, וואו די מיטלאלטערלעכע ריטער האבן געוואלט אויפשטעלן דעם קרייץ, קריגט זי ארויס נאפט.

די וועלט פון אלטערטום און דער מיטלאלטער האבן באשאפן וואונדער פון בוי-קונסט. די עגיפטער האבן געשטאלצירט מיט זייערע פּיראמידעס, די רוימער האָבן דורכגעפירט גרויסע וואסערלייטונגען, די פעאדאלן און סעניערן האבן אויפגעבויט גאָטישע קאטעדראלן. אבער וואס פאר א באטרעף האבן אט די אלע וואונדער אין פארגלייך מיט דעם, וואס די בורזשואזיע האט אויפגעטאן פאר די הונדערט יאר פון איר הערשאפט. זי האט דורכגעשניטן די קאנטינענטן מיט קאנאלן, זי האט דורכגעגראבן די לאנדפאסן סועץ און פאנאמע און האט, אף אזא אויפן, פאראייניקט אקעאנען, וואס איבער זייערע וואסערן טראגן זיך אין אלע זייטן אומגעהויערע זאמפערס, זי האט דורכגעפירט אייזנבאנען און האט אויסגעבויט קאלאסאלע וואָקזאלן און פאבריק-קארפוסן. זי האט ארומגעפלאָכטן די וועלט מיט טעלעגראף-דראטן, פון די

טיפעניש פון דער ערד האט זי ארויסגעקראגן שטיינקוילן, אייזן, גאפט, האט באדעקט דעם ערדקויל מיט מיליאנען שטעט.

און דאך כאַלעמט די בורזשואזיע וועגן יענע גוטע צייטן ווען די מענטשלעכע געזעלשאפט האט, ווי א קופע מוראשקעס, צי ווי א בינשטאק, יארהונדערטן לאנג געלעבט אלץ אין איין געשטאלט, ווען די אלטע אויפאנים פון פראדוקציע האבן זיך אויפגעהיט אן ענדערונגען און איינעם דערמיט פלעגן בלייבן אומפארענדערט אויך די אלטע אויפאנים פון עקספלואטאציע און די אלטע איינטיילונג פון דער געזעלשאפט אף קלאסן.

דאס איז אבער ניט מער ווי א פוסטער כאלעם. דער בורזשואזער קאפיטאליסטישער אויפן פון פראדוקציע צייכנט זיך דאך אויס טאקע דערמיט, וואס ראק ער פארפולקומט די אינסטרומענטן פון ארבעט און אנטוויקלט אין אן אומגעהערסטער מאס די פראדוציר־קויכעס פון דער געזעלשאפט. די קאפיטאליסטן האלטן זיך וועלן אפשטעלן אף דער הויך, וואס זיי האבן שוין דערגרייכט, אָבער די קאָנקורענציע צווינגט זיי איינצופירן אלץ נייע אויסבעסערונגען, קעדיי גוויער צו זיין די קאנקורענטן. איטלעכע נייע דערפינונג, נייע מעטאָדן פון פראדוקציע גיבן א מעגלעכקייט וועלווער צו מאכן די פרייזן און פארכאפן דעם מארק.

„דער קאַפיטאל מיידט אויס סקאנדאלן און געשלעגן און צייכנט זיך אויס מיט זיין שרעקעוודיקער נאַטור". אן עמעס איז דאס, אָבער ניט דער גאנצער עמעס. דער קאַפיטאל ציטערט פארן פעלן פון רעווען אָדער פאר א צו קליינעם רעווען, ווי די נאַטור האט מוירע פאר פוסטקייט. איז אָבער דא גענוג רעווען, דאן ווערט דער קאפיטאל געוואגט: פארזיכערט אים 10%, אזוי איז דער קאפיטאל גרייט אף יעדער אנווענדונג. בא 20% ווערט ער גאר לעבעדיק, בא 50% איז ער געפיירש גרייט כאטש ברעכן זיך האלז און נאקן, בא 100% טרעט ער מיט די פיס אלע מענטשלעכע געזעצן; בא 300% איז ניטא דער פארברעך, וואס

ער זאל דער יף ניט ריזיקירן, מעג עס אפילע שמעקן מיט טליע. אויב סקאנדאלן און געשלעגן טראגן אריין פראָפיטן, וועט זיי דער קאַפּיטאל אדעראַבע נאך מיטהעלפן. א ראיע: קאָנטראבאנדע און דער האנדל מיט שקלאַפן".

עס איז שווער צו געפינען גרעסערע פאטריאָטן, ווי די בורזשואזיע איז. מיר האבן שוין געזעען, ווי אזוי דער נייער סויכער, דער פארשטייער פון האנדל-קאפיטאל, האט געהאלפן צו פארוואנדלען די קליינע פעאדאלע נאכלאַעס אין איין גרויסער צענטראליזירטער מלוכע, אין איין נאציע. נאך מער ארבעט די אינדוסטריעלע בורזשואזיע אף צו באשאפן אזא איינהייטלעכע נאַציאנאַלע מלוכע. פון איינצלנע געגנטן, פראָווינציעס מיט זייערע באַזונדערקייטן—איטלעכע שטאָט מיט איר כאראקטער, איטלעך דאָרף מיט זיין מינהעג—באשאפט זי אן איינהייטלעכע גאַנצע מיט איינארטיקע געזעצן, זי שאפט, אין נאָמען פון גלייכהייט אין די באַדינגונגען פון קאנקורענציע, איר בורזשואזן פאטערלאנד.

נאר דער בורזשואזיע איז געלונגען ארויסצורייסן דעם פויער פון די טעמפּ מאכנדיקע אומשטאנדן פון דאָרפישן לעבן. דער קרייז פון שמאָלע אינטערעסן, אין וואסערן עס לעבט דער פויער, מאכט אים ציטערן איבער זיינע געווייניטן איבער זיינע אפּט ריין-אויסערלעכע באזונדערקייטן. „דער פויער איז ווי אן אקס. האט ער זיך ארייננעמען עפּעס א שטוס אין קאָפּ אריין, איז מיט א פלאָקן ניט ארויסצוהאקן".

אָט דאָס שמאָלע באַזונדערע וועלטל, באַגרענעצט ביז צו אידיאָטיזם, ביז צו א ריין פערדישער אקשאָנעס, איז צע-שטערט געוואָרן דורכן קאַפּיטאליזם.

דער בורזשואַזיע האָט זיך איינגעגעבן צו מאכן די פויערים פאַר פאַטריאָטן און מיט זייער הילף איינשטעלן די אייגענע הער-שאפט אין פראַנקרייך. זי האָט זיי ארויסגעריסן פון אונטערן יאָך פון דעם אדל, האט זיי באפרייט פון פאנשטשינע, האט זיי אבער

אונטערגעווארפן אונטער איר אייגענער מאכט, אונטער איר גייסטיקן איינפלוס.

און אין דערזועלביקער צייט העלפט די בורזשואזיע אליין, אפט קעגן איר אייגענעם ווילן, באטל צו מאכן די נאציאנאלע גרענעצן, מיט וואסערע זי האט פארביטן די פריערדיקע געגנטלעכע פארצאמונגען. אזוי ווי זי לעבט פון דעם וועלט-מארק, ברייטערט זי אים קעסיידער אויס. זי גלייכט אויס, ניוועלירט די אויפאנים פון פראדוקציע אין פארשיידענע לענדער, זי באשאפט פון דער גאנצער וועלט איין מלוכע, א וועלט-מלוכע, א קאסמאפאליס. ווען זי האט נאך געפירט דעם קאמף מיטן אדל, קעגן זיין באגרענעצטקייט און אפגעשטאנענקייט, האט זי ארויסגעשטעלט דעם אידעאל פון א קאסמאפאליט, א בירגער פון דער גאנצער וועלט. נאר, אפילע שוין נאכדעם ווי זי האט זיך אפגעזאגט פון אט די ראזע כאלוימעס פון אירע יוגנט-יארן, ענדערט זי איבער, ווילנדיק—ניט ווילנדיק, אין קאסמאפאליטישן גייסט אלע לענדער אפן ערד-קוגל. זי העלפט מיט דער אנטוויקלונג פון צווישנפעלקערלעכע פארבינדונגען, זי האט געשאפן א צווישנפעלקערלעכע פאסט, צווישנפעלקערלעכן טעלעגראף, זי אנטוויקלט א צווישנפעלקערלעכן אויסבייט פון קאלערליי אויסארבעטונגען, אנגעהויבן פון ציין ביז פינקערטאן און קינא-דראמעס. דאס אלץ איז דורכגעווייקט מיט דער גאנצער געמיינהייט פון דער אזוי גערופענער בורזשואזער קולטור, אבער אט די טעטיקייט פון דער בורזשואזיע שאפט אזעלכע צווישנפעלקערלעכע קאנאלן און וועגן, דורך וואסערע עס ווערן דורכגעזאפט אויך אנדערע איינפלוסן, פיינטלעכע צו איר. קיינמאל האט נאך די וועלט ניט געלעבט אזא איינהייטלעך לעבן, ווי גראד אין דער עפאכע פון דער הערשאפט פון דער בורזשואזיע.

און דאך, ניט געקוקט אף אט דעם אומגעווייגלעכן וואוקס פון די פראדוציר-קויכעס, ליידט די בורזשואזע געזעלשאפט פעריאדיש, פון צייט צו צייט, פון אזעלכע אויפטרייסלונגען, וואס

קיין געזעלשאַפט ביז איר האט דערפון ניט געוואוסט. דאָס זיינען — די קריזיסן אין אינדוסטריע און האַנדל, די האנדל־אינדוסטריעלע קריזיסן.

אין וואס באשטייט א קריזיס? אָט ערשט זיינען די פאבריקן און זאוואָדן אין פולן גאַנג, מע האָט געאַרבעט אַף וואס די וועלט שטייט; די צאָל ארבעטער איז קעסיידער געוואקסן, דער האנדל האט זיך קוים איינגעקערט אויסצוברענגען די אויסגעארבעטע סכוירעס. מיטאַמאָל — סטאָפּ. די ראָד פון פּראָדוקציע, וואס איז אט ערשט געפלויגן מיט אַזאַ האַסט, אז עס האָט אזש געשווינדלט, האָט זיך אפגעשטעלט. דאס בילד בייט זיך אינגאנצן. דער האַנדל שטעלט זיך אפּ, אַלע מערק און געשעפטן זיינען איבערגעפולט מיט סכוירעס, וואס עס איז ניטא וואו אויסצוברענגען, אַסאַך סאָכרים און פאַבריקאַנטן ווערן בעדאַלעס, ארבעטער ווערן ארויסגעשליידערט אין די טויזנטער און הונדערטער טויזנטער אף דער גאַס, די צאָל בעטלער וואקסט, עס ווערט גרעסער די צאל פאר־ברעכנס, עס שטייגט די שטערבלעכקייט. ווי א שטורעמווינט וואלט דורכגעגאנגען איבערן לאנד. וואס זשע איז געשען? א הונגער? אַ מאגייפע?

ניין. ס'ווייזט זיך ארויס, אז די געזעלשאַפט האט אויסגעאַרבעט צופיל סכוירעס, און בעאייס די לאגערן זיינען איבערגעפולט מיט ברויט און אנדערע פּראָדוקטן, שטאַרבן דאָ דערביי מענטשן פון הונגער, ווארום זיי האבן ניט פארוואס צו קויפן דידאזיקע סכוירעס. עס גייט דורך עטלעכע יאָר, די סכוירעס איז אדער פאָשעט מע פארניכט זיי, אדער מע זעצט זיי אָפּ פאַר ביליקערע פרייזן, די ראָד פון דער פּראָדוקציע הויבט ווידער אָן שנעל צו לויפן, און אַזוי ביז עס פארהאַקט זיך אי־בעראנייס. ערגער פון אלעמען קומט אויס די אַרבעטער און בי־כלאל דעם קליינעם מענטשן: דעם פויער און באַלמעלאָכע. שלעכט איז אויך די קאַפּיטאַליסטן, דערהויפּט, די קלענערע. פאַר די גרויסע איז אַזאַ שטורעם גאָרנישט. זיי זיינען ווי די שטארקע

דעמבעס אין וואלד. דורכגעטראָגן זיך א שטורעם, האָט צעשמעטערט דאָס קליינווארג, און פאַר די ריזן איז גראָמער געוואָרן, און נאָך מיט מער קראַפט זויגן זיי די זאפטן פון דער ערד.

וואו זשע ליגן די סיבעס פון אזעלכע קריזיסן? אלץ טאַקע אין דערזעלביקער זאַך, וואָס איצטער ווערט אלץ פראָדוצירט דורך אַ קליינעם הייפל קאַפיטאַליסטן, וואָס בעשאס זיי פראָדוצירן רעכענען זיי זיך ניט מיט די באדערפעענישן פון דער גאַנצער געזעלשאפט, נאָר מיט זייער אייגענעם רעוועך, איטלעכער פאבריקאנט פראָדוצירט אף זיין אייגענער ריזיקע. די מעקאָכים שטייגן, דער פראָפיט ווערט גרעסער—פארברייטערט ער זיין פראָדוקציע; פאלן די מעקאָכים, פראָפיט ווערט וויניקער—פאַרקירצט ער די פראָדוקציע. דאָס איז איינער פון די רעזולטאַטן אַלץ פון דערזעלביקער פרייער קאָנקורענציע, פון דעם שטייערן זיך, פון דעם וועט-לויף צווישן באזונדערע קאַפיטאַליסטן, וואָס צייכנט אויס די בורזשואזע געזעלשאפט. דער מיטלאַלטער האָט געוואוסט פון אַסאַך צאָרעס, אָבער צאָרעס פון שעפע,—און די קריזיסן זיינען אַזאַ מין צאָרע,—פון אזוינס האָט מען ניט געוואוסט. די אַרבעט-אינסטרומענטן זיינען דאן געוועזן ניט זייער פראָדוקטיוו, אין מעסלעס קען מען מער פון 24 שאָ ניט ארבעטן,—איז געוועזן שווער דעריבער אָנצופראָדוצירן עפעס וואָס אין צו אַ גרויסער מאָס, און געאַרבעט האָט מען אויך אף אַ באַשטימטן מאַרק, אָדער גאָר אף באשטעלונג, ווי דאָס טוען נאָך איצטער די באַלמעלאָכעס אין קליינע שטעט. איבערפראָדוקציע האָט געקאָנט ווערן אַ שטענדיקע קרענק, וואָס קומט פון צייט צו צייט, ווי אַן עפידעמיע פון כאָלערע, נאָר אין דער בורזשואַזער געזעלשאפט מיט אירע שטענדיק וואקסנדיקע פראָדוציר-קרעפטן און וואו עס איז ניטאָ קיין שום פלאַן אין דער פראָדוקציע. אזוי ברענגט ארויס די בורזשואזע געזעלשאפט אליין די קויכעס, מיט וועלכע זי קען זיך נאָכדעם ניט איינקערן. פעריאָדישע קריזיסן זיינען דער בעסטער

באווייז, אז די געזעלשאפט מוז אין גרונט איבערגעבויט ווערן אז זי שטייט ערעוו אַ סאָציאַלער רעוואָלוציע. און פונקט אזוי ווי די פעאָדאלע געזעלשאפט האָט אליין געבאָרן דעם קלאַס, די בורזשואַזיע, וואָס האָט רעוואָלוציאָניזירט דידאָזיקע געזעלשאפט, אזוי האָט די בורזשואזיע, פון איר זייט, אויך ארויסגעבראכט דעם פּראָלעטאריאַט, וואָס וועט מאכן א רעוואָלוציע, אן איבערקערעניש אין דער בורזשואזער געזעלשאַפט.

וואָס איז אזוינס פּראָלעטאַריאַט?

מיר האָבן געזעען, אז פּראָלעטאַריער זיינען שוין געווען אין פארצייטיקן רוים, אז דערדאָזיקער נאָמען קומט פון לאַטיין. אַ פּראָלעטאריער איז געווען אַ מענטש, וואָס האָט קיין שום אייגנס ניט, לעבט אף יענעמס כעשבן און קינדלט נאָר.

אָבער צווישן דעם רוימישן פּראָלעטאַריער און דעם הייניקן איז קיין שום גלייכעניש ניטאָ. די רוימישע פּראָלעטאריער זיינען געווען בירגער, וואָס האָבן פארלאָרן זייער שטיקל ערד. זיי זיינען ניט געווען דער וויכטיקסטער פּראָדוצירנדיקער קלאַס, און דאָס אייניקע, צו וואָס זיי האָבן זיך געוואָלט דערשלאָגן, איז געווען דאָס רעכט אף אַ כיילעק אין דעם אומגעהויערן זאקרויב, וואָס די רוימישע פּאטריציער פלעגן צענויפזאמלען פון די באַצוואונגענע פעלקער.

פּראָלעטאריאט איז אַ צונעמעניש, וואָס מע האָט געגעבן דעם הייניקן קלאַס לוינאַרבעטער ערשט אין 19-טן יאָרהונדערט, האָטש לוינאַרבעטער זיינען געווען שוין פון לאַנג אָן. פּראָלעטאריאט, אָדער דער קלאַס לוינאַרבעטער, הייסט דער טייל פון דער געזעלשאפט, וואָס לעבט אויסשליסלעך פון פארקויפן די אייגענע אַרבעטקראפט, און ניט אף דער האכנאָסע פון עפעס אַ קאפּיטאַל. זיין וואוילשטאנד און דאלעס, זיין לעבן און טויט,—קורץ גערעדט, זיין גאנצע עקזיסטענץ ווענדט זיך אָן דעם, צי עס איז פאראן א נאָכפרעג אף זיין אַרבעטקראפט, ד. ה. פון דעם בייטן זיך פון

שטילשטאנד און אויפלעבונג אין די געשעפטן, פון די אָנצאָליקע וואקלונגען פון דער פרייער קאָנקורענציע. זיין ארבעטקראפט איז פונקט אזא סכוירע ווי אלע אנדערע סכוירעס, וואָס פאלן אריין אפן מארק, מיט דעם איינציקן כילעק, וואָס אנדערע סכוירעס ברענגט מען צו פירן אָדער צו טראָגן אפן מארק, ער אָבער קומט אליין „פרייוויליק", קעדיי צו פארקויפן זיך דעם קאַפּיטאליסט אף א געוויסן טערמין.

דער פראָלעטאריער איז ניט קיין קנעכט. א קנעכט ווערט פארקויפט איינמאָל פאר אלעמאָל, דער פראָלעטאריער פאר־קויפט זיך אף א צייט. א קנעכט רעכנט זיך פאר א בייפעך, א זאַך, דער פראָלעטאריער—איז א פרייער בירגער. א קנעכט קען אַמאָל מאַטעריעל לעבן בעסער איידער דער פראָלעטאריער, אויב דער באלעבאָס זיינער קען אים גיך ניט פארבייטן אף אן אנ־דערן און דארף וועגן אים זאָרגן; דער פראָלעטאריער פארלירט זיין אָרבעט ווייער אָפט און זייער לייכט, וואָרום דער באלעבאָס קען געפינען אן אנדער ארבעטער.

דער פראָלעטאריער איז ניט קיין לייב־אייגענער. ער פארמאָגט ניט קיין שום אייגנס, בעאייס דער לייב־אייגענער האָט געהאט א שטיקל ערד און פראָדוציר־געצייג. דער פראָלעטאריער אַרבעט מיט פראָדוציר־געצייג, וואָס געהערט דעם קאַפּיטאליסט, און טוט די ארבעט אפן כעשבן פון דעמדאָזיקן קאַפּיטאליסט, פארוואָס ער קריגט פון אים נאָר אַרבעט־לוין. אָבער דער לייב־אייגענער איז צוגעפעסטיקט צו דער ערד, דער פראָלעטאריער איז—א „פרייער פויגל".

דער פראָלעטאריער איז ניט קיין באלמעלאָכע. דער באלמעלאָכע האָט פראָדוצירגעצייג, ער קען „אָרענטלעך" און „מיט א מאָס" עקספּלואטירן א פּאָר געזעלן און א פּאָר לערן־איינגלעך און, אויב עס גילט אים אָפּ, קען ער זיך אפילע אָנלעבן א שטי־קעלע קאפּיטאל.

פאראן אָבער נאָך אן אנדערער, א מער וויכטיקער אונ־

טערשייד צווישן דעם פּראָלעטאריער און אלע אנדערע ארבעטנדיקע קלאַסן. אן איינצלנער פּראָלעטאריער, ווי אן איינצלנער קנעכט, קען אמאָל ארייבשמוגלען זיך אין די רייען פון זיינע עקספּלואטאטאָרס, ווי זייערער א באדינער. אָבער דער גאנצער פּראָלעטאריאט קען זיך אף דעם וועג ניט באפרייען. שקלאפעריי קען באָטל ווערן, און דערביי זאָל אייגנטום ניט באָטל ווערן. עס איז גענוג אָפּצושאפן נאָר דאָס אייגנטום אף מענטשן. דאָסזעלביקע קען אויך לייב-אייגנטום אָפּגעשאפט ווערן, און פּריוואט-אייגנטום ביכלאל זאָל ניט באָטל ווערן. פארקערט, דער-פאר טאקע שטרעבט דער לייב-אייגענער צו באפרייען זיך, ווייל ער וויל אומגעשטערט געניכן פון זיין אייגנטום, פון זיין כיילעק ערד.

דער באלמעלאָכע איז ניט נאָר ווי א יאָכיד, נאָר אפילע ווי אַ גאנצער קלאַס נויטיקט ער זיך ניט אין אָפּשאַפן פּריוואַט-אייגנטום ביכלאַל. ער איז אליין אן אייגנטימער, און נויטיקט זיך נאָר אין דעם, אַז די פאָרשטייער פון דעם גרעסערן אייגנטום זאָלן אים ניט צופיל צוקוועטשן. דעריבער שטייט ער, אזוי ווי דער אלטער צעכן-מאיסטער, פאר אלע באגרענעצונגען פון פרייער קאָנקורענציע, פאַר אַ דרוק אף די גרויסע קאַפּיטאַליסטן, אָבער אין דערזעלביקער צייט איז ער אַ פאַרטיידיקער, און דער סאַמע פארברענטער פארטיידיקער פון פריוואַט-אייגנטום ביכלאל.

גאָר אין אן אנדערער לאַגע איז דער פּראָלעטאריער.

ס׳פארשטייט זיך, איינער, דער אנדערער קען זיך דורכשמוגלען, באַם קאפּיטאַליזם, און ווערן אַ מאיסטער, אפילע אַ פאבריקאַנט. אָבער אין זיין גאנצער מאַסע, ווי אַ גאַנצער קלאַס, קען דער פּראָלעטאַריאט ניט פארניכט ווערן, קאָלזמאַן עס איז דאָ פּריוואַט-אייגנטום, און איינעם דערמיט אויך די סכוירעפּראָדוקציע. בא דערדאָזיקער אָרדענונג קען ער עקזיסטירן, נאָר פארקויפנדיק זיין אַרבעט-קראַפט, און וויבאלד זי ווערט ארויס-

געטראָגן אַפן מאַרק, וויבאַלד זי ווערט פאַרהאַנדלט אין אַ סכוירע, אַזוי האָט זי אויסצושטיין אַלע וואַקלונגען פון קאָנקורענציע.

עס פאָדערט זיך אָבער אַסאַך צייט, ביז וואַנען די פּראָלעטאַריער הויבן אָן צו פאַרשטיין דאָס. זיי דאַרפן דורכגיין אַ לאַנגע אויסמאַטערנדיקע שול, ביז וואַנען זיי קומען צום באַוואוסטזיין, אַז זיי שטעלן מיט זיך פאָר אַ באַזונדער קלאַס אין דער היינטיקער געזעלשאַפט.

מיר האָבן פריער געזען, אַז ניט ווייניק יאָרהונדערטן זיינען אריבער, ביז וואַנען פון די שטאָט־איינוואוינער פון מיטלאַלטער האָט זיך אויסגעפאָרמירט אַ נייער קלאַס, די היינטיקע בורזשואַזיע. אויך דער פּראָלעטאַריאַט איז אַזאַ מין רעזולטאַט, אַ פּרויעל־יויצע פון אַ לאַנגער היסטאָרישער אַנטוויקלונג. אַכוץ דעם, זיינען דיביידע קלאַסן אין זייער אַנטוויקלונג גאָר ענג פאַרבונדן צווישנאַנאַנד. אין דערזעלביקער מאָס, אַף וויפל עס אַנטוויקלט זיך די בורזשואַזיע, אַנטוויקלט זיך אויך דער פּראָלעטאַריאַט. ווי אַ שאָטן נאָכן מענטשן, אַזוי גייט נאָך דער פּראָלעטאַריאַט נאָך דער בורזשואַזיע. קעדיי פּאָטער צו ווערן פון דעם פּראָלעטאַריאַט, מוז די בורזשואַזיע פאַרניכטן זיך אַליין. קעדיי צו באַפרייען זיך, מאַכן אַן עק צו דער אייגענער עקזיסטענץ, ווי אַ קלאַס, מוז דער פּראָלעטאַריאַט פאַרניכטן די בורזשואַזיע.

מיר האָבן געזען, אַז דעם איצטערדיקן נאָמען האָט מען דעם פּראָלעטאַריאַט. געגעבן ערשט אין דער ערשטער העלפט 19־טן יאָרהונדערט. אָבער ווי אַ באַזונדערע קאַטעגאָריע פון דער באַפעלקערונג האָט ער זיך שוין אָנגעהויבן פאָרמירן נאָך אין 16־טן יאָרהונדערט, האַגאַם נאָך פריער זיינען געווען מענטשן, וואָס האָבן געלעבט פון דעם, וואָס זיי פלעגן פאַרקויפן זייער האָרעוואַניע, ווי מע זאָגט געוויינלעך.

דער קאַפּיטאַליסט האָט אַנדערש ניט געקענט פירן זיין פּראָדוקציע, סאַידן ער האָט געפונען מענטשן, וואָס ער האָט געקענט צווינגען צו אַרבעטן אַף אים. ער קען זיך צענויפקלייבן

וואָל אָדער באַוול, שפּין-מאַשינעס און וועבשטולן, געצייג און פאַרב אַף צו פאַרבן און דרוקן געוועב, אַפּאַראַטן אַף טריקענען עס, אָבער אויב ער האָט ניט קיין אַרבעטער, וועט עס באַ אים אַלץ ליגן, ווי אַ טויטער קאַפּיטאַל, אָדער עס וועט נאָך קאַליע ווערן. די אַרבעטס-קראַפט איז ווי אַ לעבנס-וועסערל, וואָס מאַכט באַוועגן און באַלעבן אָט די אַלע ניט-לעבעדיקע זאַכן.

די קאַפּיטאַליסטן האָט אָבער אָפּגעגליקט. דיזעלביקע באַדינגונגען, וואָס האָבן מיטגעהאָלפן דער אַנטוויקלונג פון דער הייַנטיקער אינדוסטריע, אָנגעהויבן פון 16-טן יאָרהונדערט אָן, ווען עס איז געשאַפן געוואָרן דער אַלוועלטלעכער מאַרק, האָבן אויך מיטגעהאָלפן, עס זאָלן באַשאַפן ווערן גרויסע מאַסן הימלאָזיקע מענטשן, מענטשן, וואָס עס איז זיי מער ניט איבערגעבליבן, ווי אַרויסצוטראָגן די אייגענע פעל אַפן מאַרק.

נאָכדעם ווי די פּריצים, אין פאַרבאַנד מיט דער קיניגלעכער מאַכט, האָבן זיך אַזוי אַכזאָריעסדיק אָפּגערעכנט מיט די פּויערים, האָבן זיי אָנגעהויבן אָנווענדן אַנדערע מעטאָדן. וואו פּאַשעט דורך געוואַלט, וואו דורך אַלערליי נעגישעס, פלעגן זיי צווינגען דעם פּויער צו פאַרלאָזן די ערד און אַוועקגיין אין שטאָט. אַסאַך פּויערים, זוכנדיק פּאַרנאָסע, פלעגן אַליין אַוועקגיין פון דאָרף און האָבן זיך ביסלעכווייז אינגאַנצן אָפּגעריסן פון אים. אויב פריער, ווען די פּריצים האָבן נאָר מיט גרויס מי געקענט אויסבערענגען די לאַנדווירטשאַפטלעכע פּראָדוקטן, פלעגן זיי גערן האַלטן באַ זיך גאַנצענע כאַליאַסטרעס מים הויז-דינערשאַפט, איז איצטער אָבער, אַז ברויט און אַנדערע געברויך-פּראָדוקטן זיינען טייער געוואָרן, לאָזן די פּריצים פאַנאַנדער זייערע הויף-מענטשן.

אַזוי איז מיטאַמאָל דורך עקספּראָפּריאַציע, דורך אָפּנעמען דאָס אייגנטום באַ די פּויערים געשאַפן געוואָרן אַ גרויסע צאָל אַרבעטער אָן אַן אָפּדאַך און אָן עפּעס אַ באַלעבאַטישקייט, וואָס האָבן פאַרפולט די שטעט. אַז זיי פלעגן ניט געפינען קיין אַרבעט, פלעגן זיי ווערן בראָדיאַגעס. פאַר אָט דער געצוואונ-

גענער ליידיקגייעריי פלעגט מען זיי באשטראָפן מיט גרויס אַכזאָריעס.

צו אָט די אָן ערד געבליבענע פויערים זײַנען צוגעקומען די בעדאַלעס געוואָרענע באַלמעלאָכעס. אזוי האָט זיך געשאפן אַ היפּשע אַרמיי אַרבעטער צום דינגען, וואָס די קאפּיטאליסטן האָבן געהאט אין זייער רעשוס. די נייע מאנופאקטורן זײַנען פארפולט געוואָרן מיט טויזנטער ארבעטער. וואָס מער עס האָט זיך אנטוויקלט די צעטיילונג פון ארבעט אין דער מאנופאקטור, אלץ איינארטיקער און איינהאלטלאזיקער, דערהויפּט אין פארגלייך מיט דער ארבעט פון דעם באַלמעלאָכע, איז געוואָרן די ארבעט פון דעם מאנופאקטור-ארבעטער.

אפילע דאן, ווען די מאנופאקטור האָט אָנגעהויבן ארויסגעשטויסן צו ווערן דורך דער מאַשין-פּראָדוקציע, איז דעם אַרבעטערס האָרעוואַניע ניט געוואָרן מער צוציעוודיק, די צעטיילונג פון דער ארבעט אין דער מאנופאקטור איז פארביטן געוואָרן אף נאָך אַ גרעסערער צעפּיצלטקייט פון דער ארבעט, און דער אַרבעטער איז אָפּט פארוואנדלט געוואָרן אין א פּאָשעטן צוגאָב צו דער מאשינע. אין דער צייט, ווען פון אַ קליינעם הייפל ארבעטער האָט זיך נאָך געפאָדערט אַ קענטעניש אויסצופירן אַ פאַראַנטוואָרטלעכע ארבעט, איז די אומגעהויערע מאַסע אַרבעטער פארמישפּעט געוואָרן אף סאַמע לאַנגווייליקער האָרעוואַניע, וואָס יעדער שוואַרץ-ארבעטער קען זיך עס אויסלערנען אין עטלעכע טעג. אזוי טרעפן מיר צוגלייך מיט צענדליקער קוואַליפיצירטע ארבעטער הונדערטער האלב-קוואליפיצירטע, וואָס האָבן זיך געניט געמאכט אף איין אַפּעראציע, און צענדליקער טויזנטער גאָר ניט קוואליפיצירטע אַרבעטער. שוואַרץ-אַרבעטער.

דאָס אלץ האָט ראק נידעריקער געמאכט דעם ארבעט-לוין. אויב פריער פלעגט אן ארבעטער דורכשניטלעך פארדינען אף

דורכצולעבן זיך אליין און ווי עס איז אויסהאלטן די פאַמיליע, איז איצטער דער פּרייז פון זיין ארבעטקראפט געפאלן אזוי ני־דעריק, אז ער האָט שוין קוים געקענט אויסהאלטן זיך אליין. דעריבער איז, דערהויפּט זינט עס האָט זיך אָנגעהויבן אנטוויקלען די אָנווענדונג פון מאַשינעס, וואָס האָבן היפּש פארקלענערט די שווערקייט פון דער ארבעט, ווערט די ארבעט פון מאנסביל אלץ מער דערגאנצט, און דערנאָך, אין אזעלכע צווייגן ווי די טעק־סטיל־אינדוסטריע, אלץ מער ארויסגעשטויסן דורך דער ארבעט פון פ ר ו י ע ן.

דער ווארשטאַט, די פאַבריק ווערט פארוואנדלט אין אן עמעסער קאַטאָרגע. אויב עס זיינען שוין מער ניטאָ יענע עקל־דיקע זאכן, וואָס האבן אויסגעצייכנט די אלטע קנעכט־ווירטשאפט, אויב עס איז ניטאָ די בייטש, זיינען פאראן שטראפן. און אל־ציינס, צי עס האנדלט זיך וועגן אן ענגלישן, א דייטשישן אָדער אַ רוסישן פאַבריקאנט,—ווי דאָס האט באוויזן דער שטרייק בא מאראזאוון,—קליגט זיך איטלעכער פון זיי מיט קאלאָרלייַ טאכ־בולעס ארומצופלאנטערן די אדבעטער מיט א גאנצער נעץ פון שטראפן. אזוי איז פון דעם נידעריקן אַרבעט־לוין מאכט מען נאך אראפּרעכענונגען אכוץ.

נאָר פון אָט דעם קלאָגעדיקן ארבעט־לוין איז דער אַרבע־טער געצוואונגען אָפּצוגעבן נאָך אַ היפּשן טייל אַנדערע רויבער. פאַר אַן ענגער לאָך, אַ ווינקל, אַ קעמערל, וואו דער אַרבעטער דאַרף וואוינען מיט דער פאַמיליע, צאָלט ער היפּש דירעגעלט דעם הויז־באַלעבאָס. די גרעסטע האַכנאָסעס טראָגן אַריין הייזער מיט צענדליקער קליינינקע דירעלעך, וואָס זיינען באַשטימט פאַר דער שטאָטישער אָרימקייט. אָט די אַרימקייט־גרובן,—שרייבט מאַרקס אין אַן אַנדער אָרט,—ווערן עקספּלואַטירט דורך ספּעציאַ־ליסטן הויז־באַלעבאַטים מיט מער פּראָפיטן און קלענערע הויצאָעס, איידער די באַרימטע זילבער־גרובן אין פּאָטאָזי (אַמעריקע)

אַזוי ווי דער אַרבעטער קריגט זיין לוין ערשט נאָכדעם,

ווי ער אַרבעט אָפּ צוויי וואָכן, אָדער אַפּילו אַ כוידעש, איז ביזן לוין אויסצאָלן מוז ער לעבן אַף באָרג. בײַ וועמען באָרגט ער? בײַם קרעמער, וואָס באַנוצט זיך דערמיט און רוקט אים אַרײַן שלעכטע סכוירעס. אויב ער איז אַזאַ מאַזלדיקער, אַז ער האָט נאָך עפּעס צו פאַרזעצן, דאַרף ער נאָך אויסצאָלן אַ טייל פון זײַן לוין פאַר פּראָצענט דעם וואָכערניק.

וואָס מער עס אַנטוויקלט זיך דער קאַפּיטאַליזם, אַלץ פּיל-צאָליקער ווערט דער פּראָלעטאַריאַט. פאַראַן לענדער, וואו ער באַטרעפט שוין אַ גרויסע מערהייט. אין אַנדערע לענדער וואַקסט ער אויך פון טאָג צו טאָג. ער וואַקסט קעסיידער ניט נאָר מאַכ-מעס דער נאַטירלעכער פאַרמערונג, נאָר אויך דורך דעם, וואָס עס גייט צו אים אַריבער אַ גרויסע צאָל פויערים, באַלמעלאָכעס, הענדלער, וואָס ווערן בעדאַלעס אונטערן דרוק פון דער קאָנקו-רענציע מיצאַד די גרעסערע קאַפּיטאַליסטן. אַפילו אַזעלכע שיכטן, וואָס האָבן זיך געקענט דורכלעבן פון האַכנאָסעס פון זייער קאַ-פּיטאַל,—מע רופט זיי ראַנטיע, ד. ה. מענטשן, וואָס לעבן פון רענטע, האַכנאָסע,—זײַנען אויך געצוואונגען צו זוכן פאַרדינסט, וואָרום די פּראָצענטן, וואָס זיי פלעגן קריגן, סטאַיעט שוין מער ניט צום לעבן.

סאָפּקאָלסאָף קומט צו צו דער אַרמיי פון פּראָלעטאַריאַט, וואָס מע קען אָנרופן די אַקטיווע, וואָס אַרבעט אַף דער פאַב-ריק, נאָך אַן אַנדער אַרמיי, אַ רעזערוו-אַרמיי, וואָס ווערט דורך די קאַפּיטאַליסטן אַרײַנגעצויגן אין דער אינדוסטריעלער שלאַכט, ווען אַ נייער אויפבלי פון דער אינדוסטריע פאָדערט נײַע קויכעס. ווען די באַדערפעניש גייט דורך, לאָזט דער קאַפּיטאַליסט פאַנאַנדער אָט די צוגאָב-אַרבעטער, און זיי קערן זיך אום ווידער אין דער רעזערוו-אַרמיי.

דידאָזיקע רעזערוו-אַרמיי דינט ניט נאָר פאַר אַזעלכע אומ-דערוואַרטע עקסטרע פאַלן. שוין דאָס אַליין, וואָס אַזאַ מאַסע אומבאַשעפטיקטע אָדער האַלב-באַשעפטיקטע אַרבעטער איז פאַראַן,

איז אַן אויסגעצייכנט מיטל אַף איינצושטילן די באַשעפטיקטע אַר־בעטער און צווינגען זיי איינצוגיין אַף אַ נידעריקערן אַרבעט־לוין. אין די רייען פון דערדאָזיקער רעזערוו־אַרמיי קלייבט זיך אָן אַלץ מער אַזוינע מענטשן, וואָס טויגן שוין ניט פאַר קיין שטענדיקער אַרבעט און פאַלן אַלץ נידעריקער און נידעריקער. אָט דער שיכט אַרבעטער רופט זיך פּאַופּערס, בעטלערס, און דער פּאַופּעריזם, בעטלעריי, שוואַכט נאָך מער אָפּ דעם אַרבע־טערס קראַפט צום ווידערשטאַנד.

אָבער דער קאַפּיטאַליזם גופא זאָרגט שוין דערפאַר, אַז דער פּראָלעטאַריאַט זאָל ניט בלייבן צופרידן מיט זיין אומגליקלעכער לאַגע. שוין די קריזיסן אַליין איז גענוג, אַז אַפילע די בעסטע איינגעאָרדנטע אַרבעטער זאָלן דערפילן, ווי אומזיכער עס איז זייער מאַצעוו באַם קאַפּיטאַליזם.

אַ צאָרן, אַ פּראָטעסט כאַפּט אַרום פון אָנהויב נאָר איינ־צלנע אַרבעטער. די ערשטע צייט דריקט זיך עס אויס גאַנץ גראָב. דער אַרבעטער זעט, אַז מע בעגאַנוועט אים פון אַלע זייטן, ווערט ער אויך אַ גאַנעוו. צולאַקכענען עפּעס פון פאַבריק, באַגאַנווענען דעם באַלעבאָס—דאָס איז אין זיינע אויגן ניט מער ווי אַ געזעצלעכע נעקאָמע. אויב דער באַלעבאָס און זיין מאַש־ גיעך קריכן שוין צופיל אין די ביינער, טרעטן מיט די פיס דעם אַרבעטערס מענטשן־ווערדע, האַלט ער ניט אויס און האַרגעט דעם באַלעבאָס צי דעם מאַיסטער.

נאָך דעם פּראָטעסט פון יעכידים קומט אַ קאָלעקטיווער, אַ געמיינשאַפטלעכער. פון אָנהויב איז עס אַ פּראָטעסט פון איין פאַבריק קעגן אַן איינצלנעם קאַפּיטאַליסט, וואָס האָט צופיל אַרי־בערגעכאַפּט די מאָס, יאָגנדיק זיך נאָך רעוועך. אַזוינע בונטן פון באַזונדערע פאַבריקן טרעפן מיר אי אין מאַירעוו־איירָאָפּע גאָר אין אָנהויב פון דער אַרבעטער־באַוועגונג, אי בא אונז אין רוס־לאַנד.

דער בונט קען אַמאָל פאַרכאַפּן אַ צאָל פאַבריקן אין איין

מין, וואָס געפינען זיך אין איין אָרט. די ערשטע צייטן איז דאָס אַן אויסבראָך פון פאַרצווייפלטקייט, און מע ברעכט דערביי מאַ-שינעס און פאבריק-פאַרמעגן. אין ענגלאנד טרעפן מיר אין די יאָרן 1811-1813 אפילע אַן אָרגאַניזירטע צעשטערונג פון מאַ-שינעס.

אָט די באַוועגונג פון די לודיטן, ווי מע האָט זי אַ נאָמען געגעבן נאָך דעם לעגענדאַרן גענעראַל לוד, וואָס האָט זי קלוימערשט אָנגעפירט, איז אָפּגעשילדערט אין דער דראַמע „מאַ-שינעס-ברעכער". אָנגעשריבן האָט זי דער דייטשישער פּאָעט טאָלער, וואָס זיצט נאָך אַדהאַיעם אין טפיסע פאַר זיין באַטייליקן זיך אין דער בייערשער סאָוועטישער רעפּובליק.

אין 1831-טן יאָר פלאַקערט אויף דער אויפשטאַנד פון די זייד-וועבער אין דער פראַנצויזישער שטאָט ליאָן. זיי זיינען אַרויס אונטערן לאָזונג „לעבן אַרבעטנדיק—אָדער שטאַרבן אין שלאַכט" און האָבן אפילע אַף עטלעכע טעג פאַרכאַפּט די גאַנצע שטאָט אין די הענט.

אין 1844 יאָר האָבן די שלעזישע וועבער אין פּרייסן, וואָס האָבן שוין מער ניט געקענט אויסהאַלטן די אומפאַרשעמטע עקס-פּלואַטאַציע פון די פאַבריקאַנטן, אויפגעהויבן אַן אויפשטאַנד. מע האָט זיי אָבער דערשטיקט מיט מיליטערישער קראַפט. דערדאָזי-קער אויפשטאַנד האָט אין דער געשיכטע פון דער דייטשישער אַרבעטער-באַוועגונג אָפּגעשפּילט ניט קיין קלענערע ראָלע, איי-דער דער 9-טער יאַנוואַר אין דער געשיכטע פון דער רוסישער. די שטימונג, וואָס ער האָט געשאַפן בא די דייטשישע אַרבעטער, האָט אויסגעצייכנט אויסגעדריקט דער באַרימטער דייטשישער פּאָעט הענריך היינע, אַ נאָענטער פריינט פון מאַרקסן:

א פלוך דעם גאָט, צו וועלכן אין נויט
מיר האָבן געבעטן, אין קעלט און אָן ברויט;
מיר האָבן אומזיסט געהאָפט און געוואַרט,
מע האָט אונז פאַרלאַכט און פאַרשפּאָט און גענאַרט.

א פלוך דעם קיניג, דעם קיניג פון רייך,
וואָס אונזער פרייד און לייד איז אים גלייך,
וואָס דעם לעצטן גראָשן, די הויט פון אונז שינדט
און לאָזט אונז אציגדער דערשיסן ווי הינט.

אַן אנדער דייטשישער פּאָעט—האַאופּטמאַן—האָט דיראָזיקע געשעענישן געשילדערט אין אייגער פון זיינע בעסטע דראַמעס „די וועבער“.

באַ אונז אין רוסלאַנד האָבן זיך בונטן אַף די פאבריקן אָנגעהויבן אַ יאָר פערציק צוריק. דערביי זייגען פאָרגעקומען פּאָגראָמען, מע האָט געפּרואווט אויך מאַשינעס ברעכן—אין 1885 יאָר (דער שטרייק בא מאָראָזאָוון) און נאָך שפּעטער אין 1892-1893 יאָר (דער שטרייק אף דער יאראָסלאַווער מאנופאקטור, דער שטרייק אין יעגאָריעווסק און דעריקער אין יוזאָווקע).

אָבער וואָס מער עס אַנטוויקלט זיך דער פּראָלעטאַריאַט, אַלץ גיכער הויבט ער אָן צו פארשטיין, אז אזעלכע בונטן, וואָס לאָזן זיך אויס צו די מאשינעס, צו די פּראָדוציר-געצייג, דערגרייכן לאכלוטן ניט דעם ציל. דאן הויבט ער אָן צו פאריייניקן זיך, אָרגאניזירן זיך; אַפריער שאפט זיך אַ צייטווייליקע יאדאכעס, אַ קאָאַליציע, צוליב איין באשטימטער זאך אָפּצוטאָן; דערנאָך שאפן זיך שטענדיקע אַסאָציאַציעס אָדער פאַריינען, וואָס זייער צוועק איז העכערן דעם לוין, פארקירצן דעם ארבעטס טאָג און ביכלאל צו פארבעסערן די באדינגונגען פון דער ארבעט. די ערשטע האָבן אזעלכע פאריינען אנגעהויבן אָרגאניזירן די ענגלישע ארבעטער; דאָרט רופן זיי זיך טרעיד-יוניאָנס, מיר רופן דאָס איצטער פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען (פארקירצט—פּראָפאַריינען).

די פּיאָנערן, די פאָרגייער פון דער ארבעטער-באַוועגונג זיינען געווען די ענגלישע ארבעטער. אין ענגלאנד האָט זיך פריער ווי אומעטום אנטוויקלט די גרויס-אינדוסטריע, פריער ווי אומעטום האָט זיך דאָרט געשאפן א מאָדערנער פּראָלעטאריאט

דעריבער איז, באשרייבנדיק די פארשיידענע וועגן, אף וואָסערע די אנטוויקלונג פון דער ארבעטער-באוועגונג איז געגאנגען, שטיצט זיך דער קאָמוניסטישער מאניפעסט אף דער דערפארונג פון די ענגלישע ארבעטער.

אין די פערציקער יאָרן פון 19-טן יאָרהונדערט זיינען פראָפאריינען געווען נאר אין ענגלאנד. זיי האָבן געפירט אן אקשאָנעסדיקן קאמף פאר העכערן דעם לוין און קירצן דעם ארבעטסטאָג. שטרייקן פלעגן אמאל ארומכאפן גאנצענע צווייגן פון דער אינדוסטריע. עס זיינען שוין געווען פרואוון צו מאכן אן אלגעמיינעם שטרייק.

האגאם דידאָזיקע שטרייקן פלעגן זיך אָפט ענדיקן מיט מאפּאָלעס, האָבן זיי אָבער געשפּילט א גרויסע ראָלע. ערשטנס, האָט דער ווידערשטאנד פון די ארבעטער פונדעסטוועגן געשטעלט געוויסע גרענעצן דעם ווילקיר פון די באלעבאטים. צווייטנס, האָבן די שטרייקן געהאט א גרויסן דערציערישן באטייט, אף וואס ענגעלס האָט שוין אָנגעוויזן. „זיי זיינען א הויכשול פאר די ארבעטער, וואו זיי גרייטן זיך צו צו דעם גרויסן קאמף, וואָס איז שוין געוואָרן אומפארמיידלעך; דאָס זיינען בונטן, אויפשטאנדן פון באזונדערע ארבעט-צווייגן, וואָס דערקלערן, אז זיי שטייען צו צו דער גרויסער ארבעטער-באוועגונג. און, ווי אזא מיליטערישע שול, זיינען שטרייקן ניט צו פארבייטן".

די שטרייקן און פראָפאריינען האָבן געשפּילט א גוואלטיקע ראָלע אין דער קלאסן-אָרגאניזירונג פון דעם פראָלעטאריאט.

מיר האָבן פריער געזען, ווי אזוי די בורזשואזיע איז ביסלעכווייז פארוואנדלט געוואָרן אין א באזונדער קלאס. אָט ווי אזוי מארקס פארגלייכט איר געשיכטע מיט דער געשיכטע פון דעם פראָלעטאריאט:

„אין דער געשיכטע פון דער בורזשואזיע דארפן מיר אונטערשיידן צוויי פּאַזיסן: אין דעם ערשטן—פאָרמירט זי זיך אויס ווי א קלאס בא דער הערשאפט פון דער פעאָדאלער אָרדענונג

און זעלבסטהערשערישער מאָנארכיע; אין דעם צווייטן, — שוין זייענדיק א קלאס, — האָט זי אראָפּגעוואָרפן דעם פעאָדאליזם און די מאָנארכיע, קעדיי פון דער אלטער געזעלשאפט מאכן א בורזשואזע געזעלשאפט. דער ערשטער פון דידאָזיקע פאזיסן האָט זיך געצויגן לענגער פון דעם צווייטן און האָט געפאָדערט די גרעסטע אָנשטרענגונגען. ער האָט זיך אויך אָנגעהויבן פון טיילווייזע קאָאליציעס קעגן די פעאָדאלע סעניערן".

מארקס האָט דאָ אין זינען די שטאָט-געמיינדעס, קאָמונעס, וואָס זיינען געשאפן געוואָרן דורך די פּאָרגייער פון דער היינטיקער בורזשואזיע. פונקט אזוי איז אויך די שטרייקן, קאָאַליציעס, פּראָפּאַרייִנען שטעלן פאָר די פאָרמען, אונטער וואָסערע דער פּראָלעטאריאט מאכט דורך פאר אונזערע אויגן זיין קלאסן-אָרגאניזירונג.

די גרויס-אינדוסטריע האָט אָנגעזאמלט אין איין אָרט אַ מאסע מענטשן, וואָס קענען ניט איינע די אנדערע, — ארבעטער. אפן ערשטן קוק זעט עס אויס, אז זיי האָבן פארשיידענע אינטערעסן. זיי קאָנקורירן איינער מיטן אנדערן, כאפּן אויס ארבעט איינער בא דעם אנדערן, שלאָגן אראָפּ דעם ארבעט-לוין. אָבער גאנץ גיך הויבן זיי אָן פארשטיין, אז אף אזא אופן שאָדן זיי זיך אליין. אויב צוויי ארבעטער יאָגן זיך נאָך איין קאפּיטאליסט, ווערט דער ארבעט-לוין קלענער, און דאָס אייגענע פארקערט, — אויב צוויי אונטערנעמער יאָגן זיך נאָך איין ארבעטער, דאן ווערט דער ארבעט-לוין געהעכערט. אזוי טאינען די ענגלישע ארבעטער. מע האָט געדארפט, הייסט עס, אָפּשאפן די קאָנקורענציע, דעם וועטלויף צווישן די ארבעטער, קעדיי בעסער איינעם צו קעמפן קעגן דעם קאַפּיטאַליסט. אָט דאָס ווילן די קאָאַליציעס און פּראָפּאַרייִנען.

אַסאַך יאָרן זיינען דורכגעגאַנגען, ביז וואַנען די אַרבעטער זיינען געוואָרן אין דער בורזשואַזער געזעלשאַפט איינע פון די גרעסטע קאַטעגאָריעס מענטשן. די הערשאַפט פון קאַפּיטאַל, פון

דער בורזשואַזיע האָט פאַר אָט דער גאַנצער קאַטעגאָריע באַשאַפן אײַן לאַגע אין דער געזעלשאַפטלעכער פּראָדוקציע און אייגנע אינטערעסן. לעגאַבע דער בורזשואַזיע איז דידאָזיקע קאַטעגאָריע מענטשן, אָט די מאַסע אַרבעטער געוואָרן שוין אַ קלאַס. די בורזשואַזע געלערנטע, וואָס האָבן געשטודירט די געזעצן ווי אַזוי עס גייט אָן די געזעלשאַפטלעכעווירטשאַפט האָבן שוין דעמדאָזיקן פאַקט לאַנג פעסטגעשטעלט. אַנדערע בורזשואַזע שרייַבער האָבן אָט די „אַרבעטנדיקע אָרימעלייט״, ווי מע פלעגט זיי פריער רופן, אַפילו מעכאַבעד געווען מיטן נייעם נאָמען, וואָס זיי האָבן גענומען פון דער געשיכטע פון רוים. דער אַרבעטער-קלאַס איז אָבער פאַר זיך אַליין נאָך אַלץ ניט געווען קיין קלאַס. ער האָט נאָך ניט געהאַט דאָס באַוואוסטזיין, אַז ער איז אַ באַזונדער קלאַס, מיט באַזונדערע אינטערעסן, מיט באַזונדערע אויפגאַבן. נאָר אין דעם קאַמף, וואָס די שטאַפּלען זייַנע זייִנען געווען שטרייקן, קאָאַליציעס, פּראָפּאַרייִבן, האָט ער זיך אויסגעאַרבעט אין אַ קלאַס פאַר זיך; ער האָט פאַרשטאַנען, אַז די אינטערעסן, וואָס ער פאַרטיידיקט, זייַנען קלאַסן-אינטערעסן, ער האָט די-דאָזיקע קלאַסן-אינטערעסן באַ[illegible] די אַזוינע, וואָס זייִנען דער הייפעך פון די אינטערעסן פון די קאַפּיטאַליסטן. ער האָט פאַר-שטאַנען, אַז דער קאַמף, וואָס ער פירט מיט די קאַפּיטאַליסטן, איז אַ קלאַסנקאַמף, און אַ קאַמף פון קלאַסן איז אַ פּאָליטישער קאַמף, אַ קאַמף פאַר אַ חיילעק אין דער מלוכע-מאַכט, און שפּעטער אויך אַ קאַמף פאַר באַהערשן די גאַנצע מלוכע-מאַכט.

אַזוי איז אין ענגלאַנד געוואָרן די ערשטע פּאָליטישע פּאַר-טיי פון דעם אַרבעטער-קלאַס, די פּאַרטיי פון די טשאַרטיסטן. דעמדאָזיקן נאָמען האָבן זיי געקראָגן איבער זייער פּראָגראַם, אַ כאַרטע (אַף ענגליש—טשאַרטער), וואו עס זייִנען געווען אויסגע-שטעלט די וויכטיקסטע פּאָליטישע פאָדערונגען פון די ענגלישע אַרבעטער: אַלגעמיינע וואַלרעכט, אַלע יאָר איבערקלייַבן דעם פּאַרלאַמענט, געהאַלט די דעפּוטאַטן, געהיימע אָפּשטימונג א. אַז. וו.

די טשאַרטיסטן האָבן געפירט אַן אַקשאָנעסדיקן קאַמף עטלעכע יאָר נאָכאַנאַנד. אַזוי ווי די הערשנדיקע קלאַסן זײַנען געווען צעטיילט אף צוויי פּאַרטייען — טאָריס, וואו עס זײַנען געווען דעריקער ערד-אײַגנטימער, לאַנדווירטשאַפטלעכע קאַפּיטאַליסטן, און וויגס, וואו די הויפּטראָלע האָבן געשפּילט אינדוסטריעלע און געלט-קאַפּיטאַליסטן, האָבן די טשאַרטיסטן גענוצט אויסצונוצן זייערע סיכסוכים צווישן זיך. אַז צוויי גנבֿים שלאָגן זיך, — זאָגט אַן ענגליש גלײַכוואָרטל, — געווינט דער ערלעכער מאַן. אַזוי פלעגן די טשאַרטיסטן אויפדעקן די קאָוואָנעס סאַי פון די טאָריס, וואָס זײַנען געווען גרייט צו רײַסן פון דער באַפעלקערונג די גרעסטע מעקאָכים פאַר ברויט, סאַי פון די וויגס, וואָס האָבן מאַסקים געווען אף מעסיקע גרענעץ-טאַריפן. אָבער ניט ווייניקער שאַרף האָבן זיי קריטיקירט אויך אַזעלכע ראַדיקאַלע פאָרשטייער פון דער אינדוסטריעלער בורזשואַזיע, ווי די פאַבריקאַנטן קאָבדען און בראַיט, וואָס האָבן אָנגעפירט די „ליגע קעגן די ברויט-געזעצן" און פלעגן אײַנטאַינען מיט די אַרבעטער, אַז אַלע צאָרעס נעמען זיך פון די צו הויכע גרענעץ-טאַריפן אף ברויט. אָט דעם קאַמף צווישן פאַרשיידענע שיכטן פון דער בורזשואַזיע האָבן אויסגענוצט די טשאַרטיסטן, כּדי צו דערשלאָגן זיך, אַז די אַרבעטצײַט אין דער גאַנצער טעקסטיל-אינדוסטריע זאָל פאַרקירצט ווערן ביז צען שאָ. דאָס איז געווען דער צענשאָיקער ביל, ד. ה. דאָס געזעץ וועגן אַ צענשאָיקן אַרבעטס-טאָג, וואָס דער ענגלישער פּאַרלאַמענט האָט אָנגענומען דעם 8 יוני 1847 יאָר.

אין דעם קאַמף פאַר די אינטערעסן פון דעם אַרבעטערקלאַס האָבן די טשאַרטיסטן געזען צונוצנען זיך די אַלע גענייטיקייטן און מעטאָדן, וואָס די פאַרשיידענע שיכטן פון דער בורזשואַזיע האָבן אויסגעאַרבעט פאַר דער לאַנגער צײַט פון זייער פּאָליטישער הערשאַפט. אַגיטאַציע מיט דער הילף פון פּאַרזאַמלונגען, דעמאָנסטראַציעס, מיטינגען, פאַרשפּרייטן אויפרופן, פּראָקלאַמאַציעס, בלעטלעך, — דאָס אַלץ האָבן שוין די פאַרשיידענע

בורזשואזע פאַרטייען געהאַט פראַקטיקירט איינע אנטקעגן די אנדערע.

פון אָנהויב איז דער פראָלעטאַריאַט באַשטאַנען, אין גרעסטן טייל, פון אן אומגעהויערער מאַסע ניט-געלערנטע, אומגעבילדעטע מענטשן, וואָס זיינען געווען גאַנץ קנאַפּ געפּרואווט אין די אלע איידעלע גענג פון פּאָליטישן קאַמף. די אנטוויקלונג אָבער פון דער גרויס-אינדוסטריע האָט קעסיידער פאראָרימט פּילצאָליקע שיכטן פון די מיטלקלאַסן און האָט זיי אַריינגעוואָרפן אין די רייען פון דעם פּראָלעטאַריאַט. אָט די נייע רעקרוטן האָבן מיט זיך געבראַכט א דערפאַרונג אין פּאליטישן קאַמף, בילדונג און אויפקלערונג, אזוי אז זיי זיינען געווען א דערציערישער עלעמענט, לערערס בא דעם פּראלעטאריאט.

ווען די בורזשואזיע האָט זיך ענדגילטיק אויסגעפאַרמירט ווי א קלאַס און האַט שאַרף אוועקגעשטעלט די פראַגע וועגן אויסקעמפן די פּאליטישע מאַכט, דאַן האָט צווישן א טייל פון דעם אדל, דערהויפּט צווישן די, וואָס האַבן זיך אָפּגעגעבן מיט שטודירן די וויסנשאַפטן, אנגעהויבן וואַקסן די איבערצייגונג, אַז די אלטע אָרדענונג האַט שוין מער קיין שום זינען ניט, אז זי האַט שוין איר צייט אָפּגעלעבט. אַט די אַדעליקע אידעאַלאַגן, ד. ה. מענטשן, וואָס האַבן אויסגעאַרבעט די וועלטאַנשויאונג פון זייער קלאַס, זיין אידעאַלאַגיע, און האָבן העכער פון זייערע מאַטעריעלע אינטערעסן געשטעלט די אינטערעסן פון דער אידייע, די פאַרווירקלעכונג פון זייערע געזעלשאַפטלעכע אידעאַלן, זיינען דאַן אריבער אפן צאַד פון דער בורזשואזיע און האַבן איינגענעם מיט איר געקעמפט קעגן דער אַלטער אַרדענונג. אַזאַ מין דערשיינונג זעען מיר איצטער אויך. אַ טייל, עמעס, א גאַנץ קנאַפּער טייל פון דער בורזשואזיע, דעהאיינע, בורזשואַ-אידעאָלאָגן, אדער, ווי מע רופט עס איצטער, אינטעליגענציע, וואָס לויט זייער בילדונג נאַך וואַלטן זיי זיך גאַנץ גוט געקענט איינאָרדענען אין דינסט בא דער בורזשואזיע, גייען

אַריבער אַפן צאַד פון דעם פראָלעטאַריאַט, וואָרום זיי האָבן זיך איבערגעצייגט, אז נאר דער פראָלעטאריאט קען מאַכן א סאָף צו אַלע מינים אונטערדריקונג און קלאסן-הערשאפט.

פאַרשטייט זיך, ניט דער פראלעטאריאט אַליין ליידט באַ דער הערשאַפט פון דער בורזשואזיע. אכוץ אים, זיינען פאַראַן נאָך אַנדערע קלאַסן, וואס האָבן אויסצושטיין פון דעם יאך פון די קאפיטאַליסטישע פארהעלטעניש. ווי מיר האָבן געזעען, איז די האַנדל-אינדוסטריעלע קריזיסן, וואס זיינען ענג פארבונדן מיטן קאפיטאליזם, טוען אן די שרעקלעכסטע פארוויסטעניש גראָד צווישן די מיטלשיכטן פון דער בורזשואזיע, צווישן באַלמעלאַכעס, קרעמער, פויערים. די אַלע קלאסן אָבער האַלטן זיך שטאַרק איינגעקלאַמערט אָן פריוואט-אייגנטום. זיי וואלטן וועלן א רייניק טאן, אויסבעסערן, פאריכטן די בורזשואזע געזעלשאפט אָבער בעשום אויפן ניט אנרירן אירע יעסוידעס. און אפט זיינען זיי ניט ווייניקער אכזאריעסדיקע קעגנער פון דעם פראָלעטאריאט, ווי דער גרויסבורזשואַ. דעריבער זיינען זיי ניט רעוואלוציאנער, און פאר אן איבערקערעניש, א רעוואלוציע ציטערן זיי ווי פאר פייער. פארקערט, ניט צעשטערן, נאר קאָנסערווירן, אויפהיטן די עקזיסטירנדיקע ארדענונג ווילן זיי. אַנדערע פון זיי, דערהויפּט מאיסטערס, באלמעלאכעס, פויערים-באלעגופים, זיינען נאך מער ווי קאנסערוואטיוו. זיי וואלטן וועלן א קער אף צוריק, צום אלטן. זיי זיינען דעריבער רעאקציאנערן, אנהענגער פון רעאקציע.

אָבער צווישן דעם פראָלעטאריאַט גופא איז דאָ א שיכט, וואס שטערט אים אין קאמף ניט ווייניקער, איידער די פריער אנגעוויזענע שיכטן פון דער באפעלקערונג. דאס איז דער לומפּן-פראלעטאריאט. דאָס זיינען מענטשן, וואָס זיינען שוין גאר געפאלן, ווי די באוואוינער פון כיטראווקע אין מאָסקווע אדער די „בארוועסע קאָמאַנדע״ אין די דארעם-שטעט. אפילע דער נידעריקסטער שיכט אין דער רעזערוו-ארמיי פון אַרבעטער, וואס

מיט איין פוס שטייט ער שוין אפן ראַנד פון טהאָם פון בעטלעריי
ציט זיך נאָך דאָך צ' ארבעט, צו באַטייליקן זיך אין דער גע=
זעלשאפטלעכער פראדוקציע. די לומפן-פראָלעטאריער אָבער האָבן
זיך לעגאמרע אָפגעשלאָגן פון עפעס אן ארבעט, זיי קלייבן שוין
ניט איבער: גנייווע—איז רעכט גנייווע, גזיילע—איז רעכט גזיילע;
זיי זיינען דעריבער שטענדיק גרייט ארייננצוטרעטן אין די רייען
פון א שווארצער מייע, פון די ערגסטע רעאקציאנערן, פאשיסטן.
צווישן זיי, פונקט ווי צווישן די אפגעשטאנענע פויערים, געפינט
שטענדיק די בורזשואזיע רעקרוטן פאר דער ארמיי, וואָס זי האט נוי=
טיק אף ארויסצושטעלן קעגן די אויפגעשטאנענע פראָלעטאריער.
זיי זיינען אַ שווערע לאסט פאר יעדער רעוואלוציאנערער בא-
וועגונג פון דעם ארבעטער-קלאס—אי פאר דער רעוואלוציע, אי
בעשאס דער רעוואלוציע.

אין דערזעלביקער צייט זיינען די אויפגאבן, וואס שטייען פארן
פראלעטאריאט, גאר באזונדער שווער. ווי ראדיקאל די בורזשואזע
רעוואלוציע איז ניט געווען, האט זי דאָך ניט אנגערירט דעם
יעסאד פון אלע יעסוידעס—דאס פריוואט=אייגנטום אף די פרא-
דוציר-מיטלען. פארקערט, די פראָלעטארישע רעוואלוציע ווענדט
זיך קוידעמקאל קעגן דעם פריוואט-אייגנטום פון די קאפיטאליסטן.
דאסדאזיקע אייגנטום עקזיסטירט דאָך גראד אדאנק דער עקספלו-
אטאַציע פון דעם ארבעטער-קלאס. אַזאַ קאפיטאל, וואָס זאָל אליין
פון זיך ארייננטראגן האכנאסע, איז ניט פאראן. און אויב דער
פראָלעטאריאט וויל **פארניכטן** דידאזיקע **עקספלואטאציע**,
מוז ער פארניכטן אויך דעם קאפיטאליסטישן אויפן פון צואייגע-
נען גיטער. אנדערש איז, אויב ער וויל איר נאר אוועקשטעלן
געוויסע גרענעצן, ווי עס אייצענען אים פארשיידענע פשאָרעמא-
כערס, וואָס זיינען זיכער, אז דער קאַפיטאַליזם וועט אייביק זיין.
קאָלזמאַן די אינדוסטריע גייט אין פולן גאנג, קאָלזמאַן עס איז
דאָ קאָלאָניעס, וואָס לאָזן זיך עקספלואטירן, ווארפט צו דער קא=
פיטאַליסט פאַר די ארבעטער א ברעקל, ער גייט אפילע איין אף

א פאַרקירצונג פון דעם ארבעטסטאג. אָבער האָט זיך עפּעס ווידער פּאַרהאַקט, עס איז אויסגעבראָכן אַ קריזיס, אזוי הויבט ער שוין אן כאַפּן וועגן זיינע העזייקעס און הויבט אָן אָן אַנגריף קעגן די ארבעטער, קעדיי אָפּצונעמען בא זיי דאָס, וואס זיי האָבן געהאט אויסגעקעמפט. און וויפל דער פּראָלעטאַריאַט זאָל זיך ניט וואַקלען, וויפל מאל ער זאָל זיך ניט אָפּשטעלן אין סאָפעק צוליב דער גוואַלדיקייט פון דער אויפגאַבע, וואס עס שטייט פאַר אים, ווערט ער דאָך סאָפּקאָלסאָף געצוואונגען צו מאַכן זיין רעוואָלוציע.

אפילע די בורזשואַזיע, ווען זי האָט אָנגעהויבן די רעוואָלוציע קעגן דעם אדל, איז געווען געצוואונגען צו רעכענען זיך דערמיט, וואס דער אדל פון די שכייניש‑ע לענדער וועט קומען צו הילף אירע סאָנים. און דער פראַנצויזישער בורזשואַזיע איז טאַקע אויסגעקומען אויסצוהאַלטן אן אָנגריף מיצאַד עסטרייך, פּרייסן, רוסלאַנד, און דערנאָך אויך מיצאַד ענגלאַנד. אין דערדאָזיקער מילכאָמע האָט זי גערופן צום געפיל פון ברידערלעכקייט און סאָלידאַרישקייט פון אלע אונטערגעדריקטע פעלקער, זי האָט הויך פּראָקלאַמירט דעם לאָזונג: „מילכאָמע די פּאַלאַצן, שאָלעם די אָרימע הייזלעך“,—זי האָט צוגעזאָגט די פּויערים פון די שכייניש‑ע פעלקער צו באַפרייען זיי פונם יאָך פון לייב‑אייגנטום, פון די קייטן פון פעאָדאַליזם.

די רעוואָלוציע פון דעם פּראָלעטאַריאַט איז געווענדט קוידעמקאָל קעגן דער אייגענער בורזשואַזיע, אין די גרענעצן פון דער אייגענער נאַציאָנאַלער מלוכע. אָבער נאָר אפן ערשטן קוק זעט דאָס אויס ווי א נאַציאָנאַלער קאַמף. אַפילע דאַן, ווען די רעוואָלוציע קומט פאָר אין די גרענעצן פון איין מלוכע, פּראָקלאַמירט זי דער פּראָלעטאַריאַט פון אָנהויב אָן פאַר א צווישנפעלקערלעכער, אינטערנאַציאָנאַלער. ער קען זי ניט אָפּלייגן און וואַרטן, ביז וואַנען עס וועלן אָנהויבן די פּראָלעטאַריער פון אַלע לענדער. ווייבאַלד די אומשטאַנדן זיינען אויס-

געקומען גראָד אַזוי גינסטיק, אַז ער איז בעקויעך צו דערלאַנגען זיין בורזשואזיע א קלאפּ אף צעשמעטערן זי, דארף ער אויסנוצן די געלעגנהייט. דער פּראָלעטאריאַט פון איטלעכער מעדינע דארף קוידעמקאל מאכן א סאָף צו זיין אייגענער בורזשואזיע.

עס טרעפן אזעלכע באדינגונגען, ווען א געזעלשאַפט, וואס איז געבויט אף דער אונטערדריקונג פון איין קלאס דורך דעם אנדערן, קען זיך אפּלעבן אזוי הונדערטער און טויזנטער יארן, אין אזעלכע געזעלשאפטן הערשט א פארגליווערטקייט. אן אומגעהויערע מאסע ערדארבעטער באפרידיקט זיך אליין אירע פּאַשעטע באדערפעניש אין שפּייז און קליידער. א טייל פון אירע אויסארבעטונגען גיט זי אפּ די באַאמטע, וועלכע זייגען צוגעשיקט פון דעם קייסער, וואס אליין וואוינט ער ערגעץ ווייט אין דער הויפּשטאָט, ווי גאָט אפן הימל. עס טרעפן יאָרן גוטע און שלעכטע, נאר אויב דער מושל און זיינע מעשארסים האלטן זיך אין דער מאס, דאן זיצן זיך די פּויערימלעך—כינעזישע, יאפּאַנישע אדער אסט-אינדישע,—די רוסלענדישע זייגען פון זיי אויך ניט געווען אפּגעשטאַנען,—איז זיצן זיי זיך רואיק, דאנקען דעם אויבערשטן און לעבן זיך פון דאר צו דאָר, פונקט אזוי ווי די ארבעטער-מוראשקעס אין זייער קופּע, וואס האלטן אויך אויס זייערע יאַכסאָנים און מילימער.

בורזשואזע געלערנטע האָבן אפּט געטרוימט וועגן דעם, ווי איינצוארדענען די בורזשואזע געזעלשאַפט אזוי גוט, אַז זי זאָל אויך דערגרייכן צו אזא „אומבאַוועגלעכן צושטאנד". די קאַפּיטאַליסטן זאָלן זיך אנפירן די פּראדוקציע און קריגן רעווועך, די ערד-אייגנטימער זאָלן לייגן אין די קעשענעס רענטע פון דער ערד, באנקירן זאָלן באקומען פּראָצענט, און די ארבעטער—זייער לוין, וואס זאל זיי זיין גענוג אף עסן און דורכצולעבן זיך. אלץ וואלט זיך דאַן געווען רואיק און סטאטעטשנע, די ארבעטער וואָלטן ניט שטעלן קיין קלאָץ-קאַשעס „פון וואס ווער עס לעבט", און וואלטן געוואוסט נאר וואס זיי דארפן וויסן.

מיט רעספעקט אונז לאזן געניסן,
זיך פארטיפן אין קונסט און אין וויסן,
אין טרוימען און ליידנשאפט פארברענגען.

אבער ניט ווי עס ווילט זיך, טוט זיך. די איינציקע יאגעניש נאך רעווער צווינגט די קאפיטאליסטן ארויסצודריקן דעם ארבעטלוין. וואס העכער דער רעווער, אלץ נידעריקער איז דער ארבעטלוין, און פארקערט. אייניקע שיכטן ארבעטער דערשלאגן זיך אמאל צו בעסערע באדינגונגען, אבער שטענדיק אפן חשבון פון די ווייניקער מאזלדיקע כאוועירים. עס וואקסט די ארבעטלאזיקייט, ארימקייט, שטארבלעכקייט, קראנקייטן. דער ארבעטער-קלאס הויבט זיך אן צו רודערן, צארענען, בונטעווען זיך. צענויפגעזאמלט דורך דער גרויס-אינדוסטריע אין אומגעהויערע מאסן, דערפילט ער זיין קראפט. די בורזשואזיע, וועלכע איז ניט בעקויעך צו שאפן פאר די ארבעטער אפילע אזעלכע באדינגונגען, אז זיי זאלן זיך כאטש קענען דורכלעבן אן דאכקעס, איז ווארפט זי זיך אף אלע זייטן, ווי דער טייוול, אז ער דערשמעקט וויירעך: אט האגלט זי אף די ארבעטער שווערדן און בייטשן, און אט שטרעקט זי אויס די מער געהארזאמע פון זיי א „לעקעכל". דאס העלפט אבער ניט. אלץ געפערלעכער און דראענגדיקער וואקסט אויס פאר איר דער ארבעטער-קלאס. אלץ שטייפער ווערן זיינע רייען, אלץ קלארער און פולער אנטוויקלט זיך זיין קלאסנבאוואוסטזיין. עס דערנענטערט זיך די שא, ווען דער קאפיטאליסט, וואס האט עקספלואטירט די ארבעטער און האט אפגענומען, ע ק ס פ ר א פ ר י א י ר ט, דאס אייגנטום פון די קליינע פראדוצירער, וועט אליין מוזן ע ק ס פ ר א פ ר י א י ר ט ווערן, פארלירן זיין אייגנטום.

דידאזיקע ע ק ס פ ר א פ ר י א צ י ע איז פונקט אזוי אומפארמיידלעך, ווי די עקספראפריאציע פון די קליינע פראדוצירער, ווי די עקספראפריאציע פון די קליינע קאפיטאליסטן דורך די גרויסע.

איין קאפיטאליסט איז גוויווער פילע. האנט בא האנט מיט

אָט דער קאָנצענטרירונג פון קאַפּיטאַלן אין די הענט פון אַ קליינער
צאָל גרויסע קאַפּיטאַליסטן אנטוויקלט זיך די געזעלשאַפטלעכע
אָדער קאָאָפּעראַטיווע פאָרם פון ארבעט, עס אַנטוויקלט זיך אַלץ
מער די אָנווענדונג פון וויסנשאַפט אין דער פּראָדוקציע, אַ פּלאַנ-
מעסיקע באַאַרבעטונג פון דער ערד, עס ווערן געשאַפן געוואַל-
דיקע מאַשינעס און מאָטאָרן, וואָסערע עס איז מעגלעך אויסצו-
נוצן נאָר געמיינשאַפטלעך. אַלע פעלקער ווערן אַריינגעצויגן אין
דער נעץ פון דעם אַלוועלטלעכן מאַרק, עס אַנטוויקלט זיך דער
אינטערנאציאָנאַלער, צווישנפעלקערלעכער כאַראַקטער פון
דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדענונג. איניינעם מיטן וואוקס פון רייכ-
קייט באַ אָט דעם קליינעם הייפל אינדוסטריע-גענעראַלן, וואס
פאַרכאַפּן פאַר זיך דעם גאַנצן נוצן פון אָט דער אַנטוויקלונג פון
די פּראָדוציר-קויכעס, וואַקסט די מאַסע פון אָרימקייט, אונטער-
דריקונג, אונטעריאָכונג, דעגענעראַציע און עקספּלואטאציע פון דעם
אַרבעטער-קלאַס. אָבער איניינעם דערמיט וואַקסט אויך זיין צאָרן.
די רייען פון דעם ארבעטער-קלאס ווערן גרעסער, דער גאַנצער
סיידער, דער גאַנצער מעכאַניזם פון דעם קאפּיטאליסטישן אויפן
פון פּראָדוקציע דערציט אים, פאַרייניקט און אָרגאַניזירט אים.

די אויסשליסלעכע הערשאַפט פון קאַפּיטאַל, זיין מאָנאָ-
פּאָליע ווערט פאַרוואַנדלט אין קייטן פאַר דעמזעלביקן אויפן
פון פּראָדוקציע, וואס האט זיך גראָד אַדאַנק אָט דער הערשאַפט,
אָט דער מאָנאָפּאָליע אַזוי צעבליט, די קאָנצענטרירונג, די צענ-
טראַליזירונג פון די פּראָדוציר-מיטלען און די פאַרגעזעלשאַפט-
לעכונג פון ארבעט דערגרייכט צו אַזאַ הויך, אז זיי קענען
זיך שוין ניט אַריינפּאַסן מער אין דיים קאַפּיטאַליסטישן מאַנטל,
און ער מוז פּלאַצן. עס שלאָגט די לעצטע שאָ פאר דעם קאַפּי-
טאַליסטישן פּריוואט-אייגנטום. מע עקספּראָפּריאירט די עקספּראָ-
פּריאטאָרס.

מיט דער באַפרייאונג פון דעם אַרבעטער-קלאס מיינט מען
שוין בעמיילע אומבאַדינגט די באַשאַפונג פון אַ נייער געזעל-

שאפט. די מעגלעכקייט פון דערדאָזיקער באפרייאונג קומט ערשט אַף אזא שטאפל פון אנטוויקלונג, ווען די פונדאָסנייע אנטוויקלטע פּראָדוציר-קויכעס און די פאראנענע געזעלשאפטלעכע אינסטיטוציעס קענען שוין מער צוזאמען ניט איינלעבן זיך. פון אלע פּראָדוציר-געצייג פארמאָגט דער רעוואָלוציאָנערער קלאס גופא די גרעסטע פּראָדוציר-קראפט. אָט דער קלאס איז איצטער דער פּראָלעטאריאט. זיין זיג און די מאפּאָלע פון דער בורזשואזיע זיינען גלייך אומפארמיידלעך.

די בורזשואזיע גראָבט זיך אליין א קייווער און ברענגט אליין ארויס אירע באגרעבער. עס בלייבט נאָר וואָס שנעלער אראָפּצושטויסן זי אין גרוב אריין. דאָס דארף אויפטאָן די סאָציאלע רעוואָלוציע. דאָס איז די ארבעט פון דעם פּראָלעטאריאט, אָרגאניזירט אין דער קאָמוניסטישער פּארטיי.

דער פּאָלגנדיקער קאפּיטל באווייזט, וואָס זיינען די צילן און די אויפגאבן פון די קאָמוניסטן.

צווייטער קאַפּיטל.

די ארבעטער-באוועגונג האָט זיך אָנגעהויבן אנטוויקלען נאָך איידער עס האָבן זיך באוויזן קאָמוניסטן. נאָכמער, איידער עס זיינען אָרגאניזירט געוואָרן די ערשטע גרופּעס קאָמוניסטן, זיינען שוין געווען גרויסע ארבעטער-אָרגאניזאציעס. ווען עס איז גע-גרינדעט געוואָרן דער „פּאַרבאנד פון קאָמוניסטן", איז שוין אין ענגלאנד געווען א גרויסע ארבעטער-פּארטיי, די טשארטיסטן.

ס'פארשטייט זיך, אז דער נייער „פּארבאנד פון קאָמוניסטן" האָט געדארפט דערקלערן, ווי אזוי פארהאלטן זיך די קאָמוניסטן צו פּראָלעטאריער ביכלאל און צו די ארבעטער-פּאַרטייען ביפּראט. מע דארף נאָר געדענקען, אז דאָ האנדלט זיך וועגן דער לאגע, ווי זי איז געווען פאר דער רעוואָלוציע פון 1848 יאָר. קעדיי בעסער פאנאנדערצוקלייבן זיך אין דעם איניען, דארף מען זיך פאָרשטעלן, אז דער „פּארבאנד פון קאָמוניסטן" האָט דאן געוואָלט שפּילן פונקט אזא ראָלע, ווי אין אונזער צייט דער קאָמינטערן אָדער דער קאָמוניסטישער אינטערנאציאָנאל.

ער האָט אויך ניט קיין שום אינטערעסן, וואָס זאָלן ניט שטימען מיט די אינטערעסן פון דעם גאנצן פּראָלעטאריאט. פאר-קערט, זיין אויפגאבע איז צו פארטיידיקן די אלגעמיינע אינטע-רעסן פון דעם גאנצן פּראָלעטאריאט, וואָס זיינען אלצאיינע פאר אלע פעלקער, פאר אלע נאציעס. ער קוקט זיך צו אויפמערק-

די בורזשואזיע האָט זיך אָרגאניזירט אין א קלאַס, דער פּראָלעטאריאט ארגאניזירט זיך אויך אין א קלאס; די בורזשואזיע האָט אראָפּגעוואָרפן דעם אַדל, האָט אָפּגעשאפט דעם פעאדאליזם און האָט אף זיין אָרט אוועקגעשטעלט דעם קאפיטאליזם, דער פּראָלעטאריאט וויל אראָפּוואַרפן די בורזשואזיע, אָפּשאפן דעם קאפיטאליזם און אף זיין אָרט אוועקשטעלן דעם קאָמוניזם. דער ציל איז נאַר אין דעם הויפטציל. אין וואָס זשע באשטייט ער?

די קאָמוניסטן באשולדיקט מען, אז זיי ווילן אָפּשאפן אייגנטום. אָט א באשולדיקונג שרעקט אפילע ניט אָפּ די קאָמוניסטן, דאַרף זאָגן זיי ענטפערן, אז ניט דאָס איז דער איקער. דער אַדל פלעגט אויך באשולדיקן די בורזשואזיע, אז זי וויל אָפּשאפן דאָס הייליקע אייגנטום.

ניט עמעס, — פלעגן מיט צאָרן ענטפערן די בורזשוא, — מיר האָבן נאָר געוואָלט אָפּשאפן דאס פעאָדאלע אייגנטום, דאָס רעכט פון דעם גוט-אייגנטימער צו באנוצן זיך מיט דער אומזיסטער ארבעט פון די פויערים, זיין רעכט ארויפצולייגן אף זיי שטייערן. איטלעכער האט א רעכט אף דעם, וואס ער אליין האָט פּראָדוצירט". און הוירקלעך, די גרויסע פראנצויזישע רעוואָלוציע האָט אָפּגעשאפט נאר דאס פעאָדאלע אייגנטום. פארקערט, ערשט נאָכדעם האָט זיך אפן שענסטן אויפן צעבליט דאָס בורזשואזע אייגנטום. די פרייהייט פון מעקעך-אומעמקער.

אייך די קאָמוניסטן ווילן אָפּשאַפן ניט אייגנטום סטאַם, נאָר דאָס פּריוואטע אייגנטום, אַזאַ מין אייגנטום, וואס גיט אַ מעגלעכקייט דעם אייגנטימער צו עקספּלואַטירן אַנדערע מענטשן און אויסצוניצן זיך אף זייער כעשבן.

עס איז גענוג אויפמערקזאם א קוק צו טאָן אף דעם, וואָס געשעט זיך אין דער בורזשואזער געזעלשאפט, קעדיי טייקעף צו באמערקן, אז די גאנצע אַנטוויקלונג פון דעם קאַפּיטאליזם פירט צו דערצו, אז איטלעכע מינוט ווערט אָפּגעשאפט איטלעך מאָל באזונדערע אייגנטום, אויב דאָס געהערט נאָר צום קליינעם

זאָם צו דער, ארבעטער-באַוועגונג אין פאַרשיידענע לענדער און צום קאַמף פון דעם ארבעטער-קלאַס קעגן דער בורזשואַזיע; ער סטאַרעט זיך ריכטיק אָפּצושאַצן די אַלע באַזונדערע איינצלנע אַרויסטרעטונגען און רוקט אַרויס אויפן ערשטן אָרט די אַלגעמיינע אינטערעסן פון דער ארבעטער-באַוועגונג אין גאַנצן.

אין די אַלטע צייטן פלעגן צום אונטערגעדריקטן פאָלק קומען נעוויִאים-אויסלייזער, וואָס פלעגן אים פּריידיקן נייע געבאָטן, נייע אידייען און פּרינציפּן, ערשט אנטדעקט דורך זיי. זיי פלעגן פאַרזיכערן, אַז אויב די מענטשן וועלן נאָר באַנעמען אָט די נייע אידייען, וועט די מענטשהייט אויסגעלייזט ווערן פון קאַמף, צאָרעס און ליידן. אַזוינע באַל-מאַפּסים, העלדן באַווייזן זיך אויך צווישן דעם ארבעטער-קלאַס. זיי האָבן זייער אייגענע סיסטעם, אן אייגענעם פּלאַן, וואָס איז אַלעמאָל דער זיכערסטער, דער ריכטיקסטער. עס איז געננוג נאָר אָננצונעמען אים, וועט דער ארבעטער-קלאַס פּאָטער ווערן פון דעם לאַנגען קאַמף, פון אַזאַ דויערנדיקער און נודנער ארבעט, ווי אָרגאַניזירן דעם פּראָלעטאַריאַט אין אַ קלאַס.

די מאַילע פון די קאָמוניסטן באַשטייט נאָר אין דעם, וואָס זיי פאַרשטייען, איבער וואָסערע באַדינגונגען עס קומט אויף און עס אַנטוויקלט זיך די ארבעטער-באַוועגונג און צו וואָס זי דאַרף פירן, אַלציינס צי די, וואָס באַטייליקן זיך אין איר, ווילן דאָס יאָ אָדער ניט. קאָמוניזם איז אייגנטלעך ניט מער, ווי די לערע וועגן די באַדינגונגען פון דער באַפרייאונג פונם פּראָלעטאַריאַט. די דראָזיקע באַדינגונגען באַשטימען עס די צילן פון די קאָמוניסטן. מע מוז אָרגאַניזירן דעם פּראָלעטאַריאַט, ווי אַ באַזונדער קלאַס, מע מוז אַראָפּוואַרפן די הערשאַפט פון דער בורזשואַזיע און דעראָבערן די פּאָליטישע מאַכט. דאָס אַלץ לערנט אונדז די געשיכטע פון דעם קאַמף פון קלאַסן, די געשיכטע פון דער בורזשואַזיע גופא. מע דאַרף נאָר ניט צומאַכן די אויגן אַף דער ווירקלעכקייט, מע דאַרף נאָר אויפמערקזאַם באַאָבאַכטן דעם קאַמף פון די קלאַסן, וואָס קומט פאָר פאַר אונדז.

מענטשל. **דער גרויסער בורזשוא שטעלט בעדאלעס די קליינע,** דער גרויסער סוחר שלאָגט אַראָפּ פון מאַיטעד די קליינע; פויערים, באַלמעלאָכעס ווערן פאַראָרימט און פארגרעסערן מיט זיך די צאָל פון דעם פראָלעטאַריאַט.

דער פויער, וואָס באַאַרבעט זיין פיצל ערד מיט די אייגענע הענט, וואס באַגיסט זי מיט זיין שווייס, און דער פּאָריץ, וואס פארמאָגט טויזנטער דעסיאַטינעס, וואס באַאַרבעט זיין ערד מיט די הענט פון געדונגענע אַרבעטער, און אין זיין גוט שמעקט ער אַפילע ניט אריין אַמאָל יאָרנלאנג, — זיי ביידע הייסן אַפן בורזשואַזן לאשן אייגנטימער! דער וועבער, וואס אַרבעט אויס אַף זיין וועבשטול געבלומטע מאַטעריע, און דער גרויסער טעקסטיל-פאַבריקאַנט, בא וועמען עס הודזשען טויזנטער וועבשטולן אַף דער פאַבריק און עס ארבעטן טויזנטער אַרבעטער, — זיי ביידע הייסן אַפן בורזשואזן לאָשן אייגנטימער!

עס איז אָבער פאראַן זייער און זייער א גרויסער כילעק צווישן דידאזיקע אייגנטימערס און זייערע אייגנטומס. דער ערשטער פון זיי — באַטירלעך, קאַלומאַן ער האט זיך ניט פארשאפט קיין באַטראַקעס אָדער געזעלן — אַרבעט אַליין, עקספּלואַטירט נאָר זיך אַליין, אַרבעט אף זיך. דער צווייטער — באַנוצט זיך דורכויס מיט פרעמדער ארבעט, אליין מעג ער אַפּילע א פינגער אָן א פינגער ניט א קלאפּ טאָן און אָנשטעלן א געדונגענעם דירעקטאר אָנשטאָט זיך, און דאָך וועט אין זיין קאַסע אריינפליסן רעווּעך. דאס ערשטע אייגנטום — איז אַן אייגנטום אַ פּערזענלעך, אַ אינדיווידועל, דאָס צווייטע — א פּריוואַט, א קאַפּיטאַליסטיש אייגנטום.

דער פראָלעטאַריער האט אויך אַן אייגנטום. זיינע הענט, זיינע פיס, מאַרך, נערוון, — מיט איין וואָרט, זיין אַרבעט-קראַפט. ער פארקויפט זי, אָבער די מעכאַניק פון דעם קאַפּיטאַליזם איז אזוי קלוג איינגעאָרדנט, אז מיט זיין ארבעט שאַפט ער שטענדיק אייגנטום פאַר דעם אַנדערן. עס איז נאָך גוט, אויב

נאך דעם ארבעטסטאָג בלייבט זיין אייגנס, זיין ארבעטס-קראפט ווי פריער. עס פלעגט אבער אמאל טרעפן און עס טרעפט אויך איצ־ טער ניט אזוי. אויב די שקלאַפן-אייגנטימער פלעגן זיך קלִיגן אויסצוזויגן פון דעם נעגער אלע זיינע קויכעס אין דריי יאָר, איז די ענגלישע קאפיטאליסטן אין דער ערשטער העלפט 19-טן יאָרהונדערט פלעגן זיך אן אייצע געבן צו מאכן דעם פרייען ענג־ לענדער פאר א אינוואַליד אין וואָסערע נייען יאָר. דורכשניט- לעך, דארף דער ארבעטער זיין צופרידן, אויב זיין לוין סטאיעט אים אַף אויפצוהאלטן דאס לעבן.

די קאָמוניסטן האבן גארנישט קעגן דעם פערזענלעכן אייגנטום פון אַרבעטער, פויערים, באַלמעלאָכעס, ווארום דאס איז אַזאַ מין אייגנטום, וואס לאזט ניט איבער קיין ריינע האכנאָסע, וואס זאל געבן מאכט איבער פרעמדער אַרבעט. זיי ווילן אָפּ- שאפן נאר דאס קאַפּיטאַליסטישע אייגנטום, נאר אזא פרי- וואַט-אייגנטום, וואס גיט א מעגלעכקייט צו לעבן און אָנצולעבן זיך פון פרעמדער אַרבעט.

די ווייטערדיקע ציפערן וועלן אונז באווייזן, ווי אזוי דאָס אייגנטום איז פארטיילט אין א קאפיטאליסטישער מעדינע. מיר נעמען ענגלאנד, וואו עס איז שוין פון לאנג פאַראַן א האַכנאָסע־ שטייער אין דעריבער קען מען וויסן, ווער וויפל עס קריגט האכ־ נאסע. די ציפערן זיינען שאיעך צום יאָר 1913, ד. ה. צו אַ צייט פין פאר דער מילכאמע.

אין ענגלאנד איז דאן געווען 40 מיליאָן איינוואוינער. פון זיי האבן נאר 20.100.000 געהאט א זעלבשטענדיקע האכנאסע. ייאר זיי זיינען מעכויעוו אָנצואווייזן, קעדיי מע זאל קענען פעסטשטעלן, צי מע דארף זיי באַשטייערן צי ניט. פאר האכנאָ- סעס ווינציקער פון 100 פונט סטערלינג אָדער פון 1000 פאר- מיליאָנען-רובל (א פונט סטערלינג איז ווערט 10 פארמילכאָמע־ רובל) האט מען דאַן קיין שטייערן ניט געדארפט צאָלן. איז וואָס זשע ווייזט זיך ארויס?

די האכנאָסע פון דער גאנצער באפעלקערונג האט אָנגע־
טראָפן 2.150.000.000 פונט סטערלינג. פון דעם איז אָפּן כיילעק
פון 1.100.000, וואס האבן געהאט האַכנאָסעס מער פון 100
פונט סט., אויסגעקומען 1.025.000.000, אָפּן כיילעק פון
15.000.000 אַרבעטער נאָר 775.000.000, און אָפּן כיילעק פון
4.000.000 מענטשן פון פאַרשיידענע פּראָפעסיעס (אָנגעשטעלטע,
קרעמער, לערער, קליינע אַרענדאטארן, באאמטע, און אַז. וו.)
איז אויסגעקומען 350.000.000. אף אזא אויפן האבן די ארבע־
טער, וואס איניינעם מיט זייערע פאַמיליעס טרעפן זיי אָן 2/3
פון דער באפעלקערונג, געקראָגן אינגאנצן 1/3 פון דער נאציאָנאַ־
לער האכנאסע. די צאָלער פון האכנאָסע־שטייער, וואס האבן אי־
ניינעם מיט זייערע געזינדן אויסגעמאכט וואסערע 5.000.000 נע־
פאָשעס, האבן געקראָגן קימאַט אַ העלפט פון דער גאנצער נאַ־
ציאָנאַלער האכנאָסע. נאָר אפילע צווישן די פאָלט אויס דער
פעטסטער כיילעק אף אַ גאנץ קליינעם הייפל מענטשן. מע רעכנט,
אַז 120.000 מענטשן, וואס איניינעם מיט זייערע געזינדן טרעפן
זיי אָן ניט מער ווי 1/17 פון דער גאנצער באַפעלקערונג, האבן
זייער אייגנס 2/3 פון דער גאנצער נאַציאָנאַלער האַכנאָסע אין
ענגלאַנד. ווען מע זאָל נעמען די ציפערן וועגן דער פארטיילונג
פון ערד־אייגנטום, וועט זיך ארויס, אַז 2.500 מענטשן געהערט
אַ העלפט פון דער גאנצער ערד אין ענגלאַנד.

און די בורזשואזיע מיט אירע נאָכשלעפּער ווילן איינשמו־
עסן, אַז אויב די קאָמוניסטן ווילן אָפּשאַפן דאָס בורזשואזע
אייגנטום, הייסט עס אָפּשאַפן דאָס אייגנטום פון דעם גאנצן פאָלק.
און דאס אלץ נאָך דעם, ווי זיי האבן אַזוי אומפארשעמט באַרויבט
און אָפּגענומען דאס אייגנטום בא מיליאָנען פויערים און באלמע־
לאָכעס.

אָט פארוואָס בא דער בורזשואַזיע קומט עס אויס גאנץ
נאָרמאַל, אַז דאָס אַנטיקע אייגנטום, ד. ה. דאָס אייגנטום, וואָס
איז געוווען געבויט אף דער אַרבעט פון שקלאַפערײַ, אָדער

דאָס *פּעאָדאַלע* אייגנטום, וואָס איז געווען געבויט אַף דער אַרבעט פון *לייבקנעכט*, האָט מען געמעגט אָפּשאַפן, און ווי נאָר מע הויבט אָן ריידן וועגן אָפּשאַפן דאָס *בורזשואַזע* אייגנטום, וואָס איז געבויט אַף דער עקספּלואַטאַציע פון *געדונגענער* אַרבעט, אַזוי גייט זי ארויס פון די קיילים און פאלט אַריין אין גרימצאָרן.

און די *אַנטיקע* און *פּעאָדאַלע* אייגנטימער האָבן דאָך אויך געטאַינעט, אַז זייער אייגנטום עקזיסטירט פון אייביק אָן און עס קען ניט געבן קיין גרעסערער פאַרברעך און קיין גרעסערער בילעלאַשעם, ווי אָנצורירן זייער אייגנטום. און פונדעסטוועגן האָט מען זיך יאָ דערוועגט דאָס צו טאָן, און פונדעסטוועגן האָט די בורזשואַזיע יאָ ארויסגעלייגט אַ האַנט אַפן פּעאָדאַלן אייגנטום.

פּונקט אַזוי ווי אין די אַמאָליקע צייטן פלעגן די שקלאַפן-אייגנטימער און לייב-אייגנטימער טאַינען, אַז אָן שקלאַפעריי און לייב-קנעכטשאַפט וועלן מענטשן אָנהויבן פוילן זיך, אַזוי טאַינעט איצטער די בורזשואַזיע. אַז ווען מע וועט אָפּשאַפן דאָס בורזשואַזע אייגנטום, וועלן אַלע ווערן ליידיקגייער.

מיר האָבן ערשט געזעען, ווי אַזוי דאַסדאָזיקע בורזשואַזע אייגנטום איז פאַרטיילט אין ענגלאַנד. ניט געקוקט דערויף, וואָס אַ גוואַלדיקע מאַסע פון דער באַפעלקערונג האָט נאָר קוים אַף דורכצולעבן זיך אַ טאָג, דאָך אַרבעטן די מענטשן. מע וועט זאָגן, אַז זיי אַרבעטן, ווייל זיי זיינען *געצוואונגען* צו אַרבעטן. אָבער פאַרוואָס זיינען זיי געצוואונגען? דערפאַר. וואָס זיי האָבן ניט אַזאַ אייגנטום, וואָס זאָל זיי געבן די מעגלעכקייט צו לעבן פון פרעמדער אַרבעט. הייסט עס, דאָס, וואָס מע האָט ניט קיין אייגנטום, באַווייזט נאָך ניט, אַז מע האָט ניט קיין חשק צו אַרבעטן.

די בורזשואַזיע כאָזשע דאָ איבער דאָס אַלטע לידל פון די שקלאַפן-טרייבער און לייב-אייגנטימער, פון וואָסערע זי פלעגט

אַזוי גײַסטיק אָפּלאָכן און דערוווייזן זיי, אַז גראָד דאָס פּעאָדאַלע אייגנטום מאכט זיי פאר אומזיסט-פּרעסער.

עמעס, בעשאס מע האט אָפּגעשאַפט שקלאַפערײַ און לײַב-קנעכטשאַפט, פּלעגן די שקלאַפן און לײַב-קנעכט די ערשטע צײַט פאַרקלענערן די אינטענסיווקייט אָדער די אָנגעשטרענגט-קייט פון זייער ארבעט, אָבער אין עטלעכע יאר ארום פּלעגט אָט דאָס צײַטווײַליקע ניט דערארבעטן פארשווינדן, אויב עס איז נאר געווען גענוג רוי-מאטעריאַל און פּראָדוציר-געצײַג. אַ געזונטער מענטש נויטיקט זיך אין ארבעט ניט ווייניקער, ווי אין לופט צו עטעמען.

מיר וועלן זיך ניט אָפּשטעלן אויספירלעך אף די איבע-ריקע באשולדיקונגען פון דער בורזשואזיע קעגן די קאמוניסטן. יעדער אַרבעטער ווייס גאַנץ גוט, ווי דער בורזשוא האלט פון דער „הייליקייט" פון פאַמיליע. אַפילו דער „געזעצלעכער" ווײַב נאָך אַ קעפּסווייב און צופעליקע „שטיפערייען", די גרייט-קייט צו פאַרקויפן די אייגענע טאָכטער, ווי עפּעס א סכוירע, אויב מע קען זי נאר גוט אײַנארדענען — דאָס זיינען די „זײַלן" אף וואסערע עס האַלט זיך די פאַמיליע, וואס די בורזשואַ פאַר-טיידיקן. זיי קוקן גאַנץ רואיק אף דער פּראָסטיטוציע, וואס שלינגט איין פרויען פון דער ארימקייט, ווארום זיי פאַרשטייען זייער גוט, אַז זייערע טעכטער וואָלטן ניט קענען בלײַבן קיין „דיינע" טויבן ווען פאַר זייערע באַנימלעך וואלטן ניט געווען גרייט קיין שאַנדהייזער, וואו אויסצובערעגגען דעם „ברען" פון זייערע טאיוועס.

דאָס פאַמיליען-לעבן פון די אַרבעטער ליידט שוין פון די שרעקלעכע וואוינונג-באדינגונגען, אין וואסערע עס קומט זיי אויס צו לעבן. אבער אַפילו ווען די דירע איז נאך צו דערליידן, קען זיך שאַפן פאַר דעם אַרבעטער א רואיקע היים נאר דאַן, ווען סאַידן די פרוי זיינע זאל ווערן א היימישע באַלעבאסטע און אָפּ-זאָגן זיך אינגאַנצן פון געזעלשאפטלעכן לעבן. אָט פאַרוואס עס

איז ניט מעגלעך איבערצובויען די איצטערדיקע פאמיליע, וואו מע זאל אין גרונט ניט אומענדערן אלע געזעלשאפטלעכע באדינגונגען, און קוידעםקאל אפשאפן דאס בורזשואזע אייגנטום.

נאך מער קאמיש און צוויעסדיק איז די באשולדיקונג קעגן די קאמוניסטן, אז זיי ווילן איינפירן *שוטפעס* אף ווייבער. די בורזשואזיע און אירע מעשארטים האבן באזונדערס ליב ארויסצופארן אף אט דעם פערדל. אז די סאוועטישע מאכט האט אפגעשאפט אלע געזעצן, וואס באגרענעצן די פרוי אין אירע רעכט, האט דאס גאנצע היסטארישע וועלטל, וואס פאסמאקעוועט זיך מיט אזא כיישעק, אבי נאר עפעס זנוס, אויפגעהויבן א גוואלד איבער דער גאנצער וועלט, אז די רוסישע קאמוניסטן האבן „ארויסגעגעבן א דעקרעט" וועגן שוטפעס אף ווייבער. אויך צווישן די סאציאליסטן האבן זיך געפונען אזעלכע באכאמים, וואס האבן געגלויבט אין דידאזיקע פליאטקעס. די ענגלישע קאמוניסטן האבן אפילע ארויסגעגעבן א ספעציעלע בראשור, קעגן אפצולייקענען דעמדאזיקן ליגן, וואס מע האט באזונדערס שטארק פארשפרייט אין ענגלאנד און אין אמעריקע.

די בורזשואזיע וויל נעמען אונטער איר שוץ אויך די קינדער, וואס די קאמוניסטן ווילן בא זיי קלוימערשט אפנעמען אלע מאילעס פון היימישער דערציאונג און נעמען זיי אינגאנצן אונטער דער האשגאכע פון דער גאנצער געזעלשאפט.

די פארטיידיקער פון דער בורזשואזיע פארגעסן אבער, אז פאר דער אומגעהויערער מערהייט פון דער באפעלקערונג זיינען קינדער נאר א לאסט, אז די פראלעטארישע קינדער שיקט מען ארבעטן שוין פון די יונגע יארן אן. און אף וויפל עס האנדלט זיך וועגן דער ארגאניזאציע פון געזעלשאפטלעכער דערציאונג, וועט דער פראלעטאריאט אנשטאט דער *בורזשואזער* געזעלשאפטלעכער דערציאונג איינשטעלן א *פראלעטארישע*. די בורזשואזיע האט אלעמאל געמאכט פון דער שול אין אלע אירע מאדרייגעס א *געצייג* פון איר *קלאסן-הערשאפט*.

זי האָט נאָר געזעען, אַז די געזעלשאַפטלעכע דערציִונג, וואָס אירע קינדער באַקומען, זאָל קריגן אַ דערגאַנצונג און אַ פאַרשטאַרקונג אין דער היימישער דערציִונג. קאָמוניסטן שיידן זיך אָפּ נאָר דערמיט, וואָס זיי האַלטן לעכאַטכילע מער פון דער געזעלשאַפטלעכער דערציִונג. די פרוי וועט קיינמאָל ניט קענען ווערן קיין טעטיקע אַנטיילנעמערין אין געזעלשאַפטלעכן לעבן, אויב זי וועט זיין ווי צוגעשמידט צו דער שטוב, אויב זי וועט זיך אײַנגאַנצן אָפּגעבן די קינדער. אַכוץ אַלעמען, לוינט עס ניט און עס איז ניט צוועקמעסיק. היימען פאַר אויפּעלעך, קינדער-גאָרטנס, קינדער-קאָלאָניעס גיבן אַ מעגלעכקייט צו פאַרשפּרייטן די מאַילעס פון אַ ראַציאָנעלער דערציִונג אויף אַלע קינדער און צוגרייטן זיי צו דער עמעסער שול.

אָבער די קאָמוניסטן גייען נאָך ווייטער. זיי הייבן אויף אַ האַנט ניט נאָר אויף דער פאַמיליע, ניט נאָר אויף די קינדער, אין זייער ווילדער כוצפּע פאַרמעסטן זיי זיך אויך אויפן פאָטערלאַנד.

און ריכטיק, שוין די פראַנצויזישע קאָמוניסטן האָבן דערקלערט נאָך ביזן קאָמוניסטישן מאַניפעסט, אַז אַרבעטער האָבן ניט קיין פאָטערלאַנד. בעשאַס מע האָט מיט די שלעזישע וועבער אײַנגעטאַינעט, אַז זיי דאַרפן ליידן אין נאָמען פון גאָט, פון דעם קיניג און דעם פאָטערלאַנד, האָבן זיי געשאָלטן ניט נאָר גאָט און דעם קיניג, נאָר אויך דאָס פאָטערלאַנד, וואו זיי זיינען געווען פאַרמישפּעט צו לעבן אין אַ שענדלעך קלאָגעדיקער נויט.

אַ פלוך דעם פאַלשן פאָטערלאַנד,
וואו ס'וואַקסט פאַר אונז נאָר שפּאָט און שאַנד!

פאַר די פּריצים און פאַר דער בורזשואַזיע איז דאָס געווען אַ פאָטערלאַנד, פאַר די אַרבעטער — אַ שטיפמוטער. קעדיי צו ווערן פאַרן אַרבעטער אַ פאָטערלאַנד, מוז דאָס לאַנד איבערגעאַנדערשט ווערן, און קאָלזמאַן דער אַרבעטער קעמפט פאַר אָט דעם ציל, בלייבט ער, אַזוי ווי אַמאָל די בורזשואַזיע, נאָך

אַלץ נאַציאנאַל. ווארום ער וויל פריער באהערשן זיין אייגענע מלוכע — דער דייטשישער ארבעטער „זיין“ דייטשלאַנד, דער ענגלישער ארבעטער „זיין“ ענגלאנד. אבער ער טוט עס, ניט אַזוי ווי די בורזשואזיע, ניט קעדיי צו קערן זיין שווערד קעגן די שכיינים. פאַרקערט, ער זוכט צו פאַרבינדן זיך מיטן פראָלעטאַריאַט פון אַנדערע נאַציעס, ווארום וואס ענגער עס איז זיין, נאַציאָנאַלער? אנד מיט זיי, אַלץ זיכערער איז זיין ענדגילטיקע באפרייאונג.

דאָרט, וואו די ליבע צום פאָטערלאַנד פאַרדעקט דאָס קלאַסן-באוואוסטזיין, דאָרט האָט דער פראלעטאַריאַט אַ קלאָגעדיק מזלכל אין די הענט פון דער בורזשואזיע. אין נאמען פון ליבע צום פאָטערלאנד האָט די בורזשואזיע אריינגעשלעפּט מיליאָנען פראלעטאַריער אין דער אימפּעריאַליסטישער שכיטע, אין נאָמען פון ליבע צום פאָטערלאנד זיינען אויסגעהאַרגעט געווארן מיליאָנען אַרבעטער, און אין נאמען אַלץ טאַקע פון דערזעלביקער ליבע צום אייגענעם פאָטערלאַנד איז, שוין נאך דער מילכאָמע, שטיקט איין בורזשואזע מעדינע מיט דער הילף פון פראלעטאַריער ניט נאר די בורזשואַזיע, וואס זי קען אַגעוו אויך דאָ ראַטעווען איר קעשענע, נאר אויך די פראלעטאַריער פון דער אנדער בורזשואזער מעדינע. אט פאַרוואס די קאמוניסטן פירן אַ העכסט אומבעשאלעמדיקן קאַמף קעגן נאציאנאלע פאָרורטיילן, נאָך אַ מער אומבעשאלעמדיקן, איידער קעגן די רעליגיעזע פאָרורטיילן. קאַלזמאַן איין נאַציע עקספּלואטירט די אנדערע, וועט אַלץ ניט אויפהערן די עקספּלואטאַציע פון איין מענטשן דורך דעם אַנדערן אויך אינעווייניק אין דער נאַציע גופע. אַפּנכעשבן פון דער עקספּלואטירטער נאציע קומט שטענדיק פאר שטילערהייט א דערנעענטערונג צווישן דער בורזשואזיע מיט א טייל פון דעם אייגענעם אַרבעטער-קלאַס, וואס קריגט א הויסאָפּע צו זיין אָרימען לוין. פאַרקערט, אויב עס גיט זיך איין צו מאכן אַ סאָף צו דער בורזשואזער עקספּלואטאציע אינעווייניק אין לאַנד,

דאָן שטעלן זיך גיך איין פרידלעכע באַציאונגען מיט די שכיי-נישע לענדער.

קעגן די קאמוניסטן רוקט מען אָבער נאָך ארויס אויך אַנדערע טאַינעס. ביז איצטער האָט מען זיך אַלץ געמיט צו באריידן זיי, מאַכן זיי א שלעכטן נאָמען בא די ארבעטנדיקע מאסן און מיטל-שיכטן. קיין אייגנטום אנערקענען זיי ניט, דאס פויערל, דעם באלמעלאָכע, אפילע דעם ארבעטער ווילן זיי בארויבעווען, אָפּ-נעמען בא זיי זייער גאנצן אייגנס און דעם גאנצן אפגעשפארטן פארמעגן זייערן, די פאמיליע ווילן זיי אפשאפן, די קינדער צו-נעמען בא די עלטערן, אפילע אין פאָטערלאנד לייקענען זיי!

די בורזשואזיע זעט, אף אזא אויפן, אונטערצוהיצן קעגן די קאָמוניסטן אלע מאטעריעלע אינטערעסן פון די מענטשן. זי טאַינעט, אז די קאמוניסטן רירן אָן אלע ווירטשאפטלעכע אינטערעסן פון די מענטשן. היט זיך, קאראול, מע ראבעוועט! א קאמעדיע איז, ווען קעגן דער רויבעריי, וואס די קאמוניסטן פלאנעווען קלוימערשט, שרייען אזעלכע פארהארטעוועטע רויבער, ווי די גרויסע פאבריקאנטן און באנקירן. אזוי, לעמאשל, אין דער בארימטער אמעריקאנישער פאבריקאנט פון אווטאָמאָבילן, פ א ר ד, דער רייכסטער מענטש אין דער וועלט, וואס זיין פארמעגן שאצט מען אין 2 מיליארד דאָלער אדער 4 מיליארד פארמילכאָמע-רובל, פאטערט גרויסע סומעס געלט אף אגיטאציע קעגן די קאמוניסטן, וואָס ווילן געבעך בארויבן זיינע ארבעטער.

דעריבער זעען די מער געבילדעטע פארטיידיקער פון דער בורזשואזיע צו ווירקן ניט נאָר אף דער „קעשענע", נאר אויך אף דעם גייסט, אפן סייכל פון קליינעם מענטשל. זיי שטעלן ארויס קעגן די קאמוניסטן טאַינעס פון אן איידעלערן מין, ניט נאָר מ א ט ע ר י ע ל ע, ווירטשאפטלעכע, וואס האבן א שאיכעס צו דער קעשענע, נאר אויך א י ד י י א י ש ע, גייסטיקע, גענו-מען פון א י ד ע א ל א ג י ש ן געביט. עס ווייזט זיך ארויס, אז די אידייען פון די קאָמוניסטן טרעטן אָפּ פון אַלץ, וואָס איז אָנ-

גענומען, זיי רירן אָן אַלע געבאָטן פון דער רעליגיע, פון מאראַל. פון וויסנשאַפט. איז דאָס אַזוי?

יעדער קלאַס אין דער געזעלשאַפט האָט זיין אייגענע וועלטאָנשויאונג, זיין קוק אַף דער וועלט, זיינע מיינונגען וועגן די פאַרהעלטענישן פון מענטש צו מענטש, זיינע קלאָלים פון אויפירונג, — קורץ, זיין אייגענע *אידעאָלאָגיע*. די פאָרשטייער פון א געוויסן קלאַס; וואס באַשעפטיקן זיך ספעציעל מיטן פאַנאַנדעראַרבעטן דידאָזיקע אידעאָלאָגיע, פלעגט מען רופן *אידעאָלאָגן*. מיר רופן זיי איצטער *אינטעליגענציע*. דער אַדל האָט געהאט און האָט זיינע אידעאָלאָגן, די בורזשואזיע האָט געהאַט און האָט אירע אידעאָלאָגן.

ס׳איז געווען א צייט, ווען מענטשן פלעגן אף אַלע שאילעס געפינען פאַרטיקע ענטפערס אין דער *טעאָלאָגיע*. זיי האבן געגלויבט אין אָ גאט אדער אין געטער, און ווי די רעליגיע האָט געהייסן, אזוי פלעגן זיי טאָן. נאך איצטער זיינען אומגעהויערע מאַסן מענטשן דורכגעדרונגען מיט אַזאַ רעליגיעזער וועלטאָנשויאונג, מיט אַזאַ רעליגיעזער *אידעאלאָגיע*. בעסער פון אַלץ ווירקן אף זיי *אַרגומענטן*, ראיעס פון רעליגיעזן געביט. עס איז גענוג, מע זאָל זיי דערוויַזן, אַז די קאָמוניסטן זיינען קעגן גאָט, אַז דער קאמוניזם איז סויסער דער רעליגיע,—און די בורזשואזיע האט שוין געוואונען די שפיל.

אָבער דאָ קומט ווידעראַמאָל צו הילף די דערפארונג פון דער בורזשואזיע. בעשאַס זי האָט געהאַט צו קעמפן קעגן דעם *פעאָדאַליזם*, האָט זי זיך אויך אָנגעשטויסן אַף די גייסטיקע פאַרצאמונגען, וואָס דער אַדל און די קירכלייט פלעגן אַרויסשטעלן קעגן אירע פאדערונגען. זי איז דאַן געוואַגט ארויסגעטראָטן קעגן דער רעליגיע, קעגן קריסטנטום, האָט זיי שאַרף אויסגעלאַכט, פלעגט אויפקוקן די מאיסים פון די גאַלאָכים.

עמעס. שוין דאַן האָבן זיך אין איר סוויווע געפונען מענטשן, וואס האָבן מוירע געהאַט, אַז *אטעאיזם*, דאס ניט

גלויבן אין גאָט, קען זיין אַ סאַקאָנע פאַר דער בורזשואזיע גופע, און האָבן דעריבער רעקאָמענדירט נאָר אָפּצורייניקן די רעליגיע פון קאָלערליי נארישקייטן און פארבייטן זי אַף א ראציאָנעלן גלויבן אין איין איינציקן גאָט, דעם שעפער פון דער גאָרוועלט. ווי דאָס זאָל ניט זיין, אבער די בורזשואזיע האָט זיך גאָרניט אָפּגעשראָקן פאַר דער הערשנדיקער רעליגיע; פאַרקערט, זי האָט אויפגעוויזן, אַז דידאָזיקע רעליגיע פאַרהיילינקט נאר און הים אָפּ די אינטערעסן פון דעם פעאָדאַליזם.

אין אָט דעם קאַמף האָבן א גרויסע ראָלע געשפּילט די אידעאָלאָגן פון דער בורזשואזיע, די אויפקלערער פון 18-טן יארהונדערט, וואָס האָבן קעגן דער רעליגיעזער לערע, דער טעאָלאגיע, ארויסגעשטעלט זייער לערע, זייער דערקלערונג פון דער וועלט. אָט די פילאָזאָפן (כאקראנים, וואס זוכן דעם זינען פון אַלץ, וואָס עקזיסטירט) האָבן געלייקנט, אז עס איז פאַראַן א גאָט, זיי פלעגן דערוויזן, אַז ניט דער גייסט האָט באשאפן די מאטעריע, נאָר, פארקערט, דער גייסט גופא איז גאר א באשאף פון דערדאזיקער מאטעריע, אז נאר דאָס ניט-וויסן די געזעצן פון דער נאַטור, די מוירע פאַר אירע אומבאקאנטע קרעפטן האבן ארויסגערופן א גלויבן אין עפּעס איבערנאטירלעכע קויבעס, אין געטער, און דערנאָך אויך אין איין גאָט. קעגן די, וואָס פלעגן דערווייזן, אַז בא מענטשן זיינען דאָ איינגעבאָרענע אידייען פון גוטס, גערעכטיקייט, מאָראַל, אַז גאָט אליין האָט עס ארייגעטאָן באם מענטשן אין נעשאָמע, פלעגן דידאָזיקע פילאָזאָפן ארויסשטעלן א האנאָכע, אַז, פאַרקערט, דידאָזיקע געדאנקען, באַגריפן (אידייען) זיינען א קינד פון דער סוויווע, אין וואָסערער די מענטשן לעבן, אַז אויב מע זאָל ענדערן די דערציאונג פון די מענטשן, דאַן קען מען פאַרענדערן אויך זייערע געדאַנקען און מיינונגען

די קאָמוניסטן, שטיצנדיק זיך אַף דער לערע, וואָס מארקס און ענגעלס האָבן אַנטוויקלט און באגרינדעט, גייען נאָך ווייטער

זיי זאָגן, אַז אין יעסאָד פון איטלעכער אידעאָלאָגיע ליגן די געזעלשאַפטלעכע פאַרהעלטענישן, ד. ה. די פאַרהעלטענישן, וואָס עס שאפן זיך צווישן מענטשן, וועלכע פירן געמיינזאַם דעם קאַמף מיט דער נאַטור פאַר דער אייגענער עקזיסטענץ. קעדיי צו באפרידיקן זייערע באדערפענישן, מוזן די מענטשן ארבעטן, מוזן איינשטעלן א ווירטשאפטלעך לעבן. איטלעכער ווירטשאפטלעכער סיידער האָט זיין אנטשפרעכיקן באזונדערן אַרט לעבן, א באזונדערע געזעלשאפטלעכע דערפארונג. בא א שקלאפן-ווירטשאפט האָבן די מענטשן גאָר אנדערע פאָרשטעלונגען, אָנשויאונגען, באגריפן, איידער בא א ווירטשאפט פון לייב-קנעכטשאפט. ניט דאָס באוואוסטזיין באשטימט דאָס זיין, נאר, פארקערט, דאס זיין באַשטימט דאָס באוואוסטזיין. בייט זיך דער אַרט לעבן, בייט זיך די געזעלשאפטלעכע אָרדענונג, בייט זיך איניינעם דערמיט אויך די גאנצע אידעאָלאָגיע פון די מענטשן, זייער קוק, זייערע אָנשויאונגען, מיינונגען, אידייען.

אז די געזעלשאפט שפאלט זיך אף קלאסן, איז מיט זייער אנטוויקלונג אנטוויקלט זיך אויך א באזונדערע אידעאָלאָגיע בא יעדן קלאַס. איניינעם מיט די אידייען, געדאנקען, וואָס ער האט געיארשנט גלייך מיט דער גאנצער געזעלשאפט, אנטוויקלען זיך נאָך בא דעם קלאס זיינע אייגענע אידייען, אייגענע אנשויאונגען, אייגענע באגריפן, אַן אייגענע באזונדערע קלאסן-אידעאָלאגיע.

ווען איינער א קלאס דערגרייכט אין דער קלאסן-געזעלשאפט צו דער אויסשליסלעכער הערשאפט, ווען זיין קלאסן-הערשאפט דויערט גענוג לאנג, דאן צווינגט ער ארויף אף די איבעריקע קלאסן ניט נאָר זיין מאטעריעלע הערשאפט, ער פארקנעכט זיי ניט נאָר עקאנאָמיש, ניט נאָר פאָליטיש, נאָר אויך גייסטיק.

אזוי האָט אמאָל דער אַדל אָנגעהאנגען זיינע אידייען דער

בורזשואזיע, דעם קליינבירגער. אַן אויפגעקומענער בורזשוא האט זיך געצויגן צום אַדל, האָט נאָכגעמאכט זייערע גענג, האָט זיך געלערנט ריידן מיט זייער לאָשן, האָט פון זיך געקנייטשט א „גאַנצן אדלמאַן". ווען די בורזשואזיע איז שטארק געוואָרן, האט זיך אויסגעפאָרמירט ווי א קלאַס און איז אריינגעטראָטן אין קאמף מיטן אַדל, האט זי אָנגעהויבן אָפּשפּאָטן — אין קאָמעדיעס, לידער, בילדער — פון דער פריצישער אידעאָלאָגיע און דערהויבן די אייגענע. קעגן די פריצישע אידעאלן האט זי ארויסגעשטעלט אירע אייגענע אידעאַלן, די בורזשואזע.

אין דעם 19-טן יארהונדערט איז דער הערשנדיקער קלאַס געוואָרן די בורזשואזיע. מיט דער הילף פון דער פרעסע, ליטעראַטור, קונסט צווינגט זי ארויף אירע אידייען אף אלע איבעריקע קלאַסן, אפילע אף דעם קלאַס, וואס אף זיין עקספּלואטאציע עקזיסטירט זי. פאראן נאך אזאַן ארבעטער, וואָס עס ציט זיי צו דער בורזשואזיע, זיי מאַכן איר נאָך, ווי אַמאָל דער בורזשוא האָט נאכגעמאכט דעם אדלמאַן, האט פון זיך געקנייטשט אן אדלמאַן. די הערשנדיקע אידייען זיינען איצטער די אידייען פון דער בורזשואזיע. קאָמוניסטן שטעלן ארויס קעגן זיי זייערע אייגענע אידייען, רעוואלוציאנערע אידייען, און די בורזשואזיע, אז זי מאכט ווענן דעם א געוואלד, פארגעסט זי גאר אינגאנצן, אז עס איז געווען א צייט, ווען די אידייען, וואס זי אליין האָט פארטיידיקט, זיינען געווען רעוואלוציאנער לעגאַבע דער פעאדאלער געזעלשאפט, לעגאבע דעם אדל.

ווען די בורזשואַזיע און אירע אידעאָלאָגן זיינען סאָפּקאַלסאָף געצוואונגען מודע צו זיין, אַז אידייען האָבן זיך געביטן, אז עס האָבן זיך געביטן רעליגיעס, וועלטאַנשויאונגען, קלאָלים פון אויפפירונג, באַגריפן פון מאָראַל, אז נייעס איז ניט אַלעמאָל שלעכט דערפאַר אליין, ווייל דאָס איז ניי, דאַן כאַפּן זיי זיך פאר אן אנדער ארגומענט, וואס מיר האָבן זיך שוין פריער געטראָפן מיט אים.

— ווי עס האָבן זיך ניט געביטן די רעליגיעזע, מאָראַלישע, פּאָליטישע אידייען, טאַענען זיי, דאָך איז רעליגיע גופא, מאָראַל בלייבן שטענדיק. עס זיינען, הייסט עס, פאַראַן *אייביקע* עמעסן, אידייען, וואָס בלייבן אומפאַרענדערלעך און בייטן נאָר זייער אויסערלעכע געשטאַלט.

— יאָ, ענטפערן די קאָמוניסטן. זיי האָבן זיך אויפגעהיט *ביז איצט*, מיר טרעפן זיי אי אין דער אַלטער וועלט, אי אין מיטלאַלטער, אי אין דער נייער צייט. אָבער פאַרוואָס? פּאָשעט דערפאַר, ווייל ווי עס זיינען ניט אָפּגעשיידט צווישנאַנאַנד די *אַנטיקע* (אַלטע), *פעאָדאַלע*, *בורזשואזע* געזעלשאַפטן, האָבן זיי דאָך אַלע געהאַט איין געמיינזאַמען שטריך. זיי אלע זיינען געווען געבויט אף דער אונטערדריקונג פון איין קלאַס דורך אַ צווייטן, אף קלאַסנקאַמף. דעריבער האָבן זיי, ניט געקוקט אף אַלע זייערע אונטערשיידן, אַלע געהאַט געוויסע געמיינזאמע אידייען, באַגריפן. די ענלעכקייט אין די באַדינגונגען פון זייער זיין האָט געשאפן אן ענלעכקייט אין די פאָרמען פון דעם באַוואוסטזיין.

די בורזשואזע געזעלשאַפט האָט צום ערשטן מאָל צוגעגרייט די באַדינגונגען, וואס זיינען נויטיק, קעדיי צו פארניכטן יעטווידן מין קלאַסנהערשאַפט, די קאָמוניסטן זיינען די ערשטע, וואָס שטעלן אַרויס די פאָדערונג אָפּצושאַפן די קלאַסנגעזעלשאַפט. די קאָמוניסטישע רעוואָלוציע צייכנט זיך אויס פון אַלע פריערדיקע גראָד דערמיט, וואס זי רייסט אָפּן *ראַדיקאַלסטן*, גרונטלעכסטן אויפן, אָן קיינע וואַקלונגען, מיט דער פאַרגאַנגענהייט, מיט די אַלטע אייגנטום-פארהעלטענישן, און פונקט אזוי *ראַדיקאַל* רייסט זי מיט אַלע פאַרעלטערטע, *טראַדיציאָנעלע*, געיאַרשנטע אידייען, באַגריפן.

ווען מענטשן וועלן ווירקלעך ווערן גלייך, ווען עס וועט פאַרשווינדן יעדער מין עקספּלואַטאַציע פון איין מענטשן דורך דעם צווייטן, ווען מענטשן וועלן פאַרשטיין, אז זייער גורל ליגט

אין זייערע אייגענע הענט, דאַן וועלן זיי אויפהערן צו גלויבן אין געטער, שיידים, אין עפּעס אַן אַלערהעכסטן ווען, וואָס רעגירט איבער דער גאַנצער וועלט און קוקט צו פונדעסטוועגן גאַנץ רואיק די אַלע נעוואָלעס און נידערטרעכטיקייטן פון דער בורזשואזער וועלט.

דער הויפּט-טוער אין אָט דער קאָמוניסטישער אַרבעטער-רעוואָלוציע איז דער פּראָלעטאַריאַט, אָרגאַניזירט אין אַ קלאַס. און זיין ערשטער אויפגאַבע דאַרף זיין — דערהויבן זיך צו דער מאַדרייגע פון א הערשנדיקן קלאַס, אויסקעמפן די פּאָליטישע מאַכט, די דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט.

און דאָ דאַרף ער ווידער טאַקע לערנען זיך פון דער בורזשואזיע. זי האָט ניט געוואַרט, ביז וואנען די בורזשואזע געזעלשאַפט וועט זיך אויספּיקן גאָר אַ פּאַרטיקע פון דער פעאָדאַלער געזעלשאַפט.

קעדיי צו מאַכן א סאָציאַלע רעוואָלוציע, איז גענוג, אז דער רעוואָלוציאָנערער קלאַס זאָל ווערן א קלאַס פאר זיך, זאָל דורכגעדרונגען ווערן מיט קלאַסנבאַוואוסטזיין, אז די אלטע געזעלשאַפט זאָל האָבן צוגעגרייט אלע עלעמענטן, וואָס זיינען נויטיק אף צו בויען די נייע געזעלשאַפט. בעשאַס די בורזשואזיע האָט געמאַכט איר סאָציאַלע רעוואָלוציע, האָט זי אויסגענוצט איר פּאָליטישע מאַכט, קעדיי צו צעשטערן די אַלטע פעאָדאַלע געזעלשאַפט און אויפבויען אָנשטאָט איר אַ נייע בורזשואַזיע.

אַזוי טוט און דאַרף טאָן אויך דער פּראָלעטאַריאַט. נאָר אויסקעמפנדיק די פּאָליטישע מאַכט, אייננברעכנדיק ענדגילטיק דעם ווידערשטאַנד פון דער בורזשואזיע, נעמט ער אָפּ בא דער בורזשואזיע אלע פּראָדוציר-געצייג, קעדיי צו קאָנצענטרירן זיי אין די הענט פון דער פּראָלעטאַרישער מלוכע. און אף דעם פּאָדערט זיך צייט. אין אַנדערע אייראָפּעאישע מלוכעס האָט דאָך די בורזשואזיע צענדליקער יאָרן נאָכאַנאַנד אלץ ניט געקענט פאַרניכטן אינגאַנצן אלע שפּורן פון פעאָדאַליזם. מיט א באַזונדער

אקשאָנעס האָט ער זיך איינגעהאַלטן דאָרט, וואו די בורזשואזיע האט צוגעאיילט איינצוגיין מיט אים אַף א פשאָרע קעגן דעם ארבעטער-קלאס.

די מיטגלידער פון דעם „פאַרבאַנד פון קאָמוניסטן" האָבן נאָך אין 1847 יאָר געוואוסט אויסגעצייכנט, אז ניט ווייניק צייט וועט מען דאַרפן, קעדיי צו פאַרבייטן די קאַפּיטאַליסטישע אָר-דענונג אף אַ קאָמוניסטישער. אין זייער צייטונג האָבן זיי געשריבן:

„מיר זיינען ניט פון יענע קאָמוניסטן, וואָס גלויבן, אז די קאָמוניסטישע ארדענונג קען, ווי דורך א צויבער-שטעקעלע, איינ-געפירט ווערן טייקעף נאָכן זיג איבער אירע סאָנים. מיר ווייסן, אז די מענטשהייט מאַכט ניט קיין שפרונגען, נאָר זי רוקט זיך פאָרויס טריט נאָך טריט. מיר קענען ניט אריבערגיין פון היינט אף מאָרגן פון אן אומהארמאָנישער געזעלשאפט אין א האַרמאָני-שער (ריכטיק איינגעאָרדנטער); צוליב דעם וועט נויטיק זיין, לויט די אומשטאַנדן נאָך, א מער אָדער ווייניקער דויערנדיקער אי-בערגאַנג-פעריאָד. נאָר פון שטאַפּל צו שטאַפּל קען דאס פריוואט-אייגנטום איבערגעענדערט ווערן אין א געזעלשאפטלעכן אייגנ-טום".

וויכטיק איז נאָר, אַז אין אָט דעם איבערגאנג-פעריאָד זאל דער פראָלעטאריאַט האלטן די מאַכט שטארק אין זיינע הענט. אין אַ פאַרבאנד, א קאָאַליציע מיט דער בורזשואזיע קען מען זי ניט באַגראָבן. דעריבער איז נויטיק אויסצוארבעטן א רייע מיטלען, וואס זאלן פארקירצן אָט די איבערגאנג-צייט און זאלן צוגרייטן די באדינגונגען פאר א פולשטענדיקער פארווירקלעכונג פון דעם קאָמוניזם.

פאר יענער עפּאָכע, פאר יענער צייט האבן די קאָמו-ניסטן געהאלטן פאר נויטיק אָט די מיטלען, וואס זיינען אויסגע-רעכנט אין מאניפעסט: קוידעמקאָל איז, לויט זייער מיינונג, גע-ווען נויטיק אָפּצונעמען די ערד בא די גרויסע ערד-

אייגנטימער און פארוואנדלען זי אין א מלוכע-אייגנטום. אלע הזאכנאסעס, וואס עס פלעגן קריגן די גוט-אייגנטימער, האבן געדארפט גיין לעטויוועס דער פראָלעטארישער מלוכע און אויסגענוצט ווערן אף צו דעקן די מלוכע-הויצאָעס.

ווייטער האט מען געדארפט ארויפלייגן אף אלע קאפיטאליסטן א האכנאסע-שטייער, אבער אזא, וואס זאל שטייגן אלץ מער, וואס גרעסער עס איז די באשטייערטע האכנאסע, ד. ה. א פראָגרעסיווער האכנאָסע-שטייער.

ניט אָנרירנדיק דאס פערזענלעכע אייגנטום, האבן די קאמוניסטן געדארפט אָנעמען מיטלען קעגן דעם, אז אייגנטום זאל זיך זאמלען און וואקסן בא מענטשן, וואס נוצן עס אויס קעדיי צו עקספלואטירן אַנדערע, צוליב דעם האבן זיי געדארפט דורכפירן אויך אַזאַ זאך, ווי אָפּשאפן דאס רעכט אף ירושע. נאך ווייניקער גרונט איז דאָ אַף איבערצולאזן דאס אייגנטום בא יענע, וואס האבן געווארפן זייער ארבעט נאר דערפאר, ווייל דער פראָלעטאריאט האט פארנומען די מאכט, בא יענע, וואס מאכן אין אויסלאנד פארשווערונגען און ווילן זיך דערשלאָגן, אז אויסלענדישע מלוכעס זאלן זיך ארייננמישן. קעגן אָט די סאָנים איז געווענדט אַזא מיטל, ווי קאנפיסקירן דאס אייגנטום פון עמיגראנטן און בונטמאכער.

אזוי ווי בענק שפילן זייער א גרויסע ראלע אין דעםווירטשאפטלעכן לעבן פון לאנד, ווארום אין זייער רעשוס געפינט זיך אזא מעכטיקער מיטל, ווי קרעדיט, וואס זיי גיבן, דעריקער, קאַפיטאליסטן, איז דארף די פראָלעטארישע מלוכע קאנצענטרירן אים איינגאנצן אין אירע הענט מיט דער הילף פון אן איינהייטלעכן נאציאנאלן באנק, וואס זאל זיין אונטער איר קאנטראל און אויסלייען די נויטיקע מיטלען נאר מיט איר האסקאמע.

ניט ווייניקער וויכטיק איז צו קאנצענטרירן אין די הענט פון דער פראלעטארישער מלוכע די מיטלען פון טראנספארט. דאן האט געקענט זיין די רייד נאר וועגן

אזעלכע מיטלען, ווי אייזנבאנען און דאמפּערס, און אזוינס איז דאן געווען נאך גאנץ ווייניק. אזעלכע מיטלען פון פארבינדונג, ווי טעלעגראף און פּאסט, האבן זיך ערשט אנגעהויבן צו אנטוויקלען. פון קיין מיטלען פון לופט-פּארקער האט מען נאך גאר ניט געוואוסט, ווען מע זאל ניט רעכענען לופט-באלאנען, וואס האבן קיין שום פּראקטישן ווערט ניט געהאט. וועגן טעלעגראף אָן דראָט און טעלעפאָן האט מען אפילע ניט געטראכט. דעריבער רעדט זיך אין דעם מאניפעסט וועגן קאנצענטרירן אין די הענט פון דעם פּראָלעטאריאַט די מיטלען נאר פון טראנספּאָרט.

קעדיי גרינגער צו מאכן דעם אריבערגאנג צום קאמוניזם, קעדיי צו באווייזן די מאילעס פון געזעלשאפטלעכער פּראדוקציע, האט די פּראָלעטארישע מלוכע געדאַרפט באשאפן מלוכישע פאבריקן, נאציאנאליזירטע אונטערנעמונגען. אכוץ אַזעלכע קאָלעקטיווע ווירטשאפטן האט די פּראָלעטארישע מלוכע געדארפט פארנעמען זיך אף ספּעציעלע ערד-כאלאקים מיט באאַרבעטן און פארבעסערן די פעלדער לויט אן אלגעמייגעם פּלאן. אזוינע ווירטשאפטן האָבן געדארפט וויזן די שכיינישע פויערים די מאילעס פון קאָאָפּעראציע, פון צוזאמענאַרבעטן אין לאנדווירטשאַפט.

די פּראָלעטארישע מלוכע האט געדארפט פארניכטן די צעטיילונג אף אַזעלכע, וואס דערווערבן און אַרבעטן ניט, און אזעלכע, וואס אַרבעטן און דערווערבן אָבער ניט. צוליב דעם האט זי געדארפט איינפירן אן אָבליגאטאָרישע אַרבעט-פליכט אפן שטייגער פון אָבליגאַטאָרישער מיליטער-פליכט. פון אזעלכע ארבעט-פּארפליכטע האט מען געדארפט צענויפשטעלן מאכנעס, וואס מע זאל זיי קאָנען שיקן אף פארשיידענע געזעלשאפטלעך נויטיקע ארבעטן און דערהויפּט אף פעלד-ארבעט, ווען עס איז פאראן עפּעס אן עקסטרע נויטיקייט אין ארבעט-קראפט.

אַזאַ מין אָנווענדונג פון שטאָטישע אַרבעטער פאַר פעלדאַרבעט איז באַזונדער וויכטיק, וואָרום דאָס העלפט צו באַזייטיקן די מעכיצע, וואָס האָט זיך געשאַפן צווישן אינדו-

סטריעלער און לאַנדווירטשאַפטלעכער אַרבעט, מאַכמעס דער צעשיידונג פון שטאָט און דאָרף. די טעווע פון לאַנדווירטשאַפטלעכער אַרבעט, וואָס קומט פאָר אין אַ באַשטימטן סעזאָן פון יאָר, גיט א מעגלעכקייט די שטאָטישע אַרבעטער צו באַטייליקן זיך זומער אין פעלד-אַרבעט, און די דאָרפישע — ווינטער אף די פאבריקן און זאַוואָדן. דאָס, וואָס באַם קאַפּיטאַליזם קומט עס פאָר נאָר מאכמעס דער ביטערער נויט, וועט די פּראָלעטא-רישע מלוכע געקענט אָרגאַניזירן גאַנץ פּלאַנמעסיק. אזוי וועט ביסלעכווייז באַזייטיקט ווערן דער אונטערשייד פון שטאָט און דאָרף.

קעדיי צו פאַרזיכערן פאַר זיך די צוקונפט, דאַרף די פּראָ-לעטאַרישע מלוכע קוידעמקאָל זאָרגן וועגן די קינדער. מע דאַרף זיי דערציען אַזוי, אַז באַם אונטערוואַקסנדיקן דאָר זאָלן דאָס ערשטע אָרט פאַרנעמען געזעלשאַפטלעכע אינטערעסן, און ניט שמאָלע פאַמיליען-אינטערעסן אָדער פּערזענלעכע. און דאָס קען מען דערגרייכן נאָר מיט דער הילף פון געזעלשאַפטלע-כער און אומזיסטער דערציאונג פאַר אַלע קינדער. אויב אין דער בורזשואַזער געזעלשאַפט איז קינדער-אַרבעט פאַ-ראַן בלויז אין דער פאָרם פון פאַבריק-אַרבעט, אויב זי דינט נאָר, קעדיי צו פאַרגרעסערן דעם רעווע פון די קאַפּיטאַליסטן, איז אין דער פּראָלעטאַרישער מלוכע דאַרף מען עס אָרגאַניזירן אזוי, אז אַרבעט זאָל אַריין אין דער דערציאונג גופא, אז קריגן קענטעניש, אז דערציאונג זאָל זיין פאַרייניקט מיט נוצלעכער אַרבעט, מיט מאַטעריעלער פּראָדוקציע.

ס'פאַרשטייט זיך, אז פאַר די 75 יאָר, וואָס זיינען דורכ-געגאַנגען זינט יענער צייט, ווען די קאָמוניסטן האָבן צום ערשטן מאָל אַרויסגעשטעלט אָט די מיטלען, האָט די גרויס-פּראָדוקציע געמאַכט אזא גרויסן פּראָגרעס, און אויך דער אַרבעטער-קלאַס האָט אין א רייע רעוואָלוציעס געקראָגן אזא גרויסע דערפאַרונג, אז די דאָזיקע מיטלען קענען איצטער געענדערט ווערן אָדער דער-

גאנצט ווערן. דאן איז געווען וויכטיק אָנצואווייזן, וואָס דאַרף טאָן דער פּראָלעטאַריאַט אין דער איבערגאַנג-צייט צווישן קאַפּי-טאַליזם און קאָמוניזם.

די פאַרווירקלעכונג פון אָט די אַלע מיטלען דאַרף אָפּנע-מען בא דער בורזשואַזיע איר גאַנצן קאַפּיטאַל, קאָנצענטרירן אַלע פּראָדוציר-מיטלען און מאַכן א סאָף צו געדונגענער אַרבעט. און איינעם דערמיט אויך צו דער צעטיילונג פון דער געזעלשאַפט אויף קלאַסן. קאַלומאַן זיי זיינען נאָך פאַראַן, קאַלזמאַן דער פּראָ-לעטאַריאַט האָט קעגן זיך די נאָר-וואָס אַראָפּגעוואָרפענע בורזשו-אַזיע, וואָס איז גרייט אויסצונוצן יעדן טאָעס זיינעם, איטלעכן פעלער, כדי ווידער אויפצושטעלן די אייגענע הערשאַפט, מוז ער איינהאַלטן אין זיינע הענט די פּאָליטישע מאַכט. אָבער, וואָס פעסטער עס איז די הערשאַפט פון דעם פּראָלעטאַריאַט, אַלץ גי-כער וועט ער פאַרניכטן די אַלטע באַדינגונגען פון פּראָדוקציע, אַלץ גיכער וועט פאַרקומען אויך דער פאַרבייט פון קאַפּיטאַליזם אויף קאָמוניזם. עס שטאַרבט אויס דער אַלטער דאָר עקספּלואַטאַ-טאָרן, עס וואַקסט אונטער א נייער דאָר פון מענטשן, וואָס האָבן ניט געוואוסט פון קיין עקספּלואַטאַציע.

אַז עס וועלן ניט זיין קיין געזעלשאַפטלעכע קלאַסן, וואָס מע דאַרף האַלטן אין צאַם, אַז עס וועט ניט זיין קיין הערשאַפט פון איין קלאַס איבער דעם אַנדערן און קיין קאַמף פאַר דער עקזיסטענץ, ווען עס וועלן באַזייטיקט ווערן די צוזאַמענשטויסן און געוואַלט-מאַיסים, וואָס נעמען זיך דערפון, דאַן וועט מער ניט זיין וועמען אונטערצודריקן און איינהאַלטן אין די לייצעס, דאַן וועט פאַרשווינדן די באַדערפעניש אין א מלוכע-מאַכט, וואָס איז אין עצעם ניט מער ווי די אָרגאַניזירטע קראַפט פון איין קלאַס מיטן צוועק אונטערצוּוואַרפן דעם אַנדער קלאַס.

דאָס אַריינמישן זיך פון דער מלוכע-מאַכט אין די פאַר-העלטענישן צווישן מענטשן וועט ביסלעכווייז ווערן איבעריק און וועט אויפהערן פון זיך אַליין. מלוכע וועט אָפּשטאַרבן מיט א

נאטירלעכן טויט, ווייל מע וועט זי שוין ניט דארפן. און אָנשטאט דער אלטער בורזשואזער געזעלשאפט מיט איר קלאסנקאמף, מיט איר עקספּלואטאציע פון איין מענטשן דורך דעם אנדערן, וואו „גאָר דער איינער, וואס האָט אלעמען געדריקט, האט פריי געטעמט, געלעבט און געווירקט".—וועט ווערן א נייע, אָנקלאסנדיקע געזעלשאפט פון פרייע און גלייכע מענטשן, וואו די פרייע אנטוויקלונג פון איטלעכן באזונדער וועט זיין דער באדינג פון דער פרייער אנטוויקלונג פון אלעמען אינגאנצן.

דריטער קאַפּיטל.

אין דעם ערשטן קאפיטל פון דעם מאַניפעסט איז געווען דערציילט די געשיכטע פון דעם קאמף פון קלאסן און באזונדערס אויספירלעך די געשיכטע און די אנטוויקלונג פון יענע צוויי קלאסן, בורזשואזיע און פראָלעטאריאט, וואָס זייער קאמף באשטימט דאס גאנצע היינטיקע פּאָליטישע און געזעלשאפטלעכע לעבן.

אין דעם צווייטן קאפיטל זיינען ארויסגעבראכט געוואָרן די פארהעלטענישן פון די קאָמוניסטן צו די פּראָלעטאריער און צו זייערע צילן, עס זיינען באטראכט געוואָרן די טאינעס, וואס די בורזשואזיע און אירע אידעאָלאָגן רופן ארויס קעגן זיי, און דער־נאָך זיינען אויסגערעכנט געוואָרן די נאָענטסטע פאָדערונגען, וואָס די קאָמוניסטן שטעלן ארויס פאר דער איבערגאנג-צייט.

אָבער אכוץ די קאָמוניסטן, וואס האבן זיך געהאט אָרגא־ניזירט אין דעם „פארבאנד פון קאָמוניסטן״, זיינען געווען נאָך אנדערע סאציאליסטן און קאָמוניסטן, וואס האבן אויך גצזעען צו ארבעטן אין דער סוויווע פון דעם פראָלעטאריאט און ווירקן אף אים. עס איז נויטיק געווען קלאָר צו מאכן די באציאונג צו די אלע שטרעמונגען און ריכטונגען. אָט מיט דעם פארנעמט זיך דער דריטער קאפיטל.

ס׳איז אוואדע גאנץ פארשטענדלעך, אז גראָד דער קאפיטל איז אמערסטן פארעלטערט געוואָרן. דער קאָמוניזם פון מארקסן

און ענגעלסן איז פאר די 75 יאָר אויסגעוואקסן אין א געוואל-
דיקער קראפט און איז געוואָרן דאס גלויבן פון צענדליקער מי-
ליאָנען ארבעטער. פארקערט, די אלע טוירעס, וואס קעגן זיי איז
ער אמאָל ארויסגעטראָטן, קעדיי דורכצושלאָגן זיך א וועג, האָבן
שוין לאנג אויפגעהערט צו שפּילן עפּעס א ראָלע און זיינען דאס
ראָוו לעגאמרע פארגעסן געווארן. זיי זיינען פארבליבן נאר, ווי
א זאך פון דער פארגאנגענהייט, וואס מע דארף שטודירן, קעדיי
צו פארשטיין דעם היינט, אָבער קיין אומיטלבארן פראקטישן ווערט
האבן זיי איצטער ניט. די קאָמוניסטן קומט איצט אויס צו פירן
א קאמף מיט גאנץ אנדערע פארטייען, מיט אנדערע שטרעמונגען,
און אָפט מיט אזוינע, וואס פארזיכערן אי אנדערע אי זיך, אז זיי
זיינען אויך טאלמידים פון מארקסן און ענגעלסן.

דאס אלץ דארף מען האבן אין זינען, בעשאס מע לייענט
דעם דריטן קאפיטל. אסאך אָנווייזונגען טרעפן אין פינטל אריין
אויך אייניקע פון די איצטיקע קעגנער פון דעם קאָמוניזם, אָבער
א דירעקטע שאיכעס האבן זיי צו אזעלכע פארטייען און שטרע-
מונגען, וואס זיינען שוין אינגאנצן אראָפּ פון דער היסטאָרישער
סצענע.

אכוץ דעם, איז די נעמען, וואס ווערן באנוצט אין דעם
קאפיטל, האבן אַמאָל גאר ניט דעם זינען, וואס מיר פארשטייען
אונטער זיי. דאס ווארט קאמוניזם ווערט באנוצט אין א בא-
שטימטן זינען, און באטייט די לערע, וואס פאָדערט, עס זאל אפּ-
געשאפט ווערן דאס פריוואט-אייגנטום, און קאמוניסט הייסט
דער, וואס שטעלט ארויס דידאזיקע פאָדערונג. פארקערט, דאס
וואָרט סאציאליזם באטייט ניט נאר די לערע פון די עמעסע
סאציאליסטן, וואס האבן פארשטאנען, אז דער מאָקער פון אלע
צאָרעס ליגט אין דעם קאפיטאליזם גופע, נאר וואס האבן גע-
האפט, אז עס וועט זיך זיי איינגעבן איינצורעדן די בורזשואזיע,
זי זאל איבערבייטן איר „הארץ". מיט דעמזעלביקן ווארט סא-
ציאליזם באצייכנט מארקס אויך די פארשיידענע לערעס פון

קאלערליי דענקער און פאליטישע טוער, וואס האבן זיך געמיט מיט אלערליי מיטלען און קאלערליי „קאלטע קאמפרעסן" צו באַהערשן די סאציאלע צארעס, אזוי אז אי די וועלף זאלן זיין זאט אי די שאף זאלן בלייבן גאנץ, ד. ה. ניט פארשאפנדיק דעם מינדסטן שאדן ניט דעם קאפיטאל און ניט דעם רעווער.

איז אט דער לעצטער מין ס א צ י א ל י ז ם טיילט זיך אף צוויי קאטעגאריעס: ר ע א ק צ י א נ ע ר ע ר און ק א נ ס ע ר װ א ט י װ ע ר. לאמיר אנהויבן פון דעם ערשטן.

דער ר ע אַ ק צ י א נ ע ר ע ר ס אָ צ י אַ ל י ז ם וואָלט וועלן באַזייטיקן די צאָרע פון קאַפּיטאַליזם דורך אומקערן זיך צו די געזעלשאַפטלעכע פּאָראָנדקעס, וואָס זיינען פריער געווען, ער וואָלט, הייסט עס, וועלן אַ דריי טאָן די ראָד פון געשיכטע אַף צוריק, מאכן אַ מין „האַשיוויינע נאַזאַד". זיינע אויסדריקער און נעוויאים זיינען פאָרשטייער פון יענע קלאַסן, וואס האָבן געליטן פון דער אַנטוויקלונג פון דעם קאַפּיטאַליזם און האָבן אָנגעוואָרן זייערע פּ ר י װ י ל ע ג י ע ס.

אין דער ערשטער רייע רופט אָן דער מאַניפעסט דעם פ ע אָ ד אַ ל ן ס אָ צ י אַ ל י ז ם. דאָס איז דער סאַמע צוויעסדיקער מין רעאַקציאָנערער סאָציאַליזם. אין גרעסטן טייל זיינען דאָס פאָרשטייער פון דער אַלטער איכעס-אַריסטאָקראַטיע אין ענגלאַנד און פראנקרייך, וואָס האָבן ניט געקענט מויכל זיין דעם נייעם הערשנדיקן קלאַס, דער בורזשואַזיע. דאַכט זיך, גאָר ניט לאַנג פלעגט זי אָפּשלאָגן באַ זיי די שוועלן, און איצטער קוקט זי אַף זיי, ווי אַ כוצפּעדיקער אויפגעקומענער העדיעט, פון אויבן אַראָפּ. אַלע פּרואוון פון ר ע ס ט אַ װ ר אַ צ י ע, אויפשטעלן צוריק די אַלטע אָרדענונג, האָבן זיך אויסגעלאָזן מיט גאָרנישט. אין פראנקרייך, וואו עס האָט זיך איינגעגעבן נאָך דער גרויסער רעוואָלוציע און נאַפּאָלעאָנס מיליטערישער דיקטאַטור צוריק אויפשטעלן אף אַ צייט די מאַכט פון דער אַלטער קיניגלעכער דינאַסטיע (די בורבאָנען) — דידאָזיקע יאָרן, פון 1815 ביז 1830, רופט מען דעריבער די עפּאָכע פון

רעסטאווראציע, — האָט אַ נייע רעוואָלוציע, די יולי-רעוואָלוציע פון 1830 יאָר, ענדגילטיק אַראָפּגעוואָרפן די פעאָדאַלע אַריסטאָקראַטיע. אין ענגלאַנד האָט זי אויך אַזאַ קלאַפּ געקראָגן פון דער פּאַרלאַמענט-רעפאָרם אין 1832 יאָר, וואָס האָט אָפּגעשאַפט די אַזוי גערופענע פוילע שטעטלעך, ד. ה. זי האָט אָפּגענומען בײַ די פעאָדאַלן דאָס רעכט צו שיקן דעפּוטאַטן פון די פאַרוואָרפענע דערפער, וואָס האָבן זיי געהערט, און האָט איבערגעגעבן דאָסדאָזיקע רעכט צו די אינדוסטריעלע שטעט.

אָט די באַליידיקטע אַריסטאָקראַטן האָבן איצט אָנגעהויבן באַשולדיקן די בורזשואַזיע, אַז דאָס איז זי שולדיק אין אַלע צאָרעס, וואָס האָבן באַליַיט די אַנטוויקלונג פון דער נייער געזעלשאַפט. זיי האָבן אויפגעדעקט די פּאַראַנדקעס אַף די פאַבריקן און זייַנען אַרויסגעטראָטן ווי פאַרטיידיקער פון די אַרבעטער; דאָס האָט זיי פונדעסטוועגן גאָרניט געשטערט צו עקספּלואַטירן אויפן שענדלעכסטן אויפן זייערע אַרענדאַטאָרס און רויבן זייערע לאַנדווירטשאַפטלעכע אַרבעטער. זיי וואָלטן וועלן צוריק אויפשטעלן די אַלטע פעאָדאַלע געזעלשאַפט, „וואו אַ מאַכנע אונטערגעדריקטע און ציטערנדיקע קנעכט האָט מעקאַנע געווען דעם לעבן פון דעם לעצטן פּריצישן הונט“, אָבער וואו די נידעריקע שטאַנדן האָבן אין דער זעלביקער צייט געהאַט דערכערעץ פאַרן סעניער, זייַנען געגאַנגען אין קלויסטער און האָבן פלייסיק געאַרבעט.

צו זיי געהערן, אין פראַנקרייך, געוויסע לעגיטימיסטן, אָנהענגער פון די צווייַ מאָל אַראָפּגעוואָרפענע בורבאָנען, און „יונג ענגלאַנד“, אַ קרייז יונגע פאָרשטייער פון דער ענגלישער אַריסטאָקראַטיע, וואוהין עס איז אַריינגעטראָטן אויך דיזראַעלי, שפּעטער אַ באַרימטער מלוכע-טוער, אַן אווטאָר פון דערציילונגען, וואָס האָבן זייער בוילעט געשילדערט די רעזולטאַטן פון דער אַנטוויקלונג פון גרויס-אינדוסטריע אין ענגלאַנד. קעגנער פון דער אינדוסטריעלער בורזשואַזיע און פון דער פרייַהייט פון האַנדל, האָבן זיי געוואָלט צוציען אַף זייער צאַד די אַרבעטער, קעדיי

אויפצושטעלן די פּאָליטישע הערשאפט פון דער עמעסער אריסטאָקראטיע, וואס וועט שוין ניט דערלאָזן, אז די ארבעטנדיקע מאסן זאָל געשעען עפּעס שלעכטס. פון די לעצטע האט זיך נאר געפּאָדערט, זיי זאָלן האבן דערכערעץ און ליב האבן זייערע פּאסטעכער. פּארשטייט זיך, קעגן ארבעטער אזעספּעניסמער און ווידערשפּעניקע האבן זיי געהאלטן פון די שטרענגסטע מיטלען.

קימאַט פון דערזעלביקער טייג איז געקנאָטן אויך דער גאַלאָכישער אָדער קריסטלעכער סאָציאליזם.

האַגאַם געווויסע פאָרשטייער זיינע זיינען פּערזענלעך געווען גאַנץ לייטישע מענטשן, איז דאָס דאָך איינער פון די סאַמע אָפּשטויסנדיקע מינים פון רעאַקציאָנערן סאָציאליזם. מע דאַרף אים נאָר ניט צענויפמישן מיטן מיטלאלטערלעכן קאָמוניזם, אָדער מיטן קאָמוניזם פין מיונצערן, וואס האָט זיך אויך געשטיצט אפן קריסטנטום. דידאָזיקע רעוואָלוציאָנערע קאָמוניסטן-סעקטאַנטן זיינען אויפגעשטאַנען קעגן דעם אָפיציעלן קריסטנטום און פלעגן ארויסרוקן דאָס אורשפּרינגלעכע קריסטנטום, וואָס האָט נאָך געהאַט אַ בונטאַרישן כאַראַקטער, ווי אַ רעליגיע פון באַלמעלאָכעס און פּויערים.

דער היינטיקער קריסטלעכער סאָציאַליזם, זאָגט איינער א מעסיקער דייטשישער געלערנטער, פירט זיך אויף, ווי אַ מאראָדער אפן שלאַכטפעלד. ער גאַנוועט זיך אונטער צו אלעמען, ווען די היינטיקע געזעלשאַפט האָט צעוואונדעט און אָפּגעשוואכט. כדיי איסצוהיילן זיי פון די וואונדן און פון דעם צאָרן, פון דער פארביסנקייט קעגן דערדאָזיקער געזעלשאַפט. דערדאָזיקער סאָציאליזם פארשמירט אלע נעוואָלעס פון דער בורזשואזיע קעגן די ארבעטער. ער רופט צו דער בורזשואזיע, זי זאָל זיין ניטהארציק, און די ארבעטער — אונטערטעניק. ער רעקאָמענדירט דעם פּראָלעטאריאט אונטערטעניקייט און א געבראָכן געמיט, בעאיס „פארן פּרעלעטאריאט, וואָס וויל ניט, מע זאָל זיך מיט אים באגיין, ווי מיט אן אָפּפאל פון דער מענטשהייט, — פאר דעם

פראָלעטאַריאַט איז געוואַקסן, זעלבסטבאַוואוסטזיין, דאָס געפיל פון שטאָלץ און אומאָפּהענגיקייט וויכטיקער פון ברויט".

צום רעאַקציאָנערן סאָציאַליזם רעכנט צו דער מאַניפעסט אויך דעם קלייןבירגערלעכן. דאָס איז דער סאָציאַליזם פון קלייןבירגער און פויערים, וואָס ליידן אויך פון דער אַנטוויקלונג פון קאַפּיטאַליזם. זיינע פאָרשטייער פאַרהאַלטן זיך אַמאָל צום אַרבעטער-קלאַס מיט מער מיטגעפיל, זיי שילדערן מיט היץ זיינע ליידן, דעקן אויף מיט ליידנשאַפטלעכע שטראָפּרייד די איבער-מאָסיקע זשעדנעקייט פון דער בורזשואַזיע. זיי ווילן ניט פאַרניכטן די-דאָזיקע געזעלשאַפט, זיי ווילן זי נאָר אויסבעסערן, מאַכן זי מער צו דערליידן. זייער אידעאַל איז — אַ פאַרמעגלעכער באַלמעלאָכע, וואָס אַרבעט אין אַ קליינעם וואַרשטאַט, אַ פאַרמעגלעכער פויער, וואָס אַרבעט זיך אָפּ זיין נאַכלע. בעהעסקעם דערמיט וואָלטן זיי וועלן אויך דעם אַרבעטער פאַרוואַנדלען צוריק אין אַ באַלמעלאָכע אָדער פויער. אַזוי אָבער ווי דאָס איז דאָך אוממעגלעך, איז בלייבט זיי אויסן נאָר צו באַוויינען די שאַלקהאַפטיקייט פון דעם הערשנ-דיקן קאַפּיטאַליזם. צו די סאַמע טאַלענטפולע און איידעלע פאָר-שטייער פון אָט דעם סאָציאַליזם האָט געהערט דער פראַנצויזי-שער געלערנטער סיסמאָנדי. ווען בא אונז אין רוסלאַנד האָט זיך אָנגעהויבן אַנטוויקלען דער קאַפּיטאַליזם, האָבן זיך אין דער רוסישער ליטעראַטור אויך געוויזן שרייבער, וואָס האָבן, אַזוי ווי סיסמאָנדי, געטרוימט וועגן אומקערן זיך צו דער אַלטער „פאָלקס-פּראָדוקציע", ווען עס איז ניט געווען ניט קיין קאַפּיטאַליסטן, ניט קיין פּראָלעטאַריער.

אויך איצטער טרעפן זיך נאָך פאָרשטייער פון דעם רעאַקציאָנערן סאָציאַליזם, ווי דער מאַניפעסט באַשרייבט אים. עמעס, פאָרשטייער פון דעם פעאָדאַלן סאָציאַליזם זיינען איצטער פונקט אַזאַ זעלטנהייט, ווי אַ פּאַרצייטיקער בופלאָקס. דערפאַר איז אָבער פאָרשטייער פון דעם גאַלאָכישן אָדער קריסטלעכן סאָציאַליזם פאַראַן איבערגענוג. וואָס שטאַר-

קער עס צעוואקסט זיך די פּראָלעטאַרישע באַוועגונג, אַלץ מער וואַקסט די צאָל פון אָט די פּאַלסיפיצירער פון סאָציאַליזם. וואָס מער די רעליגיע עסט זיך צו די פּראָלעטאַריער, אַלץ מער פאַר-ווייסט מען זי מיט סאָציאַליזם. נאָר אויב אַ גאַלעך קען מען דערקענען אַפילע אין אַ ראָגאָזשע, איז נאָך גרינגער צו דערקע-נען, ניט געקוקט אפן יאַרליק פון סאָציאַליזם, אין דעראָזיקער געמישעכץ דעם אַלטן פאַרשיקערונגס-געטראַנק, וואָס דאַרף דעם פּראָלעטאַריער מאַכן פאַרגעסן וועגן אַלע נעוואָלעס און פּאַסקוד-סטווס פון דער בורזשואַזער געזעלשאַפט.

דערפאַר איז לעגאַמרע פאַרשוואונדן יענער מין רעאַקציאָ-נערער סאָציאַליזם, וואָס דער מאַניפעסט גיט אים אָפּ אַזוי פיל אָרט. דאָס איז—דער דייטשישער אָדער דער „עמעסער סאָ-ציאַליזם".

דאָ האָט זיך געלאָזט פילן דאָס, וואָס די אַוטאָרן פון דעם מאַניפעסט זיינען ביידע געווען דייטשן. אויב דער פּראָלעטאַריאַט דאַרף קוידעמקאָל מאַכן אַ סאָף צו זיין אייגענער בורזשואַזיע, איז דאַרפן זיינע פאָרשטייער קוידעמקאָל און אפן שאַרפסטן אויפן פּאַנאַנדערקלייבן זיך און פאַרמישפּעטן די אַלע סאָציאַליסטן, וואָס שטערן דעם קאַמף פון פּראָלעטאַריאַט. דערמיט דערקלערט זיך די היציקייט, מיט וואָסערער די אַוטאָרן פון דעם מאַניפעסט שמייסן די „עמעסע סאָציאַליסטן".

די דייטשישע סאָציאַליסטן האָבן דאַן מיטגעפילט דעם פּראָלעטאַריאַט און האָבן אין אַ רייע אַרטיקלען און ביכער באַ-שריבן זיין צאָרעדיקע לאַגע. זיי האָבן געשטורעמט די בורזשואַזע געזעלשאַפט, אָבער אין זייערע טאַינעס האָבן זיי דערלאָזן אַזאַ טאַעס, וואָס האָט זיי געמאַכט פאַר די נאָענטסטע קרויווים פון די פאַרביסנסטע רעאַקציאָנערן.

זיי האָבן געטאַינעט אומגעפער אַזוי: אין די מאַירעוו לענ-דער — און פאַר זיי זיינען מאַירעוו-לענדער געווען פראַנקריין און ענגלאַנד, — ליידט דער אַרבעטער-קלאַס פון דעם קאַפּיטאַליזם,

האגאם אין יענע לענדער איז כּאראַן אי א פּארלאמענט, אי פּאָליטישע פרייהייט. דאַלעס איז דאָרט ניט ווינציקער, ווי אין די מיזרעך-לענדער. צי איז קעדאַי צו פּאַטערן קויכעס אף אויסצוקעמפן פּאָליטישע פרייהייט, אויב דאָס פירט צו אזעלכע רעזולטאַטן? און די דייטשישע סאָציאַליסטן האָבן געענטפערט, אז זיי זײַנען צו פּאָליטישער פרייהייט מער ווי גלײַכגילטיק. זי איז זיי, ווי איינער פון זייערע לײַט האָט זיך אויסגעדריקט, פּאָשעט עקלהאַפט. און אנדערער, וואָס דער מאַניפעסט רופט אים אָן אלס דעם וויכטיקסטן פאָרשטייער פון דעמדאָזיקן סאָציאַליזם, ק א ר ל ג ר י ו ן, האָט געשריבן:

„וועד פּאָדערט אין פרייסן א קאָנסטיטוציע (פרייע פּאָליטישע אינסטיטוציעס) ? די ליבעראַלן. ווער זײַנען זיי די ליבעראַלן? הערן אין אייגענע הייזער און געוויסע שרייבער, וואָס אָדער זיי האָבן אליין אזעלכע הייזער, אָדער וואָס זייערע געדאַנקען גייען ניט ווייטער פון די פאַרלאַנגען פון דידאָזיקע בעקאָוועדיקע אייגנטימערס פון הייזער און פאַבריקן. צי איז אָט דאָס הייפל אייגנטימערס איינעם מיט זייער שרייבנדיקער לײַב-וואַך דאָס פאָלק? ניין. צי פאַרלאַנגט דאָס פאָלק א קאָנסטיטוציע? אפילע אין כאָלעם ניט... ווען די שלעזישע וועבער וואָלטן זיין באַוואוסטזיניק, וואָלטן זיי געדאַרפט פּראָטעסטירן קעגן א קאָנסטיטוציע. דער פּראָלעטאַריאַט האָט אָבער ניט דערצו ניט קיין באַוואוסטזיניקייט ניט קיין רעכט; דעריבער טוען מיר אין זײַן נאָמען, מיר פּראָטעסטירן!".

ס'פארשטייט זיך, אז אזעלכע דיבורים האָבן געמוזט ארויסרופן בא די קאָמוניסטן דעם גרעסטן צאָרן. דאָס איז דאָך געווען געשריבן גלײַך נאָך דעם, ווי די שלעזישע וועבער זײַנען באַקאַנט געוואָרן מיט אַלע אַנטיקלעך פון דער פּרייסישער זעלבסטהערשונג, ווען מען האָט לויטן באַפעל פון דעם פּרייסישן קיניג ארויסגעשטעלט קעגן זיי מיליטער און צעשאָסן אסאך פון זיי נאָר

דערפאַר, וואָס זיי האָבן פּראָטעסטירט קעגן דער אומענטשלעכער עקספּלואַטאַציע מיצאַד די פאַבריקאַנטן.

די „עמעסע סאָציאַליסטן" האָבן ניט פאַרשטאַנען, אַז דער פּראָלעטאַריאַט מוז האָבן די פּאָליטישע פרייהייט, קעדיי צו אָר־גאַניזירן זיך, קעדיי צענויפצוזאַמלען די קויכעס. זייערע שרייבעכצן און זייערע דיבורים האָבן געקענט פאַרשאַפן פאַרגעניגן נאָר די ערגסטע רעאַקציאָנערן, וואָס האָבן אַפילע הערן ניט גע־וואָלט וועגן וועלכע עס איז פּאָליטישע פרייהייטן.

די „עמעסע סאָציאַליסטן" אין דייטשלאַנד זיינען פאַר־שוואונדן אָן א שפור. אָבער באַ אונז אין רוסלאַנד האָבן זיך געוויזן זייערע ענלעכע צו זיי פּאָלקיסטן־סאָציאַליסטן, צום סאָף פון די 70־ער און 80־ער יאָרן פון דעם פאָריקן יאָרהונדערט. מע דאַרף זיי נישט צענויפמישן מיט די ר ע וו אָ ל ו צ י אָ נ ע ר ן ־ פּ אָ ל ־ ק י ס ט ן (נאַראָדניקעס), וואָס א טייל פון זיי האָט געלייקנט אין דעם קאַמף פאַר אַ קאָנסטיטוציע דערפאַר, ווייל זיי האָבן גע־וואָלט מיטאַמאָל פאַרווירקלעכן דעם סאָציאַליזם, און נאָך א טייל, ווי די „נאַראָדאוואָלצעס", האָבן געטרוימט מיט דער הילף פון טעראָר צו פאַרכאַפּן די פּאָליטישע מאַכט, און שוין דאַן פאַר־ווירקלעכן דעם סאָציאַליזם. דאָס זיינען געווען, באַ אַלע זייערע טאָעסן, עמעסע רעוואָלוציאָנערן, וואָס האָבן דערלאַנגט דער רוסי־שער זעלבסטהערשונג ניט איין קלאַפּ.

מירריידן וועגן יענע שרייבער, וואָס פלעגן איבערכאַזערן, אליין ניט וויסנדיק עס, אַמאָל וואָרט באַ וואָרט, די קלאָלעס, וואָס די דייטשישע „עמעסע סאָציאַליסטן" האָבן געשאָטן אַף דער בורזשואַזיע און דעם קאַפּיטאַליזם; זיי האָבן געקעמפט קעגן קאָנ־סטיטוציע און פאַקטיש זיינען זיי געווען מעשאָרסים באַ דער צאַ־רישער זעלבסטהערשונג.

איצטער לאָמיר אַריבערגיין צום צווייטן מין, צום ב ו ר ־ ז ש ו א ז ן אָדער ק אָ נ ס ע ר ו ו אַ ט י װ ן ס אָ צ י א ל י ז ם. די פאַר־שטייער זיינע זיינען אָנהענגער פון דער איצטיקער בורזשואַזער

געזעלשאַפט, וועלכע מאַכמעס די צאָרעס, וואָס זיינען אומפאַרמיידלעך פאַרבונדן מיט איר, הויבן זיי אָן מוירע צו האָבן פאַר דער עקזיסטענץ פון דערדאָזיקער געזעלשאַפט. זיי וואָלטן וועלן באַזייטיקן די צאָרעס, קעדיי איינצוהאַלטן די איצטיקע געזעלשאַפט. צוליב דעם לייגן זיי פאָר מיטלען פון פילאַנטראָפּיע, צדאָקע, וואָס דאַרפן באַרויִקן די אַרבעטער און מאַכן באַ זיי א שאַלעם מיט דער היינטיקער געזעלשאַפט; אַנדערע לייגן פאָר קאָלערליי רעפאָרמען, אויסבעסערונגען, וואָס דאַרפן פאַריכטן געוויסע כעסרוינעס פון דער בורזשואַזער געזעלשאַפט און, אַף אַזא אויפן, פאַרשטאַרקן זי, מאַכן זי מער שטאַנדהאַפטיק. „דער אידעאַל פון גוט אָפּגעפּאַשעטע אַרבעט-בעהיימעס — דאָס איז דער אידעאַל פון דעספּאָטן, אָבער אויך דער אידעאַל פון די סאַמע הומאַנע (מענטשנליבנדיקע) בורזשוא, פון יענע בורזשואַ, וואָס וואָלטן וועלן אויפריכטיק געבן דעם אַרבעטער א מאַטעריעלע שעפע, ניט צעברעכנדיק אָבער דערביי די קייטן פון קאַפּיטאַל, וואָס הענגען אַף אים".

צו די בורזשואַזע סאָציאַליסטן רעכנט צו דער מאַניפעסט אויך פּרודאָנען, כאָטש ער איז איינער פון די שאַרפסטע קריטיקער פון דעם קאַפּיטאַליזם. אָבער פּרודאָן איז דאַן געווען אויך א קעגנער פון די קאָמוניסטן און האָט זיי געזידלט מיט די לעצטע ווערטער. ער האָט געזידלט די גרויסבורזשוא און ער איז אַרויסגעטראָטן קעגן דער גרויס-אינדוסטריע, אָבער אין דערזעלביקער צייט האָט ער אַפילע ניט געוואָלט הערן וועגן פאַרניכטן פּריוואַט-אייגנטום. ער האָט ניט פאַרשטאַנען, אַז וויבאַלד ער פאַרטיידיקט פּריוואַט-אייגנטום, איז דערמיט גופע דערלאָזט ער שוין אויך דאָס קאַפּיטאַליסטישע פּריוואַטע גרויס-אייגנטום. ער האָט געוואָלט, עס זאַל זיין די בורזשואַזע געזעלשאַפט, נאָר זי זאַל ניט באַשאַפן קיין פּראָלעטאַריאַט, עס זאָל בלייבן די סכוירע-פּראָדוקציע, נאַר עס זאָל ניט זיין קיין קריזיסן, קיין פאַלן פון מעקאָכים. אָט פאַרוואָס זיין אידעאַל איז אַן

אפגעלייטערטע בורזשואזע געזעלשאַפט, זיין סאָציאַליזם — איז א בורזשואַזער. ער האָט געוואָלט אויפהיטן די יעסוידעס פון דער בורזשואזער געזעלשאַפט, דערפאר איז זיין סאָציאַליזם אויך א קאָנסערוואַטיווער.

גאר אנדערש פאַרהאַלט זיך דער מאַניפעסט צו דעם מין סאָציאַליזם, וואס ער רופט קריטיש-אוטאָפּישער, און צום קאמוניזם פון אַנדערע ריכטונגען.

נאָך אין 16-טן יארהונדערט, ווען דער קאַפּיטאליזם אין ענגלאנד האָט זיך ערשט אנגעהויבן צו אַנטוויקלען, האט ער זיך דאַן שוין איינגעקערט צו באַווייזן זיך אין זיין גאַנצן גלאַנץ. שוין דאַן האבן זיך געפונען מענטשן, וואס האבן פאַרשטאַנען, אז דער וואוקס פון דער צאל בראָדיאַגעס, פארברעכערס און פון דאַלעס ווערט ארויסגערופן ניט דורך עפעס א באַזונדערער פאַרדאַרבנקייט פון די ארימעלייט, נאר דורך די נייע געזעלשאפטלעכע באַדינגונגען, קוידעמקאל דורך דעם פּריוואַט-אייגנטום אַף פּראַ-דוציר-געצייג. טאָמאַס מאָר, איינער פון די געבילדעטסטע מענטשן אין זיין צייט, האט אין 1516 יאָר אנגעשריבן א „גאָלדן ביכל וועגן דער בעסטער געזעלשאַפטלעכער איינאָרדענונג און וועגן דעם נייעם אינזל אוטאָפּיע". דער נאמען אוטאפּיע איז גענומען פון גריכיש און באַטייט — ערגעץ ניט, אַ לאַנד פון ערגעץ ניט. אפשילדערנדיק אויספירלעך אלע צאָרעס, וואס די אנטוויקלונג פון קאַפּיטאַליזם האט ארויסגערופן אין ענגלאנד, דערציילט מאָר וועגן דעם גליקזעליקן לעבן אפן אינזל אוטאָפּיע, וואו עס איז אָפּגעשאפט פּריוואַט-אייגנטום.

פון דאַן אָן רופט מען אזעלכע באשרייבונגען פון פאנטאַסטישע לענדער, וואס אין דערווירקלעכקייט זיינען זיי ניט פאַראַן, און וואו עס הערשט א מוסטערהאפטע אָרדענונג — אוטאָפּיעס; מיטן ווארט אוטאפּיש באַצייכנט מען אזוינס, וואס קען ניט מעקויעם ווערן, און אוטאפּיסט רופט מען א טרוי-

מער, וועלכער שטעלט זיך פאנטאסטישע צילן, וואס קענען ניט מעקוים ווערן.

נאר איידער מיר גייען אריבער צו די אוטאפיסטישע סאציאליסטן, לאמיר נאך זאגן עטלעכע ווערטער וועגן באבעפן און זיינע פארגייער. וועגן זיי זאגט דער מאניפעסט אפן, אז זיי האבן אויסגעדריקט די פאדערונגען פון דעם פראלע-טאריאט אין אלע גרויסע רעוואלוציעס פון דער נייער צייט.

מיר האבן שוין גערעדט וועגן טאמאס מינצער, וואס איז ארויסגעטראטן בעאיים דעם גרויסן פויערים-קריג קעגן פריוואט-אייגנטום, ווייל דאס איז סויטער די יעסוידעס פון עמעסן קריסטנטום. ער איז געווען ענג פארבונדן מיט די פראלעטא-רישע שיכטן פון יענע שטעט, וואו אים איז דאן אויסגעקומען צו פריידיקן. ער האט געפאדערט פון זיינע אנהענגער שטרענגע מידעס און אפזאגן זיך פון ניט-נייטיקע פארגעניגנס. אט דער אסקעטיזם איז געווען פארבונדן מיט דער פאדערונג פון שטרענגסטער גלייכהייט, מיט אפזאגן זיך פון יעדן מין פרי-ווילעגיעס. אין א צייט, ווען די געזעלשאפט האט אין איר רע-שוס ניט קיין גענוגנדיקן סכום עקזיסטענץ-מיטלען, איז אזא פא-דערונג פון שטרענגער, מעגושעמדיקער אויסגלייכונג גאנץ פאר-שטענדלעך. ווען בא איינעם איז דא איבעריקס, הייסט עס, אז בא דעם אנדערן פעלט.

דיזעלביקע שטריכן טרעפן מיר בעאייט דער ענגלישער רעוואלוציע פון 17-טן יארהונדערט (1640—1658). דארט זיינען, אכוץ די לעוועלערס (אויסגלייכער) סטאם, וואס האבן זיך באנוגנט מיט דער פאדערונג פון פולער פאליטישער גלייכ-הייט, — זייער אנפירער איז געווען לילבארן, — געווען נאך עמעסע לעוועלערס, וואס האבן געפאדערט פולשטענדיקע עקאנאמישע גלייכהייט. פארשטייער פון די ערדלאזיקע באטראקעס האבן געפאדערט, מע זאל אפשאפן פריוואט-אייגנטום אויף ערד און א פולשטענדיקע גלייכהייט אין דער פאנאנדערטיילונג

פון אַלע גיטער. מע האָט זיי גערופן דיגערס, ד. ה. גרעבער, וואָרום זיי פלעגן זיך א פאָשעטער איינמעלדונג פאַר־כאַפּן קאָהאָלשע ערד, פלעגן צענעמען די פלאנקענס און פלעגן געמיינזאַפטלעך באארבעטן די ערד.

אין דער צייט פון דער גרויסער פראַנצויזישער רעוואָלו־ציע טרעפן מיר ווידער רעוואָלוציאָנערן, וואָס פאָדערן ניט בלויז פאליטישע, נאָר אויך עקאָנאָמישע גלייכהייט. דאָס זיינען געווען די אַזוי גערופענע צעווילדעוועטע, וואס האָבן מיט זייערע עקסטרעמע פאָדערונגען געשראָקן אַפילע ראָבעספיערן. און גע־פאָדערט האָבן זיי נאר אַן אומבעראכמאָנעסדיקן קאַמף מיט קאָל־ערליי ספעקולאַנטן און וואָכערניקעס, וואָס האָבן אויסגענוצט דאס אַלגעמיינע דאַכקעס און האָבן אומפאַרשעמט אויפגעבלאָזן די מע־קאָכים. זיי זיינען געווען פאר אומבאַדינגטער גלייכהייט און האָבן דעריבער געפאָדערט, מע זאָל רעקוויזירן, פאַרוואַנדלען אין מלוכע־אייגנטום אַלע פאראנענע רעזערוון. דעם גרעסטן איינפלוס האָבן זיי געהאַט אין די אַרבעטער־קווארטאלן. ראָבעספיער, וואָס האָט מוירע געהאַט אינגאַנצן אָפּצושרעקן פון דער רעוואָלוציע די מיטלשיכטן פון דער בורזשואַזיע, האָט אין 1794 יאָר געמאַכט מיט די „צעווילדעוועטע" אַ קורצן סאָף. דערמיט האָט ער אָבער נאָר פאַרגיכערט דעם ניצחון פון די מעסיקע עלעמענטן, וואָס האָבן צוגעאיילט און האָבן מיט אים אליין און מיט זיינע אָנהענ־גער געמאַכט א סאָף (דעם 27 יולי 1794 יאָר אָדער, לויטן רע־וואָלוציאָנערן קאַלענדאַר, דעם 9-טן טערמידאָר אין דעם צווייטן יאָר פון דער רעפובליק).

די טערמידאָריאַנער האָבן אויסגענוצט די מאַכט, קעדיי נאָכמער אָנצודריקן אַף די אַרבעטער. זיי האָבן פאַרמאַכט די קלובן, האָבן באַגרענעצט די פרייהייט פון פרעסע פאַר די קעגנער פון דער בורזשואַזיע. דאַן האָט באַבעף און זיינע כאַוויירים באַשלאָסן צו מאַכן אַ פאַרשווערונג, קעדיי אראָפּצוואַרפן די בורזשואזיע און איינשטעלן אַן אַלגעמיינע גלייכהייט. אַפּן פאַל,

אויב עס וועט זיך זיי איינגעבן צו פאַרכאַפּן די מאַכט, האָבן זיי אויסגעאַרבעט א רייע דעקרעטן קעגן דער בורזשואַזיע און לע־טיוועס די אַרבעטער. איטלעכער, וואָס אייגנט זיך צו א מאָ־נאָפּאָל־רעכט אף צו באַנוצן זיך מיט פּרוכטן פון דער ערד און אינדוסטריע איז, לויט זייער מיינונג, א פאַרברעכער.

עס האָט זיך אָבער צווישן זיי אריינגעמאַכט א פּראָוואָקאַ־טאָר. באַבעפן און זיינע כאַווערים האָט מען געכאַפּט, אים אַליין און דאַרטע האָט מען געקעפּט, און די איבעריקע פאַרשיקט. צווישן די לעצטע איז געווען בואָנאַראָטי. מיט אסאך יאָרן שפּעטער האָט ער זיך אומגעקערט קיין פראנקרייך, האָט געפּריי־דיקט צווישן די רעוואָלוציאָנערן די „לערע פון די גלייכע", האָט געהאַט א גרויסע ווירקונג אף אָגיוסט בלאַנקי, וואָס איז אין זיין רעוואָלוציאָנערער טעטיקייט געגאַנגען לויט די געבאָטן פון באַבעפן און זיינע פריינט (די באַבואַוויסטן). נאָך בלאַנקיס נאָמען רופט מען בלאַנקיסטן יענע קאָמוניסטן, וואָס האָבן געהאָפט, מיט דער הילף פון א געלונגענער פאַרשווערונג פון א קליינעם הייפל אנטשלאָסענע רעוואָלוציאָנערן, צו פאַרכאַפּן די פּאָליטישע מאכט און דעקרעטירן, דורכפירן מיט דער הילף פון א רייע דעקרעטן, דעם קאָמוניזם. זיי האָט זיך אַפילע איינ־געגעבן צוציען אף זייער צאַד א געוויסע צאָל ארבעטער, דאָך האָבן זיי גאָר ניט געהאַלטן פון א קלאַסן־אָרגאַניזאַציע פון דעם פּראָלעטאַריאַט, און ארבעטן אין דעראָזיקער ריכטונג, האָבן זיי גערעכנט, הייסט דערווייל אומזיסט פאַטערן קויכעס.

קעגן א קלאַסן־אָרגאַניזאַציע פון דעם פּראָלעטאַריאַט, קעגן באַשאַפן א באַזונדערע קלאַסן־פּאַרטיי זיינען געווען אויך די אַזוי־גערופענע גרויסע אוטאָפּיסטן. אונטער דעם נאָמען פאַר־שטייט מען געוויינלעך סען־סימאָן, פוריע און אָוען, וואָס זיינען אָנגערופן אויך אין מאַניפעסט.

אַלע דריי האָבן אָפּגעגעבן זייער גאַנץ לעבן צו איין זאַך: פאַרטיידיקן די אינטערעסן פון דעם ארבעטער־קלאַס. אָבער

גרייט אף אלץ צוליב דעם פאָלק, צוליב דעם ארבעטער־קלאס, הייס מיטפילנדיק די ליידן פון די אונטערגעדריקטע קלאסן, האָבן זיי דאָך ניט געגלויבט אין די קויכעס פון דידאָזיקע קלאסן, אין זייערע פעאיקייטן. זיי האָבן אינגאנצן ניט גענומען אין כעשבן די אייגענע קויכעס פון דעם ארבעטער־קלאס. ער איז געבליבן אין זייערע אויגן אַן אומבאהאלפענער, ליידנדיקער קלאס, וואס מע דאַרף וועגן אים זאָרגן, מע דארף אים העלפן. זיי טראכטן צו ספּעציעלע פלענער פון א צוקונפטיקער געזעלשאפט, די או־טאָפּיעס זייערע, און דערווייזן אלעמען, אלעמען, אז עס איז גענוג נאָר אָנצונעמען זייער פלאן, קעדיי מיט איין מאָל צו פארוואַנדלען די איצטיקע געזעלשאפט פון א טרערן־טאָל אין א גאניידן אף דער וועלט. אין דער נויט זעען זיי ניט מער ווי נויט, זיי פארשטייען ניט, אז די באדינגונגען, אין וואָסערע דער פראָלעטאריאט לעבט באם קאפּיטאליזם, שטויסן אים אפן וועג פון קלאסן־ארגאניזאציע, אז אינאיינעם מיט דער אנטוויקלונג פון דעם קלאסן־באוואוסטזיין ווערט ער אלץ מער א רעוואלוציענערע קראפט. די גרויסע אוטאָפּיסטן האָבן ראכמאָנעס אף דעם ארבעטער־קלאס פון גאנצן הארצן, און דעריבער ווענדן זיי זיך צו שטארקע און מעכטיקע, קעדיי ווייך צו מאכן זייערע הערצער דורך בוילעטע בילדער פון די יעסורים, וואָס עס האָט אויסצו־שטיין „דער סאַמע פילצאָליקער און אמערסטן ליידנדיקער קלאס", אָבער אף אלע זייערע צורופן האָבן זיי ניט געקראָגן קיין קאָל און קיין ענטפער. די מיטלען, וואס זיי פלעגן קריגן בא אייניקע מענאדווים, פלעגט קוים סטאיען אף צו גרינדן א סאָציאליסטישע מוסטער־קאָלאָניע, וואָס פלעגט געווייגלעך גאנץ גיך פלאַצן.

דער סאַמע פראקטישער פון זיי איז געוועזן אָוען. א רייכער מענטש, האָט ער ארייגעבראָכט דאס גאנצע פארמעגן אף זיינע סאָציאַלע עקספּערימענטן; ער האָט אָבער אין דערזעלביקער צייט פארטיידיקט א רייע מיטלען לטויווס דעם ארבעטער־קלאס, וואס האבן זיך ארויסגעוויזן פאר נוצלעכע. אזוי איז ער געווען

א הייסער אָנהענגער פון אַן ארבעטער-געזעצגעבונג און האט זייער פיל אויסגעטאָן פאר דער גייסטיקער דערציאונג פון די ארבעטער.

די הויפט-קראפט פון זיי דרייען, דעריקער פון פוריע און אָועז, איז באשטאנען אין דעם, וואס זיי האבן געגעבן א גלענצעדיקע קריטיק פון דער בורזשואזער געזעלשאפט. זיי האבן אפן גרונטלעכסטן אויפן באוויזן אירע כעסרוינעס. זיי האבן דעריבער געבראכט דעם ארבעטער-קלאס גרויס נוצן, ווארום אין זייערע ווערק האט ער געפונען דעם רייכסטן מאטעריאל אף צו שטורעמען די הערשנדיקע קלאסן. האגאם די מיטלען, וואס זיי האבן פאָרגעלייגט, זיינען געווען זייער ניט פראַקטיש, האַגאַם די פלענער זייערע זיינען געווען אוטאָפּישע, דאָך זיינען געוויסע פאָרשלאגן זייערע אַריין אין דער פראָגראַם פון דער קאָמוניסטישער פאַרטיי.

אָט פארוואָס ענגעלס זאָגט גאַנץ ריכטיק אין אַן אַנדער אָרט, אַז דער וויסנשאַפטלעכער קאָמוניזם שטייט אַף די פלייצעס פון סען-סימאָן, פוריע און אָוען, דריי מענטשן, וואָס באַ דער גאַנצער פאַנטאַסטישקייט און אוטאָפּיזם פון זייערע לערעס, האבן זיי דאָך געהערט צו די אויסגעצייכנטע מוחעס פון אַלע צייטן, וועלכע האבן געגיאַל פאָרויסגעזעען און פארויסבאנומען אַסאַך זאכן, וואָס די ריכטיקייט דערפון דערווייזן מיר איצטער וויסנשאפטלעך.

מע דאַרף נאָך צוגעבן, אַז די גרויסע אוטאָפּיסטן זיינען אויסגעטראטן מיט זייערע פלענער, בעאייס דער פראָלעטאריאט האָט ווירקלעך ערשט אָנגעהויבן זיין קאמף קעגן די קאפיטאליסטן, בעאייס ער האט נאך מיט זיך ניט פאָרגעשטעלט קיין שום רעוואלוציאָנערע קראַפט.

„קאָלזמאן דער פראָלעטאריאַט איז נאָך ניט אנטוויקלט אף אזוי פיל, אז ער זאל זיך אויספאָרמירן אין א באזונדער קלאס, קאָלזמאַן דער קאַמף גופא פון דעם פראָלעטאַריאט מיט דער בורזשואזיע האט נאך ניט, הייסט עס, קיין פאָליטישן כאראקטער, און אזוי לאנג ווי די פראָדוציר-קויכעס האבן זיך נאך ניט אנט

וויקלט אין די טיפענישן פון דער בורזשואזיע אין אַזאַ מאָס, אַז זיי זאלן געבן א מעגלעכקייט צו געפינען די מאַטעריעלע באַדינגונגען, וואָס זיינען נויטיק פאר דער באַפרייאונג פון דעם פּראָלעטאַריאַט און אַף אויסצובויען א נייע געזעלשאפט, — אזוי לאַנג זיינען דידאָזיקע טעאָרעטיקער פון דעם פּראָלעטאַריאט געווען אוטאָפּיסטן, וואָס קענען צו העלפן דעם אונטערגעדריקטן קלאַס אין זיינע נויטן, טראכטן זיי צו סיסטעמען און שטרעבן צו געפינען אַ באַנייענדיקע וויסנשאַפט. אָבער וואָס מער די געשיכטע רוקט זיך פאָרויס, און אינאיינעם דערמיט אַנטפּלעקט זיך אַלץ בולטער דער קאמף פון דעם פּראָלעטאַריאַט, — ווערט שוין איבעריק צו זוכן א וויסנשאַפט אין די אייגענע קעפּ: זיי דאַרפן זיך נאָר אָפּגעבן אַ רעכענונג אין דעם, וואָס עס קומט פאָר פאַר זייערע אויגן, און ווערן די אויסדריקער פון די ווירקלעכע געשעענישן"

אָבער די טאַלמידים פון די גרויסע אוטאָפּיסטן האבן ניט געקוקט אַף דעם, וואס די באַדינגונגען האבן זיך געענדערט, און האבן אַקשאָנעסדיק פארמאכט די אויגן אַף דער ווירקלעכקייט. אָוענס אנהענגער אין ענגלאנד זיינען אַרויסגעטראָטן קעגן די טשאַרטיסטן, זיי האָבן געטאַינעט, אַז דער פּאָליטישער קאמף שטערט נאָר דער עקאָנאָמישער באפרייאונג, און באַ דערדאזיקער מיינונג האבן זיי זיך פעסט געהאלטן, כאָטש די טשאַרטיסטן פלעגן זיי געבן צו פארשטיין, אַז די פּאָליטישע באפרייאונג איז פאר זיי נאָר אַ מיטל, וואס איז אונטערגעווארפן אונטער דער עקאנאָמישער באַפרייאונג, ווי אונטער א גרויסן ציל.

דאסזעלביקע זעען מיר אויך אין פראַנקרייך, וואו די פוריעריסטן ווילן ניט הערן אפילע וועגן רעוואָלוציאָנערן קאַמף. ווען שוין האַרט פאר דער רעוואָלוציע פון 1848-טן יאָר איז געשטאַנען די פראגע וועגן דער *רעפאָרם* פונם וואלרעכט, וואס אין פראנקרייך האט עס דאַן געהאט נאָר די רייכע און פארמעגלעכע בורזשואזיע, האָבן זיי זיך אַלץ געפירט דעם קאמף קעגן די *רעפאָרמיסטן*, ווי מע האָט דאן גערופן די אַנהענגער פון

דער וואל־רעפארם, און האבן געהאלטן אין איין דארשענען וועגן פרידלעכער דעמאקראטיע, וואס וועט פאַרווירקלעכט ווערן פון זיך אליין, ווען די הערשנדיקע קלאַסן וועלן פאַרשטיין איר נויטווענדיקייט.

און אין דערזעלביקער צייט מיט אָט די קליינינקע טאַלמידים פון די גרויסע לערער איז ארויסגעטראָטן דער זייער פּאָפּולערער צווישן אַרבעטער פּאָטער קאַבע, וואס האט צוגעטראכט א קאָמוניסטישע אוטאָפּיע איקאריע (גליקזעליקע מעדינע). סאכאַקל עטלעכע כאדאשים פאר דעם אויסבראָך פון דער רעוואָלוציע האט ער זיך נאך געמיט איינצורעדן די ארבעטער, זיי זאלן אַוועקוואַרפן דעם פּאָליטישן קאַמף און פאָרן מיט אים קיין אמעריקע, קעדיי דאָרטן, ווייט פון דעם בורזשואזן שטורעם, צו געפינען דעם נייעם יערושאלאיעם אין דעם צוגעזאגטן לאנד. דערדאזיקער פלאַן האָט זיך פארענדיקט מיט א דורכפאַל. די נייע פּיליגרימען האבן נאך ניט באוויזן צו לאזן זיך אין וועג, ווי אין אייראָפּע האט זיך צעשפּילט די פעוורואַל־רעוואָלוציע.

פערטער קאַפּיטל.

אין דעם פריערדיקן קאַפּיטל זיינען קלאָר געמאַכט געוואָרן די פאַרהעלטענישן פון די קאָמוניסטן צו אַזעלכע שטרעמונגען, וואָס קעמפן, לעפּאָנים אָדער אין דער ווירקלעכקייט, קעגן דער בורזשואַזיע. די קאָמוניסטן אַרבעטן אָבער אין פאַרשיידענע לענ-דער. אין אַנדערע פון זיי איז די פּאָליטישע אָרדענונג דאַן גע-ווען אַף אַזוי פיל אַן אָפּגעשטאַנענע, אַז ניט נאָר די קאָמוניסטן האָבן קעגן איר געקעמפט, נאָר אויך געווויסע שיכטן פון דער בורזשואַזיע. דעריבער איז געווען נויטיק אָנצואווייזן אין מאַני-פעסט, ווי אַזוי די קאָמוניסטן דאַרפן זיך אויפירן בענוגייע צו אַזעלכע פאַרטייען, בּאַ וואָס פאַר אַ טאַקטיק זיי דאַרפן זיך האַלטן אין פאַרשיידענע לענדער.

אין ענגלאַנד איז שוין דאַן געווען אַ גרויסע פּאָליטישע אַרבעטער-פּאַרטיי — טשאַרטיסטן. קלאָר, אַז די קאָמוניסטן האָבן מיט אַלע קויכעס געדאַרפט אונטערשטיצן זיי אין קאַמף מיט די בורזשואַזע פאַרטייען, און נאָר זעען צו פּראָפּאַגאַנדירן דערביי צווישן די טשאַרטיסטן די פּרינציפּן פון קאָמוניזם.

אין די פאַרייניקטע שטאַטן פון צאָפן-אַמעריקע, וואו עס איז נאָך דאַן ניט אָפּגעשאַפט געוואָרן די שקלאַפעריי, און עס איז

נאָך ניט געווען קיין ענדגילטיק אויסגעפּאָרמירטער אַרבעטער־קלאַס, זיינען געווען נאָר איינצלנע אָרגאַניזאַציעס אין געוויסע שטאטן. די ראדיקאלסטע פון זיי איז געווען די אסאָציאציע פון אַגראַר־רעפּאָרמיסטן, וואָס האָט געפּאָדערט, אז די ערד זאָל פאַרוואנדלט ווערן אין אַ נאציאָנאלן אייגנטום.

די אוטאָפּיסטן האָבן זיך מיט פּאָליטישן קאמף קיינמאָל ניט אינטערעסירט, די קאָמוניסטן, אָבער, האָבן זיך אריינגעמישט אין איטלעכער באַוועגונג, וואָס האָט נאָר געהאט אַ שאַייכעס צו די אינטערעסן פון דעם אַרבעטער־קלאַס. פון זייער זייט האָבן זיי זיך אָבער אויסגעצייכנט פון די פארשיידענע אַרבעטער־אָרגאניזאציעס—פּראָפּאַריינען און קאָאָפּעראַטיוון—דערמיט, וואָס זיי האָבן פארטיידיקט ניט נאָר די טאָג־אינטערעסן פון דעם אַרבעטער־קלאַס אָדער פון באזונדערע גרופּעס זיינע, ווי גרויס זיי זאָלן ניט זיין, נאָר זיי האָבן געזארגט אויך וועגן דעם, אז יאָגנדיק זיך נאָך דירעקטע נוצן, זאָל פונדעסטוועגן דערביי ניט ליידן די צוקונפט פון דער פּראָלעטארישער באוועגונג, אז דער ארבעטער־קלאס זאָל ניט פארקויפן זיין רעכט אף יארשענען די בורזשואזע געזעלשאפט, ווי אייסעוו פון כומעש, פאר אַ טעפּל לינדזן.

אין פראנקרייך איז דאן אכוץ דער ראדיקאלער בורזשואַזיע, די ראדיקאלן, וואָס האבן געפּאדערט אן אויסברייטערונג פון דעם וואלרעכט, און פונדעסטוועגן געטרוידעפּט קאמוניסטן ניט ערגער פון דער קאָנסערוואטיווער בורזשואזיע מיט גיזא בעראש, געווען נאך א סאציאליסטיש־דעמאקראטישע אָדער סאציאל־דעמאקראטישע פארטיי. אין איר פּראגראם האט זי ארויסגעשטעלט א רייע פּאָדערונגען, וואס די קאמוניסטן האבן עס אויך ארויסגעשטעלט, נאר בעאייס די לעצטע האבן אויסגעצייכנט געוואוסט, אז דאס זיינען נאר איבערגאנג־מיטלען, וואס פירן צום קאמוניזם, האבן די פראנצויזישע סאציאל־דעמאקראטן דאן געהאלטן, אז דיראזיקע

מיטלען זייגען גאַנץ גענוג אף צו באַזייטיקן די צאָרעס אין דער בורזשואַזער געזעלשאַפט *).

צווישן די פראַנצויזישע סאָציאַל-דעמאָקראַטן זייגען געווען ניט נאָר פאַרשיידענע שיכטן פון דער קליין-בורזשואַזיע, נאָר אויך פראָלעטאַריער, וואָס האָבן זיך נאָך ניט גענוג קלאָר געמאַכט די באַדינגונגען פון דער באַפרייאונג פון זייער קלאַס. פאָדערנדיק אינאיינעם מיט דער קליין-בורזשואַזיע, עס זאָל איינגעשטעלט ווערן דעמאָקראַטיע, זיינען זיי אין דערזעלביקער צייט געווען פאַרכאַפּט פון דעם פּלאַן, וואָס עס האָט אַרויסגעשטעלט איינער פון די אָנגעזעענסטע טעאָרעטיקער פון דער סאָציאַל-דעמאָקראַטישער פּאַרטיי — לואי בלאַן. ער האָט געהערט צו די בורזשואַזע סאָציאַליסטן, און האָט פאַרמישפּעט די ניט איינגעהאַלטענע קאָנקורענציע, וואָס האָט אַזוי שטאַרק געווירקט אף דער קליין-בורזשואַזיע און אף די באַלמעלאָכעס. ווי אַ הויפּט-מיטל קעגן דערדאָזיקער צאָרע, האָט ער רעקאָמענדירט צו שאַפן אינדוסטריעלע געזעלשאַפטן פון אַרבעטער, מיט דער הילף פון מלוכע-קרעדיט. דער וויכטיקסטער פּאָליטישער פירער פון דער פּאַרטיי איז געווען לעדרי-ראָלען, וואָס האָט אַרויסגעגעבן די צייטונג „רעפאָרמע". דידאָזיקע צייטונג, איז צום אונטערשייד פון די ראַדיקאַלן, האָט זיך פאַרהאַלטן צו די ריין-אַרבעטערשע פּאַרטייען פריינטלעך, ווי צו פאַרבאַנד-כאַווייריים, און פלעגט אַפילע געבן אַן אָרט אף אירע זייטן די קאָמוניסטן.

אין דער שווייץ איז דאַן געגאַנגען אַ האַרטנעקיקער קאַמף צווישן די קאַטוילישע קאַנטאָנען מיט די פּראָטעסטאַנטישע. אין

*) אין דער אָנמערקונג צום מאַניפעסט שטייט, אַז די פראַנצויזישע סאָציאַל-דעמאָקראַטן זייגען, ווי דער הימל פון דער ערד, ווייט פון די איצטיקע דייטשישע סאָציאַל-דעמאָקראַטן. דאָס איז געווען ריכטיק דרייסיק יאָר צוריק, בעשאַס ענגעלס האָט געשריבן די אָנמערקונג. די היינטיקע סאָציאַל-דעמאָקראַטיע אָנערקענט אין דער טעאָריע די גרונט-האַנאָכעס פון דעם מאַניפעסט, אָבער אין דער פּראַקטיק, אין קאַמף מיט דער בורזשואַזער געזעלשאַפט, גייט זי ניט ווייטער פון די דעמאָלדיקע סאָציאַל-דעמאָקראַטן.

די ערשטע האָבן געהערשט בייזע רעאַקציאָנערן, וואָס האָבן געהאַט שטיצע פון מעטערניכן; אין די צווייטע—ליבעראַלע בורזשואַ, וואָס זיינען פונדעסטוועגן גאָר ניט געווען אָפּגעשטאַנען פון זייערע קעגנער, אויב עס האָט זיך נאָר געהאַנדלט וועגן קאַמף קעגן קאָמוניסטן. געווען אָבער אויך, דערהויפּט אין דער פראַנצויזישער שווייץ, אין זשענעווער קאַנטאָן און אין מאַאַטער (הויפּט-שטאָט לאָזאַנע), מער פּראָגרעסיווע בורזשואַזע פּאַרטייען ענלעכע צו דער פּאַרטיי פון די פראַנצויזישע סאָציאַל-דעמאָקראַטן, וואָס האָבן זיך נאָך דאַן פאַרהאַלטן אָנשטענדיק צו אַרבעטער און קאָמוניסטן. דעריבער רעקאָמענדירט דער מאַניפעסט אונטערצושטיצן זיי אין קאַמף מיט דער קאָנסערוואַטיווער בורזשואַזיע.

אין פּוילן, וואָס איז דאַן געווען צעטיילט צווישן פּרייסן עסטרייך און רוסלאַנד, איז דאַן ניט געווען קיין שום אַרבעטער-באַוועגונג. אַלע קויכעס האָט מען אָפּגעגעבן דעם קאַמף פאַר נאַציאָנאַלער באַפרייאונג. אָבער אין דער צייט, וואָס איין טייל פּוילישע רעבעלן זיינען אַקשאָנעסדיק געשטאַנען פאַר זייערע שלאַכטישע און לייב-אייגנטימערישע פּריווילעגיעס, האָט דער אַנדערער טייל, דער דעמאָקראַטישער, אַרויסגעשטעלט די פאָדערונג צו באַפרייען די פּויערים און דאָס פּויערשע ערד-אייגנטום פון אונטער דעם פעאָדאַלן יאָך, ד. ה. זיי האָבן זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אַן אַגראַרער רעוואָלוציע. די דאָזיקע פּאַרטיי, וואָס די קאָמוניסטן האָבן געדאַרפט אונטערשטיצן אין פּוילן, האָט זיך גערופן „פּוילישע דעמאָקראַטישע געזעלשאַפט". זי האָט געמאַכט אין 1836 יאָר דעם אויפשטאַנד אין עסטרייכישן פּוילן, וואָס איז באַקאַנט אונטערן נאָמען דער „קראָקער אויפשטאַנד". געענדיקט האָט ער זיך מיט אַ דורכפאַל, וואָרום מעטערניכן האָט זיך איינגעגעבן אָנצוהעצן די אומוויסנדיקע פּוילישע פּויערים קעגן די בונטאַרן און פּריצים, און זייער פילע פון זיי זיינען אויף אַן אַכזאָריעסדיקן אופן אויסגעקוילעט געוואָרן.

אסאַך פאַרוויקלטער איז געווען די לאַגע אין דייטשלאַנד.

וואו די בורזשואזיע האָט נאָך דאַן ניט געהאַט דערגרייכט צו פּאָ־ליטישער הערשאַפט און איז אליין—עמעס, ניט זייער אנטשלאָסן—ארויסגעטראָטן קעגן דעם אדל און דער אבסאָלוטער מאָ־נאַרכיע.

די „עמעסע סאָציאליסטן", ווי מיר האבן געזעען, האבן אפילע ניט געוואלט הערן וועגן פּאָליטישן קאמף; די ראַדיקאַלן האָבן אפן ערשטן אָרט געשטעלט נאָר דעם פּאָליטישן קאמף און אפן שטייגער פון די פראנצויזישע סאָציאל־דעמאקראטן האבן זיי ארויסגעשטעלט געוויסע פּאָדערונגען לטובת דעם ארבעטער־קלאַס; די קאָמוניסטן אבער האבן געדאַרפט דערשלאָגן זיך צו דער ברייטסטער פּאָליטישער פרייהייט, כּדי צו ארגאניזירן דעם פּראָלעטאַריאַט קעגן דער זיגערישער בורזשואזיע.

אָט פאַרוואס איז זייער טאַקטיק אין דייטשלאַנד געווען פיל פאַרוויקלטער. מע האָט געדאַרפט קעמפן אײנײנעם מיט דער בורזשואזיע, אַף וויפל זי איז ארויסגעטראָטן רעוואָלוציאָנער קעגן דעם אַדל, און אין דער עלביקער צייט אויסאַרבעטן ביי די ארבעטער אין די מויכעס דאָס באוואוסטזיין וועגן דער פייַנטלעכער קעגנ־זעצלעכקייט פון זייערע אינטערעסן מיט די אינטערעסן פון דער בורזשואַזיע. מע האָט געדאַרפט קריטיקירן אַלע טאָעסן פון דערדאָזיקער בורזשואזיע און שטויסן זי פאָרויס, ריזיקירנדיק דערביי איטלעכס מאָל אָפּצושטויסן זי אַף אַ יאָדאַכעס מיטן אַדל קעגן דעם פּראָלעטאַריאַט.

מאַרקס און ענגעלס האָבן דאַן געהאָפט, אַז אין דייטשלאַנד וועט די בורזשואַזע רעוואָלוציע פּאָרקומען באַ מער גינסטיקע באַדינגונגען, איידער אין פראַנקרייך און ענגלאַנד, און אַז די צווישנצייט, דער איבערגאַנג־פּעריאָד צווישן דער בורזשואַזער און דער פּראָלעטאַרישער רעוואָלוציע, וועט זיין קירצער. די דער־פאַרונג פון דער דייטשישער רעוואָלוציע האָט אָבער געוויזן, אַז וואָס אנטשלאָסענער עס טרעט אַרויס דער אַרבעטער־קלאַס, אלץ

גיכער ווערט די בורזשואַזיע געצווונגען צו שליסן שאָלעם מיט דעם אדל. דאָס איז באַשטעטיקט געוואָרן אויך בעשאַס דער רוסישער רעוואָלוציע.

דער מאניפעסט פארענדיקט זיך מיט אַן אנווייזונג אפן הויפטקלאל ווי אויפצופירן זיך, אף דער טאקטיק פון די קאמוניסטן אין אן עפאכע פון רעוואלוציע ביכלאל.

די בורזשואזע פארטייען קוקן אף א רעוואלוציע, ווי אף א צארע, וואס מע קען ניט אויסמיידן, און זיי זעען מיט אלע קויכעס, טייקעף ווי זיי האבן דערגרייכט צו זייערע צוועקן, צו פארטארמאזירן די רעוואלוציאנערע באוועגונג; די קאמוניסטן טוען פארקערט, אומעטום און אלעמאל „צעבלאזן זיי דעם פייער", זיי האלטן אונטער יעדע רעוואלוציאנערע באוועגונג קעגן די בורזשואזע געזעלשאפטלעכע און פאָליטישע פארהעלטענישן. מע דאַרף מיט אלע קויכעס צעשאָקלען די זיילן פון דער בורזשואזער געזעלשאַפט און אונטערשטרייכן, אז די הויפטצאָרע איז דאָס פריוואט-אייגנטום אף פראָדוציר-מיטלען, דאס הייסט, לעהייפעך צו אלע אנדערע פארטייען, אַפילע די סאַמע דעמאָקראטישע, ארויסרוקן די גרונטפראַגע פון דער גאנצער באוועגונג, די פראַגע וועגן אייגנטום.

די קאָמוניסטן האַלטן ניט פון די אילוזיעס, פון דער זעלבסטנארעריי פון די דעמאָקראַטישע פארטייען, און פארטיידיקנדיק קוידעמקאל די אינטערעסן פון דעם ארבעטערקלאַס, שטרעבן זיי צו באשאפן אן איינהייטלעכן פראָנט אין דעם קאַמף פון אלע דערנידעריקטע קעגן די אונטערדריקערס.

זיי ווייסן נאָר זייער גוט, אז דאס איז א קאַמף אף לעבן און טויט, אז ווען עס רעדט זיך וועגן אַ פולשטענדיקער איבערבויאונג פון דער גאַנצער געזעלשאפט, וועט דאָס לעצטע וואָרט פון דער רעוואָלוציאָנערער וויסנשאַפט זיין:

מילכאָמע אָדער טויט; בלוטיקער קאַמף אָדער פארניכטונג. אָט אַזוי ווערט געשטעלט די פראגע, און אנדערש קען עס ניט זיין.

דער פראָלעטאריאט פון יעדן לאנד דארף קוידעמקאָל מאַכן א סאָף מיט זיין אייגענער בורזשואזיע, אָבער דער זיג פון דער פראָלעטארישער רעוואָלוציע וועט זיין אלץ פעסטער, וואס גרע־סער עס וועט זיין די צאָל לענדער, וואָס זי וועט ארומכאפן. דער גרונטבאַדינג פאר איר ענדגילטיקן דערפאָלג איז די פאר־אייניקונג פון די פראָלעטאריער פון דער גאַנ־צער וועלט, פון אַלע לענדער.

אינהאַלט.

	זייטל
פאָרוואָרט	3 — 4
אריינפיר	5 — 24
קאָמוניסטישער מאַניפעסט	25 — 78
בורזשואַ און פראָלעטאריער	28 — 46
פראָלעטאריער און קאָמוניסטן	47 — 60
סאָציאַליסט. און קאמוניסטישע ליטעראטור	61 — 75
די באַציאונגען פון די קאָמוניסטן צו די פארשיידענע אָפּאָזיציאָנעלע פּאַרטייען	76 — 78
דערקלערונגען	79 — 182
איינלייטונג	81 — 84
ערשטער קאַפּיטל	85 — 133
צווייטער קאַפּיטל	134 — 157
דריטער קאַפּיטל	158 — 175
פערטער קאפיטל	176 — 182